

ΣΗΜΕΡΑ

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ-ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΙ

Με νέα «φιλικά» Δ.Σ. «χωρίς» κομματικές λίστες το νέο έτος

Σε αγώνα δρόμου αποδύθηκε το Προεδρικό προκειμένου, μέχρι τέλος του χρόνου, να έχουν διοριστεί στους Ημικρατικούς Οργανισμούς νέα Δ.Σ., τα οποία θα είναι «φιλικά» στις κυβερνητικές επιλογές για τις αποκρτικοποιήσεις. Στον αέρα βρίσκεται το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης 150 υπαλλήλων της ΣΥΤΑ μέχρι το τέλος του 2013, μετά την άρνηση της Επ. Οικονομικών να αποδεσμεύσει το κονδύλι. **Σελ. 11**

ΖΗΝΩΝ ΣΙΕΡΕΠΕΚΛΗΣ

Γλυπτική τέχνη απαλλαγμένη εννοχών

Ο εικαστικός Ζήνωνας Σιερεπεκλής χαράσσει διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο είναι και στο φαινόμενο της σύγχρονης τέχνης. «Διαπιστώνω μία μοναξιά, μία απόσταση από αυτό που λανσάρεται σαν τέχνη σήμερα και που έχει να κάνει είτε με περιτλίγματα χωρίς περιεχόμενο είτε με εννοιολογικές αυταπάτες», λέει. **Ζωή, σελ. 1**

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Διακίνηση βιβλίων με «ελικοπτεράκια»

Η Amazon ανακοίνωσε πως θα χρησιμοποιεί μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα για τη μεταφορά βιβλίων και δερμάτων. **Ζωή, σελ. 7**

Ολική αβεβαιότητα στην Τουρκία

Πολιτικό σεισμό προκαλούν στην Τουρκία οι προσαγωγές αξιωματούχων για διαφθορά, οι οποίες αγγίζουν και τον στενό κύκλο του Ταγίπ Ερντογάν. Η ρήξη του Τούρκου πρωθυπουργού με το ισλαμικό κίνημα του Φετουλάχ Γκιουλέν κορυφώνεται, ενώ προκαλούνται και οικονομικές αναταράξεις, εξαιτίας της μεγαλύτερης κρίσης της τελευταίας δεκαετίας. **Σελ. 22**

Αποθήκη καυσίμων της Ε.Ε.

Μεγαλόπνοο έργο στην Κύπρο με σφραγίδα της Κομισιόν

Σε ενεργειακό αποθηκευτικό χώρο της Ε.Ε. θα μετατραπεί η Κύπρος με έργο κοινού ενδιαφέροντος εγκεκριμένο από την Κομισιόν, με πολλαπλά πολιτικά και οικονομικά οφέλη. Όπως αποκάλυπτε σε συνέντευξη του στην «Κ» ο

υπ. Ενέργειας το έργο είναι μέρος του τερματικού υγροποίησης στο Βασιλικό και ενδιαφέρον επιδείχθηκε και από την Αθήνα. Σχετικά με το πετρέλαιο στο οικόπεδο 12 ο Γ. Λακκοτύρης εμφανίζεται επιφυλακτικός. **Σελ. 6**

Ευρωεκλογές με φούντες!

Όλα τα ονόματα, τα φαβορί και οι συμφωνίες στα κόμματα

Το 2014 επιφυλάσσει το «βάπτισμα πυρός» στους δύο νέους κομματικούς αρχηγούς, Αβέρωφ Νεοφύτου και Νικόλα Παπαδόπουλο. Την ίδια ώρα το παρασκήνιο δίνει και παίρνει με αρκετά ονόματα να βρίσκονται στο τρα-

πέζι. Ο αν. πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Λευτέρης Χριστοφόρου, φαίνεται να ετοιμάζεται για μία έδρα στις Βρυξέλλες, ενώ δύο συμμαχίες βρίσκονται ενόψει. Το ΕΥΡΩΚΟ συζητά με το ΔΗΚΟ και οι Οικολόγοι με την ΕΔΕΚ. **Σελ. 12**

Σκληρό πόκερ Πούτιν με Ε.Ε.

Στο επίκεντρο η Ουκρανία

Η πτώχευση της Ουκρανίας, που ήταν προ των πυλών μετά την άρνηση του κυβερνήτη Γιανουκόβιτς να υπογράψει συμφωνίες με την Ε.Ε. και το ΔΝΤ, απεφύχθη την Τρίτη, χάρις στο ρωσικό πακέτο διάσωσης. Η κίνηση της Μόσχας ανεβάζει το επίπεδο του διπλωματικού πόκερ ανάμεσα στην Ευρώπη και στον Πούτιν. **Σελ. 23**

Η ταπεινωτική πτώση του Λιάπη

Τίτλοι πολιτικού τέλους

Η πρώτη γνωστή φωτογραφία του Μιχάλη Λιάπη ήταν από την ιστορική νύχτα της 24ης Ιουλίου του 1974, όταν συνόδευσε τον Καραμανλή από το Παρίσι στην Αθήνα αμέσως μετά την πτώση της Χούντας. Η τελευταία φωτογραφία ήρθε προ ημερών κατά τη σύλληψή του για κυκλοφορία αυτοκινήτου που έφερε πλαστές πινακίδες. **Σελ. 20**

Μέχρι νεωτέρας το Κυπριακό

Το ψέμα Νταβούτογλου στον γ.γ. και ο Ιανουάριος που θα κρίνει το αδιέξοδο

Η πολιτική κρίση στην Τουρκία, που επηρεάζει και τα Κατεχόμενα, και οι γιορτές μεταθέτουν τις εξελίξεις στο Κυπριακό για μερικές εβδομάδες. Ο γ.γ. του ΟΗΕ μετά το τηλεφώνημα του Τούρκου ΥΠΕΞ, ότι «τα βρήκαν στην Κύπρο», δεν φαίνεται διατεθειμένος να αναλώσει

πολύ χρόνο στο πρόβλημα, αν δεν είναι βέβαιος για την κατάληξη. Ταυτόχρονα, οι εμπλεκόμενοι θεωρούν ότι η διαδικασία για το κοινό ανακοινωθέν συνεχίζεται με τη Λευκωσία να έχει για εναλλακτική ένα «λιτό ανακοινωθέν», ενώ ο Έργολου βλέπει αγεφύρωτο χάσμα. **Σελ. 4**

Ο απολογισμός του λουκέτου

Η απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αθηνών να μη καθεί το χειμερινό εξάμηνο αποτελεί ευνοϊκή λύση για τους φοιτητές. Όμως προϋποθέτει ότι τα μαθήματα θα ολοκληρωθούν μέσα στον Ιούλιο και οι εξετάσεις έως τις 9 Αυγούστου. **Σελ. 21**

Πάνω από 2,5 δισ. τα κλεμμένα στην Ελλάδα

Καθυστέρει ο Νόμος

Εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ, τα οποία θα μπορούσαν να εισρεύσουν άμεσα στα κρατικά ταμεία της Ελλάδας και να δώσουν μία ανάσα ρευστότητας, παραμένουν «ανεργά», αφού η απαραίτητη νομοθετική ρύθμιση καθυστερεί. Οι διατάξεις της δίνουν ισχυρά κίνητρα σε δικώκωμους για οικονομικά εγκλήματα και άλλα αδικήματα να επιστρέψουν τα χρήματα στο κράτος και να τύχουν έτσι ευνοϊκής ποινικής μεταχείρισης. **Σελ. 18**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Τέλος στην ανοχή

Δύο λίστες των 30 είδαν το φως της δημοσιότητας που προκαλούν το δημόσιο αισθήμα. Η μία του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων με επιχειρήσεις που δεν έχουν πληρώσει τον φόρο ακίνητης περιουσίας (10,6 εκατ.) και η άλλη επιχειρήσεων που έχουν φεσώσει την Τράπεζα Κύπρου με υπέρογκα δάνεια (συνολικά 6,5 δισ.). Την ώρα που οι μισθωτοί σπεύδουν μετά κόπων και βασάνων, αλλά συνεπέστατοι, να πληρώσουν τους φόρους και τις δόσεις των δανείων τους, οι επώνυμοι μεγαλομέτοχοι ή και ιδιοκτήτες των 60 τόσων εταιρειών που έχουν στραπατσάρει την οικονομία μέχρις εγκλήματος, όχι μόνο δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους, όχι μόνο δεν κρύβονται από ντροπή αλλά σπεύδουν και εγκαθίστανται τον Πρόεδρο μπροστά στις κάμερες, ο οποίος δεν δείχνει να εννοκλείται. Αραϊά και που δε στέλνουν και «μηνύματα» σε όσους τολμούν να λένε τα πράγματα με το όνομά τους!

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ανανεώνω & δημιουργώ

Σελ. 21

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

Τινάζει την μπάγκα ο Νίκος Κίρζης

Ο πρόεδρος του Απόλλωνα, Νίκος Κίρζης, θέλει την ομάδα του στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ! αυτό ετοιμάζεται για δύο μεγάλες μεταγραφές.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Η απόλυση Τόνι δεν βοηθά

Αυτό που χρειάζονται στην Ομόνοια είναι λύσεις στο εξωαγωνιστικό κομμάτι και στο οικονομικό. Η απόλυση του Σαβέφσκι δεν λύνει τα προβλήματα.

ΑΠΟΕΛ

Τρεις παίκτες θέλει ο Δώνης

Μετά τον Σαντιν, θα αποκτηθεί κι άλλος επιθετικός, ένας επιτελικός χαφ και ένας αριστερός μπακ, διορθώνοντας έτσι τα λάθη του καλοκαιριού.

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Ευρωπαϊκή μπουτίκ

Στα πρότυπα λειτουργίας του καταστήματος της Αρσενάλ βασίζεται το «Anorthosis FC Store». Η «Κ» αναλύει το κόστος του project και τα έσοδα.

Αν η ζωή μας είχε μόνο ένα χρώμα, ποιο θα ήταν;

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Η κάθαρση αυτοκτόνησε

Η άτυπη αλλά ουσιαστική σύμπραξη των κομματικών αρχηγίων με μία νεοφανή χρηματο-οικονομική κλάση που το παλιό κατεστημένο των 50 αστικών τζακιών της Κύπρου προσάρτησε, είναι αυτό που έφερε την πατρίδα μας στο χείλος της οικονομικής αλλά και της αξιακής κατάρρευσης. Τα κόμματα,

βλέποντας το χρέμα να ρέει άφθονο στις γκρίζες έως και σκοτεινές διαδρομές της διαπλοκής, έβαλαν νερό στους ιδεολογικούς θεμελίους επί των οποίων οικοδομήθηκαν οι ακολούθησαν την ερεθιστική μυρουδιά του. Με διαβρωμένα, όμως, τα θεμέλια το οικοδόμημα βούλιαξε παίρνοντας μαζί του τον κόσμο που ζούσε στο υπόγειο και το ισόγειο. Οι κύριοι των ρετιρέ και των λευκών κολάρων – κομματικών τε και άλλων, προσπαθούν να με νύχια και με δόντια να σωθούν πατώντας πάνω στα πτώματα των θυμάτων. Κουτσουρεμένοι μισθοί, συντάξεις και ωφελήματα ώρες εργασίας πολύ πέραν του οκτώωρου και εξαήμερες έως και εβδομήμιτες εβδομάδες εργασίας επιστρατεύθηκαν για να κρατηθούν οι επιχειρήσεις των μεγάλων δανειοληπτών ζωντανές. Κι ενώ εκείνοι σταμάτησαν να εξυπηρετούν τα τεράστια χρέη τους πολύ πριν από τη σφαγή του περασμένου Μαρτίου από το Ευρογρουπ, οι τράπεζες -τους- δεν έδωσαν ούτε λεπτό ψυχία στους μισθοτούς. Όχι μόνο δεν μείωσαν τα επιτόκια αλλά πλέον πιέζουν ασφυκτικά για να εισπράττουν δόσεις που είναι πολύ πιο πάνω, από ό,τι οι κουτσουρεμένοι μισθοί το επιτρέπουν. Την ίδια ώρα η Τράπεζα Κύπρου μπαίνει «σε διάλογο» με 30 μεγάλους «δανειολήπτες» που έχουν έξι δις. ευρώ σε δάνεια, όπως δηλώνουν χωρίς περιστροφές στην Αγία Παρασκευή. Οι τρεις μεγαλύτεροι από αυτούς, σύμφωνα με τη λίστα της τράπεζας που δημοσίευσε η «Κ», είναι, η Λεπτός, με άνοιγμα της τάξης των 457 εκατ. ευρώ στις αρχές του 2013, η Αρίστο με 338 εκατ., και ο όμιλος Shacola με 335 εκατ. Αυτοί οι 30 και άλλοι τόσοι που φέσωσαν τις κυπριακές τράπεζες και προκάλεσαν το δράμα που ζούμε σήμερα, αν ήταν στην Ιρλανδία – που διαρκώς επικαλούνται οι κυβερνήτες ή στην Ισπανία, θα ήταν πίσω από τα σίδηρα και οι περιουσίες τους θα είχαν κατασχεθεί. Αντίθετα εδώ, στη μακαρία μας νήσο, τους βλέπουμε να κρατούν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, να τον επιδεικνύουν στις κάμερες και να γίνονται είδηση μαζί του στα δελτία των καναλιών. Αυτό έκαναν ο κ. Θ. Αριστοδήμου, -πρόεδρος του Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου τις εποχές των μεγάλων ανομιών- στα εγκαίνια του mall της Πάφου αλλά και ο κ. Μ. Λεπτός -με «οικογενειακή καρέκλα» στο Δ.Σ. της Τράπεζας την ίδια εποχή- που συναγελαζόταν αλά μπρατσέτα με τον Πρόεδρο στα 50χρονα του ΕΒΕ Πάφου. Φταίει όμως οι κύριοι Αριστοδήμου και Λεπτός που ο Πρόεδρος ταυτίζεται μαζί τους ή φταίει ο Πρόεδρος; Το ερώτημα θα έπρεπε να υποβάλουν τα κανάλια που μετέδωσαν την «είδηση» και που αυτονόητα άλλη είδηση θα έπρεπε να μεταδώσουν! Με την ταύτιση όμως του Προέδρου της Δημοκρατίας με τους μεγάλους «δανειολήπτες» υπογραμμίζεται το γεγονός ότι δεν υπάρχει πρόθεση από την κυβέρνηση να κάνει αυτό που ο Ν. Αναστασιάδης είχε διακηρύξει στις 25 Μαρτίου, όταν επέστρεψε από το Ευρογρουπ, με το κούρεμα, «για την αναζήτηση και την απονομή ευθυνών εκεί και όπου ανήκουν». Ο Κλεμανσό, εκατό χρόνια μετά, δικαιώνεται, αφού είχε πει ότι «στην πολιτική διαδέχεται κανείς πλίθους και αντικαθίσταται από ανίκανους».

paraschos@kathimerini.com.cy

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πριν στην «Κ»

22.XII.1964

ΟΜΑΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ - ΚΟΚΚΑ: Ευχρίας εκτάσεως κρίσις συνελκόνισε την Κυβέρνηση [Γεωργίου Παπανδρέου] επί εν 48ωρον συνεχώς, από της εσπέρας του Σαββάτου [19 Δεκεμβρίου 1964] μέχρι του μεσονυχτίου χθες. Η κρίσις, υποκινήθησα υπό της ομάδος των υπουργών υπό τον κ. Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, κατέληξε εις πλήρη υποχώρησιν της, του κ. πρωθυπουργού απειλησάντος άμεσον γενικωτέραν κυβερνητικὴν μεταβολήν. Εν τούτοις, η κρίσις διήλθεν από φάσεις κωμικοτραγικάς, αι οποίαι δεν εκρατήθησαν μέσα εις τα πλαίσια του στενού κυβερνητικού περιβάλλοντος, αλλά διά της ανταλλαγής επιστολών και εσπευσμένων δηλώσεων ήλθον εις την δημοσιότητα. Τελικώς, ο υπουργός των Συγκοινωνιών κ. Στέλιος Αλλαμανής, ο οποίος από της εσπέρας του Σαββάτου ενεφανίζετο ανένδοτος εν σχέσει με την επαναφορὰν του Αρχηγού της Πολιτικής Αεροπορίας κ. Γεωργίου Δούνα εις την θέσιν του –την οποίαν είχε διατάξει προσωποπαγώς ο κ. πρωθυπουργός– υπεχρέωθη να αναδιπλωθή και να αποσύρη την παραίτησίν του και χωρίς να εξασφαλίση πρόσχημα υπέρ εαυτού. Η απόφασις περί υποχωρήσεως ελήφθη υφ' ολοκλήρου της ομάδος Μητσοτάκη της οποίας μετέχουν, ως γνωστόν, οι υπουργοί κ.κ. Δημήτριος Παπασιπρίου, Ιωάννης Ζίγδης, Στέλιος Αλλαμανής και ο υφυπουργός κ. Αγγελος Αγγελούσης. Η ομάδα συνήλθεν εις επανειλημμένα συνεδριάσεις υπό την προεδρίαν του εκδότου προινής κυβερνητικής εφημερίδος, η οποία έχει θέσει υπό την προστασίαν της την ομάδα. [Σημ. «Φ»: Πρόκειται περί του Πάνου Κόκκα, εκδότου της «Ελευθερίας».]

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ: Υπό της αμοδιίας επιτροπής του υπουργείου Βιομηχανίας ασπενεμήθησαν τα χρυατικά κινηματογραφικά βραβεία [...]. Το εκ 400.000 δραχμών πρότον βραβείον της καλύτερας ταινίας εδόθη εις το έργον «Μικρές Αφροδίτες» του κ. Ν. Κουνδουρου, ο οποίος έλαβε και το εκ 50.000 δραχμών βραβείον σκηνοθεσίας.

ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ: Το πρότον βραβείον διά ταινίαν μικρού μήκους (40.000 δρχ.) εδόθη εις τους κ.κ. Μανθούλην και Παπαδάκη, διά το έργον των «Η πιο μεγάλη δύναμις».

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ: Το δεύτερον βραβείον διά ταινίαν μικρού μήκους ασπενεμήθη εις τον κ. Νικολαΐδη διά την ταινίαν του «Λάοι με Ρέουμι».

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ: «Η φωτογραφία του κριτικού ή περί φυσιογνωμικής μεθόδου». Υπό του κ. Αμ. [ύντα] Α. Παπαβασιλείου.

Εσύ δεν κάνεις ό,τι θες. Ο developer κάνει ό,τι θέλει

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ**

«**Άγιος** ο Θεός, άγιος Ισχυρός, άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς (τους developers)». «Άγιος ο Θεός, άγιος Ισχυρός, άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς (τους developers)». «Άγιος ο Θεός, άγιος Ισχυρός, άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς (τους developers)». Καλά είναι να κάνεις μία προσευχή πρώτα, πριν ξεκινήσεις να γράφεις για τους developers. Έτσι που λέτε, το μεγαλύτερο ίσως σκάνδαλο που απασχόλησε την κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου ήταν «η υπόθεση Καραπαναγιώτη». Ο τότε υπουργός Συγκοινωνιών Καραπαναγιώτης είχε αναθέσει τα έργα οδοποιίας στο νησί της Λέσβου, αξίας 70 εκατομμυρίων δραχμών περίπου, σε κατασκευαστική εταιρεία όπου μέτοχοι ήταν ο γαμπρός του και ο αδερφός του. Τι πράγμα και αυτή η σύμπτωση, ε; Διαχρονική και πάντα επίκαιρη. Ο Βενιζέλος, αν και δεν θεώρησε

“
Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των developers, που Δευτέρα Παρουσία μπορεί να έχουμε, αλλά αποπληρωμή τους δεν θα ζήσουμε, ήταν μέχρι πρότινος το ένα βαριδί που σε τραβούσε από τη μία μεριά, φίλε καταθέτη.

τον Καραπαναγιώτη νομικά υπεύθυνο, διατύπωσε δημόσια μία γνώμη που πρέπει να τη διαβάσετε: «Δεν νομίζω -είπε- ότι ένας υπουργός είναι ορθόν να χρησιμοποήσει την ανήκουσαν εις αυτόν δημόσιαν εξουσίαν διά να επιτυχάνει την εις στενωτόν αυτού συγγενεία παραχώρησιν της εκτελέσεως δημοσίων έργων, των οποίων η ανωτάτη επιβλεψις ανήκει εις αυτόν τον αρμόδιον υπουργόν. Θεωρώ, εφ' όσον ταύτα είναι ακριβή, ως ασυμβίβαστα προς την πολιτικὴν ευθιξίαν την οποίαν η Κοινή Γνώμη αξιού από τους πολιτικούς άνδρας».

Ο **Καραπαναγιώτης** εξήγησε στον Βενιζέλο ότι ο επ' αδερφή γαμπρός του πράγματι συμμετείχε στην εταιρεία μόνο για 27 μέρες, αφού ο υπουργός του ζήτησε να παρατηθεί. Αλλά ο Βενιζέλος επέμεινε να παρατηθεί ο Καραπαναγιώτης από τη θέση του υπουργού, όπερ και έγινε, το εφόσον θέμα μη παραίτησης δεν υφίστατο. Μιλάμε για πολιτικό με, δεν γράφεται, αλλά για τέτοιο πολιτικό μιλάμε. Η μηκνή του χρόνου μας φέρνει στο σωτήριο έτος 2011 αρχές του 2012, σύμφωνα και με το έγκυρο ρεπορτάζ της Καθημερινής, η Τράπεζα Κύπρου για παράδειγμα είχε ανοικτή τόσο πολύ στα δάνεια που έδινε στους developers (κύριε ελέησον, τρις), που δεν

ΣΚΙΤΣΑ: Μιχάηλ Αποστόλου

έλαβε υπόψη ούτε μία στιγμή ότι μπορούσε να υπάρχει μία κάποια ύφεση στην οικονομία ή μία κάποια στασιμότητα στον οικοδομικό τομέα. Καμία. Δηλαδή, παιδί του δημοτικού θα βγάζανε πιο εύκολο το συμπέρασμα ότι δεν μπορούν να τρέχουν ανελέητα στο διάλειμμα, διότι κάποια στιγμή θα κουραστούν και θα κρεμάσουν γλώσσα. Όπως κρέμασαν και οι τράπεζές μας. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των developers, που Δευτέρα Παρουσία μπορεί να έχουμε, αλλά αποπληρωμή τους δεν θα ζήσουμε, ήταν μέχρι πρότινος το ένα βαριδί που σε τραβούσε από τη μία μεριά, φίλε καταθέτη.

Μέσα στην εβδομάδα, έσκασε και το δεύτερο: Αγώγες και μετο εναντίον 32 επιχειρηματιών ανάπτυξης της ετοιμάζει το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων για οφειλές προς τον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας, ύψους 10,6 εκατομμυρίων ευρώ. Αυτό είναι. Απλήρωτα δάνεια και απλήρωτοι φόροι, όλα από την ίδια ομάδα ανθρώπων, για να εξηγηθούμε («Άγιος ο Θεός, άγιος Ισχυρός, άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς (τους developers)»). Εσύ είσαι στη μέση, σε στύβουν σαν λεμονόκουπα, αν έχεις πάρει δάνειο και δεν πληρώνεις τη δόση, αν θες να πάρεις δάνειο και δεν σου δίνουν, αν χρωστάς στον φόρο και δεν πληρώ-

νεις και, από την άλλη, είναι μαθηματικά βέβαιο ότι θα βρεθείς στα κρατητήρια της Λακατάμιας, αν κλέψεις ένα ψωμί ή ένα γάλα για το δώσεις στα παιδιά σου. Η παραδοξότητα αυτή της συγκεκριμένης «κάστας» των developers, των «αγίων» που μέχρι σήμερα σου έταζαν και σου έφτιαχναν παλάτια από μπάλονι -που σκάνε στα μούτρα μας τώρα- είναι μία από τις μεγάλες μας πληγές. Αν ο Βενιζέλος είχε τα «co-jones» να απομακρύνει άμεσα από τη θέση έναν υπουργό που βρέθηκε να έχει συγγενική σχέση με τον εργολάπη ενόσ έργου, πόσο πεφωτισμένοι πολιτικοί θα έπρεπε να έχουν δώσει ήδη παραίτηση για τις «πλάτες» τόσον χρόνων στους developers; Έγινε η σύζήτηση στη Βουλή για τον προϋπολογισμό και όλοι είχαν κάτι να πουν υπέρ ή εναντίον αυτού, κανείς όμως δεν είπα μια λέξη γι' αυτό το θέμα. Ίσως επειδή είναι ένα θέμα που πρέπει να αναζητήσουμε τις ευθύνες στην καμπούρα μας. **Και εκεί**, όσα τρισάγια και Κύριε ελέησον να πούμε, αν δεν είμαστε ειλικρινείς, διαπραψτούμε όχι αμαρτία προς τον Θεό πια, αλλά έγκλημα προς τους συνανθρώπους μας!

tsikalasm@sppmedia.com

Όταν αποκοιμούνται και οι δύο πιλότοι

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΣΙΜΗ**

Η **ιδέα** ενός πιλότου να κοιμάται εν πτήση σίγουρα δεν εμπνέει ιδιαίτερη εμπιστοσύνη. Ωστόσο πρόκειται για κάτι το οποίο συμβαίνει αρκετά συχνά, εν αγνοία των επιβατών, ενώ οι ειδικοί διαβεβαιώνουν ότι δεν εγκυμονεί -τουλάχιστον στην πλειονότητα των περιπτώσεων- κανέναν κίνδυνο.

Η κόπωση των πιλότων έχει αποτελέσει πολλές φορές σημείο συζή-

Οι μισοί από τους 500 κυβερνήτες που ερωτήθηκαν είπαν ότι τους έχει πάρει ο ύπνος στο πιλοτήριο λόγω κούρασης.

την τόσο μεταξύ των αεροπορικών κύκλων όσο και μεταξύ των ευρωπαϊκών και διεθνών αρχών. Πριν από λίγο καιρό μάλιστα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε νέους κανονισμούς που μειώνουν τις ώρες πτήσης των πιλότων. Οχι όμως όσο είχε προτείνει η επιστημονική κοινότητα και η Ένωση Ευρωπαίων Πιλότων, με βάση τις σωματικές και ψυχικές δυνατότητες των πιλότων. Η Ένωση Πιλότων μάλιστα καταγγέλλει ότι η συσσωρευμένη κόπωση των κυβερνητών δημιουργεί «τρύπα» στην ασφάλεια των πτήσεων.

Πιλότος συμφώνησε με τον κυβερνήτη της πτήσης του να ξε-

Το 50% των πιλότων που ρωτήθηκαν στη Δανία, το 53% στη Νορβηγία και το 54% στη Σουηδία έχουν αποκοιμηθεί άθελά τους εν ώρα πτήσης.

κουραστεί για είκοσι λεπτά. Όταν όμως ξύπνησε, διαπίστωσε ότι και ο συγκυβερνήτης είχε... πέσει στην αγκαλιά του Μορφέα. Πρόκειται για πραγματικό περιστατικό που συνέβη το περασμένο καλοκαίρι και το επικαλείται η Ένωση Πιλότων για να καταδείξει τον βαθμό κόπωσης των χειριστών αεροσκαφών. Αλλά ούτε οι μισοί από τους 500 πιλότους που ερωτήθηκαν παραδέχθηκαν ότι τους έχει πάρει ο ύπνος στο πιλοτήριο κατά την πτήση και όταν ξύπνησαν βρήκαν τους συγκυβερνήτες τους να κοιμούνται, σύμφωνα με έρευνα που διενήργησε η Ένωση Πιλότων Βρετανικών Αερομεταφορών. Το

φαινόμενο βέβαια δεν είναι μόνο βρετανικό, καθώς αντίστοιχα περιστατικά έχουν να διηγηθούν και συνάδελφοί τους από όλο τον κόσμο.

Σύμφωνα μάλιστα με έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε δείγμα 6.000 Ευρωπαίων πιλότων από Γαλλία, Βρετανία, Δανία, Γερμανία, Νορβηγία και Σουηδία, η κόπωση έχει «συντροφεύσει» πάνω από τους μισούς πιλότους σε αρκετές πτήσεις περιορισμένης διάρκειας. Όσο πιο κουρασμένος είναι κανείς τόσο αυξάνονται οι πιθανότητες να τον πάρει ο ύπνος. Άθελά τους έχουν αποκοιμηθεί το 50% των πιλότων που ρωτήθηκαν στη Δανία, το 53%

στη Νορβηγία και το 54% στη Σουηδία, όπως παραδέχθηκαν οι ίδιοι.

Δεν το αναφέρουν

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι λίγοι από αυτούς συμπεριέλαβαν το περιστατικό στις αναφορές τους, υπό τον φόβο κυρώσεων, στιγματισμού, αλλά και αρνητικού αντίκτυπου στις αξιολογήσεις. Ειδικότερα, μόλις το 30% όσων έχουν αποκοιμηθεί εν πτήση δήλωσε το περιστατικό. Τρεις στους πέντε έχουν υποπέσει σε λάθη από κούραση, η οποία αποδίδεται στις πολλές ώρες πτήσης και αναμονής, στα νυκτερινά ταξίδια, στα δρομολόγια μεγάλων αποστάσεων, στις συνεχόμενες πωμένες αναχωρήσεις, αλλά και στα διακεκομμένα προγράμματα τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα οι πιλότοι να παραμένουν ξύπνιοι για πολλές ώρες. Σύμφωνα με τους ίδιους, ορισμένες αεροπορικές εταιρείες δίνουν τη δυνατότητα ενός σύντομου ύπνου ενάλαξ στον έναν από τους δύο πιλότους, όχι όμως σε συστηματική βάση, αλλά ως ένα μέτρο έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση υπερβολικής εξάντλησης των κυβερνητών. Οι νέοι βελτιωμένοι κανόνες προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη μείωση των ωρών νυκτερινής πτήσης στις 11 ώρες από 11 ώρες και 45 λεπτά. Παράλληλα έρχονται περισσότερες πτήσεις ως νυκτερινές, ενώ μειώνουν τις ετήσιες ώρες πτήσεων (δώδεκα συνεχόμενων μηνών) καθορίζοντας ότι αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις 1.000 αντί για 1.300 που ίσχυε έως τώρα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ • Αρχισυντάκτης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Υπεύθυνος Οικονομικού: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ • Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ

24 ΩΡΕΣ
800 11 800
www.piraeusbank.com.cy

Υπάρχει ένα χρώμα που δίνει ζωή στη ζωή μας,
Ένα χρώμα που γεμίζει τις καρδιές μας με αισιοδοξία και ελπίδα.
Το χρώμα της προσφοράς, της βοήθειας και της ανιδιοτέλειας που βάζουμε μαζί
για να λάμψει το χρώμα αυτού του τόπου. **Τελικά, αυτό είναι το χρώμα μας.**

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου
Ένα με σένα.

 **ΤΡΑΠΕΖΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

Christmas Spectacular

PILAKOUTAS GROUP

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΘΕΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ!

Ο Όμιλος Πηλακούτα σας προσκαλεί να μοιραστούμε όλοι μαζί **θετική ενέργεια!**

Στο **Christmas Spectacular**, που θα πραγματοποιηθεί την περίοδο 5 Δεκεμβρίου μέχρι 6 Ιανουαρίου, στη Λεωφόρο Χριστουγέννων (Λεωφόρος Μακαρίου 9Α), στη Λευκωσία, θα έχετε την ευκαιρία να περάσετε ευχάριστες στιγμές, συντροφιά με τα τελευταία μοντέλα των αυτοκινήτων του Ομίλου σε **spectacular τιμές!**

Με την παρουσία
της Αγίας Σκέπης.

Σας περιμένουμε να γίνουμε μια γιορτινή παρέα.

Christmas Spectacular: Η θετική ενέργεια της πόλης

5 Δεκεμβρίου 2013 - 6 Ιανουαρίου 2014

BMW 116i ΑΥΤΟΜΑΤΟ

Spectacular τιμή €22.500 με όφελος €5.200

- Δωρεάν service για 10 χρόνια • Αυτόματο κιβώτιο 8 σχέσεων
- Κινητήρας Twin Scroll Turbo με 136 bhp • Bluetooth -υποδοχή USB
- Αισθητήρες παρκαρίσματος • Cruise Control
- Αισθητήρας βροχής • Μεταλλική μπογιά • Ζάντες αλουμινίου
- Κίνηση στους πίσω τροχούς με κατανομή βάρους 50% μπρος 50% πίσω

RANGE ROVER EVOQUE

Spectacular τιμή €29.900!

- Πεντάθυρο • 2.2 diesel • 150 ίππων
- Καθίσματα δέρμα - ύφασμα
- Κλιματισμός 2 ζωνών • Cruise control
- Αισθητήρες παρκαρίσματος πίσω
- Ζάντες αλουμινίου • Σύστημα συναγερμού

CharPilakoutasgroup | 10 χρόνια δίπλα στην Αγία Σκέπη

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΑΚΚΟΤΡΥΠΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Δεν είναι σίγουρη η ύπαρξη πετρελαίου

Η Κύπρος χρειάζεται μεγαλύτερες ποσότητες φυσικού αερίου για τη δημιουργία κερσαίου τερματικού

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Επιφυλακτικός ως προς την ύπαρξη πετρελαίου στο τεμάχιο 12 της κυπριακής ΑΟΖ εμφανίζεται ο υπουργός Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας σε συνέντευξή του στην «Κ». Ο Γιώργος Λακκοτρύπης κρατά χαμηλά τον πήχη των προσδοκιών, συστήνοντας υπομονή μέχρι την επόμενη άνοιξη. Καθιστά σαφές ότι με τις παρούσες ποσότητες φυσικού αερίου δεν μπορούν να υλοποιηθούν οι στρατηγικοί σχεδιασμοί της κυβέρνησης για το κερσαίο τερματικό. Διπλώνει ικανοποιημένους από το έργο που έχει παραχθεί στο Υπουργείο του τους τελευταίους 10 μήνες και υποστηρίζει ότι δημιουργήθηκε μια νέα βιομηχανία υπηρεσιών περί των υδρογονανθράκων, οι οποίοι έχουν

“
Δεν μπορούν να προσδιοριστούν χρονικά τα οφέλη από το φυσικό αέριο. Παράπλευρες επί του παρόντος οι θετικές συνέπειες στην οικονομία.

προσελκύσει το ενδιαφέρον της Ε.Ε., ξένων και ντόπιων επενδυτών.
—**Κάποιοι ισχυρίζονται ότι το πλάνο εμπορικής εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων καθυστερεί επί υπουργίας σας.**

—Οι σχεδιασμοί μας από τότε που ανέλαβα το Υπουργείο Ενέργειας είχαν το στοιχείο της διαφάνειας. Προχωρήσαμε τάχιστα στην επιβεβαιωτική γεώτρηση και ενωρίτερα απ' ό,τι αρχικά είχε προγραμματιστεί. Από εκεί και πέρα το κοίτασμα του «Αφροδίτη» ήταν μεν μεγάλο, αλλά χαμηλότερο των προσδοκιών της αρχικής πρόβλεψης του 2011. Οι διαπραγματεύσεις με τη Noble για το τερματικό συνεχίζονται, αλλά είναι ξεκάθαρο ότι χρειαζόμαστε περισσότερο αέριο. Έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί και οι σχεδιασμοί για το 2014. Έγιναν σεισμολογικές έρευνες από όλες τις εταιρείες σε όλα τα αδειοδοτημένα τεμάχια που θα καταδείξουν με ευκρίνεια τις προοπτικές. Επίσης, έχουμε προχωρήσει και στο απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο θα βοηθήσει τη διαχείριση των υδρογονανθράκων.

—**Θεωρείτε ότι δημιουργήθηκαν μεγάλες προσδοκίες στην κοινή γνώμη, οι οποίες δεν επιβεβαιώνονται από την πραγματικότητα;**

—Δεν θα το έλεγα, διότι η ανακάλυψη της Noble ήταν αυτή που έδειχνε αυξημένες ποσότητες. Το πιο σημαντικό θέμα που δεν κατανοήσαμε επαρκώς είναι ο χρόνος που χρειάζεται για να αναπτυχθούν πλήρως αυτές οι δραστηριότητες

«Μέχρι να έχουμε καλύτερη ανάλυση των σεισμολογικών δεδομένων και μέχρι να γίνει η γεώτρηση, δεν μπορεί κανείς να είναι σίγουρος για την ύπαρξη πετρελαίου στην κυπριακή ΑΟΖ», δηλώνει ο αρμόδιος υπουργός κ. Γιώργος Λακκοτρύπης.

και οι υποδομές, καθώς και την αβεβαιότητα. Δηλαδή το γεγονός ότι η Noble είχε 100% επιτυχία στην Κύπρο αλλά και στη μεριά του Ισραήλ, δεν σημαίνει ότι όλες οι προσπάθειες καρποφορούν. Ο παγκόσμιος μέσος όρος επιτυχούς ανακάλυψης είναι 30% με 35%. Αυτή την αβεβαιότητα που υπάρχει την βιώσαμε στην τελευταία επιβεβαιωτική που κατέδειξε ένα μικρότερο κοίτασμα από τα αρχικά προβλεπόμενα.

—**Τις προηγούμενες ημέρες κάτι ανάλογο παρουσιάστηκε και με την πιθανή ύπαρξη πετρελαίου στο τεμάχιο 12. Τελικά έχουμε ή δεν έχουμε πετρέλαιο;**

—Να διευκρινίσω ότι και εγώ και ως Υπουργείο εξ αρχής προπαθήσαμε να κατεβάσουμε τους τόνους, γιατί είναι πολύ νωρίς ακόμα για να μπορεί κάποιος να πει με βεβαιότητα αν υπάρχει ή όχι πετρέλαιο. Το βέβαιο είναι ότι οι προβλέψεις του Αμερικανικού Ινστιτούτου Γεωλογικών Ερευνών μιλούν τόσο για ΦΑ όσο και για πετρέλαιο. Το ΦΑ αρχίζει σιγά-σιγά και επαληθεύεται με τις ανακαλύψεις που έχουν γίνει κυρίως στη λεκάνη της Λεβαντινής. Οπότε, εύλογα κάποιος μπορεί να υποστηρίξει ότι υπάρχουν πιθανότητες και για πετρέλαιο. Αλλά μέχρι να μπορέσουμε να έχουμε καλύτερη ανάλυση των σεισμολογικών δεδομένων και —πιο σημαντικό από όλα— μέχρι να γίνει η γεώτρηση, δεν μπορεί κανείς να είναι σίγουρος.

—**Πότε θα γίνει η γεώτρηση;**

—Αναμένουμε και ελπίζουμε ότι θα γίνει το τέταρτο τρίμηνο του 2014. Ο προγραμματισμός αυτή τη στιγμή είναι για φυσικό αέριο.

—**Και όχι για πετρέλαιο.**

—Ναι, για φυσικό αέριο. Θα δούμε και με την ανάλυση των σεισμολογικών δεδομένων τις προοπτικές και για πετρέλαιο. Οι αναλύσεις θα ολοκληρωθούν την άνοιξη του 2014.

—**Η ερώτηση της χρονιάς από ένα πολίτη προς τον υπουργό**

Λύση και μετά συζητούμε για αγωγό

—Υπάρχουν φωνές που υποστηρίζουν ότι πίσω από την καθυστέρηση στον οδικό χάρτη των υδρογονανθράκων βρίσκεται το κυπριακό πρόβλημα και η στασιμότητα που υπάρχει...

—Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι όσο πιο γρήγορα εκμεταλλευτούμε το φυσικό μας πόρο, τόσο μεγαλύτερα τα οφέλη, είτε αυτά είναι εμπορικά είτε πολιτικά. Αλλά από την άλλη, θα πρέπει κάποιος να δει και τον τρόπο που θα κάνει τόσο μεγάλες επενδύσεις, όπως αυτή του κερσαίου τερματικού υδροποιήσης.

—**Με λυμένο το πολιτικό πρόβλημα, τα βήματα θα ήταν πιο γοργά;**

—Μία σωστή λύση του πολιτικού προβλήματος σίγουρα θα έδινε μεγαλύτερες προοπτικές και επιλογές. Αυτό που συζητείται δημοσίως για αγωγό στην Τουρκία αυτή τη στιγμή δεν είναι καν επιλογή. Αλλά σε μία ενδεχόμενη ορθή λύση του πολιτικού προβλήματος, θα μπορούσε να ήταν μία επιλογή.

—**Η πολιτική αστάθεια στην Τουρκία πόσο επηρεάζει το κεφάλαιο υδρογονανθράκων στην περιοχή;**

—Το επηρεάζει στον βαθμό που η Τουρκία, όταν παρατηρείται εσωτερική πολιτική αστάθεια, προσπαθεί να κάνει εξαγωγή της κρίσης. Αλλά σε ό,τι αφορά καθαρά τις πραγματικές δραστηριότητες έχουμε τρεις μεγάλες κοινοπραξίες, οι οποίες προχωρούν χωρίς να έχει υπάρξει το παραμικρό πρόβλημα στον προγραμματισμό τους.

—**Η Ιταλο-Κορεάτικη κοινοπραξία εξέφρασε ανησυχίες ή παράπονα από τη δράση του τουρκικού ερευνητικού σκάφους κοντά στο τεμάχιο 3 της ΑΟΖ;**

—Μας μετέφεραν τις προθέσεις του τουρκικού σεισμολογικού για έρευνες στην περιοχή. Τίποτε άλλο που να παρεμποδίσει τις έρευνες που διεξάγει η ENI/KOGAS.

Ενέργειας είναι: Πότε θα απολαύσουμε τους καρπούς του ΦΑ;

—Ηδη τα αποτελέσματα τα βλέπουμε με τις παράπλευρες βιομηχανίες που δημιουργούνται. Το 2013 είχαμε εταιρείες-κολοσούσους που άρχισαν να δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Υπολογίζω ότι το 2014 θα είναι καλύτερη χρονιά. Δημιουργείται μια νέα βιομηχανία υπηρεσιών, που άρχισε να εξυπηρετεί όχι μόνο τις ανάγκες της Κύπρου στην ΑΟΖ αλλά και τις δραστηριότητες των γειτονικών χωρών. Θέτουν την Κύπρο ως βάση για να εξυπηρετήσουν τη νοτιοανατολική Μεσόγειο ευρύτερα. Η εκμετάλλευση του ΦΑ αυτή καθε-

αυτή θέλει τον χρόνο της και πρέπει να δημιουργηθούν οι απαραίτητες υποδομές.

—**Αν τα δεδομένα με τις ποσότητες παραμείνουν ως έχουν, μπορεί να προχωρήσει η επένδυση του τερματικού;**

—Χρειαζόμαστε περισσότερο φυσικό αέριο.

—**Για παρεμφερές ενδιαφέρον, κ. υπουργέ, υπάρχει;**

—Υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον, αλλά ακούμε τα ίδια από όλους τους επενδυτές. Να εξασφαλιστεί η επαρκής ποσότητα ΦΑ, ώστε να προχωρήσει η χρηματοδότηση του έργου. Μιλάμε πάντα για το τερματικό.

—**Για παρεμφερές με το φυσικό αέριο τομείς έχετε γίνει δέκτες επενδυτικού ενδιαφέροντος;**

—Βεβαίως. Για αγορά ΦΑ για συναφείς βιομηχανίες ακόμα και για εργοστάσια πετροχημικών. Τους

“
Οταν αντιμετωπίζει εσωτερική πολιτική αστάθεια η Τουρκία, επιχειρεί εξαγωγή της κρίσης.

τελευταίους οκτώ μήνες έχουμε κατακλυστεί από ενδιαφερόμενους επενδυτές.

—**Από πού προέρχεται το ενδιαφέρον;**

—Κυρίως από εκτός Κύπρου, αλλά έχουμε και Κύπριους επιχειρηματίες που ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν.

—**Πρόσφατα βρεθήκατε στις Βρυξέλλες. Πώς βλέπουν οι Ευρωπαίοι τα όσα τεκταινούνται στην περιοχή με τα ενεργειακά;**

—Έχουμε στοχεύσει ως κυβέρνηση τα δύο μεγάλα κέντρα επιρροής: Ουάσινγκτον και Βρυξέλλες. Σε ό,τι αφορά την Ευρώπη, τα κοινά της Κύπρου έχουν τεράστιο ενδιαφέρον, μιας και θα μπορούσαν να είναι μία εναλλακτική πηγή για τις ενεργειακές ανάγκες της Ευρώπης και θα μπορούσε να αυξήσει την ασφάλεια της Ένωσης.
—**Είστε ικανοποιημένοι από το 10μηνο έργο που έχει παραχθεί στο Υπουργείο σας;**

—Για την εσωτερική αγορά πλεκτηρισμού παρά το γεγονός ότι είναι αντιληπτό ότι οι τιμές είναι πολύ υψηλές λόγω εξάρτησης από τα υγρά καύσιμα, εντούτοις αυτούς τους δέκα μήνες καταφέραμε να μειώσουμε τα τιμολόγια σε ποσοστό 13%. Κάναμε βήματα στα θέματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, δίνοντας κίνητρα για εγκατάστασή τους. Στον τουρισμό το 2013 ήταν μία ιδιαίτερα χρονιά. Ξεκινήσαμε με δυσοίωνες προβλέψεις αλλά καταφέραμε να περιορίσουμε τη μείωση στις αξίες σε ποσοστό 2,5% σε σχέση το 2012. Πετύχαμε όμως αύξηση εσόδων.

Ενεργειακή δεξαμενή της Ε.Ε. η Κύπρος

Ένα έργο το οποίο θα αναδείξει ακόμα περισσότερο τον γεωστρατηγικό ρόλο της Κύπρου στην περιοχή και θα προσδώσει τεράστια οικονομικά και πολιτικά οφέλη, εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αφορά την αποθήκευση στρατηγικών ενεργειακών αποθεμάτων κρατών-μελών της Ε.Ε. επί κυπριακού εδάφους. Όπως δήλωσε ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης σε συνέντευξή του στην «Κ», πριν από δύο μήνες η Κομισιόν προχώρησε στην έγκριση έργων κοινού ενδιαφέροντος, τρία εκ των οποίων αφορούν την Κύπρο. Εκτός από τα δύο ήδη γνωστά, δηλαδή αυτά το καλωδίου που θα συνδέει Ελλάδα, Κύπρο και Ισραήλ και τον αγωγό φυσικού αερίου Κύπρου – Ελλάδος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε τις βάσεις ώστε η Κύπρος να φιλοξενήσει στο έδαφός της τα στρατηγικά αποθέματα υδρογονανθράκων

“
Στο Βασιλικό θα αποθηκεύονται τα στρατηγικά αποθέματα ΦΑ κρατών-μελών της Ένωσης.

φυσικού αερίου άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε. Οι δεξαμενές αποθήκευσης, σύμφωνα με τον υπουργό Ενέργειας, περιλαμβάνονται στο τρίτο έργο κοινού ενδιαφέροντος που αφορά την Κύπρο, και είναι το κερσαίο τερματικό υδροποιήσης που σχεδιάζεται η ανέγερσή του στο Βασιλικό. Το έργο έχει ευρύτερη στρατηγική σημασία και για να πάρει σάρκα και οστά θα πρέπει, να προσελκύει το ενδιαφέρον τουλάχιστον δύο κρατών-μελών της Ε.Ε. Ο κ. Λακκοτρύπης δεν διέψευσε

στην «Κ» ότι ενδιαφέρον, για τους αποθηκευτικούς χώρους υδρογονανθράκων φυσικού αερίου έχει επιδειχθεί από πλευράς της Ελλάδας. Το όλο έργο για να μπει στα σκαριά, θα πρέπει τα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη να παρουσιάσουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετική τεχνολογική μελέτη, η οποία, σε ό,τι αφορά την Κύπρο σύμφωνα με τον κ. Λακκοτρύπη βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας. Το συγκεκριμένο έργο κοινού ενδιαφέροντος όπως είπε στην «Κ» ο υπουργός Ενέργειας, αποδεικνύει το ενδιαφέρον των Ευρωπαίων για τα κοιτάσματα της περιοχής στα οποία συμπεριλαμβάνονται και αυτά ενός κράτους-μέλους της Ε.Ε. «Για τον λόγο αυτό έχει εγκριθεί ένα έργο κοινού ενδιαφέροντος για αποθήκευση υδρογονανθράκων ΦΑ, στρατηγικών αποθεμάτων άλλων Ευρωπαϊκών χωρών», κατέληξε.

Ο κ. Λακκοτρύπης δεν διέψευσε ότι έχει επιδειχθεί ενδιαφέρον από πλευράς της Ελλάδας για τους αποθηκευτικούς χώρους υδρογονανθράκων φυσικού αερίου στο Βασιλικό.

*Ο τραπεζικός
συνεργάτης που
εμπιστεύεστε*

**Η RCB BANK LTD ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ & ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ!**

Τη μίζα ουκ ελάττω παραδώσω!

Απροϋπολόγιστη φλυαρία

Ο πρώτος μνημονιακός προϋπολογισμός, εγκρίθηκε την Πέμπτη από την Ολομέλεια της Βουλής, μετά από διήμερη συζήτηση με πολλούς μακρόσυρτους μονολόγους, καθώς οι κάμερες μετέδιδαν ζωντανά. Γιατί πρέπει ο κάθε πολιτικός αρχηγός να μιλά για 40 λεπτά και μετά οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι για άλλα δεν ξέρω πόσα και στη συνέχεια όλοι οι βουλευτές; Είναι αδύνατο να πει ένα κόμμα τις θέσεις του μέσα από δύο-τρεις γραμμένες σελίδες. Γιατί θα πρέπει να ακούμε βαρύγδουπες δηλώσεις που ξεκινούν από το Κυπριακό και φτάνουν μέχρι τον δάκο της ελιάς; Αντί, όσο πάει, να βρίσκουν το μέτρο οι βουλευτές μας, το κάνουν απειλησιακά. Τέλος πάντων. Με 30 ψήφους υπέρ, εγκρίθηκε τελικά ο Κρατικός Προϋπολογισμός για το 2014. Ο Γ. Βαρνάβας από την ΕΔΕΚ δήλωσε ότι απέχουν για όλες τις πρόνοιες του προϋπολογισμού πλην αυτών για την Άμυνα και την Εθνική Φρουρά. Κατανοπτό, καθώς η ΕΔΕΚ πάντα έβρισκε τόπο αναψύξεως στη σκιά του πατριωτισμού. Στην προκειμένη περίπτωση βρήκε όμως και συνοδοιπόρο το ΑΚΕΛ, καθώς ο Ν. Κατσουρίδης, δήλωσε ότι το κόμμα του καταμφρίζει όλα τα κονδύλια πλην αυτών για την Άμυνα, η οποία μας στοιχίζει ουκ ολίγα εκατομμύρια τον χρόνο... κι έρχεται και το κερασάκι!

Της αμύνης τα παιδιά

Στην περίπτωση της Κύπρου, της αμύνης τα παιδιά δεν διώξαν τον βασιλιά αλλά τον έβαλαν από την πίσω πόρτα! Κάθισαν και σκέφτηκαν πώς θα γίνει να βγάλουν κανένα φράγκο χωρίς να τους πάρουμε με τις πέτρες. Διότι την ώρα που το κράτος «θκιακονά» από τους ιδιώτες σάντουιτς για τον μαθητικό κόσμο και ο υπουργός Παιδείας τρέχει και κάνει συμφωνίες με γαλακτοβιομηχανία για να παίρνει πιο φτηνά τα γαλατάκια (και μπράβο του) πώς είναι δυνατόν ο Πρόεδρος να κλείνει συμφωνία 140 εκατ. με το Ισραήλ για να αγοράσουμε δύο ακάτους; Πώς είναι δυνατόν την ώρα που ο κόσμος δεν έχει να φάει να αναβαθμίζουμε με 30 εκατ. τα ρωσικά ελικόπτερα και να πληρώνουμε άλλα 20 εκατ. για να καταστρέψουμε παλιά βλήματα στέλνοντάς τα στη Βουλγαρία; Πληροφορίες της στήλης από κακεντρέχεις πηγές λένε ότι διακομματική αντιπροσωπία και μέλη του Υπουργείου, με την ευκαιρία

της νέας χρονιάς θα ψάλλουν τα κάλαντα στη Μακαρίου, αλλά αντί του «Καλήν εσπέραν άρχοντες/κι αν είναι ορισμός σας» θα άδουν διασκευασμένο το, «Καλήν εσπέραν θύματα./α σας ενημερώσω/τη μίζαν που μου έλαχε/ουκ ελάττω παραδώσω»...!

Ο νέος CEO της ΣΚΤ

Το νέο Δ.Σ. της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας είναι σοβαρό ή μου φαίνεται; Και βάζω το ερωτηματικό γιατί πολλοί, στην εποχή αυτή, της μεγάλης κρίσης, εμφανίστηκαν σαν σωτήρες αλλά εν τέλει αποδεικνύεται ότι δεν μπορούν να ξεκολλήσουν από τη λάσπη της διαπλοκής. Όπως και να έχουν τα πράγματα από το γεγονός και μόνο ότι το Δ.Σ. της ΣΚΤ, αποφάσισε τον διορισμό του δρ Μάριου Κληρίδη στη θέση του CEO της Τράπεζας δεικνύει ότι they mean business. Ο κ. Κληρίδης έχει αποδείξει στην 30χρονη πορεία του ότι είναι πολύ σοβαρός επαγγελματίας και προπάντων καθάρος, κάτι που πλέον αποτελεί το απόλυτο προσόν! Τώρα ενώπιόν του, έχει ένα μεγάλο στόιχημα, που αυτονόητα είναι και το στόιχημα του νέου Δ.Σ., να καθαρίσει τις ΣΠΕ από τις βαριές κουράδες που άφησαν πίσω τους παχιές αγελάδες χλωρακίωτικης εκτροφής και να παραδώσει στην κοινωνία έναν Συνεργατισμό, υγιή και δυνατό, ώστε να μπορεί να στηρίξει

τον ανώνυμο πολίτη που σήμερα υποφέρει κάτω από τον ζυγό που τον έβαλε ένα αμαρτωλό και αμοραλιστικό τραπεζικό κατεστημένο.

Σπάζουν τα φέουδα

Μερικά κλασικά παραδείγματα αμοραλισμού, νεποτισμού και φαυλοκρατίας στις ΣΠΕ της χλωρακίωτικης εποχής παρουσιάζονται στο αποκαλυπτικό ρεπορτάζ της «Κ» στο φύλλο

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Φώτης Φωτίου

Κύριε υπουργέ μάς είχατε υποσχεθεί ότι το ζήτημα με τη σύντηξη της στρατιωτικής θτείας θα ρυθμιζόταν μέχρι το τέλος του έτους. Ποιού έτους; Τώρα μάλλον θα είστε απασχολημένος με τις 200 θέσεις μονίμων που θα δημιουργηθούν για να στελεχωθούν τις δύο ακάτους που παρήγγειλε ο Πρόεδρος. Μπράβο, έτσι θα πολεμήσουμε την ανεργία!

Την ώρα που ο Χούρικαν ψάχνει να βρει τρόπο ώστε να ανακτήσει η Τράπεζα Κύπρου έστω και μέρος των 457 εκατ. ευρώ των δανείων της Leptos και τα 338 εκατ. της Aristo, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συναγελάζεται με τους κύριους Λεπτό και Αριστοδήμου και σπεύδει να παραλάβει από τον μεν πλακέτα και να εγκαινιάσει το Mall του δε. Τώρα ποιος ταυτίζεται με ποιον και ποιος νομιμοποιεί ποιον η στήλη θα αφήσει τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ να απαντήσει, όπως διακήρυξε στη συνάντησή του την Παρασκευή με την αντιπροσωπεία της Πλατιφόρμας «Διαφάνεια Τώρα»: «Ειδικά σε αυτή την περίοδο, οι ενεργοί πολίτες, που θέτουν θέματα υψίστης προτεραιότητας, όπως είναι η διαφάνεια, είναι πάρα πολύ χρήσιμοι για την κοινωνία μας. Τους προτρέπω να γίνουν πιο αυστηροί και πιο κριτικοί έναντι του πολιτικού συστήματος και των πολιτικών κομμάτων».

της Οικονομικής, το οποίο και είναι ενδεικτικό των προθέσεων του Πάνικου Δημητριάδη, ο οποίος φαίνεται ότι με τη συνδρομή του νέου προέδρου της ΣΚΤ, Νικόλα Χατζηγιάννη, έβαλε μπρος να καθαρίσει τον στάβλο του Αυγείου αυθωρί και παρά χρέμα. Θαυμάστε σημεία και τέρατα, όπως αυτά που συνέβαιναν μέχρι χτες στη ΣΠΕ Αγίας Νάπας, όπου το 25% των χορηγήσεων της Συνεργατικής κατέληξαν στον γραμματέα της και σε συγγενικά του πρόσωπα! Λες και ήταν δική του η εταιρεία του ασυγχώμητου! Τα μη εξυπηρετούμενα της συγκεκριμένης ΣΠΕ, φτάνουν το 78,8%! Ρε λες να έδινε δάνεια και στις Σουηδέζες;

Κληρονομικά αξιώματα

Ένας πρώην γραμματέας Συνεργατικού αφιπνήρησε πρόωρα και τη θέση του ως γραμματέας πήρε ο υιός του, ο αγαπητός εν υψιδοκμο προφανώς! Ο νεποτισμός σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια, αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι ο πατέρας κληρονόμησε τη θέση του γραμματέα από τον δικό του πατέρα και πάει ούτι το βασίλειο. Ο υιός και εγγονός, αν και δεν έσφαξε τον μόσχο τον σπευτό χάριν του πατρός του, έκανε κάτι καλύτερο. Για να τρώνε μαζί τα μακρά τα σόκα, προσέλαβε ως σύμβουλο της ΣΠΕ τον πατέρα του, με 5ετές κλειστό συμβόλαιο που προνοούσε ωφελήματα κοντά

στις 150.000 ετησίως! Τώρα που ο πατήρ αντλήθηκε ότι πάει να τον πιάσει ο βούρδουλας του Κεντρικού Τραπεζίτη παρατήθηκε...οικιοθελώς τάχατες.

Μη εξυπηρετούμενα

Να σας πω, τέλος, ότι οι πληροφορίες μας λένε πως τα μη εξυπηρετούμενα στον Συνεργατισμό αγγίζουν το 50%, ενώ υπάρχουν περί τις έξι ΣΠΕ που τα μη εξυπηρετούμενα τους κυμαίνονται από 70% μέχρι και 82%! Ευχή της στήλης είναι το νέο Δ.Σ. της ΣΚΤ και ο νέος ΓΔ να κερδίσουν το στόιχημα για το καλό του τόπου και ο Κεντρικός Τραπεζίτης να στείλει εκείνες τις υποθέσεις που κρίνει ότι πρέπει στη Νομική Υπηρεσία. Διότι όλοι εκείνοι θα πρέπει να κάτσουν πίσω από τα σίδερα. Είπαμε: Τέλος στην ανοχή!

Το ήξερε ο Πρόεδρος;

Εκ του περιουσιού είναι η συζήτηση που γίνεται αν γνώριζε ο Πρόεδρος Αναστασιάδης πριν από το Γιούρογκρουπ του Μάρτη για το κουρέμα. Το ότι του το είπε ο Μιχαλάκης Σαρρής στις 4 Μαρτίου και ο Κεντρικός Τραπεζίτης δύο μέρες μετά το γράψαμε τότε. Σήμερα παραθέτουμε δύο δηλώσεις ξένων περί του κουρέματος, οι οποίες συνηγορούν στο αυταποδεδεικτό. Η πρώτη έγινε λίγο πριν από την έναρξη των εργασιών του Γιούρογκρουπ του περασμένου Φεβρουαρίου (10.02.2013). Ο εκπρόσωπος του Όλι Ρεν διέψευσε βρετανικά δημοσιεύματα σύμφωνα με τα οποία υπήρχε «πρόταση της Επιτροπής να επιβαρυνθούν οι ανασφάλιστοι καταθέτες σε κυπριακές τράπεζες, δηλαδή όλοι εκείνοι όσοι έχουν καταθέσεις πέραν των 100.000 ευρώ, καθώς και οι κάτοχοι ομολόγων». Η δεύτερη είναι αυτή που έγινε από την εδώ γερμανική προεστία τον Ιούλιο (30.7.2013), ότι, «ο ισχυρισμός πως η Γερμανία άσκησε πίεση για τη συμμετοχή των καταθέσεων κάτω των 100.000 ευρώ, είναι εσφαλμένος. Επρόκειτο για σαφή επιθυμία του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, ώστε να περιοριστεί η επιβάρυνση των καταθέσεων άνω των 100.000 ευρώ». Είς το όνομα του πατρός και του υιού και του συμπεθερού μών...

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Η επόμενη σφαίρα ποιον βουλευτή θα πετύχει;

• **«Δεν βάζουμε** μυαλό και ό,τι πάθουμε εν χάκι μας», μονολογούσε αγανακτισμένος έφεδρος στρατιωτικής και άνεργος επιστήμονας, εξοργισμένος με την υποκρισία του πολιτικο-στρατιωτικού κατεστημένου. Και η οργή ξεχείλισε: «Καλά ο Φώτης Φωτίου, ο Στυλιανός Νάσης, ο Γιώργος Βαρνάβας και οι άλλοι αξιωματούχοι και καρβανάδες, μπορούν και κοιμούνται τα βράδια; Δεν έχουν τηλεοράσεις για να δουν το δράμα των πενιασμένων ανθρώπων, που συνωστίζονται στα κοινωνικά παντοπωλεία; Δεν κυκλοφορούν στους καφενέδες για να ακούσουν ιστορίες φρίκης, πάλαι ποτέ νοικοκυραίων; Δεν μαθαίνουν για τα ψυχολογικά αδιέξοδα, για τις αυτοκτονίες και ένα σωρό άλλες ταπεινές πράξεις, άλλοτε περφόρων πολιτών αυτού του τόπου;».

• **Πριν από μερικές** ημέρες ένας απειλημένος άνθρωπος -τρελός κατά πολλούς- πήρε το στρατιωτικό όπλο και άρχισε να πυροβολεί έξω από τη Βουλή. Αν η σφαίρα σκότωνε έναν βουλευτή, έναν δημοσιογράφο, έναν υπάλληλο του Κοινοβουλίου, έναν αστυνομικό, έναν διερχόμενο πολίτη, τι θα έλεγαν οι λεγόμενοι αρμόδιοι. Θα μιλούσαν για ατύχημα, όπως μιλούσαν οι κυβερνήτες για το Μαρί και θα έχυναν κροκοδείλια δάκρυα. Η ιστορία του άγνωστου απειλημένου ανθρώπου, πέρασε στα ψιλά και ξεχάστηκε, όπως τόσα άλλα εγκλήματα σε αυτό τον τόπο. Κανένας προβληματισμός δεν υπήρξε, τουλάχιστον δημοσίως, για τη χρησιμότητα των όπλων στα χέρια εφιδρών. Τα πτημένα μυαλά του 1974, βυθισμένα στις ενοχές, επέβαλαν πριν από αρκετά χρόνια, τον πανάκριβο οικονομικό θεσμό των εφεδρειών του στρατού, για να δικαιολογούν αστέρεις και λιμουζίνες. Σήμερα που πτήθηκε το κράτος, είναι καιρός να ληφθούν τολμηρές αποφάσεις ενάντια στο συναισθημα και να φυλαχθούν τα στρατιωτικά όπλα σε αποθήκες. Με μαθηματική ακρίβεια, την επόμενη χρονιά, όταν θα φουντώσει η οικονομική κρίση, θα αυξηθεί η εγκληματικότητα και τα «ιερά» όπλα θα σκοτώνουν πατριώτες.

• **Και δεν έφταναν** όλα αυτά, την ώρα που οι νεόπτωχοι, επιστούν ένα πιάτο φαγητό στα κοινωνικά παντοπωλεία και με τσαλακωμένη την αξιοπρέπεια, εκλιπαρούν για μια οποιαδήποτε δουλειά, το Υπουργείο Άμυνας, η κυβέρνηση και η Βουλή, στα μουλωχτά σπεύδουν να διασκορπίσουν σε πρώτη φάση, 50 εκατ. ευρώ και άλλα τόσα αργότερα, για αγορά πυραυλάκτων. Ακόμη, θέλουν να επιδιορθώσουν τα ρωσικά επιθετικά ελικόπτερα και να σπαταλήσουν ένα σωρό άλλα χρήματα για εξοπλισμούς. Η ιστορία θυμίζει την ελαφρόμολη βασίλισσα της Γαλλίας Μαρία Αντουανέτα, η οποία απορούσε γιατί δεν

τρώει παντεσπάνι ο πενιασμένος λαός. Τελικά, έπρεπε να έλθει η γαλλική επανάσταση, το 1789, για να «χορτάσει» και αυτή, με τον αποκεφαλισμό της ίδιας και τους συζύγου της Λουδοβίκου ΙΣΤ.

• **Ιστορικά** η Κύπρος ουδέποτε κατάφερε να έχει επιτυχίες με τη δύναμη των όπλων. Αντιθέτως πάντα ο λαός πλήρωνε βαρύ τιμήμα, από τους μεγαλοϊδεατισμούς των ηγετών του. Από τη σφαγή των προκρίτων το 1821, επί τουρκοκρατίας, μέχρι το κάψιμο του κυβερνήσιου στα Οκτωβριανά του 1931 επί αγγλοκρατίας. Από τον αγώνα της ΕΟΚΑ, ο οποίος δικαιώνεται για τη θυσία των αγωνιστών, όχι όμως από το αποτέλεσμα του. Από την προδοσία και την εισβολή του 1974, μέχρι το φιάσκο των S-300 και την τραγωδία στο Μαρί.

• **Ο μακαρίτης** Γλαύκος Κληρίδης αναστάτωσε τον κόσμο με τους ρωσικούς πυραύλους, το υπέρ-όπλο που θα διέλυσε την Τουρκία. Τότε μία σοβαρή ανάληψη, υποδείκνυε το απλό ερώτημα. Ποιος θα έδινε τη διαταγή, για να καταρριφθεί το πρώτο τουρκικό αεροσκάφος που θα επικειρούσε να καταστρέψει τις βάσεις των πυραύλων, όταν η απόφαση θα έπρεπε να ληφθεί σε κλάσματα δευτερολέπτου. Η κατάριψη ενός αεροσκάφους σίγουρα θα προκαλούσε πόλεμο και άραγε θα μπορούσε η Κύπρος, να αντιμετωπίσει την Τουρκία. Άραγε οι Έλληνες βοηθούσαν το νησί ή θα κούρνιαζαν στην Αθήνα. Αλήθεια τώρα ποιος θα δώσει τη διαταγή να βυθιστούν τουρκικά πλοία και ποιος θα είναι οι συνέπειες. Καλύτερα να αγοράσουμε «την ασφάλεια» από τους ισχυρούς Αμερικανούς και Εβραίους, γιατί με τους «λεονταρισμούς» το μόνο που θα πετύχουμε είναι να χάσουμε και την άλλη μισή Κύπρο.

IWC PORTUGUESE. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ «ΠΛΟΗΓΟΥΝ».

Portuguese Chronograph Classic. Ref. 3904: Το γεγονός πως οι θαλασσοπόροι της Πορτογαλίας μνημονεύονται μέχρι σήμερα οφείλεται σε πολλούς λόγους. Ένας από αυτούς είναι και αυτό το ρολόι: τα αραβικά νούμερα και ο εσωτερικός δακτύλιος σε στυλ σιδηροδρομικής γραμμής αποτελούν σχεδιαστικές αναφορές στον θρυλικό προκάτοχο του από το 1930. Ο μηχανικός αυτόματος μηχανισμός 89361, κατασκευής IWC, και το 68 ωρών απόθεμα ενέργειας του, το κρατούν σε «τροχιά» ακόμα και όταν δεν υπάρχει αρκετή κινητική ενέργεια. Είτε βρίσκεσαι λοιπόν πάνω σε ένα ιστορικό

τρικάρτο ή σε ένα μοντέρνο yacht, η εξελιγμένη τεχνολογία του σε συνδυασμό με το κλασικό του design υποδεικνύουν ξεκάθαρα ποιος δίνει τις εντολές πλοήγησης. **IWC. Τεχνολογία για άντρες.**

Μηχανικός μηχανισμός χρονογράφου. Αυτόματος μηχανισμός. Απόθεμα ενέργειας 68 ωρών σε πλήρη φάση. Ένδειξη ημερομηνίας Χρονογράφος με ενδείξεις ώρας, λεπτών και δευτερολέπτων. Μετρήτης ωρών και λεπτών σε συνδυασμό στη θέση 12. Λειτουργία flyback, πλάτη με κρυστάλλο από ζαφείρι. Αδιάβροχο στα 30 μ. Διάμετρος κάσας 42 χιλ. από κόκκινο χρυσό 18 κτ.

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

IWC
SCHAFFHAUSEN

Το δούλεμα πάει σύννεφο

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ**

Από επαγγελματική διαστροφή άκουγα τις ομιλίες των αρχηγών κομμάτων κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού στη Βουλή. Και κατάλαβα, άλλη μία φορά, γιατί δεν μπορεί να πάει μπροστά αυτός ο τόπος. Και τι δεν είπαν οι αρχηγοί. Διαμαρτύρονταν που ο προϋπολογισμός του 2014 δεν είναι αναπτυξιακός. Δεν θυμάμαι τώρα ονόματα για να σας τα πω (και η διαστροφή έχει τα όριά της), αλλά σίγουρα οι άνθρωποι αυτοί θα ζουν σε άλλη ήπειρο ή, καλύτερα, σε άλλον πλανήτη. Διότι το να ζητάς αναπτυξιακό προϋπολογισμό, τον πρώτο χρόνο του μνημονίου και με την αναστασία τρώει στον σβέρκο σου, πρέπει είτε να είσαι ανόητος είτε ψεύτης. Άλλοι απέδιδαν όλα τα δεινά που μας έχουν βρει στους ξένους δανειστές. Άλλοι επέκριναν τον Νίκο Αναστασιάδη που δεν αντιστάθηκε στο Ευρογκρουπ (έπρεπε να είναι εκεί αυτοί που λένε τώρα κουβέντες για να δουν τι εστί βερικόκο).

Στο τέλος, δεν έμεινε ανοσία που δεν ειπώθηκε. Το μόνο που απέφυγαν όλοι να πουν ήταν την αλήθεια. Ότι για τα σημερινά δεινά, για το ότι κατάντησαν να συζητούν μνημονιακούς προϋπολογισμούς στη Βουλή φταίει κυρίως η πολιτική ηγεσία, διαχρονικά. Πήρε από τους Άγγλους ένα κράτος με θεσμούς, οργανωμένο, που για τα μέτρα του και την εποχή του δούλευε καλά. Κατάφερε μέσα σε 14 χρόνια να το διχοτομήσει, να κάνει συντάκτο στον βορρά την Τουρκία.

Και από το 1974 μέχρι σήμερα κατάφερε να γονατίσει μια οικονομία που ανθούσε. Η ανάπτυξη, βέβαια, δεν οφειλόταν στους πολιτικούς, αλλά στη συγκυρία. Στο γεγονός ότι το νησί, λόγω θέσης και φορολογικών ελαφρύνσεων, προσέλκυσε

διαδοχικά λιβανέζικο, γιουγκοσλαβικό και ρώσικο κεφάλαιο.

Τα «κατάφερε» τόσο καλά η πολιτική μας ηγεσία, διότι καθιέρωσε και συντήρησε ένα καθεστώς ατιμωρησίας. Και ταυτόχρονα καλλιέργησε και εδραίωσε στη συνείδηση των πολιτών ότι για να πάνε μπροστά, να πετύχουν κάτι στη ζωή τους, θα έπρεπε να ενστερνιστούν μία κουλτούρα συναλλαγής και άκρατου ρουσφετιού, πολιτικών εξυπηρέτησεων.

Οι παρατυπίες, οι παρανομίες διαδέχονταν η μία την άλλη για πολλά χρόνια, αλλά κανείς δεν έπαιρνε χαμπάρι. Κι όσοι ήξεραν, έκρυβαν, γιατί ήταν βολεμένοι. Στο παιχνίδι προφανώς ήταν, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο και οι εκδότες. Ο Τύπος για δεκαετίες δεν ακουμπούσε τα σκάνδαλα, εκτός κι αν είχαν φθάσει σε τέτοιο βαθμό διαφθοράς που δεν μπορούσε κανείς να αναπνεύσει από τη δυσοσμία.

Όταν οι άνθρωποι που εκλέγονται για να ασκούν χρηστή διοίκηση ή να ελέγχουν τις εκάστοτε κυβερνήσεις μέσω της Βουλής, είναι στην πλειοψηφία τους «χαλασμένοι», τότε δεν είναι να απορεί κανείς που βρέθηκαν επιτήδειοι για να φάνε τα λεφτά του κόσμου στο χρηματιστήριο το αμαρτωλό 1999. Δεν είναι να απορεί κανείς που στις μέρες μας άπληστοι τραπεζίτες έβγαλαν οι ίδιοι χρήμα με τη σέσουλα, εξαναγκάζοντας τις οικονομίες των καταθετών. Κι όλα αυτά για να καλυφθούν οι πομπές τους και να ανακεφαλαιοποιηθούν οι τράπεζες που οι ίδιοι οδήγησαν σε πτώχευση.

Ακούω βερεσέ, λοιπόν, όλους όσους μιλούν για τα λάθη των τραπεζιτών. Όσοι ρίχνουν το φταίξιμο στους απατεώνες και τους επιτήδειους που μάδησαν τον κόσμο. Σίγουρα φταίνει όλοι αυτοί. Πιο πολύ, όμως, φταίνει οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες (όλων των αποχρώσεων), που αντί να φτιάχνουν και να εκσυγχρονίζουν το κράτος εξέθρεψαν ένα τέρας. Και τώρα μυζοκλαίνε που το δημιούργημά τους απειλεί να μας καταβροχθίσει όλους. Είναι αυτοί που έριξαν την Κύπρο έξω οικονομικά και την οδήγησαν με την πορναιρία και την αμάθεια (θανατηφόρος συνδυασμός) στην οριστική διχοτόμηση. Κι όσο τους ακούω, όσο τους ψηφίζουμε, τόσο θα συνεχίσουν να μας δουλίζουν ασύστολα.

Διπλωματία στη νοηματική.

ΑΡΑΔΕΣ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Κουλτούρα παρανομίας

Πριν από δύο χρόνια τέτοιες μέρες βρεθήκαμε μία παρέα σε μια μουσική σκηνή της Αθήνας. Μας έκανε εντύπωση που όλοι κάπνιζαν παρά το γεγονός ότι το κάπνισμα υποτίθεται ότι απαγορεύεται από την παρέα μας ζήτησε από ένα σερβιτόρο να μας διευκρινίσει τελικώς εάν το κάπνισμα ήταν παράνομο ή όχι. «Παράνομο είναι τα τασάκια, όχι το κάπνισμα» ήταν η κοφτή απάντησή του. Όντως στο τραπέζι δεν υπήρχαν τασάκια αλλά αυτοσχέδια σταχτοδοχεία, δηλαδή ποτήρια με λίγο νερό για κάλυψη σε περίπτωση ασυμμορφωτικού ελέγχου. «Αυτή είναι η Ελλάδα» είπαμε μεταξύ μας και συνεχίσαμε τη διασκέδασή μας.

Στα δύο χρόνια που μεσολάβησαν από τότε διηγοίμαι τακτικά το περιστατικό, το οποίο θεωρώ ότι αποκαλύπτει έναν από τους βασικούς λόγους για τους οποίους η Ελλάδα έφθασε εδώ που βρίσκεται.

Μετά λύπης μου πριν από μερικές μέρες έζησα το ίδιο ακριβώς περιστατικό όχι στην Αθήνα αλλά στη Λευκωσία. Πήγα με παρέα να παρακολουθήσουμε μουσική παράσταση σε μία αίθουσα που, κατά τα άλλα, ήταν γεμάτη πινακίδες με την ένδειξη «no smoking» αλλά στα τραπέζια υπήρχαν –αντί σταχτοδοχείων– πλαστικά ποτήρια με νερό. Κανένας δεν διαμαρτυρήθηκε. Καμιά αντίδραση από πουθενά. «Αυτή είναι η Κύπρος» συλλογίστηκα και απέδωσα το φαινόμενο στην «κουλτούρα της παρανομίας», την οποία όλοι αντιλαμβάνομαστε, όλοι κακίζουμε αλλά την ίδια ώρα όλοι δειχνουμε να ανεχόμαστε ή και να κουβαλούμε. Όσο κι αν η φράση «αυτή είναι η Ελλάδα» ή «αυτή είναι η Κύπρος» μοιάζει να ακούγεται σαν απαξίωτική διαπίστωση για την κατάσταση δύο χωρών, την ίδια ώρα εξωτερικεύει μία παρεξηγημένης μορφής περηφάνια για τους τσαμπουκάδες Έλληνες –Ελλάδης και Κύπρου– που καπιτίζουμε όπου θα θέσουμε γιατί έτσι γουστάρουμε, αδιαφορώντας για την παρανομία της πράξης μας.

Όπως οι κοινωνιολόγοι και οι ανθρωπολόγοι να είναι οι πλέον κατάλληλοι να ερμηνεύουν το φαινόμενο, το οποίο ενδεχομένως να απαντά και στο ερώτημα γιατί φθάσαμε εδώ που εί-

μαστε και εξηγεί το γιατί θα πρέπει να περάσουν πολλά χρόνια μέχρι να δούμε καλύτερες μέρες. Μάλλον αγνοούμε ότι η κουλτούρα της παρανομίας που κληρονομούμε από τους παλαιότερους και κληροδοτούμε στους νεότερους, υπονομεύει κάθε προσπάθεια για πρόοδο, δηλητηριάζει τη σχέση του πολίτη με την πολιτεία, υποσκάπτει τους θεσμούς και διαβρώνει τον κοινωνικό ιστό.

Όσοι από εσάς ακόμη αμφιβάλλετε ακόμη για το πώς και το γιατί Κύπρος και Ελλάδα οδηγηθήκαμε εδώ που βρισκόμαστε, καλύτερα να μη βασανίζετε το μυαλό σας, γιατί η απάντηση είναι ξεκάθαρη: Εάν έναν απόλό νόμο όπως είναι η απαγόρευση του καπνίσματος δεν μπορούμε να τον εφαρμόσουμε και σκαρφιζόμαστε χίλιες δυο εξηγήσεις για να μην τον τηρήσουμε, με εξυπνοβλακειές του τύπου «παράνομο δεν είναι το κάπνισμα αλλά το τασάκι», τότε αλήθεια πώς νομιμοποιούμαστε να πιστεύουμε ότι θα δούμε τη λαβίδα του νόμου να αρπάζει όλους εκείνους που ζητούμε να λογοδοτήσουν για τα οικονομικά και άλλα εγκλήματα που έφεραν την καταστροφή;

Αυτός ο τόπος δεν πάσχει από έλλειψη νόμων. Νόμοι υπάρχουν. Το πρόβλημα είναι ότι δεν τους εφαρμόζουμε, γιατί έτσι μαθαίνουμε από την κούνια μας. Εάν τα τόσο απλά δεν μπορούμε να τα βάλουμε σε μια τάξη, πώς στο καλό θα μπορούσαμε να λύσουμε τα πολύπλοκα;

Μάλλον δεν θα μπορούσαμε γι' αυτό περιοριζόμαστε σ' αυτό που ξέρουμε να κάνουμε καλύτερα από όλους: Ρίχνουμε ένα «δεν βριέσαι», βρίζουμε τους ξένους που μας πολεμούν και ασφαλώς ανάβουμε ένα τσιγάρο. Οπουδήποτε και οποτεδήποτε.

Εξάλλου το έθνος μας διατηρεί μια παγκόσμια πρωτοτυπία έναντι όλων των άλλων φυλών: Άλλα λέει, άλλα πράττει και άλλα εννοεί. Τα παραδείγματα είναι πολλά: Ας πούμε όταν λέει απαγορεύεται το κάπνισμα εννοεί ότι απαγορεύονται τα τασάκια. Να μην πούμε τι λέει για το Κυπριακό, για την Οικονομία και άλλα πολλά. Ας μείνουμε στα τασάκια. Καλές γιορτές και μη χειρότερα.

antoniouy@kathimerini.com.cy

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Πάμε όλοι μας Ουρουγουάη;

Αγαπητέ μου Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας και πρόεδροι των κομμάτων (φρέσκοι και παλιοί)

Παρότι είμαι πεπεισμένη πως ό,τι και να σας γράψουμε σε είστε γραμμένους, αποφάσισα να κάνω μία ύστατη προσπάθεια. Ο λόγος που αποφάσισα να κάνω αυτή την προσπάθεια είναι γιατί τώρα δεν πρόκειται να αρκεστώ στις δικές μου απόψεις (ή τις απόψεις των πολιτών) για να σας αποδείξω πως μας εμπιάζετε και πως είστε πολιτικά ανεπαρκείς και αβάστακτα μέτριοι, αλλά θα αντιπαραβάλω ένα πολύ σοβαρό παράδειγμα πολιτικού, του οποίου οι πράξεις και ο τρόπος ζωής έρχεται να μπεντίνει όλες τις μπορούδολογίες που μας εξαπολύετε για να μας πείσετε ότι κόπτεστε για τους πολίτες. Διότι όταν ένας πολιτικός κόπτεται πραγματικά για τους πολίτες της χώρας του, το αποδει-

κνύει με πράξεις οι οποίες δεν έχουν να κάνουν με βαθυστοχαστούς προγραμματισμούς, υποσχέσεις επανεκκίνησης και φιλόανθρωπες εξαγγελίες. Έχουν να κάνουν με μία-δύο πολύ απλές πράξεις τις οποίες κανένας σας δεν έκανε. Αυτές όμως οι πράξεις είναι που αποδεικνύουν ποιος πολιτικός έχει ευθυμία, επίγνωση, συναίσθηση και ήθος και όχι οι δικές σας, οι οποίες το μόνο που έχουν αποδείξει μέχρι στιγμής είναι την πολιτική σας υποκρισία.

Για να μη μακρηγορώ με κίνδυνο να με χαρακτηρίσετε εμπάθη, όπως χαρακτηρίζετε οποιονδήποτε εστιάζει στην πολιτική σας ανεπάρκεια, μπαίνω απευθείας στο θέμα. Σε μία μακρινή χώρα που βρίσκεται κάπου στη Νότια Αμερική και ονομάζεται Ουρουγουάη (μπορείτε να την γκουγκλάρετε, αν δεν την έχετε ακουστά), ζει ο Χοσέ Μουκίκα (μπορείτε να τον γκουγκλάρετε, αν δεν τον έχετε ακουστά) ο οποίος είναι 77 χρονών

Το μόνο που κάνετε είναι να μας κοροϊδεύετε με δήθεν ταμεία αλληλεγγύης (με τα λεφτά ποιου;) και την ίδια ώρα να συζητάτε για τη λίστα των λιμουζινατών.

και είναι ο Πρόεδρος αυτής της χώρας. Αυτός, λοιπόν, ο κύριος Χοσέ που είναι ο Πρόεδρος μιας χώρας που έχει τον τριπλάσιο πληθυσμό από τον δικό μας, ζει σε μία φάρμα, καλλιεργεί χρυσάνθεμα και δίνει σχεδόν όλο του τον μισθό στους φτωχούς, διατηρώντας για τον εαυτό του ένα τόσο μόνο για τα απαραίτητα. Αυτός ο κ. Χοσέ έχει απαρνηθεί από την πρώτη στιγμή το προεδρικό του αυτοκίνητο, και φροντίζει να

κοστίζει όσο το δυνατόν λιγότερα στη χώρα του, μιας και αρνείται να ταξιδεύει στην πρώτη θέση και δεν επωφελείται καν των υπόλοιπων δωρεάν παροχών του αξιωματούχου. Όταν τον ρωτάνε, γιατί τα κάνει όλα αυτά απαντά πως οι περισσότεροι κάτοικοι της Ουρουγουάης ζουν με πολύ λιγότερα από τον ίδιο. Πρόσφατα, μάλιστα, δώλωσε πως όταν τελειώσει η θητεία του σκοπεύει να υποθετήσει 40 παιδιά φτωχών οικογενειών τα οποία θα στεγάσει στο αγρόκτημά του και θα τα διδάξει πώς να γίνουν αγρότες για να εκμεταλλευτούν τη γη του, μιας και εκείνος δεν έχει παιδιά. Και βεβαίως, αν είχε παιδιά, δεν νομίζω να τα άφηνε να περιφέρονται σε εξώφυλλα περιοδικών με τα κόκκινά τους φουστανάκια, ούτε και να γυρίζουν στις τηλεοράσεις με κοσμικά χαμόγελα οδοντόκρεμας λες και ζούνε σε μία χώρα χωρίς προβλήματα.

Αυτός είναι πολιτικός αγαπτού μου πρό-

Προς δανειολήπτες...

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Ένα θέατρο του παραλόγου εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια μας αλλά ουδείς μιλά. Ουδείς αναλαμβάνει την ευθύνη να προστατέψει τους χιλιάδες πολίτες από τα δόντια των τραπεζιτών, ακόμη και αυτοί που στα λόγια υποστηρίζουν πως οι πολίτες δεν θα πρέπει να καταντήσουν έρμαιο των τραπεζών. Οι τράπεζες, λοιπόν, ζητούν επιπρόσθετες εξασφαλίσεις για δάνεια που παραχώρησαν. Και ενώ τα δάνεια δόθηκαν με ικανοποιητικές εξασφαλίσεις, τον καιρό που δίνονταν, σήμερα οι Τράπεζες επανέρχονται και ζητούν νέες υποθήκες, νέες εγγυήσεις, αλλιώς... Αλλιώς τι; Αλλιώς επικρέμαται ως δαμόκλειος σπάθη στον δανειολήπτη το ενδεχόμενο το δάνειό του να θεωρηθεί «μη εξυπηρετούμενο» και τότε οι πιθανότητες για εκποίηση της περιουσίας του αυξάνονται κατακόρυφα.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Τράπεζας Κύπρου, Τζον Πάτρικ Χούρικαν, την περασμένη Πέμπτη, κάλεσε την πολιτεία να προχωρήσει σε νομοθεσία για τις εκποιήσεις των περιουσιών, ώστε η διαδικασία να γίνεται στο άψε-σβήσε. «Η τροποποίηση της νομοθεσίας έτσι ώστε να επιτρέπει τις εκποιήσεις θα βοηθήσει την Τράπεζα στον περιορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Αυτή η τροποποίηση θα πρέπει να συνδυαστεί με τον εκσυγχρονισμό του Κτηματολογίου», δήλωσε συγκεκριμένα.

Ωραία τα λέει ο κ. Χούρικαν. Αλλά. Εδώ εγειρονται σοβαρά ερωτήματα. Τα οποία σε συνδυασμό με τη Νομοθεσία που ψηφίστηκε που δίνει το δικαίωμα στις Τράπεζες να ζητούν στοιχεία για πελάτες τους από το Κτηματολόγιο, γίνονται ακόμη πιο σοβαρά και τεράστια. Αλλά όλοι σιωπώσαν. Ουδείς μιλάει. Έχουμε και λέμε λοιπόν:

- Γιατί οι Τράπεζες να έχουν το δικαίωμα σε στοιχεία του Κτηματολογίου των πολιτών - πελατών τους; Από πού ως πού; Οι τράπεζες ήδη κατέχουν τα στοιχεία των πολιτών - πελατών τους για τα ακίνητα που τους αφορούν. Εάν υπάρχουν ακίνητα υποθηκωμένα, αυτά τα στοιχεία τα κατέχουν ΗΔΗ οι Τράπεζες. Γιατί να έχουν και πρόσβαση σε στοιχεία για άλλα ακίνητα που ενδεχομένως να έχουν οι πελάτες τους; Εδώ τέτοια νομοθεσία, που να δίνει δικαίωμα στα στοιχεία των πολιτών στο Κτηματολόγιο σε κρατικές υπηρεσίες, δεν έχουμε και κάναμε για τις Τράπεζες; Αυτό είναι το ένα.

- Ο κ. Χούρικαν ζήτησε τον «εκσυγχρονισμό του κτηματολογίου». Ωραία. Ξέρει ο κ. Χούρικαν από πότε ζητάμε εις τον εκσυγχρονισμό; Έτερον εκάτερον αυτό. Αλλά που κολλά ο εκσυγχρονισμός του Κτηματολογίου στην προσπάθεια της Τράπεζας να εκποιήσει ακίνητα; Αφού και πάλι τα κοτσάνια που αφορούν τις τράπεζες, των υποθηκωμένων ακινήτων, είτε τα κατέχουν οι ίδιες είτε φέρουν μία βούλα πάνω ότι είναι «δεσμευμένα».

Το θέμα βεβαίως, είναι απλό. Πολύ απλό. Οι Τράπεζες στην ασυδοσία και στην απληστία τους την πάτησαν. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό. Δεν είναι οι πολίτες και οι δανειολήπτες που την πάτησαν αλλά οι Τράπεζες. Αυτό είναι γεγονός νούμερο 1.

Γεγονός νούμερο 2. Το πώς την πάτησαν είναι επίσης απλό. Έδιναν δάνεια τριών κυρίως ειδών. Α. Χωρίς εξασφαλίσεις. Β. Με μη ικανοποιητικές εξασφαλίσεις. Γ. Με ικανοποιητικές εξασφαλίσεις αλλά τις τότε εποχής. Με τις φούσκα-τιμές δηλαδή των ακινήτων, με αποτέλεσμα τώρα, που οι τιμές είναι κατά το 50% πιο κάτω, αρκετά δάνεια που τότε είχαν ικανοποιητικές εξασφαλίσεις, σήμερα να θεωρούνται «επικίνδυνα».

Γεγονός νούμερο 3. Η μάχη τώρα δίνεται για το πώς οι Τράπεζες θα έχουν και πάλι το πάνω χέρι. Δηλαδή για το πώς θα δεσμεύσουν τους δανειολήπτες έτσι ώστε σε περίπτωση μη εξόφλησης του δανείου, οι Τράπεζες να μη χάσουν λεφτά ή τουλάχιστον να περιορίσουν τις ζημιές τους.

Ερώτημα. Και εάν μας ζητήσουν επιπρόσθετες εξασφαλίσεις τι θα πράξουμε; Τι θα πρέπει να πράξουν οι δανειολήπτες; Και η απάντηση είναι επίσης απλή. Τίποτα. Να μην τους δώσουν τίποτα. Ούτε και να τους υπογράψουν για επιπρόσθετες εγγυήσεις. Το πρόβλημα το έχει αυτός που δεν πρόσεξε και σας δάνεισε και όχι εσείς που πήρατε τα λεφτά. Αυτά είναι βασικά αρχή. Συνεπώς, πρώτα ζητήστε τα πράγματα και ενδεχομένως να σας συμφέρι να μην αποδεχτείτε τίποτα πέραν των όσων συμφωνήσατε αρχικώς.

Υγ. Πρόεδρε, εκείνος ο διαμεσολαβητής που υποσχεθήκατε, πού είναι; Πότε θα αρχίσει δουλειά; Όταν ήδη οι Τράπεζες αρχίζουν εκποιήσεις;

tsangaris@kathimerini.com.cy

Μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας;

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΣΑΒΒΑ

«**Ο** διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας πουθενά δεν ανέφερε ότι υπάρχει πρόθεση για απομείωση των καταθέσεων στη συνάντησή του με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Αναστασιάδη, στις 4 Μαρτίου», δήλωσε ο κ. Βίκτωρας Παπαδόπουλος. Μα δεν ισχυρίστηκε ο κ. Δημητριάδης ότι του το είπε σε εκείνη τη συνάντηση. Του τηλεφώνησε και του το είπε, όπως αποκάλυψε, αλλά «ο Πρόεδρος ήταν σε δεξίωση».

«Στις 4 Μαρτίου ο Πρόεδρος πληροφορήθηκε από τον τότε υπουργό Οικονομικών Μιχάλη Σαρρή ότι υπήρχε το ενδεχόμενο ορισμένοι να εγείρουν ζήτημα κούρεματος», πρόσθεσε ο κ. Παπαδόπουλος. Άρα, ό,τι και να έγινε, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης ήξερε από τις 4 Μαρτίου. Τότε, γιατί στις 9 Μαρτίου στη Σύσκεψη Αρχηγών, όταν ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ ρώτησε τον Πρόεδρο Αναστασιάδη αν είχε πληροφορηθεί ότι οι δανειστές θα απαιτούσαν κούρεμα καταθέσεων, το αρνήθηκε ενώπιον όλων; Αυτό το Μάρτιο. Γιατί την 1η Απριλίου 2013, όταν τον ρώτησαν αν έδωσε προνομιακή πληροφόρηση σε φίλους και συγγενείς για να φυγαδεύσουν τα χρήματα τους στο εξωτερικό, το αρνήθηκε και ισχυρίστηκε ότι «ουδέποτε γνώριζε»; Αυτό τον Απρίλιο. Κάθε μήνα και μία αναλήθεια. Μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας; Θα πρέπει κάποτε ο κ. Βίκτωρας Παπαδόπουλος και οι συν αυτό να σταματήσουν να «σύρουν του ώμου τους» ό,τι συμβαίνει και να προσπαθήσουν να απαντήσουν και για το τι έγινε και για το τι θα γίνει.

Τον Δεκέμβριο του 2012, ο κ. Αναστασιάδης δεσμεύθηκε προς τους εργαζόμενους λέγοντας «θέλω ένα να σας διαβεβαιώσω: μέσα από τις πολιτικές μας αλλά και μέσα από τις προσπάθειές μας θα επιτύχουμε να διαφοροποιήσουμε σημαντικά επόμενες προνοιές που σήμερα τυραννούν κυριολεκτικά τους εργαζόμενους και όχι μόνο». Σήμερα, η θηλιά του Μνημονίου σφιγγει κάθε μέρα και περισσότερο τους εργαζόμενους. Υπάρχει κανένα σχέδιο μέχρι πού θα σταματήσει αυτό; Μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας;

Ο κ. Αναστασιάδης δεσμεύθηκε προς τους άνεργους λέγοντας ότι θα επιδιώξει «συνεργαζόμενος με τους Πρόεδρους κρατών της Ευρωζώνης συγκεκριμένη ρύθμιση των δανείων για όσους απώλεσαν τα εισοδήματά τους λόγω ανεργίας. Ένα προσωρινό μέτρο είναι η προσωρινή αναβολή καταβολής των δόσεων από τους άνεργους ή οποιονδήποτε άλλον που δεν έχει εισόδημα». Σήμερα, εργαζόμενοι και άνεργοι ζουν με τον τρόπο των εκποιήσεων. Μέχρι πότε; Μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας;

Ο κ. Αναστασιάδης δεσμεύθηκε στους νέους ότι «στην κατανομή του κρατικού προϋπολογισμού, το ένα τοις εκατό, δηλαδή 75 εκατομμύρια ευρώ, θα αφορούν πολιτικές για την απασχόληση και τους νέους». Σήμερα, θεωρείται τυχερός όποιος βρει δουλειά στο εξωτερικό για να μεταναστεύσει. Μέχρι πού θα πάει αυτό; Μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας; Δεσμεύθηκε και στους εργαζόμενους των Ημικρατικών Οργανισμών πως «ό,τι κι αν γίνει, το καθεστώς των υπαλλήλων της ΑΗΚ θα διαφυλαχθεί με κάθε τρόπο. Δεν είναι στις προθέσεις μας η ιδιωτικοποίηση ή η μετοχοποίηση οποιουδήποτε ημικρατικού οργανισμού. Αυτό που πρωτεύει είναι ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου για να γίνει πιο ευέλικτο και ουσιαστικό η συνεισφορά του ημικρατικού οργανισμού προς το συμφέρον της χώρας». Σήμερα για το μόνο που μπορεί να δεσμευθεί η κυβέρνηση Αναστασιάδη, είναι να γλυτώσουμε τις ιδιωτικοποιήσεις, αν ο υπουργός Οικονομικών κερδίσει το ΛΟΤΤΟ. Μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας;

Ο κ. Αναστασιάδης τον Γενάρη του 2013, δεσμεύθηκε και στους συνταξιούχους ότι «...θα είναι η πρώτη προτεραιότητά μας, αν ο λαός μας τιμήσει με την ψήφο του, πώς αναθεωρούμε κάποιες πολιτικές δεσμευτικές, που έχει αναλάβει η παρούσα διακυβέρνηση με τις περικοπές επιδομάτων κ.λπ. Δεν θα επιτρέψουμε να υπάρξουν περικοπές συντάξεων και να περικοπουν ωφελήματα εκείνων στους οποίους τα χρωστούμε». Σήμερα αποκόπηκαν 10 εκατομμύρια ευρώ από την κοινωνική σύνταξη. Μετάινωσε και γι' αυτό ο κ. Αναστασιάδης. Μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας;

Μέχρι πώς μέσα σε ένα χρόνο το πολύ, όλα τα στάδια του έργου της περιοχής Αμάντου- Τροόδους θα είναι έτοιμα μαζί με το τελεφερίκ, βεβαίως, βεβαίως. Σε αυτό σίγουρα δεν μπορεί να απαντήσει ο κ. Βίκτωρας. Αν υπήρχε το τελεφερίκ θα το βλέπαμε εξάλλου.

Η κ. Μαρίνα Σάββα είναι διευθύντρια του Γραφείου του γενικού γραμματέα ΚΕ ΑΚΕΛ.

Το βίαιο διαζύγιο Ερντογάν και Γκιουλέν

Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑΣ

Επίθεση κατά του επικεφαλής της ΜΙΤ και προσωπικού έμπιστου του πρωθυπουργού Ερντογάν στις αρχές του 2012. Ο Ερντογάν προστάτευσε νομοθετικά τον Χακάν και αντεπιτέθηκε, ξηλώνοντας αρκετά στελέχη της αστυνομίας που ήταν φίλα προσκείμενα στον Γκιουλέν. Είμαστε ήδη στην μετακεμαλική εποχή, ο στρατός είναι στη γωνία, και οι δύο πλευρές φαίνεται να χρειάζονται λιγότερο η μία την άλλη. Νέα επίθεση των υποστηρικτών του Γκιουλέν με την παγίδευση με κοριοίους του γραφείου του πρωθυπουργού στα τέλη του 2012. Τα πράγματα παίρνουν μία πιο άγρια μορφή μετά τα γεγονότα του πάρκου Γκεζί, όταν ο Ερντογάν υποψιάζεται ότι ο Γκιουλέν και το Ισραήλ βρισκόταν πίσω από τους διαδηλωτές. Παρά τη συνάντησή τους ΗΠΑ μεταξύ Γκιουλέν και Αρίντς η αντιπαλότητα συνεχίστηκε. Αυτή τη φορά ο Ερντογάν πέρασε στην επίθεση με την προ-

ετοιμασία νέας νομοθεσίας για ουσιαστική διάλυση των ιδιωτικών φροντιστηρίων μεγάλου αριθμού των οποίων ανήκει στο κίνημα Γκιουλέν. Χάρης σε αυτά εξασφαλιζόταν τόσο οικονομικοί πόροι όσο και μελλοντικό υποστηρικτές. Ακολουθεί ανταποδοτικό κτύπημα από τον Γκιουλέν με δημοσιοποίησης απόφασης του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας του 2004 που συνυπογράφει και ο Ερντογάν. Η απόφαση προέβλεπε τη διάλυση του κινήματος Γκιουλέν στην Τουρκία. Αποκορύφωμα της αντιπαράθεσης είναι το σημερινό κύμα συλλήψεων στελεχών του ΑΚΡ και συγγενών τους από την τουρκική αστυνομία.

Όπως γίνεται φανερό βρισκόμαστε στην κορύφωση του ενδο-ισλαμικού πολέμου για την εξουσία. Ο Ερντογάν όπως δείχνουν και οι παύσεις των αστυνομικών δεν πρόκειται να κάνει πίσω. Θα συνεχίσει με περισσότερες εκκαθαρίσεις στον κρατικό μηχανισμό

και υλοποίηση μέτρων, όπως το κλείσιμο των ιδιωτικών φροντιστηρίων, που θα σκοπεύουν στην αποδυνάμωση του κινήματος Γκιουλέν. Ο ανασχηματισμός της κυβέρνησης είναι επίσης ένα βήμα που θα πάρει ευρύτερη έκταση εξαιτίας και της ανάγκης αντικατάστασης των τριών υπουργών που είναι υποψήφιοι στις εκλογές. Εκτιμώ πως ο Ερντογάν θα επιχειρήσει να κερδίσει τον Γκιουλέν εκεί που νιώθει δυνατός, δηλαδή στις κάλπες του προσεχούς Μαρτίου.

Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις έδειχναν το ΑΚΡ να διατηρεί το 50% των βουλευτικών εκλογών του 2011. Σίγουρα τα γεγονότα αυτά θα έχουν κάποιο κόστος στο ΑΚΡ. Οι αντιπαλοί του από την άλλη θα δυσκολευθούν να συνεργαστούν με τα κόμματα της κεμαλικής αντιπολίτευσης. Θα επικεντρωθούν στην αποκάλυψη ακόμα και σεξουαλικών σκανδάλων ώστε να πληξουν την ηθική εικόνα του πρωθυπουργού. Στόχος τους ένα ΑΚΡ χωρίς τον Ερντογάν επικεφαλής. Σε μία τέτοια περίπτωση ο Πρόεδρος Γκιουλέν αναμένεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο.

Σε κάθε περίπτωση η νέα αυτή εξέλιξη αναμένεται να οδηγήσει την Τουρκία σε εσωστρέφεια και αποφυγή του ληρωμένου βηματισμού στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής. Το παγωμένο κυπριακό πρόβλημα δεν αναμένεται να είναι τους επόμενους μήνες προτεραιότητα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής κάτι που ήταν ήδη φανερό και προ της νέας κρίσης. Ήδη από τη δόξα του Ερτούγν διαφαίνεται ότι εκείνο που ενδιαφέρει είναι η κατανομή ευθυνών και όχι η ουσία.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και πρόεδρος της επιτροπής διεθνών σχέσεων του Δημοκρατικού Κόμματος.

Από την υπογραφή στην ανατροπή

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Οι συζητήσεις για την υπογραφή ενός «Κοινού Ανακοινωθέντος» ανάμεσα στον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον Τ/κ ηγέτη Ν. Εργλίου βρίσκονται στο πιο κρίσιμο στάδιο. Σύντομα θα ξεκαθαρίσει το σκηνικό και θα θεωρω ότι αμέσως μετά οι συνομιλίες θα ακολουθήσουν τα «βήματα» που θα συμφωνηθούν σε ένα είδος διευρυμένης «Συμφωνίας Κορυφής» με βασικό άξονα τη στρατηγική λύση πάνω στην κατεύθυνση «ένα κράτος, μία διεθνής προσωπικότητα, μία κυριαρχία, μία υπηκοότητα, μία φωνή στο εξωτερικό», οργανωμένη στο εσωτερικό σε ομοσπονδιακή βάση όπως προνοούν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ.

Αυτή η συγκυρία είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη και δίνει την αφορμή να συζητήσουμε τις πιο απαιτητικές ιδέες που ζητούν μία θεμελιώδη εφαρμογή. Ο πολύπειρος διπλωμάτης Β. Θεοδωρόπουλος κάνει τη δική του εισαγωγή στο ζήτημα: «Στην εξωτερική πολιτική είναι πολλοί εκείνοι που εμφανίζονται ως επαγγελματίες, έστω και χωρίς γνώσεις ή πείρα [...] η εξω-

τερική πολιτική προσφέρει έδαφος για ερασιτεχνισμό και για καλλιέργεια προσωπικής ή κομματικής προβολής, εκμετάλλευσης και αντιπαράθεσης που παρασύρουν την εξωτερική πολιτική στη δίνη της εσωτερικής πολιτικής διαμάχης [...]». (Β. Θεοδωρόπουλος, Ανασκόπηση - Η Εξωτερική Πολιτική της Νεότερης Ελλάδας, Αθήνα, 1996).

Η υπεράσπιση μιας εθνικής υπόθεσης είναι μία βαθιά και πολύπλοκη διαδικασία. Απαιτείται η μέγιστη δυνατή προετοιμασία. Απαιτείται διεθνής δράση, δημιουργία ενός περιβάλλοντος που να βοηθάει τη δική μας θέση (συμμαχίες με δυνάμεις που είναι σε θέση να ασκήσουν επιρροή, συμμετοχή της Ε.Ε. στις συνομιλίες με ειδικό αντιπρόσωπο). Απαιτείται ήρεμο κλίμα στο εσωτερικό μέτωπο, συνεργασίες γύρω από μείζονες σημασίες επιδιώξεις όπως η ομοσπονδιακή επίλυση του Κυπριακού, βασισμένη στις αποφάσεις του ΟΗΕ. Η πολιτική ηγεσία μπορεί να αναλύσει το διεθνές περιβάλλον, να αναδείξει ισχύ από την προοπτική αξιοποίησης

του ενεργειακού πλούτου της νήσου, να σταθμίσει τους συσχετισμούς δυνάμεις με στόχο την αλλαγή τους, να συνεκτιμήσει τη σχέση ωφελείας-κόστους, να αναλύσει το βαθύτατο πολιτικό ζήτημα του χρόνου και να υπολογίσει το ποιες θα είναι οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις από τη μία ή την άλλη κίνηση. Στον πολιτικό αγώνα η ηγεσία χρειάζεται να έχει το θάρρος να αναλαμβάνει τις ευθύνες της ως εκλεγμένη και υπεύθυνη ηγεσία. Να πάρει αποφάσεις με μόνο γνώμονα το εθνικό συμφέρον, να είναι σε θέση να αντικρούει την άρνηση και την ανεδαφική ρητορεία, να μπορεί να υπερασπίζεται με ορθολογικό τρόπο εκείνο που υπηρείται το μακροπρόθεσμο εθνικό συμφέρον. Είναι στην ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας να μην αφήσει την Κύπρο να περιπέσει στην κατάσταση που ισοδυναμεί με αδυναμία ουσιαστικής επιρροής στις εξελίξεις. Ο δρόμος της παραιτήσεως είναι ο βέβαιος δρόμος για να κατέβουμε βήμα-βήμα στην πορεία που οδηγεί σε βέβαιη ήττα και στην οριστική συρρίκνωση του κυπριακού ελληνι-

σμού. Πολιτική που οδηγεί στην ανατροπή είναι εκείνη που κατανοεί πως η ελεύθερη, ενωμένη Κύπρος μέσα στην ευρωπαϊκή οικογένεια αποτελεί τον μόνο δρόμο για λύσουμε τα κεφαλαιώδη ζητήματα της ιστορικής συγκυρίας: την απαλλαγή της πατρίδας μας από τον κατοχικό στρατό, την ανάπτυξη μιας διαφορετικής οργάνωσης της κοινωνίας μας και στην υπέρβαση της οικονομικής κρίσης μέσα στους κοινούς κανόνες που θεσπίζουμε στην πιο προωθημένη μορφή οικονομικής δράσης στην Ε.Ε. στο πλαίσιο της Ευρωζώνης.

Η κοινή γνώμη πειθείται, υποστηρίζει κάθε πολιτική εξέλιξη που ακολουθεί τους πιο πάνω βασικούς κανόνες. Οι Συμφωνίες της Ζυρίχης (1959) και η αποδοχή τους από την πλειοψηφία των Ε/κ (1960) είναι πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα. Ιστορία γράφουν όσοι αγωνίζονται για να επιτύχουν υψηλούς, συνταγματικούς στόχους. Αυτούς που αλλάζουν τον ρου των πραγμάτων.

www.larkoslarkou.org.cy

Και τώρα τι;

Του ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΡΟΥ

Η εικόνα είναι καταθλιπτική. Η ήδη δύσκολη κατάσταση εκτιμάται πως (παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με όσα ακούμε, καθημερινώς γινόμαστε πλουσιότεροι κατά κάποια διασκόληση) θα γίνει δυσκολότερη το 2014. Τη στιγμή που δεν φαίνεται με ποιον τρόπο μπορεί η χώρα να βγει από τα υφιστάμενα αδιέξοδα.

Ο τρόπος που κυβέρνηση και Βουλή χειρίστηκαν την προσπάθεια μείωσης των λιμουζίνων για αξιωματούχους, καταλήγοντας μετά από μήνες και τροποποιήσεις σ' ένα αριθμό πολύ κοντά στον υφιστάμενο, η απόφαση για επαναφορά του κυβερνητικού ωραρίου ως είχε, με μόνο επιχείρημα (τουλάχιστον αυτό δόθηκε στις διάφορες παρεμβάσεις του κ. Χατζηπρόλου) ότι το υφιστάμενο δεν είναι βολικό για τους δημόσιους υπαλλήλους (έγιναν σύμφωνα με την ΠΑΣΣΥΔΥ και βρένες και αποδείχθηκε ότι δεν βρέθηκε ούτε τους υπόλοιπους πολίτες να

δουλεύει το Δημόσιο απόγευμα). Οι καταγγελίες για στρώσιμο κάποιων εκατομμυρίων στα κόμματα από έναν άνθρωπο, ο οποίος βρέθηκε στον πυρήνα των εξελίξεων στο τραπεζικό σύστημα το διάστημα αμέσως πριν από την κατάρρευση του και η αντίδραση η οποία περιόριστη σε μία απλή διάψευση (που κάποιος χρειάστηκε εβδομάδες για να το κάνουν, προφανώς για να πάρουν διαβεβαιώσεις) χωρίς καμία συζήτηση, καμία σοβαρή διερεύνηση. Όλα αυτά δείχνουν ξεκάθαρα ότι δεν υπάρχει η βούληση η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή να συνοδεύεται από ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις. Πως ακόμα και σήμερα, μετά την ουσιαστική χρεοκοπία μας, η ελίτ - πολιτική, οικονομική και κοινωνική - αρνείται να απολέσει έστω και στο ελάχιστο τα μεγάλα προνόμια της. Και το πολιτικό σύστημα καμιά διάθεση δεν έχει να τερματίσει τις ανισορροπίες, αδικίες, τη διαπλοκή, τη διαφθορά.

Χωρίς καμιά προωθητική δυναμική αναμένοντας το μοιραίο.

Αντίθετα, επιλέγει να στηρίξει τα συμφέροντα αυτής της ελίτ σε βάρος της κοινωνικής βάσης. Το χειρότερο όμως είναι ότι με μία κυβέρνηση που αδυνατεί να προχωρήσει τις ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις, δέσμια του κρατικού του παρελθόντος και των μεγάλων συμφερόντων και μία αντιπολίτευση που αγωνίζεται λυσσαλέα για να νεκραναστήσει το μοντέλο της χρεοκοπίας, δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα εκείνη η δύναμη που θα δώσει διέξοδο ή έστω ελπίδα ανανέωσης. Απουσιάζουν παντελώς οι κοινωνικές ομάδες που, ελλείψει ηγεσίας, θα ηγηθούν στη διαμόρφωση ενός νέου πολιτικού πεδίου ανασύνθεσης και εν τέλει, ισορροπίας. Οι νεολαίες

(αφού απέκτησαν νέες ευρωπαϊκές εμπειρίες και ιδέες) έχουν στριμωχθεί σε όλα τα πόστα εντός κυβέρνησης, κομμάτων και πανεπιστημίου, και έχουν υιοθετήσει την ίδια αδιέξοδη και λαϊκίστικη ρητορική. Και η κοινωνία συνεχίζει να άγεται και να φέρεται από την ίδια δημαγωγία, από καταγγελίες «ξένων» υπεύθυνων για τα δεινά μας και υποσχέσεις για επιστροφή στον προ κρίσης χαμένο παράδεισο. Και να χωρίζεται σε παρατάξεις για τον αν θα έπρεπε να μιλάμε περισσότερο για το Μαρί ή τη Δρομολαζιά ή την εισβολή.

Ακόμα και εκείνο το μέρος της που θα μπορούσε να αποτελέσει δύναμη αλλαγής, δείχνει εξουθενωμένο. Έχει εκχωρήσει το αποκλειστικό δικαίωμα στον δημόσιο λόγο στον ανέξοδο αντιμνημονιακό λαϊκισμό, σε δίδην αναγκασμένους πολιτικούς που μπηκάν εκ νέου στην αρένα για να μας σώσουν, σε αυτούς που μας οδήγησαν εδώ αλλά

ξέρουν πως θα μας βγάλουν. Και το ερώτημα που τίθεται πλέον είναι, τώρα τι; Χωρίς καμιά προωθητική δυναμική, η κοινωνία έχει εναποθέσει τις ελπίδες της για μία ακόμα φορά σε από μηχανής σωτήρες. Έχει πεισθεί ότι τα διο. από φυσικό αέριο και πετρέλαιο που φερόμαστε να κερδίζουμε καθημερινά θα μας σώσουν. Αγωνώντας το προφανές. Ότι σε μια χώρα διεφθαρμένη και διαπλεκόμενη, όπου απουσιάζουν οι δημοκρατικές δομές και η διαφάνεια και ο κόσμος αδιαφορεί η αδυναμία να ελέγξει την ηγεσία, ακόμα κι αν αυτά υπάρχουν, δεν θα αφεθούν να κατευθυνθούν προς την κοινωνία. Θα κινηθούν στα ίδια εκείνα χέρια που κατέληξε και η επένδυση της ΣΥΤΑ στη Δρομολαζιά, στα ίδια κόμματα που παίρνουν εισφορές εκατομμυρίων (και δεν νιώθουν την ανάγκη να δώσουν μία εξήγηση) και εκείνους που τις δίνουν, στους ίδιους εκείνους μεγαλοεπιχειρηματίες και developers

για τους οποίους υποχρεώσεις και όμοιοι δεν ισχύουν, στο Δημόσιο το οποίο ακόμα και υπό αυτές τις συνθήκες καταφέρνει να εξασφαλίζει αθέμιτα προνόμια. Θα χρησιμοποιήσουν για ενίσχυση της εθνικής μας φρουράς με νέες πυραυλάκατους όχι 2 αλλά 20, γιατί όχι και για αγορά διαστημόπλοιο.

Το διακύβευμα πλέον ξεπερνάει κατά πολύ μνημόνια και οικονομία. Δυστυχώς, ούτε η πολιτική ηγεσία ούτε η κοινωνία δεν αντιλαμβάνονται ότι το ποτάμι των εξελίξεων δεν γυρίζει πίσω. Πως αν δεν αναλάβουμε πρωτοβουλίες και δράσεις προς την ίδια κατεύθυνση θα συμπαράσχει όλους μας, απαντώντας και στο ερώτημα «τώρα τι;» με τον πιο τρομακτικό τρόπο.

Διότι πέρα από τα σημερινά δεινά, για τα οποία συνεχίζουμε να φταίμε την Τρόικα, παραμονεύει ο εφιάλτης της ολικής καταστροφής.

antopolycy@cytanet.com.cy

Κυριακή 22 Δεκεμβρίου 2013

Κούρσα Προεδρικού για νέα Συμβούλια στους Ημικρατικούς

Μέχρι το τέλος του χρόνου το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίζει για τους διορισμούς

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με νέα διοικητικά συμβούλια θα βρει τους ημικρατικούς το 2014, χρονιά σταθμός για τους οργανισμούς, ένεκα των αποκρατικοποιήσεων που προωθεί η κυβέρνηση. Μετά και την ψήφιση του νόμου που διαφοροποιεί το πλαίσιο αλλά και τη φιλοσοφία στην διορισμό Διοικητικών Συμβουλίων, η κυβέρνηση ή, καλύτερα, προσωπικός ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φέρεται διατεθειμένος να προχωρήσει άμεσα στην τοποθέτηση νέων συμβουλίων, τουλάχιστον στους ημικρατικούς εκείνους που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των αποκρατικοποιήσεων, δηλαδή ΣΥΤΑ, ΑΗΚ και Αρχή Λιμένων.

Σύμφωνα με πηγές που είναι σε θέση να γνωρίζουν τους σχεδιασμούς του Προεδρικού, στην επόμενη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου, εκτός συγκλονιστικού απροόπτου, τα μέλη του κυβερνητικού σχήματος θα έχουν ενώπιόν τους τις λίστες με τα προτεινόμενα ονόματα και εφόσον ολοκληρωθούν οι διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί, θα αναλάβουν να οδηγήσουν τους ημικρατικούς σε περιβάλλον όπου η παρουσία του κράτους θα είναι ισχνή. Η αρχική πληροφόρηση που είχε η «Κ» ήθελε τη διοικητική αναδόμηση μόνο των τριών κυριότερων ημικρατικών (ΣΥΤΑ, Αρχής Ηλεκτρισμού και Αρχής Λιμένων), οι οποίοι με βάση το πλάνο αποκρατικοποιήσεων που παρουσιάστηκε στο τελευταίο Eurogroup θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις θεσμικές αλλαγές μέχρι το 2017. Ωστόσο, επιθυμία του ίδιου του Νίκου Αναστασιάδη είναι οι διοικητικές αλλαγές να συμπεριλάβουν όλους τους ημικρατικούς, ανεξαρτήτως των σχεδιασμών για αποκρατικοποίηση ή μη. Για τη ΣΥΤΑ, που είναι η πρώτη στην οποία θα συντελεστούν οι αλλαγές, η

Αγώνα δρόμου διεξάγει η κυβέρνηση προκειμένου, μέχρι τέλος του χρόνου, να έχουν διοριστεί στους ημικρατικούς νέα συμβούλια, τα οποία θα είναι «φιλικά» στις κυβερνητικές επιλογές για τις αποκρατικοποιήσεις. Στον αέρα βρίσκεται το σχέδιο εξελούσις αποκώρσης 150 παλλήλων της ΣΥΤΑ μέχρι το τέλος του 2013, μετά την άρνηση της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών να αποδεσμεύσει το σχετικό κονδύλι.

κυβέρνηση κρίνει πολύ σημαντικό τις μεταβολές να τις διαχειριστεί ένα μόνιμο συμβούλιο και όχι ένας υπηρεσιακός πρόεδρος και ένα συμβούλιο από το οποίο έχουν παρατηθεί τα τρία από τα εννέα μέλη του. Για τους άλλους δύο οργανισμούς, ΑΗΚ και ΑΛΚ, παρά το γεγονός ότι εκεί δεν επικρατούν διοικητικές αναταράξεις, η κυβέρνηση επιθυμεί συμβούλια τα οποία να είναι σε θέση να υλοποιήσουν εντός των χρονοδιαγραμμάτων που έχουν τεθεί τις θεσμικές αλλαγές και όχι να διαφωνούν ανοικτά όπως συμβαίνει με τις ηγεσίες ΑΗΚ και Αρχή Λιμένων. Το πιο σημαντικό όμως που πιέζει για αλλαγές μέχρι τέλος του 2013, είναι η πρόνοια του νόμου που δίνει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας το δικαίωμα για αλλαγές εντός περιόδου εννέα μηνών από την εκλογή του, προθεσμία η οποία εκπνέει τέλος Δεκεμβρίου. Σε διαφορετική

περίπτωση τα συμβούλια εκείνα θα παραμείνουν στη θέση τους μέχρι την ολοκλήρωση της θητείας τους τον Αύγουστο του 2014.

Χωρίς κομματικές λίστες

Με βάση τον νόμο που πέρασε από τη Βουλή, αλλάζει ριζικά ο τρόπος διορισμού των νέων συμβουλίων. Για τις επιλογές της Εκτελεστικής Εξουσίας θα ενθαρρύνεται η Νομοθετική, από την οποία δεν θα περνούν τελικά για συνετεύξεις τα πρόσωπα τα οποία θα έχουν επιλεγεί. Λόγω όμως της πίεσης του χρόνου για αλλαγές μέχρι τέλος του 2013 υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο η Βουλή να μην ενημερωθεί αλλά και η κυβέρνηση να μη δεχθεί εκδήλωση ενδιαφέροντος από υποψηφίους. Αυτό που θα ισχύσει στην επιλογή των προσώπων είναι τα προσόντα που προνοεί ο νόμος όπως:

Ο υποψήφιος να μην είναι συνταξιούχος, να έχει σχετική πείρα, να μην έχει κρηματίσει σε διοικητικά συμβούλια ημικρατικών οργανισμών για δύο θητείες ή 60 μήνες και να κατέχει πτυχία ανώτερου εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Φρένο από τη Βουλή

Στον κρατικό τηλεοπτικο-οργανισμό τα πάντα είναι έτοιμα για το πρώτο βήμα που είναι η μείωση των εξόδων μέσα από το σχέδιο εξελούσις αποκώρσης σε πρώτη φάση 150 εργαζομένων μέχρι το τέλος του 2013. Αυτό που παραμένει σε εκκρεμότητα είναι τα 12 εκατ. ευρώ που απαιτούνται για την υλοποίησή του. Για να προχωρήσει άμεσα το πρόγραμμα, η Βουλή θα πρέπει να αποδεσμεύσει ένα ποσό της τάξης των 9,5 εκατ. ευρώ, τα οποία είναι σταυρωμένα και να εγκρίνει το υπόλοιπο των 2,5 εκατ. ευρώ ποσά τα οποία δεν εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Οικονομικών. Οι συντεχνίες θεωρούν ότι η απόφαση της Επιτροπής Οικονομικών δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στον εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση του οργανισμού, και για τον λόγο αυτό ζήτησαν συνάντηση με τα κόμματα που έχουν ενστάσεις επί του σχεδίου εξελούσις αποκώρσης, το οποίο θα εξεταστεί και πάλι από την Επιτροπή Οικονομικών στις 10 Ιανουαρίου.

Το ελκυστικό πακέτο εξελούσις έχει προκαλέσει το έντονο ενδιαφέρον μεγάλου αριθμού εργαζομένων της ΣΥΤΑ, οι οποίοι αναμένουν την επίσημη πρόσκληση από πλευράς διοίκησης για να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για το σχέδιο εξελούσις αποκώρσης. Ωστόσο, πληροφορίες αναφέρουν ότι δεν έχει διευκρινιστεί από τη διοίκηση, αν οι οικονομικές απολαβές όσων αποχωρήσουν θα είναι αφορολόγητες ή όχι.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Από τον θρήνο στον θρύλο

«Την τελευταία ημέρα της ζωής μου θέλω να ξέρω ότι όσοι αφήνω πίσω μου θα πουν: «Ο άνθρωπος που κείτεται εδώ έκανε το καθήκον του για τη χώρα και τον λαό του». Νέλσον Μαντέλα (1918-2013)

Ο Νέλσον Μαντέλα πέρασε στην ιστορία, όχι μόνο ως εμβληματική μορφή της Αφρικανικής Ηπείρου, αλλά ως παγκόσμιο σύμβολο αγωνιστικότητας, Ειρήνης και Ισότητας. Η ζωή του όλη υπήρξε ένα μοναδικό πολιτικό μυθιστόρημα. Σκληροί κοινωνικοί αγώνες, πολυετείς φυλακίσεις και δικαίωση με την ανάληψη της εξουσίας στη χώρα του. Ο Μαντέλα ήταν ο αδιαμφισβήτητος ηγέτης του λαού του. Άλλαξε τη ροή της ιστορίας για τον λαό του, τη χώρα του, τον κόσμο ολόκληρο. Όσοι άνθρωποι έχουν όραμα μπορούν να δουν στο πρόσωπο αυτού του μεγάλου ηγέτη μία κοινωνία δικαίου με ίσες ευκαιρίες ειρηνοποίησης και έναν άνθρωπο με αστείρευτα αποθέματα υπομονής, εγκάρτησης και ανθρώπινης ταπεινότητας που μετατρέπονται στον χρόνο σε αισθήματα δικαιοσύνης, ισότητας και ειρήνης. Ο θάνατός του Μαντέλα προκάλεσε παγκόσμια συγκίνηση. Ο λαός του την ώρα που τον θρηνεί, ταυτόχρονα το παγκόσμιο τον αποδέχεται ως ένα θρύλο. Η ιστορία του προσφέρει παντοτινή αθανασία.

Η μορφή του, η αγέραστη αυτή φυσιογνωμία, θα εμπνεέει για πάντα την ανθρωπότητα στους αγώνες για ελευθερία, ισότητα και δικαιοσύνη. Ο δικός μας λαός αδικαιώς για σαράντα χρόνια, νιώθει πιο έντονο το συναίσθημα της απώλειας ενός ηγέτη που πάλεψε για τον λαό του και δικαίωθηκε. Ας έχουμε ως φωτεινό παράδειγμα τον Μαντέλα και τον λαό του που αγωνίστηκαν για ιδανικά, γιατί ο Μαντέλα είναι πλέον παγκόσμιο σύμβολο, ανήκει σε όλον τον κόσμο, είναι ο άνθρωπος που με την ικανότητά του, τα πιστεύω του κατάφερε να πείσει τον λαό του να υπερβεί το παρελθόν και να κοιτάξει το μέλλον. Ιδίαιτερα εμείς εδώ στην Κύπρο που ζούμε καθημερινά το δράμα της μοιρασμένης χώρας μας, της οικονομικής δυσπραγίας, των ενοχών και της αβεβαιότητας ο μεγάλος Μαντέλα και οι αγώνες του μπορεί να γίνουν φωτεινό σύμβολο για μια νέα πορεία αγωνιστικότητας. Ο Νέλσον Μαντέλα πέρασε στην αθανασία. Έγινε σύμβολο. Ανήκει σε όλους ως θρύλος, ως παγκόσμιος ήρωας. Ναι, να που υπάρχουν ακόμη τέτοια πρότυπα εμπνεύσεως και καθοδήγησης.

Ο κ. Γιάννης Οικονομίδης είναι εκπαιδευτικός, πολιτικός επιστήμονας.

“Σήμερα, κάνω μια νέα αρχή, με Δάνειο για Επιχειρήσεις. Ναι, από την Τράπεζα Κύπρου.”

Νέο Συγχρηματοδοτικό Δάνειο για Επιχειρήσεις - JEREMIE

Με Επιτόκιο από 4.62%

Η Τράπεζα Κύπρου συγχρηματοδοτεί¹ καινούρια δάνεια σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, για τη στήριξη, επέκταση, ανάπτυξη και ενδυνάμωσή τους.

- Μέγιστο ποσό δανείου €100.000
- Επιτόκιο² 4.62% για εταιρίες χαμηλού ρίσκου και 4.76% για εταιρίες υψηλού ρίσκου
- Περίοδος χάριτος στην αποπληρωμή κεφαλαίου μέχρι 24 μήνες
- Ελάχιστη περίοδος δανείου 24 μήνες και μέγιστη περίοδος 120 μήνες

Αποκλειστικά από την Τράπεζα Κύπρου.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τα καταστήματά μας.

¹ Αυτό το δάνειο εν μέρη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω του προγράμματος “Αεφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα”, το οποίο υλοποιείται σύμφωνα με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 και στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας “Κοινό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για τις Πολύ Μικρές έως Μεσαίες Επιχειρήσεις - (JEREMIE)”.

² Το επιτόκιο έχει υπολογιστεί στις 29/10/13 και είναι κυμαινόμενο με βάση το Euribor 6m πλέον περιθώριο 4.3875% για εταιρίες χαμηλού ρίσκου και 4.5225% για εταιρίες υψηλού ρίσκου. Η Τράπεζα μπορεί να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Το προϊόν προσφέρεται μέχρι της διάθεσης του σχετικού κονδυλίου.

Τράπεζα Κύπρου

Είμαστε εδώ.

Τα φαβορί των Ευρωεκλογών του 2014

Η πρώτη μάχη για Αβέρωφ Νεοφύτου και Νικόλα Παπαδόπουλο - Οι Οικολόγοι κλείνουν το «deal» με την ΕΔΕΚ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Η νέα χρονιά φέρνει μαζί της και το πρώτο εκλογικό τεστ μετά την οικονομική τραγωδία της Κύπρου αλλά και τις ριζικές αλλαγές επί πολιτικού και κομματικού πεδίου. Κατά το 2013 επισυνέβησαν πάρα πολλά, τα οποία εν μέρει θα κριθούν κατά τις ευρωεκλογές του 2014, χωρίς βεβαίως να παραγνωρίζεται η ιδιαιτερότητα αυτής της εκλογικής αναμέτρησης με

κύρια χαρακτηριστικά τις ενδεχόμενες συμμαχίες, τα «εναλλακτικά» ψηφοδέλτια από πλευράς κομμάτων, και επιπλέον τη «χαλαρότητα» που επιδεικνύεται στις εκάστοτε ευρωεκλογές από πλευράς ψηφοφόρων με κύριο σημείο αναφοράς την μεγάλη αποχή. Όπως και να έχουν όμως τα πράγματα δεν παύουν να αποτελούν ένα πρώτο τεστ για τα κόμματα, και δη το 2014, αφού προηγήθηκαν σαρωτικές αλλαγές στο πολιτικό και

κομματικό περιβάλλον, όπως:

- **Στο πηδάλιο** της κυβέρνησης βρίσκεται ο ΔΗΣΥ σε συμμαχία με ΔΗΚΟ και ΕΥΡΩΚΟ.

- **Στην Πινδάρου** ανέλαβε ο Αβέρωφ Νεοφύτου.

- **Το ΑΚΕΛ** βρίσκεται στην αξιωματική αντιπολίτευση, λαβωμένο από την ολέθρια πενταετή διακυβέρνηση, προσπαθώντας να ανακτήσει τις δυνάμεις του.

- **Στο ΔΗΚΟ** υπήρξε αλλαγή ηγεσίας,

με τον Νικόλα Παπαδόπουλο να πρέπει να αποδείξει ότι μπορεί αφενός να συγκρατήσει τα ποσοστά του κόμματος και αφετέρου να αναδείξει το ΔΗΚΟ ως «ρυθμιστικό παράγοντα».

- **Στην ΕΔΕΚ** τα πράγματα μοιάζουν μαλακά, αλλά οι Σοσιαλιστές θα πρέπει να αποδείξουν ότι παραμένουν η τέταρτη δύναμη, μετά και τη σύσταση από πλευράς του Γιώργου Λιλλήκας πολιτικού κινήματος, το οποίο θα

διεκδικήσει και αυτό έδρα στην Ευρωβουλή.

- **Το ΕΥΡΩΚΟ** θα πρέπει να πολεμήσει σκληρά για να αποδείξει ότι συνεχίζει να διατηρεί τα ποσοστά του, ενώ οι Οικολόγοι, όπως όλα δείχνουν, δεν θα διεκδικήσουν με δικό τους ψηφοδέλτιο.

Μέσα και μόνο από την απαρτίωση των κύριων γεγονότων του 2013, φανερόνεται πως οι ευρωεκλογές έχουν τη δική τους σημασία.

Τρεις έδρες στον ΔΗΣΥ;

Ο κ. Λευτέρης Χριστοφόρου.

Τις τελευταίες μέρες γίνεται ολοένα και εντονότερος ο ψιθυρισμός περί καθόδου του Λευτέρη Χριστοφόρου ως υποψηφίου για τις Ευρωεκλογές. Η «Κ» διερεύνησε το θέμα και όντως ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ δεν το κρύβει στις δημόσιες συνάξεις ότι σκέφτεται πολύ σοβαρά αυτό το ενδεχόμενο. Σε μία τέτοια περίπτωση, ο εκ Αμμοχώστου δημοφιλής βουλευτής του ΔΗΣΥ, θα πρέπει να θεωρείται ως το δεύτερο φαβορί της Πινδάρου για μία έδρα στην Ευρωβουλή (σε μία τέτοια περίπτωση ο Χριστοφόρος Φωκαΐδης θα αναλάβει την έδρα στην κυπριακή Βουλή). Όπως πληροφορείται η «Κ» η πρόθεση του κ. Χριστοφόρου έχει να κάνει και με το Καταστατικό του κόμματος, το οποίο δεν του επιτρέπει πλέον άλλες θητείες στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Πρώτο φαβορί θα πρέπει να θεωρείται η Ελένη Θεοκάρους, η οποία καταγράφει μία εξαιρετική πορεία στο Κοινοβούλιο των Βρυξελλών. Υπό αυτά τα δεδομένα, οι δύο έδρες για την Πινδάρου κρίνονται λίγο-πολύ «δοσμένες» εκτός και εάν ο ΔΗΣΥ καταγράψει υψηλές επιδόσεις και σε συνδυασμό με μειωμένα ποσοστά των άλλων κομμάτων τότε και θα μπορεί να ελπίζει και για τρίτη έδρα. «Είναι πολύ πιθανό. Θα σας το θέσω αλλιώς. Εάν γίνονταν αυτή την Κυριακή εκλογές για το Ευρωκοινοβούλιο και βάσει των ποσοστών που καταγράφονται αυτή τη στιγμή, ο ΔΗΣΥ θα μπορούσε να εξασφαλίσει και 3η έδρα», ήταν το σχόλιο προς την «Κ» κομματικού αξιωματούχου της Πινδάρου. Βεβαίως, τα πράγματα σε περίοδο εκλογών αλλάζουν και οι συσπειρώσεις αυξάνονται οπότε η πιθανότητα για 3η έδρα στον ΔΗΣΥ σαφώς και μειώνονται αλλά το ενδεχόμενο αυτό δεν πρέπει να αποκλείεται. Παράλληλα, στο ψηφοδέλτιο του ΔΗΣΥ αναμένεται να βρίσκεται και ο νυν ευρωβουλευτής, Ανδρέας Πιτσιλλίδης, ενώ το ενδεχόμενο καθόδου του Σωτήρη Σαμψών θα αποκλειστεί εάν τελικά από την επαρχία Αμμοχώστου υποψήφιος θα είναι ο Λευτέρης Χριστοφόρου. Πάντως, οι εκλογές του Μαΐου θα αποτελούν το πρώτο στοίχημα του Αβέρωφ Νεοφύτου, με το πεδίο να φαντάζει αρκετά λαμπρό για μία πρώτη άνευ προηγουμένου νίκη.

Συνωστισμός στο ΑΚΕΛ

Η κ. Σκεύη Κουκουμά.

Στο ΑΚΕΛ παρουσιάζεται «ουρά» για το ψηφοδέλτιο με ονόματα όπως των Σταύρου Μαλά, Σκεύης Κουκουμά, Σωτηρούλας Χαλαράμπους, Χρίστου Χριστοφίδη να εμφανίζονται ως πιθανοί υποψήφιοι, και μεταξύ των οποίων, εάν τελικά είναι και οι τρεις στο ψηφοδέλτιο, αναμένεται να υπάρξει «μάχη» για μία έδρα στο Κοινοβούλιο της Ε.Ε. Επαναδιεκδίκηση της έδρας θα υπάρξει και από τον Τάκη Χατζηγεωργίου αλλά όχι από τον Κυριάκο Τριανταφυλλίδη, ο οποίος εξέφρασε ήδη την πρόθεσή του στα κομματικά δώματα να απο-

Το πρώτο τεστ για τους δύο νέους ηγέτες, Αβέρωφ Νεοφύτου και Νικόλα Παπαδόπουλο, είναι οι επερχόμενες Ευρωεκλογές, με τον πρώτο να έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, αφού, όπως όλα δείχνουν, μία τρίτη έδρα για το ΔΗΣΥ ίσως να μην είναι εκτός συζήτησης.

Ο Λευτέρης Χριστοφόρου πάει για έδρα στις Βρυξέλλες. Φρένο στα πλάνα Σαμψών. Προοπτική για Φωκαΐδη για έδρα στη Βουλή.

συρθεί από τα της ενεργούς πολιτικής. Αν και ο κ. Χατζηγεωργίου θεωρείται «φαβορί» για τη μία έδρα, τίποτα δεν αποκλείεται στο ΑΚΕΛ, αφού, εάν το ψηφοδέλτιο αποτελείται από ισχυρά ονόματα, τότε δεν αποκλείονται ανατροπές.

Η πρώτη του Νικόλα

Η κ. Αντιγόνη Παπαδοπούλου.

Οι Ευρωεκλογές του Μαΐου θα αποτελέσουν και το «βάπτισμα πυρός» του νέου προέδρου του ΔΗΚΟ. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα πρέπει να αποδείξει ότι μπορεί να συγκρατήσει αλλά και να αυξήσει τα ποσοστά του ΔΗΚΟ. Πρόκειται για πραγματικά πρόκληση για τον νεαρό πρόεδρο, αφού παραμένει άγνωστο εάν μέχρι τότε θα μπόρεσει να κλείσει τις εσωκομματικές πληγές με το στρατόπεδο του Μάριου Καρογιάν. Στην πραγματικότητα, ο Νικόλας Παπαδόπουλος έχει να αντιμετωπίσει δύο πρακτικές δυσκολίες:

Πρώτον. Η μία έδρα στην Ευρωβουλή θεωρείται «πασμένη» από τη νυν ευρωβουλευτή, Αντιγόνη Παπαδοπούλου, η οποία διατηρεί ισχυρή βάση στο κόμμα και θεωρείται «φαβορί» για μία τρίτη θητεία στις Βρυξέλλες. Η κ. Παπαδοπούλου φρόντισε να μην έρθει σε ρήξη κατά τις πρόσφατες ενδοκομματικές εκλογές με κανένα στρατόπεδο, οπότε και διατηρεί τις συμπάθειες σε όλα τα μήκη και πλάτη του κόμματος. Η ισχυρή όμως υποψηφιότητα της κ. Παπαδοπούλου λειτουργεί την ίδια ώρα ως ανασταλτικός παράγοντας για άλλα ισχυρά στελέχη ή προσωπικότητες, οι οποίες θα μπορούσαν να εκλύσουν περισσότερους ψήφους στο ΔΗΚΟ. Συνεπώς, για τον Νικόλα Παπαδόπουλο αφενός είναι θετικό το ότι στο ψηφοδέλτιο θα έχει μία δημοφιλή στο ΔΗΚΟ προσωπικότητα όπως αυτή της κ. Παπαδοπούλου και αφετέρου είναι αρνητικό,

Συνωστισμός υποψηφίων στο ΑΚΕΛ με ονόματα όπως Σ. Κουκουμά, Σωτηρούλα Χαλαράμπους, Χ. Χριστοφίδης, Σ. Μαλάς.

διότι άλλες αξιολογές προσωπικότητες (οι οποίες θα συνέβαλαν στα υψηλά ποσοστά) δεν θα τολμήσουν να τα βάλουν με την Αντιγόνη Παπαδοπούλου. Δεύτερον. Η προεκλογική ενδοκομματική σύγκρουση και οι πληγές που ανοίχτηκαν είναι αμφίβολο εάν θα πορεύσουν να επουλωθούν έως τις Ευρωεκλογές. Αυτό εκ των πραγμάτων διότι ο παθού του Μάριου Καρογιάν ενδεχομένως να επιδείξουν αδιαφορία και να μην προσέλθουν στις κάλπες, κάτι που θα συμβάλει στον περιορισμό των ποσοστών του ΔΗΚΟ. Πάντως, γίνονται συζητήσεις για το κατά πόσο ο Μ. Καρογιάν θα μπορούσε να είναι υποψήφιος για τις Ευρωεκλογές, κάτι όμως που επί του παρόντος δεν επιβεβαιώνεται από το στενό του περιβάλλον.

Εκ των πραγμάτων λοιπόν, ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα έχει να δώσει μία δύσκολη μάχη για να διατηρήσει τα ποσοστά του ΔΗΚΟ, αν και ο πήχας που τέθηκε από τις ευρωεκλογές του 2009 δεν φαντάζει δύσκολος. Το 2009, στις Ευρωεκλογές, το ΔΗΚΟ εξασφάλισε ποσοστά της τάξεως του 12,28%.

ΕΔΕΚ - Οικολόγοι

Ο κ. Γιώργος Περδίκης.

Σοσιαλιστές και πράσινοι φαίνεται πως λίαν συντόμως θα επισημοποιήσουν και τη συνεργασία τους στις Ευρωεκλογές για κοινό ψηφοδέλτιο. Οι διαβουλεύσεις, όπως πληροφορείται η «Κ», είναι σε προχωρημένο στάδιο, και είναι πλέον θέμα χρόνου να ανακοινωθεί η συνεργασία και επίσημα. Άγνωστο παραμένει ακόμη εάν στο ψηφοδέλτιο θα συμμετέχουν ένα ή δύο υποψήφιοι από πλευράς Οικολόγων, αλλά ενδιαφέρον έχει το ανοικτό ενδεχόμενο να βρίσκεται στο ψηφοδέλτιο ο Γιώργος Περδίκης.

Από πλευράς ΕΔΕΚ δεδομένη θεωρείται η επαναδιεκδίκηση της έδρας από τον νυν ευρωβουλευτή Σοφοκλή

Δύο πονοκέφαλοι για Νικόλα: Η πανιοχυρή Αντιγόνη που τρομάζει υποψηφίους και η ενδεχόμενη αποχή των «Καρογιανικών».

Σοφοκλέους. Ισχυρή υποψηφιότητα κρίνεται παράλληλα και αυτή του Δημήτρη Παπαδάκη. Στο ψηφοδέλτιο αυτό αναμένεται να υπάρξει ντέρμπι για το ποιος τελικά θα κερδίσει την έδρα αλλά πλειοψηφικό ρεύμα φαίνεται να συγκεντρώνει από τώρα η υποψηφιότητα του κ. Παπαδάκη, ο οποίος κρίνεται από τους Σοσιαλιστές ως «ένα δυνατό χαρτί» για την ΕΔΕΚ, και ο οποίος, λόγω χαρακτήρα, γνώσεων και πολιτικής προπαίδειας, θα μπορεί να διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο στις Βρυξέλλες. Παράλληλα, οι ΕΔΕΚίτες θεωρούν πως νέοι άνθρωποι πρέπει να βγουν μπροστά, στην πρώτη γραμμή, και ο Δ. Παπαδάκης από τη θέση του ευρωβουλευτή κρίνεται ότι θα μπόρεσει να προσφέρει αρκετά στο Κίνημα.

Πάντως, με τη συμμαχία ΕΔΕΚ - Οικολόγων κομματικοί παράγοντες κρίνουν πως η 6η έδρα «σφραγίζεται» στους Σοσιαλιστές και δεν υπάρχει πλέον απειλή από πλευράς Συμμαχίας Πολιτών.

Λιλλήκας από Συμμαχία;

Ο κ. Γιώργος Λιλλήκας.

Στην αντίπερα όχθη είναι η Συμμαχία Πολιτών, όπου, σύμφωνα με το πολιτικό παρασκήνιο δεν αποκλείεται ο Γιώργος Λιλλήκας να ηγηθεί του ψηφοδελτίου, αφού η απόφαση της Συμμαχίας θεωρείται πλέον οριστική για συμμετοχή στις Ευρωεκλογές, ενώ εντός Ιανουαρίου θα ανακοινωθεί και επίσημα το ψηφοδέλτιο. Πολιτικοί παράγοντες σχολιάζαν ως «λογικό» το ενδεχόμενο καθόδου του Γ. Λιλλήκας «έτσι ώστε η Κίνηση να λάβει φουλ ποσοστά». Παράλληλα, κάτι που, επίσης, συζητείται είναι στην περίπτωση που η Συμμαχία κερδίσει μία έδρα στην Ευρωβουλή, εάν ο Γ. Λιλλήκας θα λάβει την έδρα ή εάν θα την παραχωρήσει στον αμέσως επόμενο.

Επίτροπος ο Κασουλίδης, μίνι Ανασχηματισμός

Την ίδια ώρα, σε ένα άλλο πεδίο, γίνονται επίσης διάφορες παρασκηνιακές ζυμώσεις. Εντός του κυβερνητικού στρατοπέδου θεωρείται πλέον σχεδόν βέβαιο πως ο επόμενος επίτροπος στην Κομισιόν από πλευράς Κύπρου θα είναι ο Ιωάννης Κασουλίδης. Κάτι που θα φέρει αλισιδιωτές ανασκατατάξεις, μιας και επικρατέστερος διάδοχος του θεωρείται ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Χρήστος Στυλιανίδης, ενώ παράλληλα στα πολιτικά πηγαδάκια ακούγεται και το όνομα του διευθυντή του Προγραμματικού Γραφείου του Προέδρου, Νίκου Χριστοδουλίδη. Παράλληλα, πολιτικές εκτιμήσεις θέλουν «μίνι - ανασχηματισμό» δεδομένων των πιο πάνω υποχρεωτικών αλλαγών. Ο ανασχηματισμός ενδοκυβερνητικά και όχι κατ' ανάγκη σε διορισμό νέων προσώπων, εκτός και εάν υπάρξει μία τέτοια απαίτηση από πλευράς του Νικόλα Παπαδόπουλου, ο οποίος μέχρι στιγμής δεν έθεσε ένα τέτοιο θέμα. Επίσης, η συγκυρία αυτή συνδυάζεται, σε πολιτικούς κύκλους, και με διορισμό τριών υφυπουργών.

Πάντως, στη Συμμαχία εκφράζεται αισιοδοξία ότι η μία έδρα θα περάσει στα χέρια τους, «και θα εκπλαγείτε με το αποτέλεσμα», ήταν το σχόλιο αξιωματούχου της Συμμαχίας.

Κομβικό σημείο για ΕΥΡΩΚΟ

Ο κ. Δημήτρης Συλλούρης.

Από την άλλη, στο ΕΥΡΩΚΟ επικρατεί προβληματισμός, για το πώς τελικά το κόμμα θα προχωρήσει εντός των εκλογών. Μία συμμαχία για κοινό ψηφοδέλτιο με τον ΔΗΣΥ δεν φαίνεται να ευδοκμεί, αφού η ηγεσία του ΕΥΡΩΚΟ δεν θα ήθελε με τίποτα να θεωρηθεί ότι το κόμμα ακολουθεί πορεία συγκένωσης με τον ΔΗΣΥ, με αποτέλεσμα ο Δημήτρης Συλλούρης να καλείται να ξεπεράσει ένα εμπόδιο όσο πιο ανώδυνα γίνεται. Το ΕΥΡΩΚΟ κατάλαβε αυτόνομα στις ευρωεκλογές του 2009 και έλαβε ποσοστά 4,12%, ωστόσο, εντός του κόμματος υπάρχει ανσυχία κατά πόσο αυτό το ποσοστό, υπό τις παρούσες συνθήκες, είναι εφικτό ή όχι. Εξού και οι Ευρωεκλογές κρίνονται ως κομβικό σημείο για το κόμμα του Δ. Συλλούρη, αφού σε αντίθετη περίπτωση, με λιγότερα δηλαδή ποσοστά απ' ό,τι το 2009, το ΕΥΡΩΚΟ θα πρέπει πλέον να παλέψει για να πείσει ότι παραμένει μία πολιτική δύναμη με προοπτική ποσοστών που να του επιτρέπουν να βρίσκεται και μετά το 2016 εντός της κυπριακής Βουλής και κατ' επέκταση στο πολιτικό γίγνεσθαι του τόπου. Πάντως, στο πολιτικό παρασκήνιο γίνονται αναφορές και σε πιθανή συνεργασία ΔΗΚΟ - ΕΥΡΩΚΟ με μία πρώτη κουβέντα να έχει γίνει κατά τη συνάντηση Νικόλα - Συλλούρη. Πολιτικοί αξιωματούχοι σημείωσαν πως κάτι τέτοιο «θα ήταν βολικό και για τον Νικόλα και ως αρχή του πολιτικού του στόχου για να καταστήσει το ΔΗΚΟ πλατφόρμα του κεντρικού κόρου».

Κέρδη σε δύο μέτωπα για τη Λευκωσία

Παραμένει όμως το στοίχημα για Οικονομία και Κυπριακό

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Μόνο καλά νέα επιφύλασσε για την Κύπρο η εβδομάδα που πέρασε στις Βρυξέλλες, μολονότι διπλωματικοί παράγοντες δεν έκρυβαν στην «Κ» την ανησυχία τους ότι οι πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία θα εκτρέψουν τη δυναμική που είχε δημιουργηθεί τους προηγούμενους μήνες για την επίλυση του Κυπριακού. Η συζήτηση που διεξήχθη στη Σύνοδο Κορυφής της Πέμπτης και της Παρασκευής για την πολιτική άμυνας και ασφάλειας στην Ε.Ε. και τη συνεργασία με το ΝΑΤΟ, έδωσε την ευκαιρία στον Πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη να ενημερώσει τους Ευρωπαίους ομολόγους του «για την αποφασιστικότητα της ελληνοκυπριακής πλευράς να εργαστεί για σύντομη λύση του Κυπριακού, στη βάση δικονομικών, δικαιοδικών ορισμών με μία κυριαρχία, μία διεθνή προσωπικότητα και μία ιθαγένεια που να διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, και τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Ο κ. Αναστασιάδης υποστήριξε ότι παρά τη βούληση της Λευκωσίας να βρεθεί λύση, η τουρκοκυπριακή και η τουρκική πλευρά υπαναχωρούν από συμφωνηθέντα σε παλαιότερους γύρους συνομιλιών, τοπιλιζόντας έτσι τη διαπραγμάτευση για τον τερματισμό της Κατοχής που εισέρχεται στο 40ο έτος της.

Εξάλλου, πριν από τη Σύνοδο Κορυφής είχε πραγματοποιηθεί συνεδρίαση του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της Ε.Ε., το οποίο εξέτασε και θέματα διεύρυνσης και τα συμπεράσματά του άφισσαν ικανοποιημένα, τόσο την Αθήνα όσο και τη Λευκωσία. Το κείμενο συμπερασμάτων τονίζει ρητά την ανάγκη εφαρμογής όλων των υποχρεώσεων της, με έμφαση στην πλήρη και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή του Πρόσθετου Πρω-

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης με τον γ.γ. του ΝΑΤΟ, Άντερς Φογκ Ράσμουνσεν, στη Σύνοδο Κορυφής για την πολιτική άμυνας και ασφάλειας στην Ε.Ε. και τη συνεργασία με τη Συμμαχία.

τοκόλλου της Συμφωνίας Συνδέσμων έναντι όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε. (δηλ. και της Κύπρου), κάτι που θα ανοίξει και το ζήτημα οκτώ ενταξιακών κεφαλαίων. Επίσης, τα Συμπεράσματα καλούν την Τουρκία να ενεργήσει προς ομαλοποίηση των σχέσεων της με την Κυπριακή Δημοκρατία και να συμβάλει με τρόπο εποικοδομητικό στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού. Τέλος, νέο και ιδιαίτερα ικανοποιητικό στοιχείο αποτελεί η προσθήκη αναφοράς που τονίζει στην Τουρκία την υποχρέωση σεβασμού της κυριαρχίας όλων των κρατών-μελών στα χωρικά τους ύδατα. Όπως δήλωσε ο υπουργός Εξωτερικών, Ι. Κασουλίδης, «η εν λόγω προσθήκη συμπεριλήφθηκε κατόπιν αιτήματος της Κύπρου, δεδομένων των πρόσφατων τουρκικών προκλήσεων στα χωρικά ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας από το τουρκικό ερευνητικό σκάφος Barbaros Hayrettin Pasa». Την ικανοποίησή του για την προσθήκη αυτή στα συμπεράσματα εξέφρασε και ο κ. Αναστασιάδης, ενώ πρόσθετο όφελος για την Κύπρο θεωρείται και η αναφορά των Συμπερασμάτων της Συνόδου Κορυφής στην ενεργειακή ασφάλεια

της Ευρώπης και στον ρόλο που αναγνωρίζεται στις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου στον ενεργειακό ανεφοδιασμό της Ένωσης.

Πράσινο και από ΔΝΤ

Θετικά ήταν και τα στοιχεία από το οικονομικό μέτωπο, αφού την Παρασκευή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ενέκρινε την εκταμίευση 83,5 εκατομμυρίων ευρώ προς την Κύπρο, ανεβάζοντας τη συνολική συμβολή του ΔΝΤ στο Κυπριακό πρόγραμμα στα 250,4 εκατομμύρια ευρώ. Λίγες ημέρες νωρίτερα ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας είχε εκταμιεύσει 100 εκατομμύρια για την Κύπρο, γεγονός που ανεβάζει την έκθεση των Ευρωπαίων στη χώρα στα 4,6 δισεκατομμύρια. Τα νέα αυτά συνηγορούν στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος ανακάμπτει, αλλά σταθερά, την αξιοπιστία της, η οποία είχε φτάσει στο ναδίρ τον περασμένο Μάρτιο. Το στοίχημα πλέον για την κυβέρνηση της ΠΕΟ, Μπάμπης Κυρίτης και ο κεντρικός οργανωτικός, Χρήστος Αλέκου, ο οποίος μαζί με τον Β. Ζαννέτο συνελήφθη για την υπόθεση της Δρομολογιάς.

Με τις αλλαγές που αποφάσισε την Παρασκευή η Κ.Ε. ολοκληρώσε μία συζήτηση που άρχισε στα σώματα του κόμματος από τον περασμένο Ιούνιο, όταν ξεκίνησε η συζήτηση στη Γραμματεία της Κ.Ε. «αναφορικά με το κατά πόσον θα προχωρούσαμε αποφασιστικά στην ανανέωση για να απαντήσουμε και σε κάποια ζητήματα που τίθεντο και από τις κομματικές οργανώσεις βάσης αλλά και από τις απαιτήσεις της ίδιας της κοινωνίας», όπως δήλωσε ο Α. Κυπριανού.

«Η διαδικασία της ανανέωσης είναι συνεχής και θεωρούμε ότι ενισχύει τις δυνατότητες του κόμματος να ανταποκρίνεται πιο αποτελεσματικά στις προκλήσεις» συνέχισε. Πρόσθεσε ότι με αυτό το σκεπτικό της ανανέωσης και λαμβάνοντας υπόψη το πώς το κόμμα θα μπορούσε να αντιμετωπίσει και κάποια άλλα ζητήματα, ξεκίνησε η ανταλλαγή απόψεων στο επίπεδο της Γραμματείας. Ο κ. Κυπριανού ευχαρίστησε τα στελέχη που αποχωρούν από τα δύο ηγετικά σώματα και δήλωσε ότι θα συνεχίσουν την προσφορά τους στο κόμμα από διαφορετικά πόστα.

Επανεκκίνηση επιχειρεί η νέα ηγεσία του ΑΚΕΛ

Αλλαγές χωρίς εκπλήξεις στην κομματική ιεραρχία

Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Οι ευρωεκλογές του Μαΐου θα είναι το πρώτο τεστ για το ΑΚΕΛ μετά το φρεσκάρισμα που έγινε στην ηγετική του πυραμίδα την Παρασκευή, ενόψει του προγραμματικού συνεδρίου του προσεχούς Φεβρουαρίου. Πρώτος στόχος είναι η ανακοπή της εκλογικής συρρίκνωσης του κόμματος και η διατήρηση της επιρροής του, μέσα από την αποκατάσταση της εικόνας του, την αποδοτικότερη παραγωγή πολιτικής και την καλύτερη επαφή με τα μέλη και τους υποστηρικτές του και ευρύτερα με την κοινωνία.

Οι αλλαγές που έγιναν στην ανώτατη ηγεσία του κόμματος την Παρασκευή από την Κεντρική Επιτροπή μέσα από εκλογική διαδικασία δεν έκρυβαν κάποια εκπλήξη, πλην της τελεσίδικης απόφασης του Νίκου Κατσουρίδη για εθελούσια αποχώρηση από όλα τα κομματικά αξιώματα που κατείχε επί σειρά ετών, δηλαδή από τη Γραμματεία και το Πολιτικό Γραφείο, καθώς και από τη θέση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του ΑΚΕΛ. Θα παραμείνει βουλευτής μέχρι το τέλος της θητείας της παρούσας Βουλής. Νέος κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος θα εκλεγεί από την Κ.Ε. στις 3 Ιανουαρίου. Μέχρι τότε τα καθήκοντα του επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας θα τα ασκεί ο γ.γ. Άντρος Κυπριανού και ο αναπληρωτής Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος Σταύ-

ρος Ευαγόρου. «Η Κεντρική Επιτροπή σεβάστηκε την επιθυμία του Νίκου Κατσουρίδη και τον έχει απαλλάξει από τα καθήκοντα αυτά», δήλωσε μετά τη συνεδρίαση της Κ.Ε. ο κ. Κυπριανού.

Νέα άτομα

Εκτός από τον κ. Κατσουρίδη, τις παραπτώσεις τους από τη Γραμματεία και το Πολιτικό Γραφείο υπέβαλαν λόγω ηλικίας οι Γιαννάκης Κολοκασιδής, Βενιζέλος Ζαννέτος και Φανής Χριστοδούλου, καθώς και ο τέως επαρχιακός γραμματέας του κόμματος στη Λεμεσό, Νίκος Πέτρου. Τις κενώσεις θέσεις στο Π.Γ. κατέλαβαν οι Γιώργος Λουκαϊδής (βουλευτής), Τουμάζος Τσελεπής (υπεύθυνος του Γραφείου Κυπριακού), Γιώργος Γεωργίου (Ε.Γ. Λεμεσού), Χρυστάλλα Αντωνίου (Ε.Γ. Λάρνακας) και ο Χρήστος Χριστοφίδης, υπεύθυνος του Γραφείου Παιδείας, αναπληρωτής κυβερνητικός εκπρόσωπος επί προεδρίας Δ. Χριστόφια. Υποψηφιότητα για εκλογή στο Πολιτικό Γραφείο υπέβαλαν επίσης ο βουλευτής Άριος Βαλιανός, ο γ.γ. της ΕΚΑ, Πανίκος Χάμπας, ο υπεύθυνος γραφείου Τ. Αυτοδιοίκησης, Σταύρος Γερολατσίπης και ο συνδικαλιστής, Αντώνης Νεοφύτου.

Στην επιμελή Γραμματεία του κόμματος που αποτελεί τη μικρή ηγετική ομάδα στελεχών (είναι μέλη του Π.Γ.), εξελέγησαν οι Στέφανος Στεφάνου, Νεοκλής Συλικιώτης, Γιώργος Λουκαϊδής και Νί-

κος Ιωάννου. Τα υπόλοιπα τρία μέλη της Γραμματείας που συνεχίζουν τη θητεία τους είναι ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, Άντρος Κυπριανού, ο γ.γ. της ΠΕΟ, Μπάμπης Κυρίτης και ο κεντρικός οργανωτικός, Χρήστος Αλέκου, ο οποίος μαζί με τον Β. Ζαννέτο συνελήφθη για την υπόθεση της Δρομολογιάς.

Με τις αλλαγές που αποφάσισε την Παρασκευή η Κ.Ε. ολοκληρώσε μία συζήτηση που άρχισε στα σώματα του κόμματος από τον περασμένο Ιούνιο, όταν ξεκίνησε η συζήτηση στη Γραμματεία της Κ.Ε. «αναφορικά με το κατά πόσον θα προχωρούσαμε αποφασιστικά στην ανανέωση για να απαντήσουμε και σε κάποια ζητήματα που τίθεντο και από τις κομματικές οργανώσεις βάσης αλλά και από τις απαιτήσεις της ίδιας της κοινωνίας», όπως δήλωσε ο Α. Κυπριανού.

«Η διαδικασία της ανανέωσης είναι συνεχής και θεωρούμε ότι ενισχύει τις δυνατότητες του κόμματος να ανταποκρίνεται πιο αποτελεσματικά στις προκλήσεις» συνέχισε. Πρόσθεσε ότι με αυτό το σκεπτικό της ανανέωσης και λαμβάνοντας υπόψη το πώς το κόμμα θα μπορούσε να αντιμετωπίσει και κάποια άλλα ζητήματα, ξεκίνησε η ανταλλαγή απόψεων στο επίπεδο της Γραμματείας. Ο κ. Κυπριανού ευχαρίστησε τα στελέχη που αποχωρούν από τα δύο ηγετικά σώματα και δήλωσε ότι θα συνεχίσουν την προσφορά τους στο κόμμα από διαφορετικά πόστα.

Χαρείτε το ΔΩΡΟ σας από τις κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας.

Για 5 εβδομάδες, 100 συνολικά τυχεροί θα κερδίσουν από €500, γιατί απλά έκαναν τις συναλλαγές τους στην Κύπρο μας με κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας.

• Εξαιρούνται οι προπληρωμένες κάρτες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 500500

www.hellenicbank.com

• Ο διαγωνισμός θα διαρκέσει από 02/12/2013 έως 05/01/2014 • Στην κλήρωση θα συμμετέχουν όλοι οι κάτοχοι χρεωστικών και πιστωτικών καρτών της Ελληνικής Τράπεζας (εξαιρούνται οι κάτοχοι προπληρωμένων καρτών) • Στην κλήρωση θα συμμετέχουν μόνο οι συναλλαγές για αγορές (όχι αναλήψεις μετρητών) που γίνονται στην Κύπρο • Μία συμμετοχή για κάθε €1 αγορών • Θα κληρώνονται 20 τυχεροί κάθε εβδομάδα οι οποίοι θα κερδίζουν €500 ο καθένας, θα ενημερώνονται τηλεφωνικά και το χρηματικό έπαθλο θα πιστώνεται στις κάρτες τους • Οι συμμετοχές της κάθε εβδομάδας θα λαμβάνονται υπόψη και για όλες τις επόμενες κληρώσεις αλλά οι εκάστοτε τυχεροί θα εξαιρούνται επανα-συμμετοχής • Οι τυχεροί θα δικαιούνται το δώρο εφόσον αποδεχθούν ότι το όνομα και η εικόνα τους θα προβληθούν μέσω των Μ.Μ.Ε. γι' αυτή την προωθητική ενέργεια.

Προεδρικός αέρας ελευθερίας για κατάδικους

Λίστα με 45 ονόματα στη Γενική Εισαγγελία για αποφυλάκιση ενόψει εορτών

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ**

Γιορτές στο σπίτι τους θα περάσουν ορισμένοι κατάδικοι, οι οποίοι θα ευεργετηθούν με το προνόμιο της προεδρικής χάριτος. Η διεύθυνση των Κεντρικών Φυλακών απέστειλε στη Νομική Υπηρεσία τον κατάλογο με τα ονόματα 45 καταδίκων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις για αποφυλάκιση ενόψει των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Ο κατάλογος περιλαμβάνει κατάδικους οι οποίοι μέχρι την 23η Δεκεμβρίου εκτίουν το ήμισυ της ποινής τους και κατάδικους οι οποίοι αποφυλάκίζονται ούτως ή άλλως μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου. Στη λίστα βρίσκονται τόσο Κύπριοι όσο και αλλοδαποί κατάδικοι, κυρίως νεαρής ηλικίας.

Σημειώνεται ότι με βάση τη συνήθη πρακτική των τελευταίων χρόνων, από τον κατάλογο αποκλείστηκαν όσοι διαπράξαν ακοιμήσιμα όπως δολοφονίες, ανθρωποκτονίες, βιασμούς, παιδική πορνογραφία και εμπορία ναρκωτικών.

Ο αναπληρωτής διευθυντής των Κεντρικών Φυλακών, Γιώργος Τρυφωνίδης, ανέφερε ότι ο κατάλογος θα μελετηθεί από τον γενικό εισαγγελέα, ο οποίος θα υποβάλει

εισήγηση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για τις τελικές αποφάσεις.

Ο κ. Τρυφωνίδης δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο να αποφυλακιστούν και κατάδικοι που δεν συμπεριλαμβάνονται στις επιλογές των Κεντρικών Φυλακών. «Τα πάντα εξαρτώνται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας», είπε χαρακτηριστικά. Όπως δήλωσε στην «Κ» ο βοηθός γενικός εισαγγελέας, Ρίκκος

Κρατούνται 650 κατάδικοι σε κελιά χωρητικότητας 470 ατόμων.

Ερωτοκρίτου, οι αποφάσεις για την απονομή χάριτος στους 45 κατάδικους ή κάποιους εξ αυτών, αναμένεται να κοινοποιηθούν στη Διεύθυνση των Κεντρικών Φυλακών τη Δευτέρα 23 Δεκεμβρίου.

Η αποφυλάκιση σημαντικού αριθμού καταδίκων μέσω της απονομής προεδρικής χάριτος μπορεί να δώσει πρόσκαιρες λύσεις στο πρόβλημα του υπερπληθυσμού, δεν το επιλύει όμως οριστικά. Παρά τις διευθετήσεις που έγιναν ώστε να αυξηθεί η χωρητικότητα των Φυλακών για τη φιλοξενία 470 κα-

Η αποφυλάκιση κρατούμενων ανακουφίζει το πρόβλημα του υπερπληθυσμού των φυλακών, αλλά δεν το επιλύει.

ταδικών, το πρόβλημα παραμένει, αφού αυτή την περίοδο κρατούνται συνολικά 625 άτομα. Επισμαίνεται ότι οι αλλοδαποί, οι οποίοι πρόκειται να αποφυλακιστούν δεν θα εγκαταλείψουν άμεσα τις Φυλακές, αφού πρέπει να γίνουν διευθετήσεις και να βρεθούν πτήσεις για να επαναπατριστούν.

Μειώθηκαν οι ισοβίτες

Αποφυλακιστήριο από τις Κεντρικές Φυλακές δίνει και το Συμβούλιο Αποφυλάκισης, το οποίο, όπως αποκάλυψε την περασμένη Τετάρτη η διαδικτυακή «Κ», ενέκρινε την αίτηση αποφυλάκισης του ισοβίτη πρώην ειδικού αστυνομικού Χρίστου Συμιανού. Ο Συμιανός καταδικάστηκε το 1999 μαζί με τον επίσης αστυνομικό Σάββα Σάββα - Κινέζο για τη δολοφονία του Χαμπή Αεροπόρου, που διαπράχθηκε στη Λεμεσό στις 16 Δεκεμβρίου 1998.

Ο Συμιανός, που εγκατέλειψε τις Φυλακές την Παρασκευή, αποτελεί τον πέμπτο ισοβίτη που αποφυλακίστηκε με αυτό τον τρόπο. Προηγήθηκαν άλλοι τέσσερις ισοβίτες που έπεισαν το Συμβούλιο Αποφυλάκισης.

Πρώτος ήταν ο Ανδρέας Αριστοδήμου άλλως Γιουρούκκης και

ακολούθησαν οι Νίκος Νικολάου, Ιερόθεος Χριστοδούλου Ρόπας και Σάββας Σάββα, Κινέζος.

Αυτή τη στιγμή στις Κεντρικές Φυλακές κρατούνται συνολικά 17 ισοβίτες. Η δεύτερη ευκαιρία που ζητούσαν οι ισοβίτες δόθηκε μέσω του Συμβουλίου Αποφυλάκισης, το οποίο τους επιτρέπει να υποβάλουν αίτηση Αποφυλάκισης, αφού εκτίσουν 12 χρόνια κράτησης, εφόσον δεν διαπράξουν άλλο έγκλημα.

Υπενθυμίζουμε ότι τρία από τα ονόματα που συζητήθηκαν έντονα στην κοινή γνώμη και βρίσκονται στην πτέρυγα των ισοβιτών είναι η Έλενα Σκορδέλη, ο αδελφός της Τάσος Κρασσοπούλης και ο Ανδρέας Γρηγορίου, οι οποίοι καταδικάστηκαν τον περασμένο Ιούνιο για τη δολοφονία του Άντη Χατζηκωστή. Οι τρεις ισοβίτες μπορούν να υποβάλουν αίτηση αποφυλάκισης το 2022 νοούμενο ότι δεν θα διαπράξουν άλλο έγκλημα. Άλλοι γνωστοί ισοβίτες που βρίσκονται στις Κεντρικές Φυλακές, είναι οι Παναγιώτης Καυκαρής ο οποίος δίνει νομική μάχη σε Κύπρο και Ευρώπη για την αποφυλάκιση του. Ο Καυκαρής συμπληρώνει 24 χρόνια ως ισοβίτης. Επίσης, ο Αντώνης Προκοπίου Κίτας, που καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη το 1994.

ΑΡΘΡΟ / Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΟΖΑΚΟΥ**

Βιώσιμα Συστήματα Υγείας

Η «Διακήρυξη του Βιλνιους» ευκαιρία για την Κύπρο

Θέματα που αφορούν άμεσα και την Κύπρο συζητήθηκαν πρόσφατα στο συνέδριο «Βιώσιμα Συστήματα Υγείας και Βιώσιμη Ανάπτυξη στην Ευρώπη», το οποίο διοργανώθηκε υπό την αιγίδα της Λιθουανικής Προεδρίας στο Βιλνιους. Στο συνέδριο συμμετείχαν εκπρόσωποι όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε., κυβερνητικά στελέχη, διαμορφωτές πολιτικής, ακαδημαϊκοί, ομάδες ασθενών, μη κυβερνητικές οργανώσεις και στελέχη της βιομηχανίας με κοινό σκοπό να ενταχθεί ξανά ο τομέας της υγείας στην ημερήσια διάταξη, λαμβάνοντας υπόψη τις περικοπές λόγω λιτότητας που υπέστησαν τα τελευταία χρόνια οι δαπάνες για την περίθαλψη. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι ότι στο πλαίσιο της Διακήρυξης Κορυφής υπογράφηκε η «Διακήρυξη του Βιλνιους», η οποία συνιστά ένα επίγειο κάλεσμα για δράση για την πραγματοποίηση άμεσων κινήσεων για την προστασία των συστημάτων υγείας της Ευρώπης. Πρόκειται για ένα ισχυρό έγγραφο, που θα κατατεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο μεταξύ άλλων καλεί τα κράτη-μέλη να συνεργαστούν με στόχο την:

- Ενίσχυση της επένδυσης στην υγεία και στην πρόληψη ασθενειών.
- Διασφάλιση ότι τα συστήματα θα είναι βιώσιμα, ότι θα βασίζονται στη χρηστή διοίκηση και διαφάνεια, λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση κόστους - αποδοτικότητας.
- Ενίσχυση της επένδυσης στην έρευνα και την καινοτομία.
- Διασφάλιση ότι τα συστήματα θα έχουν επίκεντρο τον άνθρωπο, παρέχοντας σε όλους τους ασθενείς ποιοτική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Όλα όσα αναφέρονται στη «Διακήρυξη του Βιλνιους» είναι πολύ σημαντικά για την Κύπρο που καλείται μέχρι το 2015 να εφαρμόσει το πολυσυζητημένο Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓεΣΥ) και θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη. Με το ΓεΣΥ, ουσιαστικά θα ενοποιηθεί ο δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, όπως στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Είναι κρίσιμα σημασίας, καθώς και μοναδική ευκαιρία για την Κύπρο, το ΓεΣΥ να τεθεί στις σωστές βάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις και εισηγήσεις τις οποίες θα ακολουθήσει η Ευρώπη τα αμέσως επόμενα χρόνια. Είναι ευθύνη, κυρίως του κράτους αλλά και όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η υλοποίηση ενός βιώσιμου συστήματος υγείας, που θα εγγυάται την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας για όλους τους ασθενείς. Βασικοί άξονες της προσπάθειας αυτής θα πρέπει να είναι η εισαγωγή πιο αποδοτικών μέτρων, όπως η βελτιστοποίηση του κόστους περίθαλψης και η εφαρμογή καινοτομιών, που μπορούν να βελτιώσουν την υγεία του πληθυσμού θέτοντας, παράλληλα, τις βάσεις για οικονομική ανάπτυξη. Οι δραστηριότητες περικοπές στην υγεία μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές αρνητικές συνέπειες για την ευημερία του πληθυσμού, εάν υπονομεύουν την πρόσβαση σε ποιοτική περίθαλψη. Κάθε άλλη πολιτική που στοχεύει στη μείωση δαπανών στον τομέα της Υγείας, χωρίς πρώτα να αξιολογηθεί ο οικονομικό όφελος των θεραπειών και την υγεία των πολιτών, καταλήγει αντιπαραγωγική για το ίδιο το σύστημα και την οικονομία.

Η κ. Ιωάννα Κοζάκου είναι πρόεδρος της Κυπριακής Ένωσης Φαρμακευτικών Εταιρειών Έρευνας και Ανάπτυξης (ΚΕΦΕΑ).

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΠΑΡΑΖ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΗΚ ΓΙΑ ΕΞΥΠΝΟΥΣ ΜΕΤΡΗΤΕΣ

Από τα δημοσιεύματα στα ΜΜΕ πληροφορηθήκαμε πως η εταιρεία μας είναι ο επιτυχών προσφοροδότης. Επειδή είδαν το φώς της δημοσιότητας ανυπόστατες και ανακριβείς πληροφορίες και στοιχεία της προσφοράς μας που πλήττουν τα συμφέροντα, το κύρος και την αξιοπρέπεια της εταιρείας μας, θέλουμε να προβάσουμε τις θέσεις και τα σχόλια μας προς αποκατάσταση της αλήθειας. Βασικά επιχειρήματα που παρουσιάζονται στα ΜΜΕ όλες αυτές τις μέρες είναι τα ακόλουθα.

1. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ

Η λύση που προτείναμε για το Σύστημα Διαχείρισης Δεδομένων Μετρήτων (MDMS - Meters Data Management System) είναι από την εταιρεία GORLITZ Γερμανίας. Η GORLITZ Γερμανίας δεν είναι κατασκευαστής μετρητών και η μοναδική της εξειδικευμένη δραστηριότητα είναι η κατασκευή λογισμικού MDMS που να υποστηρίζει και να διαχειρίζεται τους μετρητές όλων των γνωστών κατασκευαστών. Αυτή την στιγμή το σύστημα υποστηρίζει μετρητές περισσότερων από 10 διαφορετικών κατασκευαστών, μεταξύ των οποίων οι κορυφαίοι Ευρωπαίοι κατασκευαστές, Echelon, Landis & Gyr, Iskra, SagemCom, Kamstrup, Actaris, Itron, EMH, Siemens, ELSTER κλπ. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι διαχρονικά οι προμηθευτές μετρητών της ΑΗΚ. Κατάλογος όλων αυτών των μετρητών έχει υποβληθεί στην ΑΗΚ στα πλαίσια της προσφοράς μας. Το σύστημα υπάρχει εγκατεστημένο σε πέραν από 100 εταιρείες, οι περισσότερες στην Ευρώπη, και σε όλες ανεξαιρέτως υποστηρίζει και διαχειρίζεται μετρητές περισσότερων του ενός κατασκευαστή.

Τέτοιες εταιρείες στην Ευρώπη, μεταξύ άλλων πολλών είναι:

- EMS Belgrade / Serbia: Μετρητές από ACTARIS, ELSTER, ITRON, LANDIS & GYR
- Mavir / Hungary: Μετρητές από ACTARIS, ELSTER, ITRON, LANDIS & GYR, EMH
- Burgenland / Austria: Μετρητές από ACTARIS, HYDROMETER, KAMSTRUP, LANDIS&GYR, SIEMENS
- MEPSO / FYROM: Μετρητές από ACTARIS, ELSTER, ISKRA, ITRON, LANDIS&GYR, EMH

Όλες οι ανωτέρω πληροφορίες έχουν υποβληθεί με την προσφορά μας και είναι άξιον απορίας πως και γιατί ο κάθε καλόπιστος εσωτερικός ή εξωτερικός παρατηρητής δεν μπορεί να τις δει και να τις κατανοήσει!

2. ΟΡΟΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Οι όροι πληρωμής δεν ήταν υποχρεωτικοί. Ο κάθε προσφοροδότης είχε το δικαίωμα να αντιπροτείνει διαφορετικούς όρους οι οποίοι θα αποτελούσαν αντικείμενο συζήτησης και διαπραγμάτευσης είτε στο στάδιο της αξιολόγησης στα πλαίσια των διευκρινιστικών ερωτήσεων είτε στα πλαίσια της διαπραγμάτευσης του συμβολαίου. Οι ελαφρώς διαφορετικοί όροι πληρωμής που προτείναμε προς συζήτηση και συμφωνία με την ΑΗΚ, (δεν τους επιβάλαμε όπως κάποιοι ισχυρίζονται), και αφορούσαν την πληρωμή της αξίας των μετρητών μόνο, έχουν ελάχιστη απόκλιση από τους όρους που είχε ζητήσει η ΑΗΚ. Αυτή η απόκλιση, έστω και μικρή, είχε κόστος στην αξιολόγηση της οικονομική μας προσφοράς, στα πλαίσια της μετατροπής της τιμής μας σε Καθαρή Παρούσα Αξία (Net Present Value), με επιβάρυνση - ποινή επί του συνολικού μας κόστους. Εν πάση περιπτώσει, και σε περίπτωση αποτυχίας του έργου, οι μετρητές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν κανονικοί μετρητές.

3. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΕΤΡΗΤΩΝ

Έχει δημοσιευθεί πως οι προδιαγραφές των μετρητών ήταν τέτοιες που ενοούσαν συγκεκριμένο κατασκευαστή, υπονοώντας αυτόν που επιλέξαμε εμείς. Στις 5 προσφορές που είχαν αξιολογηθεί μέχρι τέλους προσφέρονται μετρητές από 4 διαφορετικούς και πολύ γνωστούς κατασκευαστές μετρητών όπως Landis & Gyr, SAGEMCOM, ENEL κλπ και συνεπώς ο ισχυρισμός ότι οι προδιαγραφές ενοούσαν ένα κατασκευαστή, καταρρίπτεται.

4. ΜΕΤΑΚΥΛΙΣΗ ΕΥΘΥΝΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΑΗΚ

Σε σχόλια μας στην αίτηση της ΑΗΚ για διασύνδεση του συστήματος 'έξυπνων μετρητών' με υφιστάμενες εφαρμογές και ιδιαίτερα της εφαρμογής διαχείρισης και τιμολόγησης πελατών της (CC&B - Customer Care and Billing) αναφέραμε πως η ΑΗΚ θα έπρεπε να είχε στην διάθεση μας τους δικούς της ειδικούς που διαχειρίζονται και γνωρίζουν αυτή την εφαρμογή για να συνεργαστούν μαζί μας στην προσπάθεια διασύνδεσης της λύσης μας με την συγκεκριμένη εφαρμογή. Αυτή η συνεργασία είναι αυτονόητη και απαραίτητη για όποια λύση επιλεγεί από οποιονδήποτε προσφοροδότη προκειμένου να υλοποιηθεί με επιτυχία. Εξάλλου, κατά την διάρκεια της αξιολόγησης και μέσα στα πλαίσια των διευκρινίσεων είχαμε κάμε ξεκάθαρα στην ΑΗΚ πως η συνεργασία των ειδικών της δεν σήμαινε πως η ευθύνη υλοποίησης του έργου μετακλιεται στην ίδια. Διερωτώμαστε λοιπόν πως και γιατί, τόσο καθαρή θέση και απάντηση, ιδιαίτερα μετά την διευκρινιστική επιστολή μας, ερμηνεύεται από κάποιους πως δεν αναλαμβάνουμε την ευθύνη της διασύνδεσης της λύσης μας με την εφαρμογή CC&B. Τα σχόλια περιτεύουν και αφήνονται στον κάθε καλόπιστο κριτή.

5. ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ ΟΤΙ Η ΑΗΚ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΗ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ 500,000 ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ ΜΕ ΚΟΣΤΟΣ 12-13 ΕΚΑΤΟΜΥΡΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ.

Αυτός ο ισχυρισμός είναι επιεικώς γελοίος. Οι προδιαγραφές του διαγωνισμού και η προσφορά μας που ο κάθε καλόπιστος εσωτερικός ή εξωτερικός παρατηρητής θα μπορούσε να διαβάσει, μιλούν από μόνα τους. Τα σχόλια περιτεύουν.

6. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Είναι φανερό, πως πίσω από όλη αυτή την προσπάθεια διαστρέβλωσης και παραποίησης στοιχείων και γεγονότων δεν είναι τίποτε άλλο από παρέμβαση κύκλων από τον χώρο της πληροφορικής της Κύπρου.

7. ΛΗΨΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Έχουμε ήδη δώσει οδηγίες στους νομικούς μας συμβούλους προς λήψη κάθε νόμιμου μέτρου εναντίον παντός υπευθύνου προκειμένου να προστατεύσουμε τα συμφέροντα και το καλό όνομα της εταιρείας μας.

Ο κ. Χρήστος Μ. Χριστοφόρου συνεχίζει στο πηδάλιο της Deloitte

Οι συνταίροι της Deloitte, επανεξέλεξαν τον κ. Χρήστο Μ. Χριστοφόρου στη θέση του CEO της Deloitte για ακόμα πέντε χρόνια. Η απόφαση ήταν ομόφωνη. Κάτω από την ηγεσία του κ. Χριστοφόρου και των υπολοίπων συνταίρων της, η Deloitte παρουσίασε εξαιρετικούς ρυθμούς ανάπτυξης και καθιερώθηκε ως το πρότυπο της επαγγελματικής αριστείας, επιτυγχάνοντας να είναι ο οίκος που μπορεί και προσελκύει τα πλέον ταλαντούχα στελέχη. Σε λίτ δήλωση του ο κ. Χριστοφόρου τόνισε: «Ευχαριστώ τους συνταίρους μου για την εμπιστοσύνη που μου δείχνουν. Είναι πραγματικά ιδιαίτερη τιμή να ηγείσαι ενός οργανισμού με την ιστορία της Deloitte. Αναγνωρίζω πλήρως τις ευθύνες που αναλαμβάνω ιδιαίτερα σε αυτό το εύθραστο οικονομικό περιβάλλον που ζούμε. Στόχος μου είναι όπως η Deloitte συνεχίσει να διαφοροποιείται, βασισμένη στις πλέον υψηλές ηθικές αξίες, προσφέροντας εξειδικευμένες υπηρεσίες, αλλά και επιχειρηματικές λύσεις, προσθέτοντας αξία στους πελάτες μας».

Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα:

«Κανένας εργαζόμενος απλήρωτος»

Ενωμένοι στον κοινό στόχο

Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ΟΕΒ, ΚΕΒΕ, ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ

Μετακινούνται στα παράλια οι κάτοικοι της Ευρώπης

Η αστικοποίηση των παράκτιων περιοχών προκαλεί πολλά προβλήματα

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ

Η ευρωπαϊκή ακτογραμμή υποβαθμίζεται με ταχείς ρυθμούς. Όσο ο πληθυσμός που κατοικεί σε παράκτιες περιοχές αυξάνεται και η εξάρτηση της ευρωπαϊκής οικονομίας από τις υπηρεσίες και τους δρόμους της θάλασσας μεγαλώνει, τόσο αυξάνονται οι πιέσεις στα ευαίσθητα παράκτια οικοσυστήματα. Μελέτη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος αναδεικνύει το φαινόμενο, επισημαίνοντας την ανάγκη για θέσπιση μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής για τη διαχείριση του παράκτιου χώρου.

Οι παράκτιες περιοχές είναι εξαιρετικά σημαντικές για την ευρωπαϊκή οικονομία. Το 41% του ευρωπαϊκού πληθυσμού ζει σε απόσταση 50 χλμ. από τη θάλασσα: το 2011 περίπου 206,2 εκατ. ζούσαν σε 378 παράκτιες περιοχές της Ε.Ε. Περίπου το 40% του ΑΕΠ της Ε.Ε. δημιουργείται στις παράκτιες περιοχές και το 75% του εμπορίου διεξάγεται από τη θάλασσα. Η ανάπτυξη μέσω θαλάσσιων οικονομικών δραστηριοτήτων εκτιμάται ότι έως το 2020 θα έχει προστιθέμενη αξία 590 δισ. ευρώ και θα έχει δημιουργήσει 7 εκατ. θέσεις εργασίας. Όμως δραστηριότητες όπως

Στην Ελλάδα, οι τοποθεσίες κοντά στη θάλασσα που καλύπτονται από τσιμέντο αυξήθηκαν 5% από το 2006 έως το 2009.

η ναυτιλία, η άντληση φυσικών πόρων, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η αλιεία και ο τουρισμός ασκούν πίεση στα θαλάσσια και παράκτια οικοσυστήματα. Πώς αλλάζει η εικόνα της ευρωπαϊκής ακτογραμμής; Όπως επισημαίνει νέα μελέτη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος:

- Το 2000-2006 περίπου 1.347 τ.χλμ. γης αστικοποιήθηκαν στις ευρωπαϊκές ακτές. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των αστικοποιημένων παράκτιων περιοχών είναι 0,66%.

- Στην Ελλάδα, οι παράκτιες περιοχές που καλύπτονται από τσιμέντο αυξήθηκαν το 2006-2009 κατά 5%. Τον μεγαλύτερο αριθμό «απώλειες» παράκτιων εδαφών είχε η Κύπρος με 13,5%, η Νορβηγία με 12%, η Μάλτα και η Ισπανία με 10%.

- Στην περιοχή από την Ανδαλουσία της Ισπανίας έως την Côte d'Azur στη Γαλλία ο πληθυσμός

Η σημασία της ευρωπαϊκής ακτογραμμής και τα προβλήματα

41% του ευρωπαϊκού πληθυσμού (206,2 εκατ. άνθρωποι) ζει σε απόσταση 50 χλμ. από τη θάλασσα.

40% του ΑΕΠ της Ε.Ε. δημιουργείται στις παράκτιες περιοχές και το 75% του εμπορίου διεξάγεται από τη θάλασσα.

1.347 τ. χλμ. παράκτιας γης αστικοποιήθηκαν από το 2000 έως το 2006.

5% αυξήθηκαν από το 2006 έως το 2009 στην Ελλάδα οι παράκτιες περιοχές που καλύπτονται από τσιμέντο.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΕΔΑΦΩΝ 2006-2009

Κύπρος	13,5%
Νορβηγία	12%
Μάλτα	10%
Ισπανία	10%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

έχει αυξηθεί από 10% έως και 50%. Οι παράκτιες περιοχές της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως και οι ατλαντικές ακτές της Γαλλίας, του Βελγίου, της Ολλανδίας και της Νορβηγίας επίσης βιώνουν σημαντική αύξηση πληθυσμού, κυρίως λόγω της ανάπτυξης νέων υποδομών και περιοχών κατοικίας.

- Στη Μεσόγειο εκτιμάται ότι οι παράκτιες τουριστικές δραστηριότητες θα αυξηθούν κατά 3%-5% την επόμενη 5ετία.

- Πρόσφατα στοιχεία αναδεικνύουν την κακή ποιότητα πολλών ευρωπαϊκών θαλασσών, με τη Βαλτική να βρίσκεται στη χειρότερη

θέση, ακολουθούμενη από τη Βόρεια Θάλασσα και τη Μαύρη Θάλασσα.

- Η κατάσταση των ευρωπαϊκών παράκτιων οικοσυστημάτων είναι γενικά κακή ή άγνωστη. Μόλις το 13% των παράκτιων ειδών έχουν αποτιμηθεί θετικά, με βάση την οδηγία για τους οικοτόπους.

- Υπολογίζεται ότι το ένα τέταρτο των πορτογαλικών ακτών εμφανίζει σημάδια αστάθειας εξαιτίας της διάβρωσης των εδαφών. Το φαινόμενο είναι πολύ έντονο στην περιοχή Algarve, όπου παρατηρείται απώλεια 2,27 μέτρων ετησίως.

- Χαρακτηριστική των επιπτώ-

σεων της υποβάθμισης των παράκτιων περιοχών στα θαλάσσια οικοσυστήματα της Μεσογείου είναι η περίπτωση των Λιβαδιών Ποσειδωνίας. Τα Λιβάδια Ποσειδωνίας προσφέρουν πληθώρα υπηρεσιών: προστατεύουν τις ακτές από τις καταγίδες, περιορίζουν τη διάβρωση, ενώ φιλοξενούν περισσότερα από 400 είδη κλωρίδας και κιλιάδες είδη θαλάσσιας πανίδας. Επίσης εκτιμάται ότι συγκρατούν περίπου 2 μεγατόνους άνθρακα το έτος. Όμως ο ρυθμός μείωσής τους κυμαίνεται στο 5%-6% ετησίως, κατατάσσοντάς τα ανάμεσα στα πιο απειλούμενα θαλάσσια οικοσυστή-

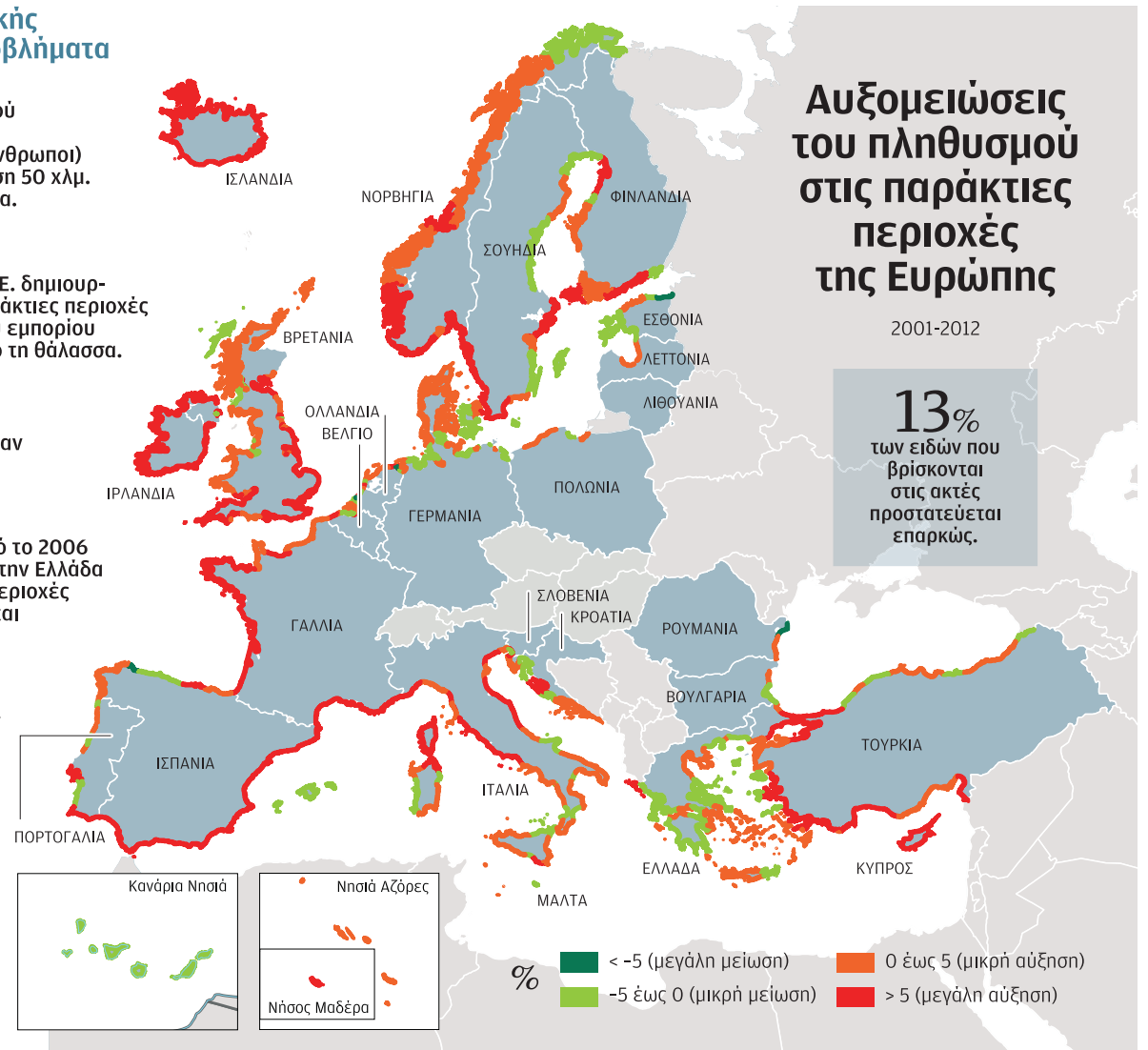
ματα του πλανήτη. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ανάκαμψη των Λιβαδιών Ποσειδωνίας είναι εξαιρετικά αργή: για παράδειγμα, για να δημιουργηθεί μια «αποικία» διαμέτρου 8 μέτρων χρειάζονται 100 χρόνια.

Όπως σημειώνει η έκθεση, δεν υπάρχει κοινοτική νομοθεσία για τη διαχείριση των ακτών, παρά μόνο μια σύσταση του 2002. Το 2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ολοκλήρωσε την επεξεργασία μιας πρότασης για νέα ευρωπαϊκή πολιτική, με στόχο να δημιουργήσει ένα πλαίσιο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των ακτών και τη θαλάσσια χωροταξία.

Αυξομειώσεις του πληθυσμού στις παράκτιες περιοχές της Ευρώπης

2001-2012

13% των ειδών που βρίσκονται στις ακτές προστατεύεται επαρκώς.

ΟΠΑΠ ALL STAR DAY

ΠΑΪΖΩ με ΚΑΝΟΝΕΣ
ΟΔΗΓΩ με ΚΑΝΟΝΕΣ

Η ΟΠΑΠ Κύπρου και η Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης σας προσκαλούν στην εκδήλωση της χρονιάς!

ΟΠΑΠ All Star Day "παίζω με κανόνες, οδηγώ με κανόνες"
Ελάτε με την οικογένειά σας να χαρείτε αθλητική δράση με δημοφιλείς αθλητές, συναρπαστικά καρφώματα, εντυπωσιακά τρίποντα και να απολαύσετε ένα φαντασμαγορικό show από τους διεθνούς φήμης Crazy Dunks που θα σας κόψει την ανάσα.

**ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΣΤΙΣ 6 ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ
ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ "ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΕΛΜΗΝΑΣ" ΣΤΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟ.**

Εισιτήρια
προπωλούνται μέχρι 23 Δεκεμβρίου σε επιλεγμένα πρακτορεία ΟΠΑΠ και Presse Café

Τεκτονικές αλλαγές στην ευρωπαϊκή σκακιέρα

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Βρισκόμαστε άραγε στα πρόθυρα ενός νέου ψυχρού πολέμου; Και τι θα σημαίνει αυτό για την Ευρώπη;

Θα ήταν ίσως υπερβολικό να μιλήσουμε για έναν «κανονικό» ψυχρό πόλεμο, αλλά σίγουρα υπάρχουν ενδείξεις για μια κλιμακούμενη ένταση στις σχέσεις της Ρωσίας με την Ε.Ε. και τις ΗΠΑ. Η Ρωσία δεν έχει σχέση με την ταπεινωμένη υπερδύναμη της περιόδου Γέλτον. Ένας Έλληνας πρώην πρωθυπουργός περιέγραφε πρόσφατα το πόσο άσχημα ένιωθε ο ίδιος και άλλοι παριστάμενοι σε μια διεθνή συνάν-

Αν και τα κοινά συμφέροντα είναι πολλά, πολλοί παρατηρητές πιστεύουν ότι Γερμανία και Ρωσία, αν όχι Ε.Ε. και Ρωσία, θα εισέλθουν τελικά σε τροχιά σκληρής αντιπαράθεσης.

τηση, στην οποία ο πρόεδρος Κλίντον και ορισμένοι άλλοι είχαν μεθύσει τον Γέλτον για να περάσουν καλά. Αυτές οι εποχές πέρασαν ανεπιστρεπτή και η Μόσχα παίζει σκληρά εκεί που την ενδιαφέρει. Στην περίπτωση της Συρίας της «βγήκε», γιατί όπως αντιλαμβάνονται -πάντοτε με λίγη καθυστέρηση- οι Δυτικοί, οι εχθροί του καθεστώτος Ασαντ δεν είναι ακριβώς υποψήφιοι για το Νομπέλ Ειρήνης ή Νίβελς. Ο κ. Πούτιν έφερε τους Αμερικανούς εκεί που ήθελε με τη συμφωνία για τη Συρία και κέρδισε πόντους.

Στην περίπτωση της Ουκρανίας τα πράγματα είναι πιο περίπλοκα. Η Ευρώπη πήγε να παίξει σκληρό πόκερ, αλλά επειδή είναι η... Ευρώπη δεν το έβγαλε πέρα, προς το παρόν τουλάχιστον. Στη Μόσχα ένας παίρνει τις αποφάσεις, χωρίς

πολύ αντίλογο, και ένας τις εκτελεί. Στην Ευρώπη τα πράγματα είναι διαφορετικά λόγω δημοκρατίας, αλλά και του περιπλοκού μηχανισμού λήψης αποφάσεων στις Βρυξέλλες. Είναι νωρίς να πει κανείς ποιος έλασε στην περίπτωση της Ουκρανίας, αλλά είναι βέβαιο πως η Ρωσία τράβηξε κόκκινες γραμμές σε ό,τι αφορά τον δικό της ζωτικό χώρο. Η Γερμανίδα καγκελάριος, με την απόλυτα σύμφωνη γνώμη της Ουάσιγκτον, θα ήθελε να τραβήξει το σχοινί με τη Μόσχα. Ο κ. Πούτιν της ζητάει τους εφιάλτες της περιόδου της Ανατολικής Γερμανίας. Δεν μπορεί, όμως, να το κάνει εύκολα, σύμφωνα με τις περισσότερες αναλύσεις, γιατί το γερμανικό επιχειρηματικό λόμπι είναι κυριολεκτικά αγκαλιά με τα ρωσικά συμφέροντα και προτιμά τη ρεαλιστική.

Υπάρχουν, πάντως, πολλοί παρατηρητές που πιστεύουν ότι Γερμανία και Ρωσία, αν όχι Ε.Ε. και Ρωσία, θα εισέλθουν τελικά σε τροχιά σκληρής αντιπαράθεσης. Απέχουμε βεβαίως πολύ από μια ανοικτή σύγκρουση. Τα κοινά συμφέροντα είναι πολλά και αυτό το γνωρίζουν όλοι οι εμπλεκόμενοι. Ηδη ακούγονται φωνές στο ευρωπαϊκό κατεστημένο για την ανάγκη να ληφθούν άμεσα αποφάσεις για την επιτάχυνση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στους τομείς της άμυνας και της συλλογής πληροφοριών. Η ραγδαία απαγκίστρωση των ΗΠΑ από την περιοχή και η εστίαση του ενδιαφέροντός τους στην Ασία δημιουργεί ένα κενό που θα πρέπει να καλυφθεί. Ποιος θα το αποφασίσει, ποιος θα το οργανώσει και το κυριότερο, ποιος θα το πληρώσει είναι μια άλλη ιστορία. Ζούμε, πάντως, περίοδο τεκτονικών, ιστορικών γεωπολιτικών μετακινήσεων, οι οποίες κάποια ώρα θα αγγίξουν και τα ελληνικά συμφέροντα. Το πώς, είναι ένα θέμα που θα πρέπει να το δούμε όταν έλθει η ώρα με μεγάλη σύνεση και ψυχραιμία.

Χριστουγεννιάτικη ιστορία

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΑΝΗ**

Υπήρχε μία εποχή, όχι τόσο παλιά, πριν από τέσσερα μόνο χρόνια, που τα Χριστούγεννα ήταν γιορτή της αφθονίας, και οι Έλληνες κατά χιλιάδες κατέκλυζαν το κέντρο της Βιέννης και συνωστίζονταν έξω από το Δημαρχείο με τα μικρά περιπτερά από ζύλο, πίνοντας το ζεστό αρωματικό κρασί της περιοχής και παρακολουθώντας τα παιδιά να διαγωνίζονται στο παγοδρόμιο.

Πέρασε η εποχή εκείνη, όμως, και η πενία απαιτεί την επιστροφή της δημοκρατικής μας φαντασίας, ώστε να ξαναζήσουμε την αυταπάτη των παιδικών μας χρόνων, να θυμηθούμε -εξωραϊζόντας βεβαίως- οι μεγαλύτεροι σε ηλικία τις απολαύσεις της νεότητάς μας και οι μοιραίοι πλανήτες της καθημερινότητας να αναζητήσουν τη θαλασσογαλήνη που έλασε -από λίγο έως πολύ- τη ζεστασιά του παρελθόντος.

Η ελληνική φυλή, ωστόσο, με τις υπερβολές της, την άγνοια κινδύνου που τη χαρακτηρίζει, τη μόνιμη ερωταστική της διάθεση, έχει τη δυνατότητα φυγής στο φαντασιακό και ενίοτε διακατέχεται από μία θεία ανευθυνότητα. Κάποιοι άλλοι, όμως, οι ηγέτες των πολιτικών κομμάτων που διεκδικούν την ψήφο των αστών, θα παραμείνουν βυθισμένοι στην αγονία τους για το προσωπικό τους μέλλον, που έχουν την ικανότητα να το ταυτίζουν πάντα με το εκάστοτε εθνικό συμφέρον. Λόγω των εορτών και μόνον τους περιβάλλουμε με τη συμπάθειά μας.

Αυτοί λοιπόν οι ηγέτες -τρεις, τέσσερις ή πέντε- που διεκδικούν την ψήφο των αστών, αφού οι αγρότες δεν φαίνεται να έχουν πληγεί τόσο από την κρίση, βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα τεράστιο πρόβλημα, την αυτοδιαχείριση της κρίσεως, πολιτικής και οικονομικής. Κρίσεις πολιτικές υπήρξαν πάντοτε και σοβαρότατες από την παρούσα σε όλη τη διάρκεια του ανεξαρτήτου κράτους των Ελλήνων. Υπήρχε μία επο-

χή, ωστόσο, που το πολίτευμα της Ελλάδος ήταν μοναρχικό και ο εκάστοτε φορέας του Στέμματος ελάμβανε πρωτοβουλίες, όχι απαραίτητα τις ορθές, για άρση του αδιεξόδου. Υπήρχε κάποιος που αναλάμβανε την ευθύνη και υφίστατο τις συνέπειες των αποφάσεών του.

Τον Νοέμβριο του 1910, ο Βασίλειος Γεώργιος Α', σε συνεννόηση με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, διέλυσε την νεοεκλεγείσα Βουλή, προκήρυξε εκλογές, από τις οποίες απείχαν κόμματα της αντιπολιτεύσεως, το Κόμμα των Φιλελευθέρων εξασφάλισε συντριπτική πλειοψηφία εδρών, και δημιουργούνταν νέα τάξη πολιτική.

Τον Οκτώβριο του 1955, μετά τον θάνατο του Αλεξάνδρου Παπάγου και παραβλέποντας τη σαφή προτίμηση των βουλευτών της πλειοψηφίας προς τον αντιπρόεδρο Στέφανο Στεφανόπουλο, ο Βασίλειος Παύλος διόρισε διάδοχο του εκλιπόντος πρωθυπουργού τον Κωνσταντίνο Καραμανλή.

Τον Νοέμβριο του 1963, ο Βασίλειος Παύλος έδωσε στον Γεώργιο Παπανδρέου εντολή σχηματισμού κυβερνήσεως της Ενώσεως Κέντρου με δικαίωμα διαλύσεως της Βουλής και τον Φεβρουάριο του επομένου έτους ο «Γέρος της Δημοκρατίας» επανεξελέγη με συντριπτική πλειοψηφία.

Και οι τρεις ηγέτες -Βενιζέλος, Καραμανλής και Παπανδρέου- εσωστράφησαν εναντίον της Μοναρχίας στη συνέχεια. Σήμερα ο Έλληνας της μέσης ηλικίας δεν έχει την παραμικρή ανάμνηση της Μοναρχίας.

Αλλά εάν υπάρχουν κάποιοι που θα εύχονταν κάποιος να αναλάβει πρωτοβουλία για τη λύση της κρίσεως και στη συνέχεια να του επιρρίψουν κάθε ευθύνη, αυτοί είναι οι σημερινοί «αστοί» πολιτικοί ηγέτες. Ουδέποτε θα το ομολογήσουν φυσικά. Προς ανακούφιση τυχόν ανπιστοχούντων ουδείς μεθοδεύει την παλιννόστηση της Μοναρχίας.

Το 2013 δεν ήταν χρονιά με πολλά σημαδιακά γεγονότα, δεν είχαμε ούτε εκλογές ούτε μεγάλες ανατροπές στην κοινωνία ή στις σχέσεις της χώρας μας με άλλες. Αυτό που ζήσαμε ήταν μάλλον η συνέχεια της καθόδου σε μια νέα πραγματικότητα, όπου εμμένοντες σε μεθόδους και τακτικές που αποδεικνύονται ανεπαρκείς, με όλο και λιγότερη εμπιστοσύνη στην πορεία μας και σε αυτούς που μας οδηγούν. Εφόσον αναμένεται να πετύχουμε πρωτογενές πλεόνασμα το 2013, φαινομενικά τουλάχιστον, ήταν ο «πάτος» τον οποίο περιμέναμε να πιάσουμε. Είτε αυτό συμβαίνει είτε όχι, παραμένει η αισθητική να αυξάνεται, η κοινωνία και η πολιτική δεν έχουν λύσει τα μεγάλα προβλήματά τους και όσο αυτά μένουν άλυτα, δεν είναι εφικτή η πραγματική ανάκαμψη.

Η σύνοψη της χρονιάς είναι ότι είμαστε ακόμη εδώ. Είμαστε ακόμη στην Ευρωζώνη και στην Ε.Ε. Η ανεργία συνεχίζει να αυξάνεται, εισοδήματα μικραίνουν, ενώ φόροι και άλλα έξοδα μεγαλώνουν. Γίναμε μάρτυρες της αναβίωσης, σ' ένα βαθμό, του φαινομένου των πολιτικών δολοφονιών και άλλων μορφών βίας και μιαιλοδοξίας. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο είδαμε τη βαναυσότητα της Ε.Ε. εναντίον της Κύ-

πρου, αλλά και τη στασιμότητα της Ενώσεως, ενώ περίμενε το αποτέλεσμα των γερμανικών εκλογών τον Σεπτέμβριο και, έως προχθές, τον οχμητισμό κυβερνήσεων στο Βερολίνο. Είδαμε, όμως, την επίμονη προσπάθεια εθελοντών, οργανώσεων, δήμων, κρατικών οργανισμών και της Εκκλησίας να στηρίζουν τους συνανθρώπους μας που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Μείνουμε όρθιοι.

Στα σημαντικά πλην βλέπουμε στην πολιτική ότι το πείραμα της κυβερνήσεως συνασπισμού δεν οδηγεί σε νέες μεθόδους συνεργασίας, όπου οι εταίροι θα συμφωνούσαν σε μια κοινώς αποδεκτή πολιτική και θα συνεργάζονταν με πνεύμα σεβασμού και σοβαρότητας. Η Νέα Δημοκρατία συχνά δρα σαν να είναι αυτοδύναμη, το ΠΑΣΟΚ προσπαθεί να διαχειριστεί τη δημοσκοπική του κατάρρευση, ενώ η ΔΗΜΑΡ φαίνεται να μην μπορεί να ξεπεράσει την έκπληξη του αρχηγού της ότι ο ίδιος σήκωσε ανόστημα και διασπάστηκε από τον ΣΥΡΙΖΑ. Ετσι, με την πρώτη ευκαιρία -το αινιδικό κλειδί της ΕΡΤ- η ΔΗΜΑΡ έσπευσε να απαλλαγεί από την ευθύνη της συγκυβέρνησης. Το πρόβλημα δεν είναι τόσο η ανεπάρκεια των πρωταγωνιστών όσο η χαμένη ευκαιρία: ενώ φαίνεται ολόενα και πιο απίθανο να έχουμε

μονοκομματικές κυβερνήσεις, το σημερινό πείραμα δεν οδήγησε στο πνεύμα συνεργασίας και συμβιβασμού που θα βοηθούσε στο μέλλον. Θα ξεκινήσουμε από το μηδέν πάλι.

Αλλο πολύ ενδιαφέρον στοιχείο της πολιτικής σκηνής τον τελευταίο χρόνο είναι το γεγονός ότι ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ αποτυγχάνει σε κάθε προσπάθεια να δημιουργήσει κλίμα ρηθής (οι διαδηλώσεις που οργανώνει είναι μικρότερες των προσδοκίων και οι συζητήσεις στη Βουλή δεν οδηγούν σε σοβαρή ζημιά της κυβερνήσεως) αυτό δεν κλονίζει τα υψηλά του ποσοστά δημοτικότητας. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρούμε και με την ακροδεξιά Χρυσή Αυγή, η οποία, παρ' όλες τις αποκαλύψεις για τη φερόμενη ως εγκληματική δράση στελεχών και μελών της, παραμένει τρίτη δύναμη σε δημοσκοπήσεις. Η αμφισβήτηση του πολιτικού συστήματος, το οποίο κυριαρχούσε τις τελευταίες δεκαετίες, καθορίζει τη συμπεριφορά πολλών ψηφοφόρων, οι οποίοι θέλουν να τιμωρήσουν το σύστημα χωρίς να ταυτίζονται τελείως με αυτούς που σκοπεύουν να ψηφίσουν. Αυτό καθιστά αναγκαίο τον σχηματισμό νέων πολιτικών δυναμικών των πρωταγώνων - αλλά όπως δείχνουν οι άκαρπες πρωτοβουλίες, δεν αρκούν οι καλές προθέσεις οι

πολιτικές προτάσεις πρέπει να πείσουν ότι καλύπτουν τις νέες κοινωνικές ανάγκες που έχουν προκύψει.

Στην κοινωνία, πέρα από τον σκληρό αγώνα επιβίωσης που δίνουν οι περισσότεροι Έλληνες, το 2013 ανέδειξε και το σημαντικότατο πρόβλημα της αδυναμίας του πολιτικού και κρατικού συστήματος να διαχειριστεί προβλήματα. Η βιασμένη να τεθούν σε «διαθεσιμότητα» δημόσιοι υπάλληλοι προκάλεσε τη διάλυση, μεταξύ άλλων, της Δημοτικής Αστυνομίας, χωρίς να αντικατασταθεί επαρκώς, και οδήγησε σε μια σύγκρουση που άφησε βαθιές πληγές στα πανεπιστήμια. Για άλλη μια φορά είδαμε ότι η κοινή λογική και η ποιότητα ζωής των πολιτών είναι τα πρώτα θύματα του ερασιτεχνικού αυτοσχεδιασμού που διακρίνει τους πολιτικούς και το κράτος μας. Η ασυνεννοσία και η σύγκρουση έως το τέλος παρέμειναν τα όπλα επιλογής των πρωταγωνιστών του δημόσιου βίου.

Το 2013 έδειξε ότι όσο και αν παραμένουμε μέσα στην Ε.Ε. τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι αυτά που εμείς πρέπει να λύσουμε. Τι μας άφησε η χρονιά; Την ανάγκη το 2014 να είναι καλύτερο. Μένει να βρούμε τον τρόπο.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Χριστούγεννα: το «πώς» και το «τι»

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Καταλαβαίνουμε τι θα πει έρωτας, αυτό δεν σημαίνει ότι γνωρίζουμε τον έρωτα. Η κατανόηση συνάγεται από εξηγήσεις, ακούσματα, πολλά διαβάσματα και θέαματα. Τη γνώση τη γεννάει η εμπειρία. Γνωρίζουμε τον έρωτα μόνο με την εμπειρία μετοχής στον «τρόπο» του έρωτα.

Η λέξη «τρόπος» σημαίνει ένα «πώς», όχι ένα «τι». Το «τι» το γνωρίζουμε με την αισθητή πιστοποίηση ή με μόνη την κατανόησή του. Το «πώς» το γνωρίζουμε μόνο μετέχοντας στην πραγματικότητά του. Όχι με τον νομό, αλλά με την εμπειρία της πραγματώσεως.

Διαβάξω τους κανόνες της κολύμβησης, της ποδηλασίας. Τους κατανοώ, τους αποστηθίζω, τους κατέχω. Αυτό δεν σημαίνει ότι γνωρίζω κολύμβηση και ποδηλασία. Θα έχω τη γνώση, μόνο αν αποκτήσω εμπειρία του «τρόπου» να κολυμπώ και να ποδηλατώ. Είναι κοινή η πιστοποίηση: ότι για τη γνώση του «τρόπου», τη γνώση του «πώς», δεν αρκούν οι λειτουργίες του νου, χρειάζεται η εμπειρία μετοχής στο συγκεκριμένο ενέργημα. Γεννιέται η γνώση από το γεγονός και τη δυναμική της μετοχής.

Μιλάμε για τη «δυναμική» της εμπειρικής γνώσης, επειδή είναι μεν μια ολοκληρωμένη γνώση, αλλά ποτέ οριστικά και τελειδικά συντελεσμένη. Κατακτάται, χωρίς ποτέ να εξαντλείται η κατάκτηση, να περατοποιείται τελειωτικά. Η εμπειρία του «τρόπου» είναι γνώση ολόκληρη και πάντοτε ανολοκλήρωτη, τέλεια και συνεχώς τελειούμενη. Ποια μάνα μπορεί να νιώσει ότι εξάντλησε και ολοκλήρωσε τον «τρόπο» της μητρικής αγάπης, ποιος ερωτευμένος να πιστέψει ότι δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια καινούργιων εκπλήξεων στον ολόκληρο έρωτά του;

Καταλαβαίνουμε τι σημαίνει η λέξη «έρωτας», καθόλου βέβαιο ότι γνωρίζουμε τον έρωτα. Ούτε οι συναισθηματικές συναρπάδες ούτε η αισθησιακή μέθη εγγυώνται γνώση του έρωτα. Θεωρητικές αναλύσεις, συμβουλές, διδασχές, μαρτυρίες της εμπειρίας άλλων, μπορούμε ίσως να μάς υποδείξουν για τη διαφορά του έρωτα από τις ευφραντικές ψευδαισθήσεις της νδύπαθείας. Τόσο μόνο. Δεν αρκούν για να γνωρίσουμε τον έρωτα, η μετοχή στον «τρόπο», η εμπειρία του «πώς», δεν επαγορεύεται, δεν διδασκείται. Χαρίζεται ή κερδίζεται.

Μόνο να οριοθετηθεί μπορεί, ίσως, η εμπειρική μετοχή στον

Ο εμπειρισμός θέλει γνώση που δεν εξαντλείται στην κατανόηση ή σε ψυχολογήματα.

«τρόπο» - να υποδηλωθεί, να σημασθεί με όρους - όρια λεκτικά, προκειμένου να αποτραπεί στρεβλή κατανόηση. Λέμε: ο έρωτας είναι αυθυπέμβαση, αυτοπροσφορά, ελευθερία από το εγώ, από τις αναγκαιότητες του ατομικεντρισμού. Έρωτας σημαίνει να μοιράζεσαι τη ζωή σου, το θέλημά σου, τις προτιμήσεις σου, τους στόχους της ύπαρξής σου, μέσα από την πρακτική της καθημερινότητας. Όχι επειδή «πρέπει» ή βολεύει η υπαγορεύεται από την ανάγκη, αλλά μόνο γιατί σου δίνει χαρά να χαρίζεις στον άλλον, ο άλλος είναι η χαρά της ζωής σου.

Τα Χριστούγεννα σημαίνουν επίσης «τρόπος»: Αδύνατο να γνωρίσει κανείς τα σημαίνοντα της λέξης μόνο με διδασχές, κηρύγματα, επίσημα διαγγέλματα, συναισθηματικές ωραιολογίες. Δυσκολότατη η πρόσβαση στον «τρόπο», δηλαδή στο γεγονός, σήμερα που λέμε «εκκλισία» και καταλαβαίνουμε ένα «τι» ιδεολογίας, που λέμε «έρωτας» και καταλαβαίνουμε ένα «τι» σεξουαλικότητας. Έχουν πάντως διασωθεί ως τις

μέρες μας τα γλωσσικά σημαίνοντα που οριοθετούν τον «τρόπο», τον διακρίνουν από το αντίθετο (και αυτονομημένο από την εμπειρία) εννόημα: Μιλάμε ακόμα για «ενανθρώπιση» του Θεού. Όχι για φαινομενική, φαντασιώδη ή αποκρυφιστική μαγανεία, αλλά για πέρασμα από έναν «τρόπο» ύπαρξης σε άλλον.

«Θεός» είναι η λέξη για να σημασθεί με το «τι» της αιτίας (αιτιώδους αρχής) των υπαρκτών, του υπαρκτου. Το μυαλό μας είναι φταγμένο να κατανοεί την πραγματικότητα με τους όρους της αιτίας και του σκοπού, της αρχής και του τέλους, του όλου και του μέρους - είναι η ικανότητα των «συνθετικών κρίσεων», που την όριζε ο Καντ προϋποθετική κάθε κατανόησης. Συλλαμβάνουμε με τη διάνοια το «τι», όχι το «πώς» της Θεότητας: Είναι η αιτία του υπαρκτου, επομένως και αυτοαίτια. Με τη λογική της γλώσσας μας (αυτήν έχουμε που συγκροτεί τη σκέψη και την κρίση μας) «αυτοαίτια» πρέπει να σημαίνει την απόλυτη (απολελυμένη από κάθε αναγκαιότητα και προκαθορισμό) υπαρκτική ελευθερία. Οι άνθρωποι, όπως και κάθε άλλο υπαρκτό, έχουμε δεδομένη, αναγκαστική την ύπαρξη - δεν επιλέξαμε, είμαστε υποχρεωμένοι να υπάρχουμε. Ο Θεός δεν έχει προϋπαρκούσα αιτία της ύπαρξής του: υπάρχει, επειδή ελεύθερα θέλει να υπάρχει. Αυτοί οι συλλογισμοί αφορούν

στην κατανόηση της έννοιας «Θεός», στο «τι» του Θεού - δεν συνιστούν «γνώση» του Θεού. Γνώση θα μπορούσε να συσταθεί μόνο η μετοχή στον «τρόπο» της αυτοαιτίας, μία λογικά αποκλειόμενη μετοχή ασύμβατη με τον «τρόπο» του αιτιατού. Τα Χριστούγεννα τα θέσπισε ως Πορτή η χαρά όσον εμπιστευθήκαμε την ιστορική εμπειρία και μαρτυρία για τη «γνώση» του Θεού κάποιων ποιημένων - καταγραμμένη μετά τις διακυρμημένη από απλοϊκούς ψαράδες: Ότι σε εντελώς συγκεκριμένες χρονολογικές συντεταγμένες, σε σταυλό της πολίχνης Βηθλεέμ, γεννήθηκε βρέφος με καταργημένες τις αναγκαιότητες που διέπουν τα αιτιατά όντα, τα κτίσματα. Αυτή η γέννα πραγμάτωσε τον «τρόπο» του Ακτίστου με τις παρακτικές δυνατότητες του κτιστού, έκανε προσιτή στο αιτιατό τη μετοχή στην υπαρκτική ελευθερία της Αυτοαιτίας. Η λέξη για να πούμε στη γλώσσα μας (την περιορισμένη στα όρια του αιτιατού κόσμου μας) αυτή την πραγματικότητα, είναι ο έρωτας: η ερωτική αυθυπέμβαση και αυτοπροσφορά. Ο «μηνικός έρωτας» είναι ο «τρόπος» της ελευθερίας του Θεού από τη θεότητα του, ο «τρόπος» της σάρκωσης, της ενανθρώπισης του Θεού. Ο ίδιος «τρόπος» προσφέρεται για να πραγματώσει και να περάσουμε την υπαρκτική ελευθερία από την κτιστότητά του. Όχι με ατομικές προσπάθειες, ατομικές αξιωμαθίες. Μόνο με το ναι, την ερωτική του συγκάθεση στον έρωτα του Θεού για κάθε ανθρώπινο πρόσωπο.

Η αγάπη ως «τρόπος» που υποστασιάζει (κάνει υπόσταση, συγκεκριμένη ύπαρξη) το είναι, μας επιτρέπει να σημαίνουμε την Αυτοαίτια ως γεγονός υπαρκτικής αλληλοπερικύρυνσης τριών υποστάσεων - η ύπαρξη κάθε υπόστασης. Είναι γεγονός αναφοράς, σχέσης, αυτοπροσφοράς: η αγάπη τη συνιστά, την πραγματώνει ως ύπαρξη. Τη δυνατότητα που ιδρύεται για τον άνθρωπο στη φάνη της Βηθλεέμ, τη σημαίνουμε ως «εκκλισία»: γεγονός αλληλοπερικύρυνσης της «σωτηρίας»: του δώρου να υπάρξεις επειδή σε αγαπούν και η αγάπη του σώματος, της «κεφαλής» και των «μελών» του, με το «ναι» της δικής σου ελευθερίας, σε εγκεντρώνει στον «τρόπο» του Ακτίστου: Να υπάρχουμε, επειδή ελεύθερα θέλεις να υπάρξεις, και να θέλεις να υπάρξεις επειδή αγαπάς.

Τα Χριστούγεννα σημαίνουν είσοδο στον «τρόπο» του έρωτα.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΖΙΜΑΤΗ

Πραγματισμός σημαίνει ανθελληνισμός

Οπως γνωρίζει ο καθένας σε αυτό τον τόπο, υπό την προϋπόθεση ότι τιμά το ύψιστο προνόμιο της εθνικής καταγωγής του, τίποτε δεν είναι τυχαίο. Κάθε τι που συμβαίνει και αναδεικνύεται στην επικαιρότητα σχεδιάζεται μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια του από σκοτεινά κέντρα, με τον σκοπό να εκτρέψει την προσοχή του εξυπνότερου λαού του κόσμου από κάτι άλλο σημαντικότερο. (Βέβαια, αυτό δεν τιμά ιδιαιτέρως τον εξυπνότερο λαό του κόσμου, αλλά ούτε και επηρεάζει την ακλόνητη αυτοπεποίθησή του...).

Πάρτε το παράδειγμα της υπόθεσης του ανεψιού που κυκλοφορούσε το αυτοκίνητό του με πλαστές πινακίδες. Δεν είναι προφανές ότι παρόμοιος συνδυασμός ευθείας και γαϊδουριάς δεν είναι δυνατόν να συναντάται στη φύση και ότι, επομένως, κάποιος υστερόβουλος εξώθησε τον ανεψιό στην πράξη για την οποία τώρα τον λιοιδορεί το πανελλήνιο; Δεν αποδεικνύεται αυτό, το ξέρω. Αλλά είναι απαραίτητο; Με τον ελληνικό τρόπο σκέψης, το αποτέλεσμα της πράξης του αρκεί για να αποκαλύψει τις πραγματικές προθέσεις της. Διότι ο θόρυβος που προκάλεσε κάλυψε την ανατριχιαστική καταγγελία των απεργούντων γιατρών του ΕΟΠΥΥ εις βάρος του υπουργού. Συγκεκριμένα, ότι η μεταρρύθμιση του συστήματος που προωθεί ο Αδωνις Γεωργιάδης εξυπηρετεί – άκουσον, άκουσον! – «αριθμητικά προαπαιτούμενα».

Οι καταγγέλλοντες διέπραξαν, βέβαια, ένα σφάλμα και αυτό ανέκοψε μάλλον τη δύναμη της φοβερής καταγγελίας τους. Χρησιμοποίησαν έναν σύνθετο όρο, τεχνοκρατικό ύφους («αριθμητικά προαπαιτούμενα»), ενώ έπρεπε να το έχουν πει απλά. Έπρεπε, δηλαδή, να κα-

Με ένα ποτήρι κρασί στα χέρια, με σοβαροφανές ύφος και λίγους ξένους ανταποκριτές γύρω του, Tsipras goes international – ή, τέλος πάντων, έτσι φαίνεται να νομίζει...

ταγγίζουν τον Γεωργιάδη για πραγματισμό — και αυτό όμως είναι δύσκολη λέξη. Να τον ξεφωνίσουν, τέλος πάντων, ότι μετράει αυτά που έχει, ώστε να ξέρει τι μπορεί να δώσει. Υπάρχει περισσότερο ανθελληνική στάση από τον πραγματισμό; Συνιστά κατάφορη προδοσία της θεμελιώδους αρχής του νέου Ελληνισμού: του δικαιώματος στο όραμα! Ισοδυναμεί με άρνηση της μεγάλης προσφοράς της σύγχρονης Ελλάδας στον κόσμο (έστω και αν αυτή δεν έχει ακόμη αναγνωρισθεί), που δεν είναι άλλη παρά η απόδραση από την πραγματικότητα. Επάνω σε αυτή την αρχή, από το 1981 και ύστερα, χτίσαμε τον παράδεισο της σύγχρονης Ελλάδας του ΠΑΣΟΚ. Αυτόν που εφθόνησε η βδελυρά Εβραϊομασόνια των σκοτεινών κέντρων και αποφάσισαν να τον γκρεμί-

σουν, ζητώντας πίσω τα λεφτά που μας είχαν δανείσει, ενώ δεν είχαν κανένα λόγο να το κάνουν αυτό. (Γιατί, να το ξέρετε και αυτό, η κρίση των subprime loans το 2008 στην Αμερική προκλήθηκε επίτηδες ώστε να καταλήξει σε κρίση χρέους στην Ελλάδα...).

Εκτός της γενικότερης αντίθεσής τους στη λογική της μεταρρύθμισης του Γεωργιάδη, οι γιατροί απεργούν και για έναν ακόμη λόγο: θέλουν πλήρη απασχόληση στον ΕΟΠΥΥ, αλλά όχι αποκλειστική. Και εδώ, με το συγκεκριμένο αίτημά τους, οι απεργοί προασπίζονται την ελληνικότητα. Διότι, επί της ουσίας, αυτό που ζητούν είναι ο χρεοκοπημένος ΕΟΠΥΥ, έναντι του προσχήματος κάποιων ωρών απασχόλησης, να τους εξασφαλίζει μία πρόσοδο. Γιατί όχι; Αυτό θέλουν

όλοι από το κράτος στην Ελλάδα, επειδή αυτός νοείται ως ο κύριος λόγος της ύπαρξής του. Και αν κάποιος έχουν την υποχρέωση να υπερασπισθούν την ελληνικότητα του κράτους στην Ελλάδα, αυτοί είναι, πρώτοι και καλύτεροι, οι γιατροί του δημοσίου τομέα. Διότι, σε τούτη τη χώρα, η ιατρική ιδιότητα ήταν πάντα το ύψιστο ιδεώδες της μικροαστικής ανέλιξης προς την κοινωνική καταξίωση. («Γιατρέ» ήταν —και ίσως να παραμένει— στον στρατό η αρμόζουσα προσφώνηση στους «σπουδαγμένους» που υπηρετούν τη θητεία τους σε μεγαλύτερη ηλικία, να θυμίσω...).

Ο Αδωνις Γεωργιάδης στρέφεται, όμως, κατά του Ελληνισμού και με ένα ακόμη τρόπο: προσβάλλοντας βάνουσα την ένδοξη πολιτική παράδοση του τόπου! Διότι, ενώ οι

γιατροί αναγκάζονται να προασπίζονται τα ιερά και όσια του έθνους με τον καθαγιασμένο από τους αγώνες του λαού εκβιασμό της απεργίας, αυτός δηλώνει ότι δεν κάμπτεται, αλλά συνεχίζει την εφαρμογή του σχεδίου του για τη μεταρρύθμιση του ΕΟΠΥΥ. Τι να πει κανείς με τα αισχρά του Γεωργιάδη; Πρέπει να κληθεί από τον πρωθυπουργό να δώσει δείγμα DNA, για να διαπιστωθεί αν είναι γνήσιος Έλληνας...

Σε ανυπόστατη προς τον Γεωργιάδη, που νομίζει ο δυστυχής ότι τον έκαναν υπουργό για να αλλάξει μια πραγματικότητα, την οποία δεν μπορεί καν να συλλάβει, σας καλώ να θαυμάσουμε τη σοφία του υπουργού Παιδείας. Δυσθεώρητος στα ύψη του υπουργικού κλέους του, ο Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος έκανε ό,τι ακριβώς έπρεπε — ή, μάλλον, δεν έκανε, γιατί αυτό είναι το μυστικό της συντήρησής. Αφησε την κινητικότητα στην νοχλία της και δεν ασχολήθηκε με αυτήν παρά την υστία ώρα. Ύστερα εξαφανίστηκε στα ολύμπια νέφη της αιγλής του και άφησε το θέμα να λυθεί μόνο του και, φυσικά, προς τη σωστή κατεύθυνση: όχι μόνο να εμποδισθεί η προσαρμογή της λειτουργίας των πανεπιστημίων στις απαιτήσεις της πραγματικότητας, αλλά να ενισχυθεί και η τάση των βολεμένων, που τα θέλουν να γυρίσουν στην εποχή πριν από τον νόμο της Διαμαντοπούλου. Ετσι, σήμερα, έχουμε τη μεν διάσκεψη των πρυτάνεων να ζητεί ουσιαστικά την εξουδετέρωση των συμβουλίων διοίκησης, τον δε αποθρασυνθέντα Πελεγρίνη (πάντα στην πρωτοπορία της οπισθοδρομίας) να προσκαλεί τους τραμπούκους κάποιων φοιτητικών παρατάξεων στη συνεδρίαση της συγκλήτου του Καποδιστριακού, ώστε τα μέλη της να ξέρουν τι τα περιμένει αν θαθεί το εξάμνο στη Νομική.

Και όμως υπάρχουν...

Οτι ο Michel de Liapis του «νέου ήθους» ήταν ελαφρόμυαλος δεν χρειαζόταν να φθάσουμε στη σύλληψή του για να το μάθουμε. Το καταλαβαίναμε κάθε φορά που ως υπουργός άνοιγε το στόμα του. Εν πάση περιπτώσει, όμως, με αυτόν ξεμπερδέψαμε. Το φρικώδες, ωστόσο, αυτό που η σκέψη του αρκεί για να σου παγώσει το αίμα είναι ότι αυτή τη στιγμή που μιλάμε η τύχη της χώρας βρίσκεται στα χέρια ανθρώπων των οποίων η ευφυΐα είναι συγκρίσιμη —στην καλύτερη των περιπτώσεων— με του ανεψιού. Δεν ξέρω ποιοι είναι αυτοί, αλλά είμαι βέβαιος ότι υπάρχουν, όταν διαβάσω ότι η διαγραφή του από τη Ν.Δ. καθυστέρησε δύο ημέρες επειδή στα ανώτερα κλιμάκια του κόμματος υπήρξε «αμφιθυμία» ως προς την αναγκαιότητά της. Αμφιβάλλει κανείς ότι όσοι υποστήριξαν ότι δεν έπρεπε να διαγραφεί θα πρέπει να εξετασθούν αμέσως από γιατρό;

Δυστυχώς όμως για όσους το υπερασπίζονται, αυτό το παραμύθι δεν έχει happy ending. Αν ένα πράγμα είναι βέβαιο, είναι ότι η πραγματικότητα που αγωνίζονται να συντηρήσουν Αρβανιτόπουλοι, Πελεγρίνηδες και οι όμοιοί τους δεν πρόκειται να αντέξει. Μπορεί η κατάρρευση της να επιφύλασσει δεινά που δύσκολα τα φανταζόμαστε τώρα, αλλά οι μόνοι που έχουν ελπίδα να επιβιώσουν από την πολιτική τάξη είναι όσοι θα έχουν αποδείξει ότι βρέθηκαν στην πολιτική επειδή τόλμησαν να διακινδυνεύσουν τη σύγκρουση με το ψέμα μιας ολόκληρης τριακονταετίας.

CAFFÈ NERO
THE ITALIAN COFFEE CO®

NOW OPEN

NICOSIA - ONASAGOROU STR.
PAPHOS - KINGS AVENUE MALL

Από το 1997, τότε που ανοίξαμε το πρώτο safe, έχουμε αφιερωθεί στη δημιουργία του πιο αυθεντικού, χειροποίητου, ιταλικού καφέ, προσφέροντας παράλληλα μία ζεστή, φιλόξενη ατμόσφαιρα για να τον απολαύσετε. Είμαστε αφοσιωμένοι στην επιτυχία του καφέ μας με ακρίβεια, επιστρατεύοντας όλη μας την τέχνη και το μεράκι. Ελάτε λοιπόν στο Caffè Nero και δοκιμάστε τη γεύση του απόλυτου καφέ.

Μακένζι, Λάρνακα | Οναςαγόρου, Λευκωσία | Kings Avenue Mall, Πάφος
www.caffenero.com.cy | facebook.com/caffenerocyprus

Μέλος του ομίλου PHC,
υποψήφιου στα Johnny Walker Man of the Year Awards 2013,
στην κατηγορία «Επιχειρηματίας / Επιχείρηση της Χρονιάς».

Neapolis University Pafos

Accredited by RICS

MSc in Real Estate

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα στο Real Estate του Πανεπιστημίου Νεάπολης Πάφου εξασφάλισε την πιστοποίηση από τον κορυφαίο επαγγελματικό σύλλογο εκτιμητών παγκοσμίως και προστέθηκε στην ελίτ των ακαδημαϊκών προγραμμάτων που φέρουν αυτή την πιστοποίηση (accredited by RICS).

Η πιστοποίηση έγινε από εντεταλμένη επιτροπή από το RICS που αποτελούνταν από κορυφαίους ακαδημαϊκούς και επαγγελματίες του χώρου και αφορά τους εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2011 μέχρι το 2015, έτος κατά το οποίο θα γίνει νέα αξιολόγηση.

Η πιστοποίηση από το RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors) ή Βρετανικό Βασιλικό Ινστιτούτο

Ορκωτών Πραγματογνομόνων, αποτελεί το διαβατήριο για τους αποφοίτους μας για μια πετυχημένη καριέρα στο χώρο των ακινήτων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και διεθνώς.

Οι απόφοιτοι του MSc στο Real Estate έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα στη διεκδίκηση θέσεων σε ένα ευρύ φάσμα εταιρειών, όπως ανάπτυξης γης, επενδύσεων σε ακίνητα, διαχείρισης ακινήτων, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, εκτίμησης ακινήτων, οργανισμού χρηματοδότησης ακινήτων ή τμήματα ακινήτων των τραπεζών, καθώς και σε σχετικές κυβερνητικές υπηρεσίες όπως το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως.

Το μοναδικό Πρόγραμμα στον τομέα των Ακινήτων σε Κύπρο & Ελλάδα, πλέον αναγνωρισμένο από το RICS

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ 2014

- Οι απόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα εγγραφής στο Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών και στο Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) αναλόγως του πρώτου πτυχίου και με την προσθήκη ECTS που προσφέρονται στο προπτυχιακό μας πρόγραμμα.
- Το Πρόγραμμα διαρκεί 4 ακαδημαϊκά εξάμηνα. Γλώσσες διδασκαλίας είναι η Ελληνική και η Αγγλική και προσφέρεται για παρακολούθηση ένα με δύο Σαββατοκύριακα το μήνα.

Λεωφόρος Δανάης 2 8042 Πάφος, Κύπρος
Τηλ.: +357 2684 3300 | E: info@nup.ac.cy | Url: www.nup.ac.cy

Στα αζήτητα τουλάχιστον 2,5 δισ. ευρώ

Θα είχαν επιστραφεί στο Δημόσιο αν είχαν ψηφιστεί οι ρυθμίσεις για το «δικαστικό ενέχυρο» και την «ποινική συνδιαλλαγή»

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ**

Την ώρα που εναγωνίως αναζητούνται έσοδα από αποκρατικοποιήσεις και άλλες πηγές για να τωνωθεί η ένδεια των δημοσίων οικονομικών, εκατομμύρια ευρώ, που δεσμεύονται από τις δικαστικές αρχές και θα μπορούσαν να επιστραφούν στο Δημόσιο μένουν μακριά από τα κρατικά ταμεία.

Κι αυτό γιατί οι ρυθμίσεις που είχε εξαγγείλει η κυβέρνηση και βρίσκονται από καιρό σε προχωρημένο στάδιο νομοπαρασκευαστικής εργασίας από το υπουργείο Δικαιοσύνης, δεν έχουν ακόμα κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή. Αρα και οι απώλειες για το δημόσιο ταμείο είναι μοιραίες. Με τους μετριοτέρους υπολογισμούς των δικαστικών αρχών, που χειρίζονται υποθέσεις κρατικής διαφθοράς και οικονομικής εγκληματικότητας, περί τα 2,5 δισ. ευρώ θα μπορούσαν σε συντομότητα χρόνο να εισπραχθούν, αν είχαν ψηφιστεί οι ρυθμίσεις για το «δικαστικό ενέχυρο» και την «ποινική συνδιαλλαγή», όπως είναι οι τίτλοι των σχετικών νομοσχεδίων.

Οι δικαστικές αρχές μάλιστα, ανεβάζουν το ποσό αυτό κατά πολύ και εκτιμούν ότι σε βάθος χρόνου, συμπεριλαμβανομένων και των υποθέσεων φοροδιαφυγής που χειρίζονται οι οικονομικοί εισαγγελέεις, τα έσοδα για το Δημόσιο θα μπορούσαν και είναι πολύ περισσότερα. Ενδεικτικά και μόνον αναφέρονται υποθέσεις, όπως για παράδειγμα της Energa - Hellas Power, της Proton Bank, της υπόθεσης των υποβρυχίων και της Ασπίς Πρόνοια, που εκκρεμούν στη δικαιοσύνη, με ποσά που υπερβαίνουν το 1,8 δισ. ευρώ.

Οι παραπάνω διατάξεις δίνουν ισχυρά κίνητρα σε δικώμενους για οικονομικά εγκλήματα (παραβάσεις πόθεν έσους, φοροδιαφυγή και «ξέπλυμα» «μαύρου» χρήματος) αλλά και άλλα αδικήματα να επιστρέψουν τα χρήματα στο κράτος και να τύχουν έτσι ευνοϊκής ποινικής μεταχείρισης. Στις ρυθμίσεις αυτές περιλαμβάνονται και τα αδικήματα που διώκονται με

Τι προβλέπουν οι διατάξεις που «ξεπαγώνουν», ποια αδικήματα περιλαμβάνονται, τι κίνητρα δίνουν στους διακόμενους,

βίαση τον πολυσυζητημένο νόμο για τους κατακραστές του Δημοσίου, αλλά και οι υποθέσεις διαφθοράς που ρυθμίζονται από ειδικό νόμο τον 4022 του 2011. Σύμφωνα με το περιεχόμενο τους, αν ο κατηγορούμενος επιστρέψει τα χρήματα πριν κληθεί σε απολογία, η σε βάρος του κατηγορία από κακούργημα μετατρέπεται αμέσως σε πλημμέλημα και η ποινή του κατά ανώτατο όριο θα είναι

δύο χρόνια. Αν η επιστροφή των χρημάτων γίνει αργότερα –και πάντως πριν αρχίσει η δίκη σε πρώτο βαθμό– η επιβαλλόμενη ποινή φθάνει τα τρία χρόνια και ανεβαίνει αν τα χρήματα επιστραφούν πριν από τη δευτεροβάθμια δίκη, καθώς πλέον προβλέπεται ποινή κάθειρξης δέκα ετών. Παράλληλα, δίνεται δυνατότητα στους εισαγγελέεις αλλά και τους ανακριτές να προχωρούν σε συνδιαλλαγή για τις ποινές με τους εμπλεκόμενους στα οικονομικά εγκλήματα ώστε να πετύχουν την επιστροφή των χρημάτων. Οι ρυθμίσεις αυτές που «ξεπαγώνουν» από το υπουργείο Δικαιοσύνης, με πρωτοβουλία του υπουργού κ. Χαρ. Αθανασίου, έχουν επιτυχημένη εφαρμογή για χρόνια σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως στη Γερμανία αλλά και στις ΗΠΑ με σημαντικά οφέλη για την πάταξη της οικονομικής εγκληματικότητας.

Οι δεσμευμένοι λογαριασμοί

Εκτός όμως από τα τεράστια ποσά που μπορεί να επιστραφούν στο Δημόσιο από δικώμενους για πάσης φύσεως οικονομικά εγκλήματα, μεγάλα ποσά παραμένουν στα αζήτητα από εκείνα που καθημερινά δεσμεύουν οι δικαστικές αρχές σε λογαριασμούς υπόπτων και υποδίκων. Τα ποσά μόνον σε ορισμένες μεγάλες υποθέσεις που βρίσκονται σε δικαστική εκκρεμότητα ξεπερνούν το 1,5 δισ. ευρώ καθώς έχουν δεσμευθεί σε λογαριασμούς όπως επίσης και σε θυρίδες ή άλλα χρηματοπιστωτικά και επενδυτικά προϊόντα.

Τα χρήματα αυτά δεν αξιοποιούνται με την ισχύουσα νομοθεσία παρά μόνον αν υπάρξει αμετάκλητη καταδίκη ύστερα από χρόνια και παραμένουν έως τότε δεσμευμένα σε τράπεζες. Σύμφωνα με τη ρύθμιση περί ενέχυρου που αναμένεται να προωθηθεί, οι δεσμευμένοι λογαριασμοί σε οικονομικά εγκλήματα θα ρευστοποιούνται άμεσα υπέρ του Δημοσίου και μόνον σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος αθωώνεται το ποσό θα επιστρέφεται. Για να αντιληφθεί κανείς το ύψος των χρημάτων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν άμεσα, είναι ενδεικτικές οι περιπτώσεις δεσμευσης λογαριασμών στους κατηγορουμένους της Energa - Hellas Power, ύψους 240 εκατ. ευρώ και της υπόθεσης του επιχειρηματία Λαυρέντη Λαυρεντιάδη, που έχουν δεσμευθεί λογαριασμοί δικού του ύψους 160 εκατ. ευρώ και συνολικά για τους εμπλεκόμενους στην ίδια υπόθεση ύψους 200 εκατ. ευρώ!

Τα δεσμευμένα ακίνητα

Η κατάσταση είναι χειρότερη σε ό,τι αφορά τα ακίνητα που δεσμεύονται από τις δικαστικές αρχές. Τα περισσότερα, κυριολεκτικώς, ρημάζουν έως ότου εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση και δεν αξιοποιούνται, καθώς υπάγονται σε ένα νομικό καθεστώς που δεν διευκολύνει ούτε την αξιοποίησή τους ούτε την εκποίησή τους. Τα δεσμευμένα ακίνητα –και μάλιστα μεγάλης αξίας– μόνον σε ορισμένες υποθέσεις ξεπερνούν τα 110! Ενδεικτικά στην υπόθεση του Ιω. Καρούζου είναι 45, στην υπόθεση Ακη Τσοχατζόπουλου 23 και του Βλάσση Καμπούρογλου τρία, τα οποία είναι πολύ μεγάλης αξίας και βρίσκονται σε Κηφισιά και Ιθάκη. Γενικότερα, δεκάδες είναι τα ακίνητα δικωμένων για φοροδιαφυγή που δεν αξιοποιούνται. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η ακίνητη περιουσία του γνωστού σχεδιαστή Λάκη Γαβαλά, την οποία είχε ζητήσει προς αξιοποίηση ο περιφερειάρχης Αττικής Γιάννης Σγουρός...

Ο υπουργός Δικαιοσύνης Χαρ. Αθανασίου αναμένεται να προτείνει την ίδρυση ειδικού ταμείου από τα «κλεμμένα», τα έσοδα του οποίου θα καλύπτουν επείγουσες κοινωνικές ανάγκες, όπως, για παράδειγμα, την επανασύνδεση του ρεύματος για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Τα ποσά από υποθέσεις διαφθοράς και οικονομικής εγκληματικότητας

2,5 δισ. €
μόνον από
συνεχόμενες
εκκρεμείς υποθέσεις

1,5 δισ. €
δεσμευμένα σε
λογαριασμούς υπόπτων
και υποδίκων

110
ακίνητα μεγάλης αξίας
δεσμευμένα από
τις δικαστικές αρχές

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

- Energa Hellas Power
- Proton Bank
- Υποβρύχια
- Ασπίς Πρόνοια

Συνολικά προς είσπραξη ποσά
1,8 δισ. €

Δεσμευμένα σε λογαριασμούς

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. €

- 240** στην υπόθεση της Energa - Hellas Power
- 160** σε λογαριασμούς του επιχειρηματία Λαυρέντη Λαυρεντιάδη
- 200** συνολικά στην υπόθεση της Proton Bank
- 85** στην υπόθεση υποβρυχίων

Δεσμευμένα ακίνητα

- 45 στην υπόθεση **Ιω. Καρούζου**
- 23 στην υπόθεση **Ακη Τσοχατζόπουλου**
- 3 μεγάλης αξίας του **Βλάσση Καμπούρογλου**
- Ακίνητα ιδιοκτησίας του **Λάκη Γαβαλά**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ποιοι επέστρεψαν χρήματα στο κράτος

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

Περί τα 33 εκατομμύρια ευρώ ο Βίκτωρ Ρέσντς, άλλα 51 εκατομμύρια ο Λαυρέντης Λαυρεντιάδης, 16 εκατομμύρια ο Αντώνης Κάντας, πρώην γενικός διευθυντής Εξοπλισμών, το όνομα του οποίου ήρθε στη δημοσιότητα αυτή την εβδομάδα. Μόνο από τρεις περιπτώσεις η ελληνική Δικαιοσύνη «συγκέντρωσε» 100 εκατομμύρια ευρώ, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Αργά αλλά σταθερά η Εισαγγελία Αθηνών «αμερικανοποιείται».

Ωστόσο, ενώ η ελληνική κυβέρνηση διακρίνεται σε όλους τους τόνους ότι θα επιδιώξει την επανάκτηση των κεφαλαίων, που, ως προϊόντα εγκληματικής δραστηριότητας, είναι «παρκαρισμένα» σε τράπεζες της αλλοδαπής, πρακτικά πολύ λιγα κάνει για τον συντομικό του τρόπο που τον οποίο μπορούν να επαναπαρισθούν, με βάση τις έρευνες των εισαγγελικών αρχών. Εν αντιθέσει με ό,τι ισχύει στο εξωτερικό. Για παράδειγμα, πριν από περίπου ένα μήνα, η ελβετική συνομοσπονδία κατέσχεσε 50 εκατομμύρια ευρώ από τους ορφανούς λογαριασμούς της Siemens. Τα λεφτά αυτά ήταν διασκορπισμένα «στο όνομα» δύο εταιρειών ενός κατηγορουμένου για το ελληνικό σκέλος του σκανδάλου της Siemens σε ελβετική τράπεζα.

Ειδικός λογαριασμός

Η υπόθεση του πρώην γενικού δι-

ευθυντή Εξοπλισμών Αντώνη Κάντα δείχνει ότι η επιστροφή των χρημάτων δεν αποτελεί πάντα εύκολη υπόθεση. Οι σύμβουλοι του αναζήτησαν ένα λογαριασμό στον οποίο θα μπορούσαν να επιστραφούν τα χρήματα από τις «μίζες» που είχαν καταλήξει στη Σιγκαπούρη και την Ελβετία. Ένας από τους συνηγότερους του κ. Κάντα, μάλιστα, εκπροσωπεί και πρώην αξιωματικό που πριν από εβδομάδες είχε εκδηλώσει την πρόθεση να επιστρέψει 400.000 ευρώ, χωρίς να είναι σε θέση να απευθυνθεί σε «ώτα ακουόντων».

Η διαδικασία, η διαχείριση των επανακτηθέντων κεφαλαίων, τι κάνουν οι Ελβετοί, τι δεν κάνει το ελληνικό Δημόσιο.

Κάπου εκεί αποφασίσθηκε να δοθεί μια λύση στο θέμα. Ίσως επειδή τα χρήματα του κ. Κάντα ήταν περισσότερα, ίσως επειδή ο συνηγότερος του Ι. Μαντζουράνης είχε θέσει ναρπός το ζήτημα της επιστροφής και είχε συμπαράστατες του τους ειδικούς ανακριτές, ο κρατικός μηχανισμός κινήθηκε πιο γρήγορα. Και κάπως έτσι, χάρη στον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρα, δημιουργήθηκε λογαριασμός στην Τρά-

πεζα της Ελλάδος, στον οποίο είναι δυνατόν να επαναπαρισθούν τα κεφάλαια από την παράνομη δραστηριότητα του κ. Κάντα, αλλά και άλλων που θα δεχθούν να συνεργασθούν με τις εισαγγελικές αρχές.

Η διαχείριση του ζητήματος, όμως, αποδείχθηκε στη συνέχεια αρκετά περίπλοκη. Αρχικά, οι συνεργάτες του κ. Σταϊκούρα, που κινήθηκαν τάχιστα, εισηγήθηκαν να δημιουργηθεί ένας λογαριασμός στην Τράπεζα της Ελλάδος για την επανάκτηση κεφαλαίων με τον κωδικό «από εγκληματική δραστηριότητα». Οι σύμβουλοι του κ. Κάντα, ωστόσο, αλλά και εισαγγελικοί λειτουργοί παρατήρησαν ότι μία τέτοια ή παρόμοια διατύπωση θα έδινε τη δυνατότητα στις Αρχές άλλων χωρών να «ενθυλακώσουν» τα κεφάλαια αυτά, όπως ακριβώς έκαναν οι Ελβετοί με τα κεφάλαια της Siemens.

Τελικά, η διατύπωση που αφορά το κυρίως έγγραφο απαλείφθηκε και απλά δημιουργήθηκε ειδικός λογαριασμός για την επανάκτηση των κεφαλαίων του κ. Κάντα. Πρόκειται για χρήματα που είναι τοποθετημένα σε τίτλους, οι οποίοι θα ρευστοποιηθούν και το προϊόν τους θα καταλήξει... αίσιας στο ταμείο του ελληνικού Δημοσίου.

Δύο άλλες περιπτώσεις

Η πρακτική αυτή ακολουθήθηκε για πρώτη φορά από τον ανακριτή

της υπόθεσης Λαυρεντιάδη, Γιάννη Δραγάτση, που είχε διαπραγματευθεί με την υπεράσπιση του προφυλακισμένου επιχειρηματία την αρχική καταβολή 51 εκατομμυρίων ευρώ και στη συνέχεια 150 εκατομμυρίων και ο δεύτερος το δεύτερο μέρος της – τη συναλλαγή.

Μόλις πρόσφατα ο ειδικός ανακριτής Χρ. Παπακόστας ζήτησε από τον πρώην επικεφαλής του ομίλου «Ασπίδος» Παύλο Ψωμιάδη να επιστρέψει ένα μέρος των κεφαλαίων, που οι Αρχές θεωρούν ότι κατέχει, είτε απευθείας είτε μέσω μελών της οικογένειάς του. Για τον σκοπό αυτό επικαλούνται στο κατηγορητήριο λογαριασμούς στην Ελβετία, στην Deutsche Bank και τη Μ. Βρετανία, που φέρονται να διατηρούν οι συγγενείς του κ. Ψωμιάδη. Οι τελευταίοι αμφισβήτησαν ότι οι λογαριασμοί αυτοί περιέχουν επακριβή κεφάλαια, αφού σύμφωνα με το κατηγορητήριο προκύπτει ότι από τους λογαριασμούς διήλθαν μεγάλα ποσά με άγνωστο τελικό παραλήπτη.

Ωστόσο, χρήματα που αφορούσαν την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του ασφαλιστικού ομίλου καταυθύνθηκαν σε προσωπικούς λογαριασμούς της οικογένειας Ψωμιάδη.

Οι αποκαλύψεις του Αντώνη Κάντα

Αποκαλυπτικά στοιχεία για μεσάζοντες και εμπόρους όπλων, που διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο σε παράνομες πληρωμές στις συμβάσεις των υποβρυχίων αλλά και των αρμάτων Leopard, έδωσε, σύμφωνα με πληροφορίες, στις δικαστικές αρχές απολογούμενος επί τρεις ημέρες ο κ. Αντ. Κάντας, ο οποίος διέτλεσε για έξι χρόνια αναπληρωτής γενικός διευθυντής Εξοπλισμών.

Σύμφωνα με δασταυρωμένες πληροφορίες, ο κ. Κάντας, που συνελήφθη μετά τον εντοπισμό μίζας - μαμοσθ 14 εκατ. δολαρίων, έδωσε στους ανακριτές και τους εισαγγελέεις τα ονόματα των εμπόρων όπλων και των μεσάζοντων, που πλήρωσαν και τον ίδιο για συγκεκριμένα εξοπλιστικά προγράμματα. Ο κ. Κάντας, πέραν των ονομάτων όσων εμπλέκονται σε μίζες των δύο μεγάλων εξοπλιστικών προγραμμάτων (οι συμβάσεις τους δρομολογήθηκαν επί υπουργίας Ακη Τσοχατζόπουλου, αλλά ολοκληρώθηκαν αργότερα), παρείχε πλήρη στοιχεία και για τις offshore εταιρείες που στήθηκαν για να διακινηθεί ο πακτωλός του «μαύρου» πολιτικού χρή-

ματος.

Συγκεκριμένα, κατονόμασε Έλληνα επιχειρηματία, καταγόμενο από την Κέρκυρα, που στην υπόθεση των υποβρυχίων ανέλαβε να οργανώσει το δίκτυο των εξωχώριων εταιρειών για να κινήθούν τα «μαύρα» χρήματα. Κατόνομασε επίσης τους ανθρώπους που μεσολάβησαν για τη διακίνηση παράνομων πληρωμών και σε άλλα οκτώ εξοπλιστικά προγράμματα, τα περισσότερα από τα οποία δεν απαχολούσαν έως τώρα τις δικαστικές αρχές.

Τα αποκαλυπτικά στοιχεία που έδωσε στη Δικαιοσύνη ο Κάντας, τόσο για τα υποβρύχια όσο και για τα Leopard, εκτιμώνται ως εξαιρετικά σημαντικά από τις δικαστικές αρχές και δίδουν νέα τροπή στις έρευνες για τις αμαρτωλές εξοπλιστικές συμβάσεις. Η απολογία του, που άρχισε πριν από τρεις ημέρες –και συνεχίζεται αύριο– φέρει στην επιφάνεια και άλλα, άγνωστα στις δικαστικές αρχές έως τώρα, εξοπλιστικά, για τα οποία θα διαταχθούν νέες έρευνες. Περιλαμβάνει ακόμα συγκεκριμένα στοιχεία για τις μίζες, τον ρόλο συγ-

Κατόνομασε εμπόρους όπλων και μεσάζοντες στις συμβάσεις των υποβρυχίων και των Leopard.

εκκριμένων –έχουν κατονομαστεί– εμπόρων όπλων και άλλων αντιπροσώπων και εκπροσώπων εταιρειών με συμφέροντα από τα οποία δεν απαχολούσαν έως τώρα τις δικαστικές αρχές.

Ο άλλος αναπληρωτής γενικός διευθυντής Εξοπλισμών (από το 1996 έως και το 2002) παραδέχθηκε ότι τα 14 εκατ. δολάρια ήταν προϊόν δωροδοκίας του για διάφορα εξοπλιστικά, αλλά δεν έδωσε, παρά την επιμονή των ανακριτών Γαβριήλ Μαλά και Ιω. Σταυροπούλου, κάποια συγκεκριμένα στοιχεία για χρηματισμό πολιτικών της εποχής εκείνης. Ωστόσο, εξέφρασε την πεποίθησή πως παράνομες πληρωμές δόθηκαν «τόσο πάνω από αυτόν όσο και κάτω, στις επιτροπές».

Το σημαντικότερο από την απολογία Κάντα είναι, σύμφωνα με πληροφορίες,

όσα αποκάλυψε για τον ρόλο γνωστών εμπόρων όπλων, που κίνησαν διαδικασίες παράνομων πληρωμών για να επωφεληθούν από εξοπλιστικές συμβάσεις, αλλά και οι αποκαλύψεις για τα υποβρύχια και τα Leopard. «Χαρτογράφηση», όπως εκτιμούν δικαστικές πηγές, τη διαδρομή της μίζας των 14 εκατ. δολαρίων, ανοίγοντας τον δρόμο σε εισαγγελέεις και ανακριτές να εισχωρήσουν πιο βαθιά στον σκοτεινό κόσμο των παράνομων πληρωμών στα εξοπλιστικά.

Η απολογία Κάντα δρομολογεί σοβαρές εξελίξεις. Τον πακτωλό των στοιχείων επεξεργάζονται εκτός από τους δύο ανακριτές και οι εισαγγελέεις Ευγενία Κυβέλη και Ελένη Σισκου, αλλά και ο εισαγγελέας Διαφθοράς Αντ. Ελευθεριάνος. Αμέσως μετά τις γιορτές, νέος κύκλος διώξεων –δεν αποκλείεται και ενταλμάτων– θα ανοίξει για τα εξοπλιστικά, ενώ την 7η Ιανουαρίου προδιορίστηκε να απολογηθεί ο Ιω. Μαντζουράνης, πρόσωπο «κλειδί» στην υπόθεση των υποβρυχίων.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΔΡΟΥ

Κέρδη και σκόπελοι για την κυβέρνηση

Τον τελευταίο μήνα πέτυχε τέσσερις στόχους, που θα της δώσουν ένα πλεονέκτημα στον δρόμο προς τις εκλογές του Μαΐου

Του **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Με θετικό «πρόσημο», αλλά και σοβαρούς σκοπέλους ενόψει το 2014, τελειώνει για την κυβέρνηση η τρέχουσα πολιτική περίοδος, την οποία σηματοδοτεί η ολοκλήρωση, χθες, των εργασιών της Βουλής.

Παρότι τα επιτεύγματα του Μεγάρου Μαξίμου και της Χαριλάου Τρικούπη παρέμεναν έως χθες το βράδυ σε πλήρη εγγύηση λόγω των προγραμματισμένων ψηφοφοριών για τον φόρο ακινήτων και τους πλειστηριασμούς, συνομιλητές του πρωθυπουργού κ. Αντ. Σαμαρά σημειώνουν -υπό την αίρεση της υπερψηφίσις των επίμαχων νομοσχεδίων- πως τον τελευταίο μήνα η κυβέρνηση πέτυχε τέσσερις σημαντικές «νίκες», που θα της επιτρέψουν να ξεκινήσει από σαφώς ευνοϊκότερη θέση την πορεία προς τις ευρωεκλογές και τις αυτοδιοικητικές εκλογές του προσεχούς Μαΐου. Όπως ανέφεραν, η κυβέρνηση διασφάλισε:

Πρώτον, λύση για τα ΕΑΣ που κινείται πολύ κοντά στις ελληνικές θέσεις, καθώς επιτεύχθη να μην υπάρξουν απολύσεις, αλλά πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου για τους εργαζόμενους που θα αποχωρήσουν, ενώ παράλληλα διατηρείται ο εξαγωγικός χαρακτήρας της εταιρείας τουλάχιστον για τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Δεύτερον, την εκταμίευση της δόσης του 1 δισ. ευρώ, η οποία συνιστά μήνυμα προς το εξωτερικό και τις αγορές ότι η Ελλάδα παραμένει συνεπής στις δεσμεύσεις της.

Τρίτον, ρύθμιση για τους πλειστηριασμούς που απέχει πολύ από τις αρχικές θέσεις της τρόικας και καλύπτει το 90% των νοικοκυριών που έχουν συνάψει δάνεια για την πρώτη κατοικία.

Τέταρτον, παράταση με μονομερή απόφαση της Αθήνας, της

Ο κ. Σαμαράς από το νέο χρόνο καλείται να υπερβεί σημαντικά εμπόδια τόσο σε σχέση με τις εκκρεμότητες έναντι της τρόικας, όσο και στο εσωτερικό πολιτικό μέτωπο.

διάταξης για μειωμένο ΦΠΑ στην εστίαση.

Συνομιλητές του πρωθυπουργού θεωρούν τις ανωτέρω εξελίξεις αποτέλεσμα της αυξημένης διαπραγματευτικής ισχύος της χώρας, χάρη στην επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος, αλλά και πρόκριμα ενόψει του νέου γύρου των συνομιλιών με την τρόικα, τον Ιανουάριο. Εξάλλου, η Αθήνα εκτιμά πως πλέον σε πολιτικό επίπεδο έχει περάσει στις Βρυξέλλες και στο Βερολίνο το μήνυμα, πως οι κοινωνικές και πολιτικές αντοχές στην Ελλάδα έχουν

εξαντληθεί, γεγονός που εξηγεί και τις θερμές δηλώσεις Ευρωπαίων αξιωματούχων για την πορεία της χώρας το τελευταίο διάστημα.

Πάντως, όπως προαναφέρθηκε, ο νέος πολιτικός κύκλος που θα αρχίσει μετά την εορταστική ανάπαυλα και φθάνει μέχρι τη διπλή εκλογική αναμέτρηση του Μαΐου κάθε άλλο παρά ανέφελος θα είναι για τον κ. Σαμαρά, καθώς καλείται να υπερβεί σημαντικά εμπόδια τόσο σε σχέση με τις εκκρεμότητες έναντι της τρόικας, όσο και στο εσωτερικό πολιτικό μέτωπο.

Η κυβέρνηση, με την «ανοχή» της τρόικας, διαμόρφωσε τον προϋπολογισμό του 2014, ψήφισε το νέο ενιαίο φόρο ακινήτων και διατήρησε τον μειωμένο ΦΠΑ στην εστίαση, αλλά η συζήτηση με τους εκπροσώπους των δανειστών για το δημοσιονομικό κενό του επόμενου έτους και τον τρόπο κάλυψής του παραμένει ανοικτή. Ο πρωθυπουργός και ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Ευ. Βενιζέλος παραμένουν κάθεται στη γραμμή ότι δεν πρόκειται να ληφθούν νέα οριζόντια μέτρα και εκτιμούν πως η θέση της Αθήνας

θα γίνει αποδεκτή, ακόμη και εάν απαιτηθεί πολιτική διαπραγμάτευση. Όμως, τούτο δεν σημαίνει πως δεν υφίσταται προβληματισμός για την προσέγγιση με την οποία θα επιστρέψουν οι επικεφαλής της τρόικας και κυρίως ο εκπρόσωπος του ΔΝΤ κ. Π. Τόμσεν, που ήταν ο πλέον ανελαστικός στον τελευταίο κύκλο διαπραγματεύσεων.

Όσον αφορά στην εγκώρια πολιτική σκηνή, ο κ. Σαμαράς καλείται να αντιμετωπίσει ένα δύσκολο «τρίπτυχο» που συνθέτουν η επιδείνωση, δημοσκοπικά, της εικόνας της κυβέρνησης, οι συνεχιζόμενοι κλυδωνισμοί στο ΠΑΣΟΚ και η «ανθεκτικότητα» της Χρυσής Αυγής.

Σε σχέση με τις δημοσκοπήσεις, προβληματισμό δεν προκαλεί τόσο το γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ εμφανίζεται να έχει αποκτήσει οριακό προβάδισμα στην πρόθεση ψήφου. Η ανη-

Σοβαρά προβλήματα για το νέο έτος το δημοσιονομικό κενό, η κάλυψή του και η ανθεκτικότητα της Χρυσής Αυγής

συχία προκαλείται από την επιδείνωση ορισμένων ποσοτικών δεικτών. Για παράδειγμα, η Ν.Δ. για πρώτη φορά μετά από πολύ μεγάλο διάστημα υπολείπεται στη λεγόμενη παράσταση νίκης, ενώ μειωμένο εμφανίζεται και το προβάδισμα του κ. Σαμαρά έναντι του κ. Αλ. Τσίπρα στο ερώτημα της καταλληλότητας για την πρωθυπουργία. Πάντως, συνεργάτες του πρωθυπουργού αναφέρουν πως η τρέχουσα εικόνα είναι συγκριτικά και οφείλεται αφενός στην επιβάρυνση του κλίματος

λόγω των διαπραγματεύσεων με την τρόικα και της συσώρευσης φόρων στους τελευταίους μήνες του χρόνου, καθώς και σε ορισμένους ατυχείς χειρισμούς, όπως η συζήτηση περί υπερφορολόγησης που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις ακόμη και στο εσωτερικό της Ν.Δ. και του ΠΑΣΟΚ.

Παράλληλα, πηγή κινδύνων αποτελεί η «αστάθεια» που διακρίνει το ΠΑΣΟΚ, καθώς επανεμφανίζεται στο προσκήνιο δυνάμεις που πιέζουν τον κ. Βενιζέλο να πάρει μεγαλύτερες αποστάσεις από την κυβέρνηση. Ο κ. Σαμαράς είναι αποφασισμένος να «στηρίξει» τον κυβερνητικό του εταίρο στο μέγιστο δυνατό βαθμό, καθώς αναγνωρίζει τη συμβολή του στην προσπάθεια σταθεροποίησης της χώρας. Σχετικό μήνυμα συνιστά η στάση που τήρησε η Ν.Δ. στη συζήτηση επί της πρότασης του ΣΥΡΙΖΑ για σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής με αντικείμενο τις συμβάσεις για τα υποβρύχια, ενώ απαραίτητο δεν έχει περάσει το γεγονός ότι το ΠΑΣΟΚ σε μεγάλο βαθμό συνδιαμόρφωσε τα νομοσχέδια για τον ενιαίο φόρο ακινήτων και τους πλειστηριασμούς. Πάντως, ο κ. Βενιζέλος φέρεται να επεξεργάζεται σειρά πρωτοβουλιών στο εσωκομματικό πεδίο που εάν ευοδωθούν θα λειτουργήσουν σταθεροποιητικά συνολικά για την κυβέρνηση.

Τέλος, προβληματισμό προκαλεί, ενόψει ευρωεκλογών, η δημοσκοπική ανοχή της Χρυσής Αυγής παρά το μπράζ των αποκαλύψεων για τη δράση της. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, στο προσκήνιο επανέρχονται σενάρια σύμφωνα με τα οποία το νεοναζιστικό μόρφωμα, εάν από τη δικαστική έρευνα προκύψουν και νέα στοιχεία εις βάρος του, θα πρέπει να τεθεί εκτός νόμου.

Αν έχεις τύχη ψώνιζε... και τα Χριστούγεννα στα Carrefour!

Τα τυχερά κουπόνια Carrefour η αγαπημένη συνήθεια του μήνα, συνεχίζουν και τα Χριστούγεννα.

Ψάξε στο Χριστουγεννιάτικο τεύχος του περιοδικού **Τηλεώρες** που κυκλοφορεί την Τρίτη 24 Δεκεμβρίου και δες αν η τύχη θα σου χαμογελάσει.

Μπορεί να είσαι εσύ ένας από τους 22 τυχερούς που μοιράζονται Χριστουγεννιάτικα ψώνια συνολικής αξίας €1000 από τα Carrefour

22 ΤΥΧΕΡΑ ΚΟΥΠΟΝΙΑ

1 κουπόνι αξίας €200
1 κουπόνι αξίας €100
10 κουπόνια αξίας €50 το ένα
10 κουπόνια αξίας €20 το ένα

Τηλεώρες

Για να μάθεις πώς θα εξαρτηθεί το κουπόνι σου, επικοινωνήστε με το περιοδικό ΤΗΛΕΩΡΕΣ, στο 22 472 472

carrefour.com.cy

Carrefour

Τρία 24ωρα στην κόψη του ξυραφιού

Σκληρό πόκερ για τους πλειστηριασμούς

Των **ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ - ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

«Αυτό που ζητάει δεν περνάει, θα πέσει η κυβέρνηση. Αν επιμένετε μπορείτε από τώρα να συνεννοηθείτε με τον ΣΥΡΙΖΑ και τη Χρυσή Αυγή». Η φράση αυτή, ενδεικτική της έντασης που κτύπησε κόκκινο την προηγούμενη εβδομάδα κατά τις διαπραγματεύσεις της κυβέρνησης με την τρόικα για τους πλειστηριασμούς, επιδόθηκε το βράδυ της περασμένης Δευτέρας, όταν πλέον οι δύο πλευρές βρέθηκαν ένα χιλιστό μεταξύ της συμφωνίας, έστω και άτυπης, και της ρήξης. Τα τρία 24ωρα, από το περασμένο Σάββατο μέχρι την κατάληξη της Δευτέρας, οι κ. Α. Σαμαράς και Βενιζέλος βρίσκονταν σε διαρκή επαφή, ενώ ανοικτή γραμμή είχαν και με τον κ. Κ. Χατζηδάκη.

Το πρόβλημα, ωστόσο, για την κυβέρνηση ήταν ότι ανεξαρτήτως της συμφωνίας ή μη με την τρόικα, οι κίνδυνοι κλυδωνισμού δεν εξήλιπταν. Αλλωστε, φόρος ακινήτων και πλειστηριασμοί συγκροτούσαν ένα ιδιαίτερος βαρύ πολιτικό πλαίσιο, ενώ η κυβερνητική πλειοψηφία των 154 βουλευτών πορευόταν προς τις δύο χθεσινές ψηφοφορίες με

Σαμαράς και Βενιζέλος είχαν ανοικτή γραμμή με τον Κ. Χατζηδάκη και επικοινωνία με Ολι Ρεν, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε και Μάριο Ντράγκι – Θρίλερ με τον εκπρόσωπο του ΔΝΤ.

δεδομένη την αποστασιοποίηση του κ. Βύρωνα Πολύδωρα και με έντονες αμφιβολίες για τη στάση άλλων βουλευτών, κυρίως από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ.

Επιπλέον, η επιλογή του κ. Γ. Στουρνάρα να εντάξει στο νομοσχέδιο για τους πλειστηριασμούς και σειρά άλλων διατάξεων, με κορυφαία αυτή για τα πρόστιμα σε όσους έχουν ληξιπρόθεσμα χρέη προς το Δημόσιο, έριξε λάδι στη φωτιά των αντιδράσεων. Ο κ. Σαμαράς, από τις Βρυξέλλες, δήλωσε άγνοια για τη διάταξη, ωστόσο συνεργάτες του υποστήριζαν το σκεπτικό της, καιτοι δεν απέκλειαν να αποσυρθεί προκειμένου να εκτονωθούν οι αντιδράσεις των βουλευτών.

Οι κ. Σαμαράς και Βενιζέλος επιχείρησαν να κινηθούν συγκροτημένα κατά τη διαπραγμάτευση εντός και εκτός συνόρων, καθώς αμφότεροι γνώριζαν ότι ο κίνδυνος ενός κοινοβουλευτικού ατυχήματος καθίστατο πλέον σημαντικός. Ο τε-

λικός γύρος διαπραγματεύσεων με την τρόικα «παίχτηκε» το βράδυ της Δευτέρας, σε μία εξαιρετικά τεταμένη συνάντηση, κατά τη διάρκεια της οποίας ο κ. Χατζηδάκης παρέδωσε στους ποσιωτές την τελική πρόταση της κυβέρνησης, που έφτασε και στη Βουλή.

Οι κ. Τόμσεν, Μαζούκ και Μορς έμειναν μόνοι τους προκειμένου να επικοινωνήσουν με Ουάσιγκτον, Φρανκφούρτη και Βρυξέλλες αντίστοιχα. Την ίδια στιγμή, οι κ. Σαμαράς και Βενιζέλος κινούνταν και αυτοί προς την κατεύθυνση της απειλοκής με όρους που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν έως και «νίκη» για την ελληνική πλευρά. Ο πρωθυπουργός σήκωσε πολλές φορές το τηλέφωνο προκειμένου να επικοινωνήσει με ξένους παράγοντες, ενώ πηγές της Χαρ. Τρικούπη αναφέρουν ότι ο κ. Βενιζέλος είχε λάβει σαφείς εγγυήσεις τόσο από τον κ. Ολι Ρεν όσο και από τον κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, ότι δεν θα επιτραπούν «υπερβολές» της τρόικας στο ζήτημα των πλειστηριασμών.

Επειτα από σχεδόν μία ώρα διαβουλεύσεων με τους προϊστάμενούς τους, οι επικεφαλής της τρόικας επέστρεψαν στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης. Οι κ. Ολι Ρεν και Μάριο Ντράγκι είχαν δώσει τη συγκατάθεσή τους στην ελληνική πρόταση. Παραφρονία αποτελούσε το ΔΝΤ, ο εκπρόσωπος του οποίου, Π. Τόμσεν, επέμεινε ότι η πρόταση της κυβέρνησης δεν ανταποκρίνεται στις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η βέλτιση πρόταση που κατέθεσε η τρόικα αφορούσε την προστασία της α' κατοικίας, αντικειμενικής αξίας έως 140.000 ευρώ και συνολικής περιουσίας του δανειολήπτη, ύψους 190.000 ευρώ. Με άλλα λόγια, είχε απόκλιση 60.000 ευρώ ως προς το προστατευόμενο ακίνητο και 80.000 ευρώ ως προς τη συνολική περιουσία από την ελληνική πρόταση. Είναι σαφές ότι μία τέτοια πρόταση δεν θα μπορούσε να περάσει από τη Βουλή.

Στον αντίποδα, βέβαια, οι πισωγυρίες είχαν εξασφαλίσει την πλήρη αλλαγή του καθεστώτος από 1/1/2015, μέσω της υιοθέτησης ενός αντικειμενικού, εξωδικαστικού συστήματος στα πρότυπα του ιρλανδικού, για τη διαμόρφωση του οποίου ο επικεφαλής της ΤτΕ, Γ. Προβόπουλος, είχε ζητήσει προθεσμία 18 μηνών. Εξασφάλισε ένα έτος. Η κυβέρνηση μπορούσε να εμφανιστεί ότι «στυλώνει τα πόδια στην τρόικα» ή ότι, πάντως, δεν υιοθετεί ασμένως όσα ζητούν οι πισιωτές. Το μεγάλο της άγχος, από εκεί και πέρα, ήταν να πείσουν οι βουλευτές να στήριξουν στη Βουλή. Κάτι για το οποίο πάσχιζε μέχρι αργά το απόγευμα του Σαββάτου.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ εμφανίστηκε να διεκδικεί συγκροτημένα βελτιώσεις του νομοσχεδίου για τους πλειστηριασμούς, προκειμένου να το ψηφίσει, προκαλώντας εκνευρισμό στο «γαλάζιο» στρατόπεδο.

Οδηγός προστασίας της πρώτης κατοικίας

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Αντίστροφα μετράει πλέον ο χρόνος για τους οφειλέτες που θέλουν να ενταχθούν στο καθεστώς προστασίας της κύριας κατοικίας τους για τη μεταβατική περίοδο του ενός χρόνου, έως το τέλος του 2014. Η προθεσμία για να δηλώσουν την πρόθεσή τους να ενταχθούν στις εννοιακές διατάξεις του νόμου (υπό την προϋπόθεση ότι χθες θα ψηφίζονταν), λήγει στο τέλος Ιανουαρίου του 2014, διαφορετικά αίρεται η προστασία, και η τράπεζα ή ο δανειστής μπορεί να ξεκινήσει τη διαδικασία του πλειστηριασμού.

Ο νόμος δίνει και μία δεύτερη ευκαιρία στον οφειλέτη, καθώς μπορεί εντός δύο μηνών από την εκκίνηση της διαδικασίας του πλειστηριασμού να ζητήσει την αναστολή της επιταγής, να προστρέξει και να υποβάλει τη σχετική υπεύθυνη δήλωση, που θα του επιτρέψει την προστασία της πρώτης κατοικίας. Το ενδιαφέρον ένταξης στη ρύθμιση γίνεται με μια απλή δήλωση με τα πλήρη στοιχεία του οφειλέτη, αλλά και λεπτομερή αναγραφή των κινήσεων λογαριασμού που ξεπερ-

νούν το ποσό των 1.000 ευρώ τους τελευταίους 24 μήνες πριν από την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης. Δεν διευκρινίζεται, ωστόσο, αν αυτό αφορά το σύνολο των λογαριασμών που διαθέτει και τι γίνεται σε περίπτωση συνδικαιούχων ενός ή περισσότερων λογαριασμών.

Η προστασία της πρώτης κατοικίας αφορά κάθε τύπου οφειλή – είτε αυτή είναι προς τράπεζα είτε όχι. Δεν παρέχεται για οφειλές που προέκυψαν από αδικπραξία που διεπράχθη με δόλο, από διοικητικά πρόστιμα, χρηματικές ποινές, φόρους και τέλη προς το Δημόσιο και τους ΟΤΑ, τέλη προς ΝΠΔΔ και εισφορές προς Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης ή οφειλές που προέκυψαν από χορήγηση δανείου από Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Προϋποθέσεις υπαγωγής είναι:

- Η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας του να μην ξεπερνά τις 200.000 ευρώ.
- Το καθαρό οικογενειακό του εισόδημα (χωρίς τις κρατήσεις για ασφαλιστικά ταμεία, φόρο εισοδήματος και εισφορά αλληλεγγύης) να μην υπερβαίνει τις 35.000 ευρώ.

• Η συνολική αξία της κινητής και ακίνητης περιουσίας του να μην ξεπερνά τις 270.000 ευρώ, από την οποία το σύνολο των καταθέσεων και κινητών αξιών του οφειλέτη να μην υπερβαίνει τις 15.000 ευρώ.

Για οικογένειες που βαρύνονται φορολογικά με τρία και περισσότερα τέκνα, άτομα με αναπηρία άνω των 67% και όσους βαρύνονται φορολογικά από άτομα με αναπηρία άνω των 67%, τα παραπάνω όρια των προϋποθέσεων προσαυξάνονται κατά 10%. Δηλαδή η αντικειμενική αξία της πρώτης κατοικίας πρέπει να είναι έως τις 220.000 ευρώ, το ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα να είναι μικρότερο ή ίσο των 38.500 ευρώ, η συνολική αξία κινητής και ακίνητης περιουσίας μικρότερη ή ίση των 297.000 ευρώ και από το ποσό αυτό το σύνολο των καταθέσεων και κινητών αξιών του οφειλέτη να μην υπερβαίνει τις 16.500 ευρώ.

Το νομοσχέδιο ορίζει επίσης την προστασία του εγγυητή, η οποία αίρεται σε περίπτωση που αρθεί η προστασία για τον πρωτοοφειλέτη. Η προστασία του δανειολήπτη αίρεται επίσης στην περίπτωση που δεν

προσκομίζει εντός ενός μήνα από την ημέρα που θα του ζητηθούν από τον δανειστή όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που αφορούν την ποσοποίηση της πρώτης κατοικίας, του εισοδήματός του και της περιουσιακής του κατάστασης.

Κατά τη διάρκεια αναστολής πλειστηριασμού, οι δανειολήπτες θα πρέπει να καταβάλλουν δόσεις ίσες με το 10% του καθαρού μηνιαίου εισοδήματός τους, όταν το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν ξεπερνά τις 15.000 ευρώ. Για οικογενειακά εισοδήματα άνω των 15.000 ευρώ υπολογίζεται ποσοστό 10% μέχρι του ποσού των 15.000 ευρώ και ποσοστό 20% στο υπερβάλλον εισόδημα.

Ειδικά για τους ελεύθερους επαγγελματίες και εμπόρους, το ποσό αυτό θα πρέπει να είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 30% της τελευταίας ύλης της δόσης. Σε περίπτωση υπέρβασης περισσότερων του ενός δανειστών, η οριζόμενη μηνιαία δόση καταμετράται ισομερώς, ενώ η προστασία από τον πλειστηριασμό αίρεται σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης καταβολής για τρεις μήνες συνολικά.

Η πορεία Λιάπη σε τρία στιγμιότυπα

Από την εμφάνιση δίπλα στον Κωνσταντίνο Καραμανλή ως τη σύλληψή του

Στιγμιότυπο Νο 1: Ωρα 02.05 π.μ. της 24ης Ιουλίου 1974. Ο Μιχάλης Λιάπης, 23 ετών τότε, ανιψιός του Κωνσταντίνου Καραμανλή, κατεβαίνει 4ος στη σειρά από το αεροπλάνο της γαλλικής προεδρίας που μόλις έχει αφιχθεί στο Ελληνικό, σηματοδοτώντας την πτώση της 7χρονης δικτατορίας.

Στιγμιότυπο Νο 2: Ωρα 11.00 π.μ. της 17ης Δεκεμβρίου 2013. Ο 62χρονος, πλέον, Μιχάλης Λιάπης συλλαμβάνεται από άνδρες της τροχιάς για παραβάσεις του ΚΟΚ και οδήγηση μεγάλου κυβισμού τζιπ, ιδιοκτησίας του, με πλαστές πινακίδες.

Στιγμιότυπο Νο 3: Ο κ. Λιάπης διαγράφεται από τις λίστες των μελών της Ν.Δ.

Η πορεία του κ. Λιάπη στα δημόσια πράγματα οριοθετείται από τα τρία παραπάνω στιγμιότυπα. Εξελέγη στο κοινοβούλιο το 1985, ωστόσο έπρεπε να περιμένει μέχρι το 1989, καθώς η πρώτη εκλογή του ακυρώθηκε λόγω κωλύματος. Μέχρι τότε, η πορεία του ήταν στο πλευρό του θείου του. Ειδικός συνεργάτης τα χρόνια της πρωθυπουργίας, διευθυντής του Ιδιαίτερου Γραφείου, την πρώτη περίοδο της προεδρίας. Ο κ. Λιάπης, ισχυρίζονται κάποιοι, θεωρούσε ότι λόγω πορείας δίπλα στον Κωνσταντίνο Καραμανλή, θα έπρεπε ο ίδιος να ηγηθεί του κόμματος που ίδρυσε ο θείος του.

Ήταν, πάντως, επί Κώστα Καραμανλή που ανέλαβε θέσεις ευθύνων.

Υπουργός Μεταφορών την περίοδο 2004 - 2007 και Πολιτισμού από το 2007. Στις 7 Ιανουαρίου 2009 βρέθηκε εκτός κυβέρνησης και έκτοτε οι σχέσεις τους κατέστησαν πολεμικές. Εξ ου και τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, γνωρίζοντας ότι το προφίλ του είχε τρωθεί από τις αποκαλύψεις για τις σχέσεις του με τη Siemens του κ. Μιχ. Χριστοφοράκου, ο κ. Λιάπης ανακοίνωσε ότι δεν θα είναι υποψήφιος και κατήγγειλε τον τότε πρωθυπουργό ότι οδηγεί στον όλεθρο την παράταξη. Απατήθηκαν 2,5 έτη για να αποκατασταθούν οι σχέσεις των δύο εξαδέλφων. Κατά τη διάρκεια της υπουργικής του διαδρομής, ο κ. Λιάπης δεν απέφυγε τις συγκρούσεις. Θυμωτικές διαστάσεις έχει αποκτήσει

ο εγκλωβισμός του σε συρμό του Μετρό, όταν έσπευσε τον Ιούλιο του 2004 -παρά τον προγραμματισμό του τότε ΥΠΕΧΩΔΕ κ. Γ. Σουφλιά- να οικειοποιηθεί επικοινωνιακά τη σύνδεση του μετρό με το αεροδρόμιο. Τις black out στο Μετρό, πίσω από το οποίο πολλοί είδαν... λαρισαϊκό δάκτυλο. Το παράδοξο είναι ότι στήριξε αρχικά το Γ. Σουφλιά για την προεδρία της Ν.Δ. το 1996, υποχωρώντας μόνον όταν ανακοινώθηκε η υποψηφιότητα Καραμανλή και ότι διεγράφη από τον κ. Αντ. Σαμαρά, υπέρ του οποίου είχε δώσει μάχη στην κούρσα διαδοχής στη Ν.Δ.

Η εικόνα «ελαφρότητας» του κ. Λιάπη, ωστόσο, δεν ανταποκρίνεται

Ο Μιχάλης Λιάπης παρουσιάζει έναν μοναδικό συνδυασμό πολιτικού ακαταδίωκτου και προσωπικού ακαταλόγητου.

πλήρως στην πραγματικότητα. Η μία δεκαετία στο πλάι του Κωνσταντίνου Καραμανλή και οι εννέα διαδοχικές εκλογές ως βουλευτής Β' Αθήνας δεν επιτυγχάνονται μόνον με το «όνομα». Το χειρότερο, όμως, για τον ίδιο είναι ότι, σε έναν μοναδικό συνδυασμό πολιτικού ακαταδίωκτου και προσωπικού ακαταλόγητου, συνδεδεσε το φινάλε του με κύματα δηλητηριωδών

σχολιών: «Κατόπιν απόφασης του υπουργού Μεταφορών Μιχάλη Λιάπη, σήμερα στον δακτύλιο δεν κυκλοφορούν ούτε τα ζυγά, ούτε τα μονά. Κυκλοφορούν τα πλαστά». Αυτά, ωστόσο, ουδώςως μοιάζουν να τον απασχολούν. Ένα 24ωρο μετά τη σύλληψή του, αναχώρησε για το προγραμματισμένο ταξίδι του στη... Μαλαισία.

ΓΙΩΡΓΟΣ Π. ΤΕΡΖΗΣ

Ο θλιβερός απολογισμός για το τρίμηνο λουκέτο

Πέντε πανεπιστημιακοί ακτινογραφούν τις «πληγές» του Πανεπιστημίου Αθηνών

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

Αποξίωση των θεσμικών οργάνων, υποβάθμιση του διδακτικού και ερευνητικού έργου, βαθύ ρήγμα στις σχέσεις των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, απώλεια κονδυλίων, όξυνση των ήδη σοβαρών λειτουργικών προβλημάτων. Αυτός είναι ο θλιβερός απολογισμός του τρίμηνου «λουκέτου» στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) λόγω της απεργίας των διοικητικών υπαλλήλων. Βεβαίως, η απόφαση της Συγκλήτου να μη χαθεί το χειμερινό εξάμηνο αποτελεί ευνοϊκή λύση για τους φοιτητές. Όμως το γεγονός ότι η διδασκαλία των μαθημάτων θα ολοκληρωθεί μέσα στον Ιούλιο και οι εξετάσεις έως τις 9 Αυγούστου (κάθε σχολή θα αποφασίσει τις λεπτομέρειες του προγράμματος) θα οδηγήσει σε... ξεχαρβάλωμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ειδικότερα, η απαξίωση των θεσμικών οργάνων, όπως η Σύγκλητος, αποτυπώνεται στις οξυτάτες επικρίσεις για τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις της Συγκλήτου. «Οι Συγκλητικοί δρουν υπό τον φόβο μικρών ομάδων φοιτητών που επιβάλλουν τη γνώμη τους. Με αυτό τον τρόπο η νομιμότητα των

αποφάσεων της Συγκλήτου είναι έωλη» ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος της Νομικής Σχολής Θεοδ. Φορτσάκης. Αλλωστε, στο ΕΚΠΑ (και όχι μόνο σε αυτό) σε πολλές περιπτώσεις μειοψηφικές ομάδες... αποφασίζουν και διατάσσουν χωρίς κανείς να αντιδρά. Ενδεικτική είναι η πρόσφατη κατάληψη της Φιλοσοφικής Σχολής από μικρή ομάδα φοιτητών που εντάσσονται σε κόμματα της Αριστεράς. Τα φαινόμενα ανομίας αλλά και τα οικονομικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν έχουν οδηγήσει πολλούς άξιους πανεπιστημιακούς να αρνούνται να θέσουν υποψηφιότητα για θέσεις ευθύνης, όπως π.χ. του κοσμήτορα.

Βαθύ ρήγμα

Από την άλλη, έχει προκληθεί βαθύ ρήγμα στις σχέσεις μεταξύ των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας. «Η τελευταία κρίση εκτός από την παρακμή του πανεπιστημίου μας, προκαλεί ρήξη στη συνοχή της κοινότητας. Μηνύσεις, διώξεις, αγωγές δεν συμβάλλουν στη λύση του προβλήματος, αλλά οδηγούν σε αντιπαρθεμένες ομάδες με κίνδυνο τη ρήξη του πανεπιστημιακού κοινωνικού ιστού, που τόσο έχουμε ανάγκη για να λειτουργήσουμε, ιδίως

Η απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αθηνών να μη χαθεί το χειμερινό εξάμηνο αποτελεί ευνοϊκή λύση για τους φοιτητές. Όμως προϋποθέτει ότι τα μαθήματα θα ολοκληρωθούν μέσα στον Ιούλιο και οι εξετάσεις έως τις 9 Αυγούστου.

«Οι Συγκλητικοί δρουν υπό τον φόβο μικρών ομάδων φοιτητών που επιβάλλουν τη γνώμη τους. Με αυτό τον τρόπο η νομιμότητα των αποφάσεων της Συγκλήτου είναι έωλη», υποστηρίζουν.

σε αυτή την εποχή της οικονομικής δυσπραγίας» τόνισε στην «Κ» η καθηγήτρια στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας κ. Ολγα Κατσαρδής-Hering. Αντίστοιχα, έχουν διαρραγεί οι σχέσεις των διοικητικών υπαλλήλων, το σώμα των οποίων βίωσε τη δίψη της διαθεσιμότητας. Ήδη υπάρχουν καταγγελίες για αδιαφανείς διαδικασίες (π.χ. προσμέτρηση πλα-

στών πτυχίων) ώστε να μείνουν εκτός διαθεσιμότητας «ημέτεροι» υπάλληλοι, και όλοι στρέφουν το βλέμμα στις ενέργειες και τον ρόλο του πρύτανη Θεοδόση Πελεγρίνη και του γενικού διευθυντή Προσωπικού του ΕΚΠΑ Π. Φωτόπουλου, προκειμένου η διαδικασία να γίνει με απόλυτη διαφάνεια. Αλλιώς, υπάλληλοι θα προσφύγουν στη Δικαιοσύνη. Παράλληλα, εκτιμάται ότι ΕΚΠΑ θα έχει απώλεια πολλών εκατομμυρίων ευρώ, ενώ θα τρωθεί και η αξιοπιστία του στη διεθνή ερευνητική κοινότητα. «Το εκπαιδευτικό κόστος των κινητοποιήσεων είναι πολύ σημαντικό, αλλά το οικονομικό κόστος φοβούμαι ότι θα είναι πολύ μεγαλύτερο κυρίως από τη μη εξυπηρέτηση των πολλαπλών διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων του ΕΚΠΑ» ανέφερε στην «Κ» ο κοσμήτορας της Νομικής Μιχ. Τσινισιζέλης.

«Τα πρακτικά προβλήματα θα αναδειχθούν μετά τις γιορτές, καθώς δεν υπάρχει διοικητικό προσωπικό στις βιβλιοθήκες, στις γραμματείες ώστε να χειριστούν τις απουσίες, τους βαθμούς, τα θέματα λειτουργίας των εργαστηρίων. Επίσης, έχουν συσσωρευθεί τεράστιες εκκρεμότητες στη διαχείριση των προγραμμάτων και υπάρχουν και ανεπανόρθωτες βλάβες σε προθεσμίες που δεν τηρήθηκαν κ.λπ.» λέει στην «Κ» ο αναπληρωτής καθηγητής της Ιατρικής και πρόεδρος της ΠΟΣΔΕΠ Στάθης Ευσταθόπουλος. «Το ΕΚΠΑ κινδυνεύει να μείνει ένα κουφάρι» προσθέτει στην «Κ» ο πρόεδρος της Ιατρικής Θάνος Δημόπουλος. «Για να μη γίνει αυτό», όπως τονίζει η κ. Κατσαρδής-Hering, «χρειαζόμαστε ομόνοια, προσανατολισμό, ηρεμία και προπαντός σεβασμό της αποστολής μας από την Πολιτεία, τις πολιτικές ηγεσίες και την κοινωνία».

Διαφοροποίηση της Νομικής για το εξάμηνο

Για πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία του ΕΚΠΑ αποφασίζεται να «χαθεί» το εξάμηνο. Την απόφαση έλαβε η Νομική Σχολή, διαφοροποιούμενη από την απόφαση της Συγκλήτου. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές κάθε ακαδημαϊκού έτους της Νομικής κατά τη διάρκεια του προσεχούς εαρινού εξαμήνου θα διδαχθούν μόνο δύο υποχρεωτικά μαθήματα από το τρέχον χειμερινό εξάμηνο, και τα υπόλοιπα δύο υποχρεωτικά θα τα διδαχθούν κατά το χειμερινό εξάμηνο του 2014-15. Οι καθηγητές της Νομικής θεωρούν ότι με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει ακαδημαϊκό κλίμα ηρεμίας, ώστε να πραγματοποιηθεί το εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο. Κάτι που δεν θα μπορούσε να συμβεί εάν τα δύο εξάμηνα ολοκληρώνονταν με... την ψυχή στο στόμα και «πασαλείμματα» διδασκαλίας. Πρακτικά, απώλεια χρόνου θα υπάρξει θεωρητικά και μόνο για τους φοιτητές του τρέχοντος 4ου έτους, που έχουν περάσει με επιτυχία όλα τα μαθήματα των τριών πρώτων ετών και θέλουν να πάρουν πτυχίο έως και τον Σεπτέμβριο. Αυτοί θα διδαχθούν τα δύο υποχρεωτικά του 7ου εξαμήνου το 2014-15. Όμως, σε αυτή τη θέση βρίσκονται ελάχιστοι φοιτητές, καθώς η εμπειρία των ΑΕΙ δείχνει ότι ελάχιστοι ολοκληρώνουν τις σπουδές τους «ακριβώς» σε τέσσερα χρόνια.

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ανανεώνω & δημιουργώ

Ένα περιοδικό για να φτιάξετε μόνοι σας τις τσάντες, τα αξεσουάρ, να ανανεώσετε τα παλιά σας ρούχα και παπούτσια, να κεντήσετε τις μπλούζες σας, να φτιάξετε καινούργια ρούχα από ένα παλιό πουλόβερ, να ανανεώσετε τα τακούνια των παπουτσιών σας, να φτιάξετε κολιέ με σιλκόννη ή με ένα παλιό t-shirt, αλλά και να δημιουργήσετε το μποστάνι στην κουζίνα σας, έναν καθρέφτη στα γούστα σας και έπιπλα από παλέτες.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο ισλαμικός «εμφύλιος» αποδυναμώνει τον Ερντογάν

Οι αποκαλύψεις απειλούν να ενταφιάσουν τις προεδρικές φιλοδοξίες του πρωθυπουργού

Η περασμένη εβδομάδα άρχισε αρκετά καλά για τον Ταγίπ Ερντογάν. Τη Δευτέρα, 16 Δεκεμβρίου, ανακοινώθηκε ότι ο Τούρκος πρωθυπουργός θα επισκεφθεί στις 21 Ιανουαρίου τις Βρυξέλλες, ενώ λίγο αργότερα, στις 27 και 28 Ιανουαρίου, θα υποδεχθεί στη χώρα του τον Γάλλο πρόεδρο Φρανσουά Ολάντ. Ένα μήνα μετά την επανεκκίνηση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, ήταν άλλη μία ένδειξη στροφής στις σχέσεις της Τουρκίας με την Ευρώπη επί τα βελτίω.

Την ίδια ημέρα, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, Αχμέτ Νταβούτογλου, και η επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ζσεσίλια Μάλστρομ, υπέγραψαν σημαντική συμφωνία για την επανεισοδοχή παράνομων μεταναστών, οι οποίοι φτάνουν σε χώρες-μέλη της Ένωσης, προερχόμενοι από την Τουρκία. Σε αντάλλαγμα, η Ένωση ανέλαβε τη δέσμευση να

Ο Τούρκος πρωθυπουργός αντιμετωπίζει τη χειρότερη πολιτική κρίση στα 11 χρόνια της πρωθυπουργίας του.

καταργήσει, σε διάστημα τριετήμια χρόνων, τις βίζες για τους Τούρκους πολίτες. Περιχαρής, ο Ταγίπ Ερντογάν μίλησε στη διάρκεια της επίσημης τελετής για «συμφωνία-ρόσημο». Λίγα λεπτά αργότερα, όμως, ήρθε το αστροπελέκι. Ίδου πώς περιγράφει τη σκηνή ο γνωστός αρθρογράφος της Hurriyet, Μουράτ Γετκίν:

«Καθώς ο Ερντογάν αποχωρούσε από την επίσημη τελετή, ο υπουργός Οικονομικών Τσαγκαγιάν τον σταματάει και αρχίζει να του μιλάει. Το πρόσωπό του ξινίζει και απαντάει στον Τσαγκαγιάν με χειρονομίες. Πίσω από τους δύο άνδρες, οι υπουργοί Εσωτερικών Μουάμερ Γκιουλέρ και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων Εγκεμέν Μπαγκίς παρακολουθούν τη συζήτηση με τεταμένα χαρακτηριστικά. Αντίθετα, ο Αχμέτ Νταβούτογλου δείχνει εντελώς αποξενωμένος από το περιεχόμενο της συνομιλίας».

Μπορεί βάσιμα να υποθέσει κανείς ότι εκείνη ακριβώς τη στιγμή,

Εξω φρενών έγινε ο Ταγίπ Ερντογάν μόλις πληροφορήθηκε τις συλλήψεις για ένα τεράστιο σκάνδαλο ενώ απουσίαζε.

ο Ερντογάν μάθαινε τα κακά μαντάτα: ειδικές ομάδες της αστυνομίας της Κωνσταντινούπολης είχαν φτάσει στην Αγκυρα για να συλλάβουν υπόπτους για ένα τεράστιο σκάνδαλο δωροδοκιών, «ξεπλύματος» μαύρου χρήματος και λαθρεμπορίου χρυσού. Πράγματι, τα χαράματα της επόμενης ημέρας, αστυνομικοί προσήγαγαν για ανάκριση τους γιους τριών υπουργών, τον δήμαρχο μεγάλης συνοικίας της Κωνσταντινούπολης, τον επικεφαλής μεγάλων κρατικής τράπεζας, μεγαλοεπιχειρηματίες που συνδέονταν με τον κυβερνών κόμμα, ΑΚΡ, και σειρά αξιω-

ματούχων. Δημοσιεύματα του Τύπου εμπλέκουν στην υπόθεση και τον ίδιο τον Μπαγκίς, κατηγορώντας τον ότι παρέλαβε μέσα σε... κουτιά παπουτσιών το ποσό του 1,5 εκατομμυρίου δολαρίων για ρουσφέτια σε ιρανικές καταγωγής επιχειρηματίες.

Όπως αποκαλύφθηκε, ο εισαγγελέας Κωνσταντινούπολης, Ζεκερίγια Οζ, διερευνούσε εδώ και μήνες καταγγελίες περί διαφθοράς, χωρίς να ενημερώσει ούτε την κυβέρνηση ούτε τις μυστικές υπηρεσίες. Μάλιστα, στο πλαίσιο των ερευνών του, είχε δώσει άδεια για παρακο-

λουθήσεις τηλεφωνικών επικοινωνιών υπουργών, από τις οποίες προέκυψαν ενοχοποιητικά στοιχεία, τουλάχιστον για τους γιους τους. Σημαντική λεπτομέρεια: Ο εισαγγελέας Οζ, ο οποίος είχε χειριστεί προσωπικά την πολύκροτη υπόθεση «Εργκένεγκον», που επέτρεψε στον Ερντογάν να κλείσει στη φυλακή επίδοξους πραξικοπηματίες της στρατιωτικής ηγεσίας, συνδέεται με την ισχυρότατη Αδελφότητα που αυτοεξόριστο στις ΗΠΑ, ισλαμιστή στοχαστή, Φετουλάχ Γκιουλέν.

Το σύνολο σχεδόν των πολιτικών αναλυτών εντός και εκτός Τουρκίας μίλησαν για «ισλαμικό εμφύλιο» μεταξύ Ερντογάν και Γκιουλέν, δύο ισχυρών προσωπικοτήτων που υπήρξαν για χρόνια σύμμαχοι, αλλά ήρθαν το τελευταίο διάστημα σε ρήξη. Ο ίδιος ο Ερντογάν «φωτογράφησε», χωρίς να κατονομάσει, την Αδελφότητα Γκιουλέν όταν μίλησε για «πολιτική συνωμοσία ξένων κέντρων, με εσωτερικές διασυνδέσεις», ενώ φιλοκυβερνητικές εφημερίδες ανακάλυπταν «δάκτυλο» των ΗΠΑ και του Ισραήλ. Την επομένη, ο Ερντογάν πέρασε στην αντιπαράθεση, αποκεφαλίζοντας τις αστυνομικές διευθύνσεις Αγκυρας, Κωνσταντινούπολης και Σμύρνης, κάτι που προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων της κεμαλικής αντιπολίτευσης, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διάχυτη είναι η εκτίμηση πως ο Ταγίπ Ερντογάν αντιμετωπίζει τη χειρότερη πολιτική κρίση στα 11 χρόνια της πρωθυπουργίας του, πιο επικίνδυνη και από το κύμα αντικυβερνητικών διαδηλώσεων του Ιουνίου. Ακόμη και αν η κυβέρνηση του επιβιώσει από αυτή την κρίση, ύστερα από έναν ριζικό ανασχηματισμό, δύσκολα το ΑΚΡ θα αποφύγει να εισπράξει σοβαρό τίμημα στις τοπικές εκλογές του προσεχούς Μαρτίου. Η ραγδαία πτώση της τουρκικής λίρας και η προοπτική σοβαρής επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης ενισχύουν τις απαισιοδοξες προβλέψεις. Σε αυτή την περίπτωση, οι φιλοδοξίες του Ερντογάν να γίνει ο πρώτος άμεσα εκλεγμένος από τον λαό πρόεδρος της χώρας, στις εκλογές του προσεχούς Αυγούστου, κινδυνεύουν να αποδειχθούν όνειρο θερινής νυκτός.

AFP, HURRIYET

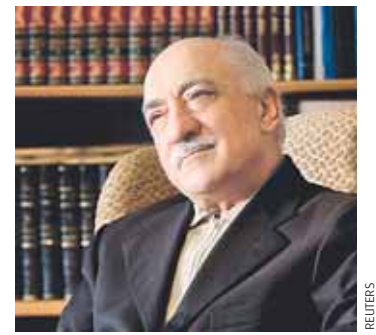
Μονομαχία μέχρι... κάλπης με Γκιουλέν

Η είδηση των συλλήψεων συγκλόνησε τον τουρκικό πολιτικό κόσμο και αντιμετωπίστηκε ως διαπάλη εξουσίας μεταξύ του Ταγίπ Ερντογάν και του δημοφιλέστερου ισλαμιστή στην Τουρκία, του αυτοεξόριστου στις ΗΠΑ Φετουλάχ Γκιουλέν. Στις πρώτες του δηλώσεις μετά τις συλλήψεις, ο Τούρκος πρωθυπουργός υποθέτησε μακρικό ύψος: «Δεν θα υποκύψουμε σε απειλές. Ας επιλέξουν όποια βρώμικη μέθοδο θέλουν... Η Τουρκία δεν είναι μπανανία».

Η σημαντικότερη επιτυχία του Ερντογάν υπήρξε η έξωση του στρατού από την πολιτική σκηνή. Αυτό κατέστη δυνατό χάρη στη βοήθεια του Γκιουλέν, από την αυτοεξορία του στην ύπαιθρο της αμερικανικής Πενσυλβάνια.

Ο Ερντογάν εστράφη τώρα εναντίον του πάλαι ποτέ συμμάχου του, σε μια μάχη που μπορεί να κρίνει το μέλλον του ίδιου, καθώς και της τουρκικής πολιτικής. Όσο παράξενο και αν ακούγεται, ο Γκιουλέν είναι ίσως η μόνη δύναμη, ικανή να ανακόψει την πορεία του Ερντογάν προς τον αυταρχισμό και να συντηρήσει τη μετριοπαθή φύση του τουρκικού Ισλάμ. Ο Κ. Γκιουλέν έχει τώρα την επιλογή να κινητοποιήσει το ποίμνιό του, που φέρεται να αριθμεί εκατομμύρια πιστούς, κατά του κ. Ερντογάν και του κυβερνώντος κόμματος ΑΚΡ ενόψει των δημοτικών εκλογών του Μαρτίου. Αν πράξει κάτι τέτοιο, η στήριξη τους θα είναι ικανή να στερήσει τον Δήμο της Κωνσταντινούπολης από το ΑΚΡ. Τι θα σήμαινε κάτι τέτοιο για τις ελπίδες του Ερντογάν να μεταπηδήσει στην προεδρία της Δημοκρατίας μετά τη λήξη της θητείας Γκιουλέν τον Αύγουστο;

Οι απόψεις διστανται σε ό,τι αφορά την κατάληξη αυτού του αναλυτή Καντρί Γκιουρσέλ που μάζει το «μοχθηρό διαζύγιο». Με τους μοχλούς της εξουσίας στα χέρια του, ο Ερντογάν δείχνει ότι βρισκόμαστε σε ισχυρή θέση. Εκεί στο μεταξύ δεσμευθεί να καταργήσει σταδιακά τα κλιμάκια ιδιωτικά φροντιστήρια, 25% των οποίων ανήκουν σε οπαδούς του Γκιουλέν. Η απόφαση αυτή, που ανακοινώθηκε τον περασμένο μήνα, προκάλεσε κύμα διαμαρτυριών, με τον ίδιο τον Γκιουλέν να καταδικάζει την τυραννία των «νέων Φαραώ». Ο Ερντογάν εγκαινίασε ήδη την εκκαθάριση των υπουργείων, των σωματίων ασφαλείας και της δικαστικής εξουσίας από τους «γκιου-

Η δημοφιλία του Φετ. Γκιουλέν είναι πολύ υψηλή στην Τουρκία.

λενιστές», που σύμφωνα με τον πρωθυπουργό ασκούν «παράλληλη εξουσία». Οι «πράκτορες» αυτοί κατηγορούνται από τον Ερντογάν ως πηγή σημαντικών διαρροών διαβηθμισμένων εγγράφων στα μέσα ενημέρωσης, μεταξύ των οποίων διαταγή με την υπογραφή του Ερντογάν, που καλεί σε «ξεδόντιασμα» των θρησκευτικών οργανώσεων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνης του Γκιουλέν. Η εισαγγελία εγκαινίασε έρευνα γύρω από τον Μεχμέτ Μπαρανσού, δημοσιογράφο που δημοσίευσε το επίμαχο έγγραφο του πρωθυπουργού. Ο Μπαρανσού μπορεί να αντιμετωπίσει κατηγορίες κατασκοπείας. Η απόφαση αυτή του Ερντογάν ελήφθη σε πείσμα της μεγάλης απήκησης που είχαν οι αποκαλύψεις του Μπαρανσού όταν αφορούσαν τη δραστηριότητα των στρατιωτών της «Εργκένεγκον», που καταδικάστηκαν πρόσφατα για την απόπειρα πραξικοπήματος. Η εκστρατεία του Ερντογάν εναντίον του Μπαρανσού και της εφημερίδας «Ταράφ» αποτελεί ένα ακόμη παράδειγμα αποπειρας φίμωσης του Τύπου από τον Τούρκο πρωθυπουργό. Πολλά σενάρια πλέκονται επίσης γύρω από το τι ώθησε τον Ερντογάν να κινηθεί εναντίον του Γκιουλέν σε αυτήν τη χρονική συγκυρία. Η πιθανότερη απάντηση έχει να κάνει με την πρόθεση του πρωθυπουργού να αποκαλύψει την ύπαρξη «άξονα Γκιουλέν - Ισραήλ», που επιδιώκει την πτώση της κυβέρνησής του. Οι υποψίες το επιβεβαιώθηκαν με τη δημοσίευση κριτική που άσκησε ο Γκιουλέν για τη ρήξη Τουρκίας - Ισραήλ το 2010. Είναι πολύ νωρίς για να προβλέψουμε ποιος θα αναδειχθεί νικητής της αντιπαράθεσης. Πρόσφατες δημοσκοπήσεις δίνουν στο ΑΚΡ πρόθεση ψήφου της τάξεως του 50%, ενώ όμως λέει και ο ίδιος ο Ερντογάν, «η κάλπη είναι αυτή που θα δείξει...».

ΑΡΘΡΟ / Του ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Εκκαθάριση λογαριασμών

Η σοβούσα αντιπαράθεση μεταξύ του Τούρκου πρωθυπουργού Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και της θρησκευτικής οργανώσεως του Φετουλάχ Γκιουλέν πήρε δραματικές διαστάσεις με το κύμα συλλήψεων της Τρίτης. Πρωταγωνιστεί η ομάδα εισαγγελέων και αστυνομικών η οποία είχε εξκινώσει τις υποθέσεις Εργκένεγκον και «Βαριοπούλα» και θεωρείται φίλα προσκείμενη στην οργάνωση Γκιουλέν.

Ο χρονιόμος των αποκαλύψεων δίνει λαβή σε δικαιολογημένους ενδοισμούς για τα κίνητρα των ανακριτικών αρχών. Οι σχέσεις των άλλοτε πολιτικών συμμάχων Ερντογάν - Γκιουλέν έφθασαν πρόσφατα στο ναδίρ με την εξαγγελία της νομοθετικής απαγορεύσεως της λειτουργίας φροντιστηρίων στην Τουρκία. Αυτή η κίνηση θεωρήθηκε casus belli από την οργάνωση, που διαδέχεται εκτεταμένο δίκτυο φροντιστηρίων τα οποία αποτελούν οικονομικό πνεύμα και κρίσιμο μοχλό κοινωνικής επηροής.

Η αυξανόμενη διαφθορά εντός της κυβερνήσεως και του κυβερνώντος κόμματος ΑΚΡ αποτελούσε κοινό μυστικό τα τελευταία χρόνια. Ο ασφυκτικός έλεγχος της πλειοψηφίας των ΜΜΕ και η κατατρομοκράτηση των υπολοίπων επέτρεψαν την αποσιώπηση των υποθέσεων που τώρα φέρουν στο φως οι ανακριτικές αρχές και αναμεταδίδουν

τα ΜΜΕ που πρόσκεινται στην οργάνωση. Τα στοιχεία δείχνουν συντριπτικά και επιβεβαιώνουν τις υποψίες ότι η διαφθορά έχει φθάσει σε δυσθεώρητα επίπεδα.

Η αντίδραση της κυβερνήσεως Ερντογάν δείχνει ότι η κρίση δύσκολα θα καταλαγιάσει. Η αντικατάσταση των διευθυντών των τμημάτων ασφαλείας που διενήργησαν τις έρευνες -και όχι των υπουργών οι οποίοι εμπλέκονται αμέσως ή έμμεσα στην υπόθεση- είναι ένδειξη ότι η πρόθεση είναι να επιδεινωθεί η κατάσταση. Το ίδιο και οι δηλώσεις Ερντογάν οι οποίες αποδίδουν «βρώμικα κίνητρα» στην επιχείρηση και ταυτίζουν τη δράση της οργάνωσης με αυτήν του «βαθέος κράτους». Δεν αποκλείεται να επιχειρηθεί η σύνδεση της οργάνωσης με τα γνωστά και στην Ελλάδα «ξένα κέντρα» ή να αναζητηθεί «δάκτυλος εβραϊκής συνωμοσίας». Δεν αποκλείονται και νέες, πικρότερες «αποκαλύψεις» από την πλευρά Γκιουλέν. Η νίκη ωστόσο του ΑΚΡ στις επερχόμενες δημοτικές εκλογές του Μαρτίου, καθώς και η ίδια η εκλογή του κ. Ερντογάν στις προεδρικές εκλογές του Αυγούστου, τίθεται εν κινδύνω. Και ο κίνδυνος οικονομικής κρίσεως επικρέματα.

Ο κ. Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι επικουρικός καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπιλκέντ.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο χειρότερος εχθρός του

Αν και είναι νωρίς να μιλήσουμε για την αρχή του τέλους, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το μέγα σκάνδαλο διαφθοράς θα στοιχίσει ακριβά στον Ταγίπ Ερντογάν ενόψει των κρίσιμων τοπικών εκλογών του Μαρτίου και των προεδρικών εκλογών του Αυγούστου. Ήδη, η φιλοδοξία του να γίνει ο πρώτος άμεσα εκλεγμένος από τον λαό πρόεδρος της Τουρκίας, αφού αναθεωρήσει το Σύνταγμα, φαίνεται άπιστος στόχος, ενώ ακόμη και η βιωσιμότητα της πρωθυπουργίας του τίθεται για πρώτη φορά σε αμφισβήτηση.

Στα 11 χρόνια διακυβέρνησης από το ΑΚΡ, ο Ερντογάν κατάφερε να μεταμορφώσει την Τουρκία. Περίορισε τους «πασάδες» του στρατού στους στρατώνες, επέτρεψε στους Κούρδους να αναπνεύσουν κάπως πιο ελεύθερα, πνεύθηκε τη δυναμική ανάπτυξη της οικονομίας και ενίσχυσε τον περιφερειακό ρόλο της χώρας του. Το μυστικό της επιτυχίας του, πέρα από το χάρισμα της άμεσης επικοινωνίας του με τα λαϊκά στρώματα, ήταν ότι κατάφερε να ενώσει γύρω του έναν ευρύτατο κοινωνικό συνασπισμό, με σημαία τη Δημοκρατία, υπερισχύοντας του αυταρχικού κεμαλικού κατεστημένου.

Μεθυσμένος από τις επιτυχίες του, όμως, ο Ερντογάν άρχισε,

από την επαύριο του τρίτου εκλογικού του θριάμβου, να μετατρέπεται στο αντίθετό του. Αυταρχικός απέναντι στη νεολαία, βιτριολικός απέναντι στην κοσμική μεσαία τάξη, προκλητικός απέναντι στους Αλεβίτες, επιρρηπής στον μεγαλοϊδεατισμό του Νταβούτογλου, οικοδομούσε βήμα προς βήμα έναν ευρύ συνασπισμό... αντιπάλων του! Και αφού συσπείρωσε όλους τους παραδοσιακούς εχθρούς των ισλαμιστών, αποδύθηκε σε έναν ισλαμικό εμφύλιο με τον μέχρι χτες βασικό υποστηρικτή του, την Αδελφότητα Γκιουλέν - στην οποία, ασπαιμωθεί, πρόσκεινται ο πρόεδρος Γκιουλέν και ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Αρίντς. Μ' αυτά και μ' αυτά, ο Ταγίπ Ερντογάν επιβεβαίωσε ότι ο πιο επικίνδυνος εχθρός του δεν είναι άλλος από τον ίδιο τον κακό εαυτό του, όπως έδειξε περίτρανα με την ομιλία του στο Ικόνιο. «Κανείς από το εσωτερικό ή το εξωτερικό δεν μπορεί να αναστατώσει τη χώρα ΜΟΥ», προειδοποίησε ο Ερντογάν, les και μιλούσε για το οικοπέδο του. Ακόμη χειρότερα, εμφανίστηκε πεπεισμένος ότι ακολουθεί κάποιο θεϊκό πεπρωμένο, διακηρύσσοντας ότι «ο Θεός είναι μαζί του». Αλλη μια φορά, «μωραίναν Κύριοι τον βούλεται απολέσει»...

Η πιο συντηρητική Τουρκία και η «χρυσή γενιά»

THE NEW YORK TIMES

Η επέκταση της ισχύος του κινήματος του 70χρονου χαρισματικού ιερέα, όπως και οι πρακτικές του και η έλλειψη διαφάνειας, συγκεντρώνει τώρα κατηγορίες πως οι υποστηρικτές του Γκιουλέν χρησιμοποιούν την επιρροή τους στα τουρκικά δικαστήρια και στη Δικαιοσύνη, καθώς και στις μυστικές υπηρεσίες, για να εξαπολύσουν κινήτρα μαγισμών κατά αντιπάλων με στόχο τη δημιουργία μιας συντηρητικότερης ισλαμικής Τουρκίας. Το κίνημα έχει δεσμούς ή συμπάθειες σε σημαντικά τμήματα των τουρκικών ομίλων ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων της μεγαλύτερης εφημερίδας της χώρας, της «Ζαμάν». Παράλληλα, πολλές δεκάδες βουλευτές στην 550μελή εθνοσυνέλευση είναι υποστηρικτές του κινήματος, ενώ η επιρροή του φθάνει μέχρι τα υψηλότερα κυβερνητικά κλιμάκια.

Οι οπαδοί του διαφεύδουν την άποψη ότι ο Γκιουλέν είναι ένα είδος αρχηγού σχέτας, χαρακτηρίζοντάς την κακόβουλη καρικατούρα. Η οργάνωση αποτελείται από ένα ανεπίσημο δίκτυο υποστηρικτών και δεν έχει επίσημη οργάνωση ή επίσημη συμμετοχή μελών,

διατείνονται. Ο Γκιουλέν επικοινωνεί με δοκίμια και βιντεοσκοπημένα κηρύγματα, τα οποία ποστάρει στο Ίντερνετ και τα οποία εμφανίζονται σε ΜΜΕ που συνδέονται με το κίνημα.

Τα σχολεία του

Οι υποστηρικτές του λένε πως στόχος του είναι η δημιουργία «μιας χρυσής γενιάς», που θα υιοθετήσει τον ουμανισμό, τις επιστήμες, το Ισλάμ και θα υπηρετήσει το τουρκικό κράτος. Δημοσίως έχει επιβεβαιώσει τη σημασία συμμόρφωσης με τους νόμους της χώρας και η διδασκαλία μαθηματικών και επιστημών στα σχολεία του Γκιουλέν επισοιάζει τη θρησκευτική έκφραση, η οποία λαμβάνει χώρα σε ήσυχα δωμάτια χαλάρωσης και προσευχής.

Στον αντίποδα, οι επικριτές του εκτιμούν πως η πραγματική ατζέντα του κινήματος είναι η επέκταση του ρόλου του Ισλάμ στην Τουρκία. Η κοινότητα φιλοδοξεί να επαναπατριστεί τον Γκιουλέν, ο οποίος είναι άρρωστος, παρόλο που οι ίδιοι οι οπαδοί του επιμένουν ότι ο ιερέας δεν θέλει να επιστρέψει στην πατρίδα του, φοβούμενος ότι θα μπορούσε να προκαλέσει πόλωση στην τουρκική κοινωνία.

«Μπρα ντε φερ» Πούτιν με Ε.Ε. για την Ουκρανία

Γιατί, παρά την ένεση των 22 δισ. της Μόσχας, οι διαδηλώσεις στο Κιέβο συνεχίζονται

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Δεν υπάρχει χώρα στα πρόθυρα πτώχευσης, όπως ήταν έως την Τρίτη η Ουκρανία, που να μπορεί να αντισταθεί στο αδιανόητο ελκυστικό πακέτο διάσωσης που της προσέφερε ο Βλαντιμίρ Πούτιν. Αφήνοντας άφωνους πολλούς σχολιαστές, ο Ρώσος πρόεδρος συμφώνησε να διαθέσει 15 δισ. δολάρια για αγορά ουκρανικών κρατικών ομολόγων και να μειώσει κατά 30% την τιμή του φυσικού αερίου που προμηθεύει η Μόσχα στην «αδελφή» χώρα.

Το πρώτο σκέλος της διάσωσης επιλύει το χρηματοδοτικό και δημοσιονομικό πρόβλημα της Ουκρανίας για την επόμενη διετία, ενώ το δεύτερο μειώνει το ποσό που θα πληρώσει η Ουκρανία για φυσικό αέριο κατά 7 δισ. δολάρια, ενισχύοντας παράλληλα την ουκρανική βιομηχανική παραγωγή. Συνολική ένεση 22 δισ. ευρώ στην ουκρανική οικονομία, χωρίς να υπολογιστούν οι εμπορικές συμφωνίες που υπεγράψαν την ίδια ημέρα και οι οποίες ανοίγουν διώματα τα ρωσικά σπινάκια για τα ουκρανικά προϊόντα.

Η ρωσική βοήθεια προς την Ουκρανία δεν συνοδεύεται από (εμφανείς) όρους – σε αντίθεση με το δάνειο που είχε προτείνει στη χώρα το ΔΝΤ, προαπαιτούμενα του οποίου ήταν οι δραστηριότητες περικοπές δημοσίων δαπανών, η αύξηση 40% στις τιμές που καταβάλλουν οι οικιακοί και βιομηχανικοί καταναλωτές για φυσικό αέριο κ.λπ. Η εφαρμογή των μέτρων αυτών θα είχε τεράστιες κοινωνικές επιπτώσεις σε μία χώρα 46 εκατ., της οποίας το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι το ήμισυ από αυτό της

Ο καταυλισμός των διαδηλωτών στην πλατεία Ανεξαρτησίας του Κιέβου αντιστέκεται στο «χρυσό» πακέτο της Μόσχας. Βοηθούν, φυσικά, και οι συνεχείς δωρεές ζεστού φαγητού, καυσόξυλων, ζεστών ρούχων και λοιπών απαραίτητων αντικειμένων για την επιβίωση σε συνθήκες παγετού.

Βουλγαρίας. Αν ο πρόεδρος Γιανουκόβιτς υπέγραφε δανειακή σύμβαση με το ΔΝΤ, όπως του ζητούσε η Ε.Ε., θα συνυπέγραφε όχι μόνο τον θάνατο συμπολιτών του από το κρύο και τη βίαιη αναδιάρθρωση της ουκρανικής οικονομίας, αλλά και το δικό του πολιτικό τέλος.

Γιατί κατόπιν όλων αυτών δεν έχει διαλυθεί ακόμη ο καταυλισμός των διαδηλωτών στην πλατεία Ανεξαρτησίας του Κιέβου; Η ηγεσία της αντιπολίτευσης και η Δύση έχουν κάθε λόγο να επιθυμούν τη συνέχιση των διαδηλώσεων και των καταλήψεων δημόσιων κτιρίων. Οι απλοί Ουκρανοί, όμως, για ποιο λόγο μετατρέπουν τη δίκαιη αγανάκτηση με την κατάσταση της χώρας τους σε μοχλό διεκδίκησης των σκληρών μέτρων του ΔΝΤ;

Κάποιοι αναμφίβολα θέλγονται από τις ασαφείς υποσχέσεις περί μελλοντικής κατάργησης της βίζας

εισόδου στην Ε.Ε. Άλλοι παραμένουν στον καταυλισμό γιατί η συμμετοχή σε μια αυτοοργανωμένη κοινότητα διαδηλωτών που διεκδικεί ένα καλύτερο αύριο είναι μια τονωτική ένεση στο πολιτικό τέλος. Βοηθούν, φυσικά, και οι συνεχείς δωρεές ζεστού φαγητού, καυσόξυλων, φορητών τουαλετών, σκηνών, ζεστών ρούχων και λοιπών απαραίτητων αντικειμένων για την επιβίωση σε συνθήκες παγετού. Την τελευταία δεκαετία, η Δύση έχει αποκτήσει σημαντική τεχνονομία στην υποστήριξη φιλοδοξιών κινήσεων σε χώρες της πάλαι ποτέ σοβιετικής επιρροής, αλλά τίποτε απ' ό' αυτά δεν εξηγεί από μόνο του την αντοχή των διαδηλώσεων στη Μαϊντάν (στην «Πλατεία»).

Πολύ σημαντικό ρόλο στις κινητοποιήσεις έως τώρα διαδραμάτισαν τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά

της ουκρανικής εθνογένεσης. Σε μια χώρα που βρισκόταν επί αιώνες στη σκιά της Μόσχας, που μετράει μόλις 22 χρόνια ανεξαρτησίας και στην οποία κυριαρχεί η ρωσόφωνη κλεπτοκρατική ελίτ, οι εθνικιστικές δυνάμεις προσδιορίζονται πάνω απ' όλα ως αντιρωσικές. Το εθνικιστικό (πρώην εθνικοσοσιαλιστικό) κόμμα Σβόμποντα, του διάσπινου για τα ρατσιστικά του παραλήρημα Ολεγκ Γιαχνίμκοκ, έχει την πιο ενεργή παρουσία στις διαδηλώσεις, υπερσκελίζοντας τους δύο άλλους πυλώνες της αντιπολίτευσης, τα συντηρητικά κόμματα του τεχνοκράτη Αρσένι Γιατσένιουκ και του υποστηριζόμενου από τη Γερμανία μποξέρ Βιτάλι Κλιτοκό. Εξή από τα σύνορά της, η Ε.Ε. μοιάζει με αντικατοπτρισμό, στον οποίο ο καθένας βλέπει αυτό που εύχεται – ακόμη και τη δικαίωση του ουκρανικού εθνικισμού.

«Σύροι» μαχητές από 70 χώρες

Από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα συρρέουν στη Συρία μαχητές προκειμένου να πολεμήσουν στο πλευρό των ανταρτικών δυνάμεων και να ανατρέψουν το καθεστώς του προέδρου Μπασάρ αλ Ασαντ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το Διεθνές Κέντρο για τη Μελέτη της Ριζοσπαστικοποίησης (International Centre for the Study of Radicalisation), 3.300 έως 11.000 μαχητές προερχόμενοι από 70 κράτη συγκεντρώθηκαν στη Συρία κατά την περίοδο από τα τέλη του 2011 μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου του 2013. Πρόκειται για άτομα που βρίσκονται και πολεμούν αυτή τη στιγμή επί του συριακού εδάφους, όσο και για ανθρώπους που, αφού πολέμησαν, είτε επέστρεψαν στα σπίτια τους είτε συνελήφθησαν, ενώ άλλοι σκοτώθηκαν.

Προκειμένου να καταλήξει σε σαφές συμπέρασμα το Κέντρο για τη Μελέτη της Ριζοσπαστικοποίησης χρησιμοποίησε, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, περί τις 1.500 πηγές πληροφοριών, ανάμεσα στις οποίες συγκαταλέγονται αναφορές των διεθνών μέσων ενημέρωσης, δηλώσεις των διαφόρων οργανώσεων, όπως εξάλλου και αναφορές στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook και το Twitter.

Στη συντριπτική τους πλειονότητα, κατά 80%, οι ξένοι μαχητές της Συρίας προέρχονται από τα αραβικά κράτη και την Ευρώπη, αλλά και πολλοί έρχονται από τη νοτιοανατολική Ασία, τη Βόρεια Αμερική, την Αφρική, τη Βαλκάνια και τα κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Οι ξένοι συντάσσονται με το Μέτωπο Νούουρα και το Ισλαμικό Κράτος του Ιράκ και του Λεβάντε, τις ομάδες, δι-

Από τους Δυτικοευρωπαίους μαχητές, οι περισσότεροι έφθασαν στη Συρία από τη Γαλλία και τη Βρετανία (18%).

λαδή, που διατηρούν άρρηκτους δεσμούς με την Αλ Κάιντα. Όσον αφορά τους Δυτικοευρωπαίους, οι περισσότεροι έφθασαν στη Συρία από τη Γαλλία και τη Βρετανία (σε ποσοστό 18%).

Αξίζει να σημειωθεί ότι καταγράφεται θεαματική αύξηση των Δυτικοευρωπαίων από τον Απρίλιο της φετινής χρονιάς. Σύμφωνα με τους αναλυτές, αυτό οφείλεται στη μεγαλύτερη εμπλοκή σιιτών Λιβανέζων και Ιρακινών μαχητών, όπως εξάλλου και σιιτών του Ιράν, οι οποίοι έχουν ταχθεί στο πλευρό του Μπασάρ αλ Ασαντ. «Αυτό μπορεί να ενίσχυσε την αντίληψη μεταξύ των σουννιτών ότι βρίσκονται μπροστά σε μια θρησκευτική διαμάχη. Πιθανώς να πιστεύουν ότι οι σουννίτες πρέπει να συνταχθούν, προκειμένου να ανακόψουν την προέλαση των εχθρών σιιτών», αναφέρει η έκθεση.

REUTERS

To No1 σεβιωμένες lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must
ΤΕΥΧΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
must.com.cy

HAPPY NEW FASHION

Μαζί ημερολόγιο pocket size ιδανικό για κάθε τσάντα, αναλυτικά ο κάθε μήνας και λευκές σελίδες για σημειώσεις! Ακόμη, όλες οι ημερομηνίες για τις Εβδομάδες Μόδας σε Νέα Υόρκη, Λονδίνο, Μιλάνο και Παρίσι. Το must have ημερολόγιο της χρονιάς!

ΤΙΜΗ €4,50

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

Available on the App Store

LIKE FOLLOW WATCH

ΓΙΟΡΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΦΕΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

NICO LAZARIDI
WINERY

**14 συνταγές
για να κερδίσετε τις εντυπώσεις**

**ΣΟΥΠΑ, ΣΑΛΑΤΕΣ, ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ, ΚΥΡΙΩΣ ΠΙΑΤΑ ΚΑΙ ΓΛΥΚΑ
ΣΕ ΜΙΑ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ**

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεταβολές εβδομάδας		Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	ΚΑΤΣΑΧΝΙΑΣ Οι δημιουργοί θα μας βγάλουν από την κρίση. Σελ 7	Πετρέλαιο	€/€
↑	Χ.Α.Κ. -4,01%	↑	↑	↑	↑	↑		↑	↓
		2,69%	1,43%	4,73%	2,56%	2,25%		1,50%	-0,44%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η Κύπρος στην εποχή του Bitcoin

Ο διευθύνων σύμβουλος της Neo, Ντάνι Μπρούστερ, μιας καινοτόμας κυπριακής επιχείρησης που φιλοδοξεί να κάνει προσιτή τη χρήση του Bitcoin από επιχειρήσεις και νοικοκυριά, εξηγεί στην «Κ» τις αλλαγές που φέρνει το ψηφιακό νόμισμα στην πραγματική οικονομία. Σελ. 6

ΔΑΝΕΙΑ

Προβληματίζει ο ορισμός των προβληματικών

Αναγκασμένοι και αναπόφευκτος, μεν, αλλά προβληματικός δε, ο ορισμός των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων δημιουργεί δυσκολίες στις τράπεζες οι οποίες αισθάνονται πως από τη στιγμή που ένα δάνειο καταγράφεται ως Μη Εξυπηρετούμενο (ΜΕΔ), δεν μπορεί εύκολα να αφαιρεθεί από τη «λίστα». Η αλλαγή ασκεί και πιέσεις στους δανειολήπτες για να πουλήσουν. Σελ. 4

ΚΑΡΙΕΡΑ

Περιβάλλον και διακυβέρνηση

Έρευνα της PwC διαπιστώνει ότι ποσοστό της τάξης του 71% των οργανισμών περιλαμβάνει στις απαραίτητες ενέργειες θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης πριν από μια εξαγορά. Σελ. 8

Real Estate

«Βλέπουμε τις εκποιήσεις σαν έναν κοιμώμενο γίγαντα, που όταν ξυπνήσει και ενεργοποιηθεί θα καταφέρει αλυσιδωτά τη χαριστική βολή στα χιλιάδες νοικοκυριά, στα τραπεζικά ιδρύματα, αλλά και στο ίδιο το κράτος», τονίζει ο επίτιμος πρόεδρος της FIABCI, της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κτηματικών Επαγγελματιών, Νικόλας Λεμονάρης. Σελ. 12

Στην Κύπρο οι έρευνες για την Τρόικα

Πενταμελές κλιμάκιο ευρωβουλευτών έρχεται τον Ιανουάριο να ερευνήσει το Μνημόνιο

Η κίνηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να ξεκινήσει μία ερευνητική διαδικασία για τα έργα και τις ημέρες της τρόικας σε Κύπρο, Ελλάδα, Πορτογαλία και Ιρλανδία μπορεί να ερμηνευτεί ως προεκλογική –εν όψει των ευρωεκλογών του Μαΐου– αλλά επί της ουσίας ανοίγει τον φάκελο

«Η Τρόικα στην Ευρωζώνη». Την ίδια ώρα αυξάνονται οι επικρίσεις για το πώς κινήθηκε η τρόικα, με αιχμή τον χορό των εκατομμυρίων για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Κλιμάκιο ευρωβουλευτών θα βρίσκεται στην Κύπρο στις 9 και 10 Ιανουαρίου και θα έχει συ-

ναντήσεις, μεταξύ άλλων, με τον πρόεδρο της Βουλής, βουλευτές, τον υπουργό Οικονομικών, εκπροσώπους της Κεντρικής Τράπεζας, κοινωνικούς εταίρους, τον Σύνδεσμο Τραπεζών, εκπροσώπους καταθετών και μετόχων της πρώην Λαϊκής και της Τράπεζας Κύπρου, πρώην υπουργούς

Οικονομικών, καθώς και τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής για την Οικονομία. Στο προσχέδιο του πορίσματος που έχει ετοιμαστεί τονίζεται ότι η έλλειψη δημοκρατικής λογοδοσίας της τρόικας και ζητείται η αλλαγή των διαδικασιών λήψης αποφάσεων από το Eurogroup. Μάλι-

στα, τονίζεται ότι δεν υπάρχει νομική βάση στη δημιουργία της τρόικας, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο, ενώ «βλέπει» πολιτική επιρροή στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ESM) από υπουργούς Οικονομικών, αρχηγούς κρατών και εθνικά Κοινοβούλια. Σελ. 5

Μερίδιο της Facebook πουλά ο ιδρυτής της

Πάνω από 41 εκατομμύρια μετοχές της Facebook Inc. πουλά ο δημιουργός και διευθύνων σύμβουλος της, Μάικλ Ζούκερμπεργκ, για να καλύψει μελλοντικές φορολογικές υποχρεώσεις του, σύμφωνα με επίσημη ανακοίνωση της ηλεκτρονικής εταιρείας κοινωνικής δικτύωσης. Ο κ. Ζούκερμπεργκ θα χρησιμοποιήσει το μέγιστο μέρος των κεφαλαίων του για να πληρώσει φόρους που θα προκύψουν από την άσκηση δικαιώματος αγοράς 60 εκατομμυρίων μετοχών της εταιρείας. Στο πλαίσιο της πώλησης, η ίδια η εταιρεία Facebook θα προσφέρει 27 εκατ. μετοχές. Επιπροσθέτως, περίπου 43 εκατ. μετοχές θα πουληθούν από μετόχους, συμπεριλαμβανομένων των 41.350.000 μετοχών που ανήκουν στον κ. Ζούκερμπεργκ. Συνολικά, η πώληση των 70 εκατ. μετοχών εκτιμάται ότι θα αποφέρει, περίπου, 3,9 δισ. δολάρια. Μέσα σε έναν χρόνο, η τιμή της μετοχής της Facebook έχει, σχεδόν, διπλασιαστεί και κυμαίνεται στα 55 δολάρια.

Αρχίζει το «καθάρισμα» στις ΣΠΕ

Ήδη άρχισαν οι πρώτες παρατηρήσεις από τα Συνεργατικά, μετά την πίεση που άρχισε να ασκείται καθώς βγαίνουν στη φόρα παρατυπίες, παραβίαση κανονισμών χρηστής διοίκησης, αλλά και νεποτισμός. Αναμένονται σύντομα νέες παρατηρήσεις, ενώ με επιστολή του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας προς τη ΣΠΕ Αγίας Νάπας καταγράφεται σωρεία παρατυπιών που περιλαμβάνουν και την εννοϊκή παραχώρηση δανεισμού στον γραμματέα του οργανισμού. Μάλιστα, το 25% των δανείων της συγκεκριμένης ΣΠΕ κατέληξε στον γραμματέα και σε συγγενικά του πρόσωπα. Αυτό δεν είναι παρά ένα παράδειγμα από τις πολλές ατασθαλίες που εντοπίζονται στον συνεργατισμό, και οι οποίες, αρχής γενομένης με την πρώτη παραίτηση που έγινε στη Μακράσκα, αναμένεται πως θα οδηγήσουν σε πολλές άλλες παραπτώσεις ακόμα. Ποινικές διώξεις δεν είναι επικείμενες, αλλά δεν πρέπει να αποκλείονται στο μέλλον, καθώς καθημερινά αποκαλύπτονται όλο και πιο μεγάλα σκάνδαλα. Ο διορισμός του Μάριου Κληρίδη ως εκτελεστικού στην Κεντρική Συνεργατική, δεν είναι άσχετος με την προσπάθεια που γίνεται για εξυγίανση της κατάστασης – αν είναι ανάγκη, με τον «δύσκολο τρόπο». Σελ. 4

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Στο ισόγειο του σχολείου...

Η φτώχεια σ' αυτή την πόλη είναι παντού. Πέρσι είχε 67 δολοφονίες, ανάμεσα σε ένα πληθυσμό των 77 χιλιάδων. Τα τελευταία 20 χρόνια, τρεις δήμαρχοι, ένα τσούρμιο αστυνομικοί, εισαγγελέας και δημοτικοί λειτουργοί κατέληξαν φυλακή. Οι πιο πολλοί, διότι δέχονταν δωροδοκίες από μαφιόζους. Άλλοι για εμπόριο ναρκωτικών, για υπεξαίρεση χρημάτων και για παράνομη χρηματοδότηση προεκλογικών δαπανών με δημόσια χρήματα. Το 70% των μαθητών δεν τελειώνουν το γυμνάσιο, ενώ η ανεργία εκτιμάται (χωρίς κανείς να είναι βέβαιος) πως κινείται κοντά στο 40%. Η μόκα είναι παντού – βρωμάει σκουπίδια και βόθρους. Πριν από μερικά χρόνια, το θρησκευτικό ΜΚΟ New Community Corporation πανηγύριζε που έστειπε την πρώτη υπεραγορά στην πόλη. Κάπου μέσα σε αυτά ήταν και η πρώτη μου δουλειά: Χαϊρόμασταν που καταφέραμε

να ανοίξουμε 11 θέσεις εργασίας για μηχανικούς αυτοκινήτων. Μετά πήγε ο δήμαρχος φυλακή και το γκαράζ γέμισε πρεζάκνδες, πάτρονους και πιστόλια. Τα πιστόλια ήταν από τη Φιλαδέλφεια. Η πόλη ήταν το Κάμντεν. New Jersey, σου λέει, μία από τις πιο πλούσιες πολιτείες των ΗΠΑ. Εκεί μέσα, μόνο ο Ερυθρός Σταυρός έκανε δουλειά της προκοπής, κι αντί για αστυνομία, χρειάζονταν στρατό. Η πόλη έλαβε απίστευτα ποσά σε χρηματοδοτήσεις, συγχρηματοδοτήσεις, ενισχύσεις και δαπάνες από την πολιτεία και από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Το μεγαλύτερο σχολείο της πόλης, όμως –ένα διώροφο κτήριο– λειτουργούσε μόνο στο ισόγειο: Η ταράτσα είχε υποχωρήσει πριν από μερικά χρόνια, κι αχρήστευσε τον πάνω όροφο. Μετά από πολλές προσπάθειες και φιλανθρωπίες, κατάφεραν να έχουν 100% κάλυψη για καθίσματα: Μία ολόκληρη καρέκλα ανά μαθητή. Αλλά μόνο στο ισόγειο...

Τα λεφτά από την πολιτεία έκτισαν μία μεγάλη όμορφη όχθη (με aquarium μάλιστα) στον ποταμό, με τη στήριξη μη κερδοσκοπικών ΜΚΟ. Πανέμορφος χώρος, που είχε φορολογική εξαιρέση. Η μισή πόλη, όση δεν ανήκε στους βαρόνους του μεθ και του wet, είχε φορολογικές εξαιρέσεις. Χάρη στη στήριξη και τις χρηματοδοτήσεις, η πόλη είχε προϋπολογισμό 150 εκατ. δολάρια και έσοδα 25 εκατ. δολάρια. Όσο αυξάνονταν οι χρηματοδοτήσεις, τόσο μεγάλωνε ο αριθμός των δημοτικών υπαλλήλων, αλλά και ο μισθός τους. Και ο πληθυσμός επωνύμων στις φυλακές. Από τη στήριξη των 175 εκατ. ευρώ που παραχωρήθηκε το 2012, μόνο το 5% κατέληξε σε έργα που τονώνουν την απασχόληση, βελτιώνουν τις υπηρεσίες και τη ποιότητα ζωής και μειώνουν το έγκλημα, σύμφωνα με μελέτη του Philadelphia Enquirer. Η μείωση της διαφθοράς, όπως γίνεται εύκολα κατανοητό, είναι πολύ πιο σημαντική

από την αύξηση των δαπανών. Ενώ η Κύπρος επιμένει να προσπαθεί να φέρει ξένες επενδύσεις, κάποιον τοιφλικάδες στο δημόσιο κάνουν ό,τι μπορούν για να γίνει κατανοητό από όλους πόση επιρροή μπορούν να έχουν. Το γεγονός ότι ο ίδιος ο Πρόεδρος αναγκάστηκε να σχολιάσει, λέει πολλά. Υπάρχουν ορισμένοι στο κτηματολόγιο που «τσιλούν» τους φακέλους που δεν έρχονται μαζί με φακελάκι. Στον Έφορο Εταιρειών, κι εκεί «τσιλούνται» οι φακέλοι που «δεν υπάρχει λόγος» να προχωρήσουν. Είδα την περασμένη εβδομάδα ανεξάρτητη αρχή να ζητά από αιτητή δική της επιστολή για να προχωρήσει το αίτημά του. Ναι, δική της. Που εκείνη έστειλε. Στη Αρχή Διερεύνησης για την Αστυνομία, αποφασίζουν για τις καταγγελίες, χωρίς καν να ζητούν διευκρινίσεις από τους καταγγέλλοντες. Αρκούνται με τα όσα λέγονται από διαδικτυό στο κουτάκι: «Περιγράψτε σε συντομία το παράπονό σας». Στις Συγκοινωνίες, ο μάστρος βρέθηκε

με περιουσίες που δεν εξηγούνται από τα εισοδήματά του. Όλη η Κύπρος, μία Δρομολαξία. Κι αυτά είναι λίγα μόνο παραδείγματα. Καθένα από αυτά, αντιπροσωπεύει φόρους που εμείς πληρώνουμε και άλλοι τρώνε. Η τυποποίηση και η ψηφιοποίηση των διαδικασιών αποτελεί το πρώτο μέτρο για να μην μας τα τρώνε οι λιμουζιναίοι. Το δεύτερο είναι η διαφάνεια. Αυτή είναι η πιο σημαντική φιλανθρωπία που μπορεί το κράτος να κάνει αυτές τις γιορτές – αν το Κάμντεν αποτελεί έστω και περιεργό παράδειγμα. Επίσης, πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ, όπως λέει καθαρά και η Κομισιόν. Και τα λεφτά από το γκάζι μακριά από τους μιζαδόρους. Κατά τα άλλα, καλά Χριστούγεννα.

www.fortheisland.wordpress.com
Σχολίστε στο www.kathimerini.com.cy

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου. Ένα με σένα.

24 ΩΡΕΣ
800 11 800
www.piraeusbank.com.cy

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΗΛΙΑ ΣΙΑΚΑΝΤΑΡΗ

Το αντίο Μπερνάνκι (με taper-άκι για τον δρόμο...)

Πολλοί λίγοι εν ζωή άνθρωποι έχουν εξασφαλίσει την ιστορική τους αναφορά για δεκαετίες. Ο Μπεν Μπερνάνκι μπορεί να είναι βέβαιος ότι ανήκει σε αυτούς. Το όνομά του θα αναγράφεται σε βιβλία και εγχειρίδια ακόμα και όταν το πρόσωπό του θα έχει εξαφανιστεί από τη ζωντανή μνήμη. Το πρόσρημο όμως που επιφυλάσσει η ιστορία στον απερχόμενο κεντρικό τραπεζίτη των ΗΠΑ θα αναζητείται για καιρό. Η επικρατούσα πρώτη αποτίμηση είναι ότι με την αποφασιστικότητα του να βάλει μπρος τα «πιστήρια» απέτρεψε μια θεαματική κατάρρευση του παγκόσμιου συστήματος. Ο τελικός απολογισμός της κληρονομιάς του, όμως, θα κριθεί σε βάθος χρόνου. Αυτή την εβδομάδα, μέρες πριν από την εκπνοή της θητείας του, έκανε την τελευταία του απόπειρα να την επηρεάσει.

Υστερα από μήνες αγωνίας για το αν και πότε η Fed θα αποσύρει τα έκτακτα μέτρα τόνωσης του συστήματος, ο Μπερνάνκι βρέθηκε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσει την έναρξη μείωσης (taper) της ροής «φρέσκων» δολαρίων που ρίχνει στην αγορά. Η αιτιολόγηση; «Η οικονομία δείχνει ότι έχει βρει τον βηματισμό της», μπορεί να συνεχίσει και με λιγότερα δεκαδικά. Η μείωση ήταν μικρή – στα όρια του συμβολικού, δεν θα λείψει ούτε από τις ΗΠΑ ούτε από τις διεθνείς αγορές. Χοντρικά, αντί για ένα τρισεκατομμύριο δολάρια τον χρόνο, η Fed θα τροφοδοτεί τις αγορές με ρυθμό 900 δισεκατομμύρια. Επιτρέπει όμως στον Μπεν Μπερνάνκι να κλείσει τη θητεία του με «ψηλά το κεφάλι».

Σε προσωπικό επίπεδο, είναι σημαντικό για τον πιο διαφιλονικούμενο κεντρικό τραπεζίτη της σύγχρονης ιστορίας να αποχωρήσει από τη θέση του με μια πρωτοβουλία αποκλιμάκωσης των ακόμα πιο διαφιλονικούμενων μέτρων που εκείνος πήρε για πρώτη φορά σε τέτοια έκταση. Ήταν το δικό του «αποστολή εξετέλεσθη» – το Veni, Vidi, Vici του, παραφρασμένο σε «ήρθα, σανίδωσα το γκάτζι, πέρασα τα εμπόδια, και μετά άρχισα να το αφήνω. Τώρα, δικό σας». Η κρίση βέβαια δεν κάνει χάρες σε προσωπικούς ευσεβείς πόθους για να τους επιβεβαιώσει. Καμιά φορά όμως ευνοεί τους τολμηρούς: Η συγκυρία στις ανεπτυγμένες αγορές είναι τόσο ευφορική, που όχι μόνο επιτρέπει, μέχρι και επιβάλλει την προβολή αισιοδοξίας από τις ΗΠΑ.

Μαζί με την τύχη, βοήθησε και η τεχνική. Η Fed κατάφερε να διαχειριστεί αριστοτεχνικά τις προσδοκίες και τις αντιδράσεις των αγορών στο tapering. Επειτα από δύο «προσπονήσεις», στην αρχή του καλοκαιριού και το φθινόπωρο, η εξαγγελθείσα μείωση της ρευστότητας ήταν μικρότερη από την αναμενόμενη. Επιπλέον, αγοράζει χρόνο μέχρι το επόμενο σιριαλ «θα κλείσει τη στρόφιγγα/δεν θα την κλείσει». Ερχονται και οι γιορτές, πλησιάζει το τέλος του έτους, δεν θέλουν και πολλά οι αγορές αυτόν τον καιρό για να κάνουν πάρτι. Η πρώτη τους αντίδραση δεν ήταν απλώς ψυχραιμία, ήταν ευφορική. Τη δεύτερη μέρα, όμως, η ευφορία έδειξε κάμψη – όπως τα νομίσματα των αναδυόμενων οικονομιών.

Ευρώπη και Αμερική προσπάθησαν στο τέλος του 2013 να καλλωπίσουν τα επίμαχα κεφάλαια που κρατούν τις αγορές με το όπλο παρά πόδα. Η Ευρώπη εκτόνωσε την κρίση στα περιφερειακά ομόλογα και κατάφερε να παρουσιάσει μια συμφωνία για την τραπεζική ένωση (στο περίπου). Η Αμερική εκτόνωσε τα πολιτικά θρίλερ στο Κογκρέσο και εξήγγειλε την αρχή του επιλόγου του «τυπώματος» (σεξδόν). Κανένα από αυτά τα θέματα δεν έκλεισε οριστικά. Ολα δίνουν λαβές για νέα κλιμάκωση – αν προσελεύσουν «το κακό μάτι».

Η ισορροπία είναι εύθραυστη. Οι χειριστές της θα παραμείνουν σε αγωνία. Όσοι αποσύρονται, όπως ο Μπεν Μπερνάνκι, δεν μπορεί παρά να νιώθουν τυχεροί. Όμως, ήσυχοι για την τελική τους αξιολόγηση δεν μπορούν να μείνουν.

ΔΗΚΤΗΣ

Σλοβενία 1

Η Σλοβενία που βουλιάζει στη θάλασσα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, κατάφερε αυτό που δεν πέτυχε η Κύπρος: απέφυγε το Μνημόνιο και πήρε το πράσινο φως από τις Βρυξέλλες για να διοικηθεί 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ στις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες της χώρας.

Σλοβενία 2

Πώς το κατάφερε; Πέρα από τη λήψη δημοσιονομικών μέτρων και την πρόκληση αποκρατικοποιήσεων, η χώρα είχε ήδη φροντίσει να βάλει σε μία σχετική τάξη τον τραπεζικό τομέα. Σε αντίθεση με ό,τι έγινε στην Κύπρο, οι αρχές της Σλοβενίας (κυβέρνηση και Κεντρική Τράπεζα) δεν άφησαν το πουλόβερ να ηλλωθεί. Εμείς, αντίθετως, βγάλαμε τον πούντο.

Bad Bank

Βασικό συστατικό της επιτυχίας της Σλοβενίας είναι ότι πήρε την απόφαση να «διαλύσει» και να ξαναφτιάξει τις τράπεζες της. Ιδρύθηκε μία μεγάλη «κακή τράπεζα» -ονομάστηκε Εταιρεία Διαχείρισης Τραπεζικού Ενεργητικού (BAMC) -στην οποία μεταβιβάστηκαν τοζκά δάνεια ύψους 3,45 δισ. ευρώ. Σε αντάλλαγμα η BAMC έδωσε στις δύο μεγάλες τράπεζες της χώρας, από τις οποίες πήρε τα «κακά» δάνεια βραχυπρόθεσμα ομόλογα συνολικής αξίας 1,1 δισ. ευρώ. Με την κίνηση αυτή τα ποσά της ανακεφαλαιοποίησης συρρικνώθηκαν.

Τα μέτρα

Για να μην ξεκινιάσετε, χωρίς περαιτέρω χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων εκδόθηκαν την Παρασκευή από τον υπουργό Οικονομικών νέα διατάγματα, τα οποία θα παραμείνουν σε ισχύ για 28 ημέρες. Ο δρόμος της άρσης των μέτρων θα είναι μακρύς, παρά τις αντιθετικές προσδοκίες που καλλιέργησε ο Πρόεδρος. Ο Ιανουάριος ήρθε και τα μέτρα είναι ακόμη εδώ.

Ποιες συγκοινωνίες;

Η Κύπρος θέλει να είναι τουριστικός προορισμός, αλλά αν κάποιος δύσμοιρος τουρίστας αποφασίσει να φτάσει μόνος στο νησί παραμονή Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς καλά θα κάνει να φτάσει πριν από τις 10 το βράδυ, αλλιώς θα πρέπει να πάρει ταξί. Οι αεροπορικές πτήσεις δεν επηρεάζονται από τις εορτές (οι πτήσεις θα εκτελεστούν κανονικά όπως οποιαδήποτε καθημερινή), αλλά τα λεωφορεία θα έχουν εορταστικό ωράριο... Κατά τ' άλλα μας ενδιαφέρει η εξυπηρέτηση των επιβατών.

ΚΟΤ...

Μιας και τα λέμε για τον τουρισμό, μεγάλο ενδιαφέρον μας προκάλεσε η

Τι κοινό έχει ο Μέσι με τις Κυπριακές Αερογραμμές; Τις κρατικές ενισχύσεις.

έκτακτη συνεδρία του Δ.Σ. του ΚΟΤ, που είναι προγραμματισμένη για αύριο, Δευτέρα. Κακές γλώσσες λένε πως στην ατζέντα της έκτακτης κατεπείγουσας και πιεσμένης συνεδρίας, είναι και η έγκριση κονδυλίου 8,5 εκατ. ευρώ για διαφημιστικές καμπάνιες. Με δεδομένο πως σε λίγο φεύγουν τα Δ.Σ. και αλλιάζουν τα άτομα, μήπως έχουν κάποιο λόγο να βιάζονται να εγκρίνουν τα λευτά αμέσως, πριν να φύγουν;

Απορία

Όσο ο αρμόδιος υπουργός δεν κοιτάξει πιο προσεκτικά τα όσα γίνονται στον ΚΟΤ, θα αρχίσουμε σε λίγο να υποψιαζόμαστε πως είναι κι αυτός το κόλλη. Γιώργο, κατάλαβες πως εφύρτικαν να εγκρίνουν 8,5 εκατ. πριν να φύγουν; Διερωτήθηκες γιατί; Θα ρωτήσεις από

αύριο σε τι οφείλεται αυτή η σπουδή; Μήπως είναι τα budget που κλείνουν ή τα σπίνια ορισμένων; Πλέον, η στήλη δεν ζητά εξηγήσεις από τον ίδιο τον ΚΟΤ, αλλά από τον αρμόδιο υπουργό: Αν δεν τους ελέγξεις, ελέγχεσαι.

Όλα καλά

Όλα ήταν καλά, μας έλεγαν οι επόπτες και η Κεντρική Συνεργατική μέχρι πρόσφατα. Όλα ήταν εντάξει, δεν υπήρχε πρόβλημα, τα Συνεργατικά είναι τα καλύτερα και δεν υπάρχει καμία ανησυχία. Και μετά έχουμε παράπονα για τον Βγενόπουλο. Τα καλά παιδιά του λαού, ήταν καλύτερα; Ποιος θα ελέγξει τον πρώην πρόεδρο του Δ.Σ. των Συνεργατικών αλλά και τον πρώην επόπτη τους;

RESPECT ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Μάριος Κληρίδης

Ο πρώτος (και για αρκετό καιρό, μόνος) που έλεγε πως το ΧΑΚ ήταν φούσκα, και την άκουσε κιόλας για το σχολίο του, σήμερα μπαίνει στον στάβλο του Αυγείας με εντολή να καθαρίσει τον βόθρο. Οι καταστάσεις που βγαίνουν στην φόρα, η οικογενειοκρατία, τα συνδεδεμένα δάνεια, ο νεποτισμός, το βόλεμα, αλλά και το μαγειρέμα, δείχνουν πως οι απαιτήσεις είναι πολλές. Ο πρότερος βίος του κ. Κληρίδη του κερδίζει ένα πράμα μόνο: Την έξωθεν καλή μαρτυρία και ένα «μηνιαίο του μέλος» κατά τη διάρκεια του οποίου δικαιούται πίστωση χρόνου. Ωστόσο, όσο πιο ενθουσιασμένοι είμαστε με την επιλογή που έγινε, τόσο πιο ψηλά είναι και ο πήχης. Από εμάς, respect στην Κεντρική Συνεργατική για την επιλογή της. Στον Μάριο Κληρίδη, ευχόμαστε καλή δύναμη, αφού ζητάμε πολλά από τον ίδιο.

ΣΠΕ

Οι «τράπεζες του λαού» τελικά δεν ήταν παρά τράπεζες για ορισμένους. Οι τσιφλικάδες έπασσαν στο φαί και τα όσα «βγαίνουν στη φόρα» είναι τρομακτικά. Το «βγαίνουν στη φόρα», φυσικά, μέσα σε εισαγωγικά, διότι τα ξέραμε, απλώς δεν μπορούσαμε να τα αποδείξουμε. Αν (πάλι) δεν πάει κανένας φυλακή, να ξέρετε πως είμαστε άξιοι της τύχης μας.

Δεν ξέρω...

Πάντως, για τον επόπτη, βασική απορία παραμένει: Καλά, μα τι έκανε τόσα χρόνια;

Εδώ

Μιας και τα λέμε για τα καλύτερα ιδρύματα του κόσμου, θυμάστε που μας έλεγαν πως η Τράπεζα Κύπρου είναι «η καλύτερη τράπεζα του κόσμου»; Το ίδιο είχαν πει και για την Anglo-Irish. Κάτι εβδομάδες την να καταρρέσει.

Μαθηματικά

Τα μαθηματικά είναι πάντως δύσκολα στην Τράπεζα Κύπρου: Αυξημένες ζημιές, αυξημένα μη εξυπηρετούμενα, αυξημένες (οριακά, έστω) προβλέψεις, μεγάλες πιέσεις στα ενεργητικά. Αλλά τα Βασικά Ίδια Κεφάλαια, μένουσ σταθερά. Αυτά τα μαθηματικά, πάντως, είναι πέρα από τις ικανότητες της στήλης.

diktis@kathimerini.com.cy

Ανέκαθεν αναμενόμενος δύσκολος ο «τοκετός» της τραπεζικής ένωσης της Ευρωζώνης. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις συμφώνησαν ωστόσο προχθές στο δεύτερο από τα τρία σημεία-κλειδιά, μια οδηγία για την ενιαία αντιμετώπιση των προβληματικών τραπεζών. Οπως συμβαίνει με τους περισσότερους συμβιβασμούς στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρόκειται για ατελή μεταρρύθμιση. Επικρίθηκε από στελέχη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), συμπεριλαμβανομένου του προέδρου της Μάριο Ντράγκι, και οι αμφιβολίες εξακολούθησαν να υφίστανται. Όμως, επιτέλους η τραπεζική ένωση αρχίζει να αποτελεί πραγματικότητα για την Ευρωζώνη.

Ιδανικά, η τραπεζική ένωση θα εμπειριζε τρία στοιχεία: μία ισχυρή, κεντρική, ρυθμιστική Αρχή, μια ξεχωριστή οντότητα που θα είχε την ευθύνη της εκκαθάρισης των τραπεζών που πτωχεύουν και ένα αμοιβαίο εγγυοδοτικό σχήμα που θα κάλυπτε τόσο τους Γερμανούς όσο και τους καταθέτες των κρατών της πε-

ριφέρειας με τον ίδιο τρόπο. Το πρώτο στοιχείο είναι πλέον υπαρκτό, καθώς αφού θα ολοκληρωθεί ως τα τέλη του 2014 ο έλεγχος της οικονομικής κατάστασης των τραπεζών, η ΕΚΤ θα έχει υπό την εποπτεία της το 85% του τραπεζικού ενεργητικού μέσω του αποκαλούμενου «Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού». Το τρίτο, το ενιαίο εγγυοδοτικό σχήμα, είναι μάλλον απίθανο να αποτελέσει πραγματικότητα, είτε στο εγγύς είτε στο απώτερο μέλλον. Όμως, ο νέος ενιαίος μηχανισμός εκκαθάρισης, στη δημιουργία του οποίου συμφώνησαν οι Ευρωπαίοι εταίροι αυτή την εβδομάδα, μοιάζει εκ πρώτης όψης εξαιρετικά λίγος.

Η πιο σημαντική παράμετρος, όταν αποφασίζεται η εκκαθάριση μιας τράπεζας, είναι η ταχύτητα υλοποίησης του εγχειρήματος, έτσι ώστε να αποφευχθεί ο πανικός των καταθετών. Γι' αυτό τον λόγο, τέτοιες αποφάσεις χρειάζεται να λαμβάνονται αιφνιδιασικά, μέσα σε ένα Σαββατοκύριακο.

Οι διαδικασίες που προβλέπονται

από τις Βρυξέλλες είναι περιπλοκές και μπορεί να αποδειχθούν «αβάσταχτες» όταν θα πρόκειται για δύσκολες περιπτώσεις. Μια ομάδα, αποτελούμενη από πέντε τακτικά μέλη θα συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο της αποκαλούμενης Ενιαίας Επιτροπής Εκκαθάρισης. Σε αυτήν θα συμμετέχουν επίσης οι τραπεζικές εποπτικές Αρχές των κρατών που αναμένεται να επηρεασθούν από την εκκαθάριση της τράπεζας. Αν υφίστατο, για παράδειγμα, αυτό το σύστημα όταν η Dexia έλαβε για πρώτη φορά οικονομική στήριξη, στην Ενιαία Επιτροπή Εκκαθάρισης θα συμμετείχαν τα πέντε τακτικά μέλη και αντιπρόσωποι των εποπτικών αρχών της Γαλλίας, του Βελγίου και του Λουξεμβούργου. Θα συμμετείχαν επίσης παρατηρητές εκ μέρους της ΕΚΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μέχρις εδώ δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Ποια θα ήταν όμως η τύχη των διαβουλεύσεων, αν, για παράδειγμα, διαφωνούσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την απόφαση στην οποία θα κατέληγαν;

Τότε, η Επιτροπή θα μπορούσε να ζητήσει από το συμβούλιο υπουργών να πάρει θέση, και αυτό σημαίνει τη γνωμοδότησή του μέσω της ψηφιακής απάντησης από πέντε τακτικά προσώπων των 28 κρατών-μελών της Ένωσης. Ετσι, αντί για μια γρήγορη και βέβαιη απάντηση, θα είχαμε καθυστερήσεις και χρόνο για «παιχνίδια».

Εξίσου αμφιλεγόμενη είναι και η απάντηση στο ερώτημα ως προς το ποιος θα πληρώσει για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Αρχής γενομένης από το 2016, οι Ευρωπαίοι φορολογούμενοι θα τυγχάνουν μερικής προστασίας στο πλαίσιο μιας συμφωνίας για τη διάσωση των τραπεζών που θα αφορά τους πιστωτές τους και τους μη ασφαλισμένους καταθέτες τους. Ετσι, αφού θα έχουν ληφθεί όλα τα πιθανά μέτρα, η προβληματική τράπεζα θα μπορεί να στρέφεται σε ένα Ταμείο στήριξης, αξίας 55 δισ. ευρώ. Όμως αυτό θα χρειαστεί μια δεκαετία για να δημιουργηθεί, χρηματοδοτούμενη από εισφορές των τραπεζών...

ΑΝΑΛΥΣΗ Του GEORGE HAY/ REUTERS

Δύσκολος τοκετός, αλλά το παιδί γεννήθηκε

Ανάγκη ρευστότητας για τις επιχειρήσεις

Η πίεση που ασκείται δεν επιτρέπει την επιστροφή στην ανάπτυξη, μέχρι να ανατραπεί η πιστωτική συρρίκνωση

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Έχουν σήμερα 425% περισσότερα δάνεια από ό,τι καταθέσεις, ενώ οι εθελούσιες διαλύσεις ακόμα αυξάνονται

Το βασικότερο ερώτημα που πλανάται σχετικά με την πορεία της οικονομίας είναι κατά πόσον θα μπορέσει να καταγράψει ρυθμούς ανάπτυξης μέσα στους επόμενους 24 μήνες. Η εικόνα που έχει ήδη διαμορφωθεί – με ταχεία προσαρμογή αλλά και πιέσεις λόγω της πιστωτικής συρρίκνωσης – επαληθεύεται και από τα πιο πρόσφατα στοιχεία.

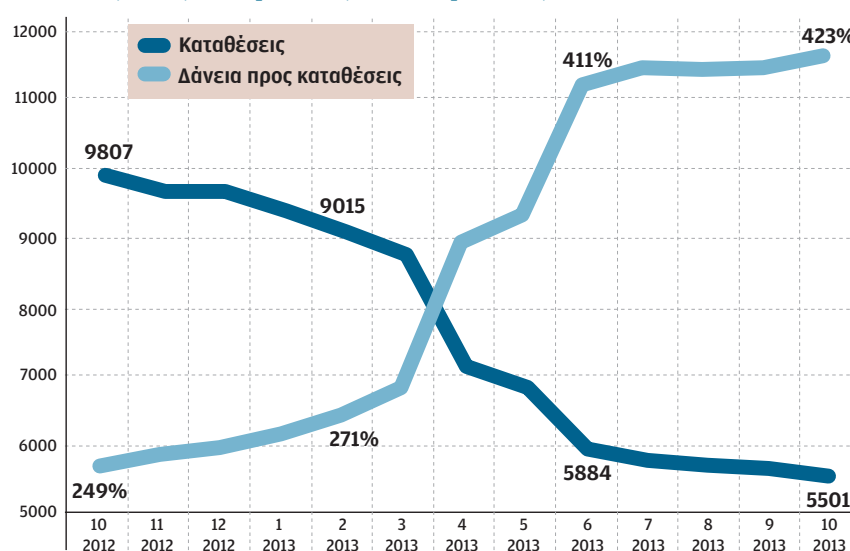
Όπως είναι πλέον ξεκάθαρο από τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας, οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να καταναλώνουν τα αποθέματά τους σε μία προσπάθεια να αποφύγουν τις νέες παραγγελίες. Μάλιστα, όπως έγραψε την περασμένη εβδομάδα η «Κ», καταγράφεται για πρώτη φορά καθαρή μείωση αποθεμάτων από το τρίτο τρίμηνο, σε αντίθεση με τις διαχρονικές τάσεις που «θέλουν» την καθαρή μείωση των αποθεμάτων μόνο στο τέταρτο τρίμηνο.

Υπενθυμίζεται πως, στα αποθέματα δεν περιλαμβάνονται μόνο τελικά αγαθά (ρούχα, οικιακές συσκευές, έπιπλα κτλ.) αλλά και ενδιάμεσα αγαθά και άλλοι πόροι παραγωγής (καύσιμα, λιπαντικά, ανταλλακτικά, χημικά που είναι απαραίτητα στην παραγωγή κτλ.). Το μεγάλο ερώτημα που είχε τεθεί πριν από τον Σεπτέμβριο, ήταν κατά πόσον οι επιχειρήσεις θα ήταν σε θέση, κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου, να αντικαταστήσουν τα αποθέματα τα οποία κατανάλωσαν τους προηγούμενους 12 μήνες, μέσα από νέες παραγγελίες.

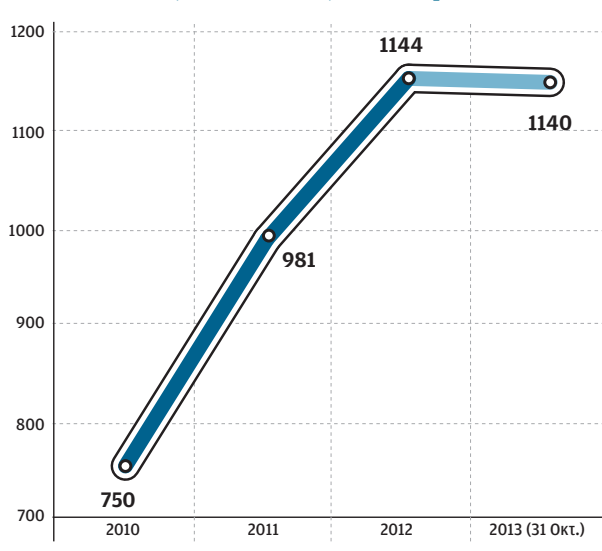
Παραγγελίες ή λουκέτο

Από την αρχή το βασικό ζήτημα ήταν κατά πόσον η πιστωτική συ-

Πιέσεις στις κυπριακές επιχειρήσεις

Εθελούσιες διαλύσεις επιχειρήσεων

ρικνωση, αλλά και το γεγονός πως πιστώσεις και τραπεζικές εγγυήσεις δεν γίνονται πλέον δεκτές από ξένους εξαγωγείς, δυσχεραίνουν τη θέση των επιχειρήσεων που χρειάζονταν νέα υλικά παραγωγής. Εάν, για παράδειγμα, μία εργοληπτική εταιρεία είχε ανάγκη από ανταλλακτικά για τα βασικά της μηχανήματα και διάφορα άλλα χημικά (π.χ. λιπαντικά, γράσα κτλ.), θα είχε δύο επιλογές: Είτε να χρησιμοποιήσει το ρευστό της για να βάλει νέες παραγγελίες, είτε να παραχωρήσει τραπεζικές εγγυήσεις και άλλου είδους πιστώσεις για να φέρει νέα υλικά. Από την ώρα που το ρευστό έχει πλέον εξαντληθεί (όπως φαίνεται και από τη μείωση των αναλήψεων) και από τη στιγμή που οι εγγυήσεις ή άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις δεν είναι αποδεκτές από τους εξαγωγείς, το ερώτημα είναι πώς μπορεί να συνεχίσει τις λειτουργίες της η συγκεκριμένη εταιρεία.

Το χρονικό σημείο του τέλους Σεπτεμβρίου, φαίνεται πως έχει θέσει αυτό το δύσκολο δίλημμα μπροστά σε αρκετές επιχειρήσεις. Είναι ενδεικτικό πως το 15% όλων των εθελούσιων διαλύσεων εταιρειών που καταγράφηκαν μέσα στο 2013 ως σήμερα, αφορούν σε νέες διαλύσεις που έγιναν τον Οκτώβριο. Ενώ τα στοιχεία Νοεμβρίου δεν είναι ακόμα διαθέσιμα, είναι ξεκάθαρο πως θα πρέπει να αναμένουμε πως οι εθελούσιες διαλύσεις θα καταγράψουν νέα αύξηση μέσα στους τελευταίους δύο μήνες του έτους και θα είναι τελικά πολύ περισσότερες από εκείνες του 2012. Ήδη, οι πτωχεύσεις έχουν ξεπεράσει τις περσινές (155 έναντι 132). Ωστόσο, υπάρχει ακόμα ελπίδα πως ο ρυθμός αύξησης των εθελούσιων διαλύσεων εταιρειών θα είναι μειωμένος σε σχέση με τα τελευταία τρία χρόνια. Πρώτο, διότι οι 3265 διαλύσεις επιχειρήσεων από το 2011 μέχρι σήμερα έχουν

ήδη αφαιρέσει από το σύνολο τους πιο ευάλωτους, και δεύτερο διότι πολλές επιχειρήσεις δείχνουν ικανές να αντέξουν τις πιέσεις ρευστότητας, εφόσον δεν έχουν και το επιπλέον βάρος των εισαγωγών. Η αύξηση των ανταλλαγών σε είδος (barter) είναι πλέον αισθητή, και προσδίδει αντοχές στις μεσαίες επιχειρήσεις. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι ενδείξεις που υπάρχουν, δείχνουν πως τα πολλα λουκέτα αφορούν σε πολύ μικρές εταιρείες, που απασχολούν λιγότερα από 10 άτομα. Αυτές οι κατηγορίες εταιρειών έχουν δυσκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, αλλά και μικρότερες ευκαιρίες διατήρησης ρευστού. Έτσι, στον βαθμό που οι μικρές επιχειρήσεις έχουν ανάγκη αναπλήρωσης αποθεμάτων, αυτό το πρόβλημα αποτελεί τη χαρακτηριστική βολή, πέρα από τα μειωμένα περιθώρια κέρδους, τη μειωμένη ζήτηση και τις ευαισθησίες στους χαμηλούς τζίρους.

Μία από τις ενδείξεις που δείχνουν πως οι εθελούσιες διαλύσεις αφορούν κατά βάση σε μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις, είναι και τα στοιχεία του ΤΕΠ. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, τα έσοδα από άμεσους φόρους των αυτοεργοδοτούμενων, συνεχίζουν να καταγράφουν δραματική μείωση σε σχέση με πέρυσι. Η μείωση, της τάξης του 65% προδίδει τις μειωμένες αντοχές των αυτοεργοδοτούμενων, οι οποίοι εργάζονται, είτε ως άτομα είτε ως μικρές εταιρείες που έχουν οι ίδιοι στήσει για φορολογικούς και άλλους λόγους.

Μεγάλη η μόχλευση

Την ίδια στιγμή, πρέπει να σημειωθεί πως οι επιχειρήσεις στην Κύπρο συνεχίζουν να καταγράφουν αύξηση στη μόχλευσή τους, ακόμα και μετά το απότομο πλήγμα του Μαρτίου. Η τάση παραμένει αυστηρή, έστω κι αν καταγράφεται σημαντική επιβράδυνση της αύξησης

μετά το καλοκαίρι. Σήμερα, οι κυπριακές επιχειρήσεις κατέχουν δάνεια που προσεγγίζουν το 425% των καταθέσεων τους.

Ο συγκεκριμένος δείκτης πρέπει να θεωρείται μόνο ενδεικτικός, αφού οι επιχειρήσεις έχουν επιπλέον ενεργητικά (και λίγη ρευστότητα επίσης). Ως ένδειξη της κατάστασης που επικρατεί, ωστόσο, είναι πολύ σημαντικός. Ακόμα πιο ενδιαφέρον είναι και το γεγονός ότι, παρά την όποια απομόλωση διατηνούνται πως κάνουν οι τράπεζες, η δραματική υποχώρηση στον δείκτη ρευστότητας των κυπριακών επιχειρήσεων δεν οφείλεται στην ανάκληση παλαιών δανείων, αλλά στην «κατανάλωση» των καταθέσεων τους.

Η μείωση αυτή των καταθέσεων είναι εντυπωσιακή: Υποχώρησαν κατά 43% τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ η μείωση των καταθέσεων των κυπριακών επιχειρήσεων από τον Μάρτιο ως τον Οκτώβριο ήταν 36% (συμπεριλαμβάνεται και του κούρεμα). Μετά το κούρεμα, οι επιχειρήσεις «τράβηξαν» 1,5 δισ. ευρώ μέσα σε ένα τρίμηνο.

Όπως έγραψε παλαιότερα η «Κ», αυτή η εικόνα αντικατοπτρίζεται και στις επενδύσεις. Καταγράφεται, όχι μόνο απότομη μείωση των εισαγωγών σε κεφαλαιακά αγαθά και άλλα είδη επενδύσεων, αλλά και άμεση μείωση των επενδυτικών δαπανών από τις επιχειρήσεις. Ακόμα κι αν λάβει κανείς υπόψη τη μείωση κατά περίπου 30% στη δραστηριότητα των ακινήτων (που καταγράφεται ως επένδυση), οι επιχειρήσεις δείχνουν πως προσαποθούν απλώς να επιβιώσουν. Όσο η πιστωτική συρρίκνωση θα συνεχίζεται, η εικόνα αυτή δεν θα μπορεί να ανατραπεί. Και, επομένως, δεν θα πρέπει να αναμένεται ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας και επιστροφή της σε ρυθμούς ανάπτυξης.

Τα μαθητικά βιβλία σε ταμπλέτα

τα παιδιά μας αξίζουν το καλύτερο

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Διατίθεται στο

App Store

ANDROID APP ON

Google play

Προμηθευτείτε τις κάρτες ενεργοποίησης MONO από τα Cytashop

Για περισσότερες πληροφορίες πληκτρολογήστε

www.aristotelislibrary.com

Υπογραμμισίες

Σημειώσεις

Σελιδοδείκτες

Αα

Επιλογή μεγέθους και γραμματοσειράς

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

squarelab

SNQ

Με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

Στρατηγικός Συνεργάτης

Επιχείρηση «σκοούπα» στις Συνεργατικές

Ο διορισμός του Μάριου Κληρίδη ως γενικού διευθυντή δεν είναι άσχετος με την προσπάθεια να «καθαρίσει» ο στάβλος

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

«Με ευθύνη σας, οι υπάλληλοι του τμήματος δανείων δεν εφαρμόζαν πλήρως τις διαδικασίες», αναφέρει σε ένα σημείο η επιστολή που έστειλε ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας στον γραμματέα συγκεκριμένου Συνεργατικού. Σύμφωνα με ασφαλή πληροφόρηση, αρκετές τέτοιες επιστολές έχουν φύγει από την Αγία Παρασκευή το τελευταίο διάστημα, απευθυνόμενες προς τους γραμματείς σειράς Συνεργατικών.

Στην Αγία Νάπα, το 25% των χορηγήσεων κατέληξαν στον γραμματέα και συγγενικά του πρόσωπα. Τα μη εξυπηρετούμενα της συγκεκριμένης ΣΠΕ, φτάνουν το 78,8%.

Οι αναφορές που γίνονται για παρατυπίες, για παράκαμψη διαδικασιών και για κακοδιαχείριση, αποτελούν καταθλιπτικό ανάγνωσμα. Πέρα όμως από αυτά τα φαινόμενα, το πιο ανησυχητικό είναι πως πολλές είναι και οι περιπτώσεις όπου άτομα με εξουσία λήψης αποφάσεων μέσα σε συγκεκριμένες ΣΠΕ, απολαμβάνουν μέχρι σήμερα και αρκετά οικονομικά προνόμια.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα γραμματέα συνεργατικού στην ελεύθερη Αμμόχωστο (Αγία Νάπα) ο οποίος, σύμφωνα με επιστολή που του απέστειλε ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, έδωσε εντολές στον εκτιμητή ακινήτου να λάβει υπόψη «παράμετρο σύμφωνα με την οποία θα αυξάνονταν το ποσό της εκτίμησης, το οποίο όμως πάλι δεν εξασφάλιζε δάνειο σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς της ΣΠΕ Αγίας Νάπας». Η Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (ΥΕΑΣΕ), εκτιμά πως η αξία

Η «σκοούπα» που άρχισε να μπαίνει δυναμικά στις ΣΠΕ οδήγησε στις πρώτες παραιτήσεις, ενώ έπονται αρκετές ακόμα.

του ακινήτου είναι 70% χαμηλότερη από εκείνη που έγινε με σκοπό την παραχώρηση δανείου στον γραμματέα της ΣΠΕ.

Σε άλλο σημείο, ο διοικητής της Κεντρικής σημειώνει πως οι λογαριασμοί του γραμματέα, αλλά και συγγενικών του προσώπων, αφορούν σε τρεχούμενους μακράς διάρκειας, ενώ θα έπρεπε να ήταν δάνεια με τακτική προθεσμία. «Ως εκ τούτου, δεν καταβάλλονται δόσεις έναντι των υποχρεώσεών σας», αναφέρει η επιστολή του Πανικού Δημητριάδη.

Η επιστολή καταγράφει 7 συμπεράσματα που προκύπτουν από την εξέταση που έκανε η ΥΕΑΣΕ σε δείγμα 50 λογαριασμών. Τα συμπεράσματα καταδεικνύουν πως η προνομιακή μεταχείριση συγκεκριμένων δανειζομένων (συμπεριλαμβανομένου του ίδιου του

γραμματέα της ΣΠΕ και των συγγενικών του προσώπων) ήταν ενδημική: Μετατροπή δανείων, παράκαμψη διαδικασιών, παραχώρηση δανείων χωρίς καν να υπογράψουν οι δανειζόμενοι και χωρίς «να υπάρχουν οποιαδήποτε στοιχεία για αξιολόγηση των πελατών, αλλά και παραχώρηση υπερβάσεων γείρων πολλά ερωτηματικά.

Από την επιστολή προκύπτει και εξαιρετικά ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένης εταιρείας (Lane Homes), για την οποία έδινε προσωπικά εντολές (και υπέγραφε προσωπικά στο κτηματολόγιο) ο γραμματέας της ΣΠΕ. Για τη συγκεκριμένη εταιρεία, εξαλειφθηκε επίσης υποθήκη χωρίς να είχε αποπληρωθεί. Αρχικό δάνειο της εταιρείας προέκυψε από τη μετατροπή δανείου που είχε αρχικά παραχωρηθεί σε τρία φυσικά πρόσωπα.

Στην επιστολή που ο διοικητής απέστειλε προς τον γραμματέα της ΣΠΕ αναφέρεται πως το αποτέλεσμα είναι «το εν λόγω δάνειο να καλύπτεται μόνο με τις προσωπικές εγγυήσεις, τις δικές σας και της συζύγου σας». Επιπλέον, σε σχέση με άτομα συνδεδεμένα με τον ίδιο, τα οποία χαρακτηρίζονται ως «προβληματικοί πελάτες», αναφέρεται από τον κ. Δημητριάδη πως «δεν ελήφθησαν μέτρα» από τη ΣΠΕ. Άλλα δάνεια σε άτομα συνδεδεμένα με τον γραμματέα της ΣΠΕ, παραχωρήθηκαν σε άτομα του συγγενικού του περιβάλλοντος, αλλά το προϊόν των δανείων «φαίνεται να έλαβαν άλλοι από τους πρωτοφιλότες».

Παραιτήσεις και απολύσεις

Η περίπτωση της ΣΠΕ Αγίας Νάπας έχει απασχολήσει έντονα την

Κεντρική Τράπεζα, η οποία είναι αποφασισμένη να λάβει όλα τα μέτρα που μπορεί να κριθούν αναγκαία για να αλλάξει η εικόνα. Αρμόδια στελέχη πέριξ του Συνεργατισμού, σχολιάζουν πως, με τις συγκεκριμένες που γίνονται, αφενός καλύπτονται οι ζημιές των προβληματικών ΣΠΕ από τα βιβλία των υγειών ΣΠΕ. Αφετέρου, όμως, «πολλές παρατυπίες, κάποιες και ποινικές, χάνονται μέσα στα βιβλία».

Την ίδια ώρα, όμως, είναι προφανές πως η εποπτεία που υπήρχε μέχρι σήμερα δεν ήταν απλώς χαλαρή, αλλά ανύπαρκτη. Ο νεοεισερχόμενος και οι συνδεδεμένες συναλλαγές ατόμων με «πρόσβαση» στα πλέον αρμόδια στελέχη, αποτελούσαν μόνιμο γνώρισμα σε πολλές ΣΠΕ. Τα συνολικά μη εξυπηρετούμενα ήταν 49% στον Συνεργατισμό – ποσοστό στο οποίο έφτασε σήμερα η Τράπεζα Κύπρου και προκαλεί ανησυχία. Στη χειρότερη θέση ήταν η ΣΠΕ Τραχανίου-Κολοσσίου με μη εξυπηρετούμενα στο 82%. Άλλες 5 ΣΠΕ είχαν μη εξυπηρετούμενα άνω του 70%, με τη ΣΠΕ Κρασσοκωρίων στο 77%.

Ήδη, η «σκοούπα» που άρχισε να μπαίνει δυναμικά στις ΣΠΕ οδήγησε στις πρώτες παραιτήσεις, ενώ έπονται αρκετές ακόμα. Σε μία περίπτωση, πρώην γραμματέας συνεργατικού αφυπηρέτησε αλλά προσλήφθηκε από τον νέο γραμματέα (ο οποίος ήταν και γιος του) ως σύμβουλος, με ωφελήματα κοντά στις 150 χιλιάδες ευρώ τον χρόνο. Σε μία άλλη περίπτωση, άνω των 50% των δανείων του ΣΠΕ είχαν χορηγηθεί στη γραμματέα. Στη Μακράσκα, καταγράφηκε η πρώτη παραιτηση αυτού του «είδους».

Οι πιέσεις θα συνεχιστούν και στο επόμενο διάστημα. «Αν θα επιβιώσει ο συνεργατισμός, θα πρέπει να αλλάξουν πολλά στον τρόπο λειτουργίας των ΣΠΕ», σχολιάζει αρμόδιο στέλεχος. «Δεν υπάρχει καμία άλλη επιλογή και τα φέουδα θα πρέπει να σπάσουν.» Η ίδια πηγή σχολιάζει πως «δεν πρέπει να αποκλείεται πολλοί να καταλήξουν στα δικαστήρια ή και χειρότερα».

Και ο Μ. Κληρίδης στο «κόλπο»

Καθόλου άσχετος με την όλη εικόνα δεν είναι και ο διορισμός του Μάριου Κληρίδη ως γενικού διευθυντή («CEO») της Κεντρικής Συνεργατικής. Κάτω από τις νέες συνθήκες – αλλά και με τον νέο ρόλο της Κεντρικής Συνεργατικής στο όλο σύστημα – ο νέος γραμματέας του οργανισμού θα έχει σημαντικό ρόλο να επιτελέσει. Ήδη ακούγονται ψιθύροι για τη δυσαρέσκεια που επικρατεί στην Γρηγόρη Αυξεντίου σχετικά με το χάος που αποκαλύπτεται σε πολλές ΣΠΕ, αλλά και σχετικά με τις ασταθές και τα «άπλυτα» που βγαίνουν στην επιφάνεια.

Οκ. Κληρίδης έχει δημιουργήσει τη φήμη ενός προσεκτικού, συντηρητικού τραπεζίτη ο οποίος δεν αρέσκειται στα επικίνδυνα ανοίγματα – γεγονός μάλιστα που, παρά τις εσωτερικές αντιδράσεις που δημιουργήθηκαν, οδήγησε στην Ελληνική στην αποφυγή των προβλημάτων λόγω έκθεσης της στην ελληνική αγορά. Όταν ο κ. Κληρίδης επέστρεψε για δεύτερη φορά στην Ελληνική το 2006 (είχε υπηρετήσει ως πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μετά το σπάσιμο της φούσκας του ΧΑΚ), τα προβλήματα της τράπεζας στην Ελλάδα είχαν αρχίσει να γίνονται εμφανή. Ορισμένοι από τους εμπλεκόμενους δεν αποφεύγουν, μάλιστα, να σχολιάσουν πως ο διορισμός Κληρίδη «συνάδει με την πολιτική ξεκαθαρίσματος, αλλά και την ενίσχυση», αφού θεωρούν πως η σειρά παραιτήσεων που θα ακολουθήσουν στον συνεργατισμό, χρειάζεται και ένα αποφασισμένο εκτελεστικό στην Κεντρική Συνεργατική.

Αλλάζει το παιχνίδι με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Ο νέος ορισμός των «μη εξυπηρετούμενων δανείων», ο οποίος έχει επιβληθεί από την Κεντρική Τράπεζα, προκαλεί δυσφορία ανάμεσα στους τραπεζίτες. Ο ορισμός, ο οποίος προβλέπει πως, ως μη εξυπηρετούμενα θα θεωρούνται όλα τα δάνεια που παρουσιάζουν καθυστερήσεις στην εξυπηρέτησή τους, άσχετα με το κατά πόσον έχουν εξασφαλίσεις, είναι πιο «προσεκτικός» από τον προηγούμενο, ο οποίος επέτρεπε στις τράπεζες να μην κατηγοριοποιούν ως μη εξυπηρετούμενα, εκείνα τα δάνεια που είχαν «πίσω» τους εξασφαλίσεις (κυρίως ακίνητα). Η πιο ρεαλιστική αυτή προσέγγιση, προφανώς αυξάνει τον αριθμό των δανείων που καταγράφονται πλέον ως «μη εξυπηρετούμενα δάνεια» (ΜΕΔ).

Την ίδια ώρα, ωστόσο, ο νέος ορισμός προβλέπει πως ένα δάνειο που κατηγοριοποιείται ως ΜΕΔ, δεν μπορεί να αφαιρεθεί από τη λίστα των ΜΕΔ, μέχρι έξι μήνες μετά την υψηλότερη δόση του, ακόμα και μετά την αναδιάρθρωση του δανείου. Η Κεντρική σχολιάζει πως ο ορισμός αυτός δεν είναι επιλογή της ίδιας, αλλά επιβάλλεται από τους διεθνείς κανόνες που θα ισχύουν από το 2014, οπότε ούτως ή άλλως θα πρέπει να «παραιμούνται» στην κατηγορία των ΜΕΔ όλα τα υπό αναδιάρθρωση δάνεια τα οποία κατέγραψαν καθυστερήσεις 90 ημερών.

Από την πλευρά τους, οι τράπεζες σχολιάζουν πως με αυτόν τον ορισμό καθίσταται αδύνατη η μείωση των ΜΕΔ. Από τη στιγμή που ένα δάνειο είναι προβληματικό και τύχει αναδιάρθρωσης θα εξα-

Τα δάνεια που θεωρούνται ως «Μη Εξυπηρετούμενα» δύσκολα μπορούν να ξαναθεωρηθούν ως υγιή.

Αυξάνονται οι πιέσεις προς δανειζόμενους για να αποξενωθούν ενεργητικά.

κολουθήσει να θεωρείται ως «μη εξυπηρετούμενο» για αρκετό καιρό. «Από τη στιγμή που ο δανειολήπτης έχει πρόβλημα και αναγκάζομαστε να κάνουμε αναδιάρθρωση, είναι προφανές πως δεν μπορούμε να βάλουμε την υψηλότερη του δόση αμέσως», σχολιάζουν τραπεζικά στελέχη. «Έτσι,

μέχρι να έρθει η ώρα που θα καταβάλει την υψηλότερη του δόση, θα είναι ΜΕΔ, ενώ για να το αφαιρέσουμε από τη λίστα των ΜΕΔ, θα πρέπει να περιμένουμε άλλους έξι μήνες».

Με αυτό το δεδομένο, σχολιάζουν, τα ΜΕΔ όλο και θα αυξάνονται. Αυτό σημαίνει πως θα πρέπει να τηρούνται προβλέψεις, οι οποίες ασκούν διττή πίεση: Από τη μία τα λεφτά που «μπαίνουν στην άκρη» ως προβλέψεις, μειώνουν τα Βασικά Ίδια Κεφάλαια, τα οποία οι τράπεζες πασχίζουν να κρατήσουν άνω του 9%. Από την άλλη, αυτά τα χρήματα δεν μπορούν να

χρησιμοποιηθούν ως να αποτελούσαν ρευστότητα, δηλαδή δεν μπορούν να μετατραπούν σε κορηγήσεις.

Στον αντιποδα αυτών των επισημημάτων, όμως, υπάρχει και μία πιο δύσκολη πραγματικότητα. Μέχρι σήμερα, οι τράπεζες συνήθιζαν να κάνουν «αναδιάρθρωση» δανείων, να επιβάλλουν μικρές (ή και καθόλου) πληρωμές στα δάνεια και να παίρνουν δόσεις σχεδόν «μονομιάς» μετά από αρκετό καιρό. Έτσι, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια «βαφτίζονταν» υγιή και αποκρύβονταν από τα βιβλία. Ουσιαστικά, χωρίς τον σημερινό όρο,

οι λεγόμενες αναδιρθρώσεις δανείων ισοδυναμούσαν με αλχημεία και μαγειρέμα των λογαριασμών. Με αυτόν τον τρόπο τα μεγάλα δάνεια των ντιβέλοπερς ανανεώνονταν, μεγάλωναν και παρυσιάζονταν, επίπλαστα, ως υγιή. Πλέον, αυτό το φαινόμενο, με το οποίο οι τρύπες έγιναν τόσο μεγάλες, ιδίως σε Λαϊκή και Κύπρου, αποφεύγεται. Υπενθυμίζεται πως, ένα μήνα μετά τη διάωσή της, η Λαϊκή κατέγραψε αύξηση των δανείων της κατά 800 εκατ. ευρώ. Αυτό ακριβώς ήταν το κόλπο.

Πιέσεις για πώληση

Ωστόσο, την ίδια στιγμή με τον νέο ορισμό συμβαίνει και κάτι άλλο. Από τη στιγμή που δεν μπορούν να «κρυφτούν» ως υγιή τα προβληματικά τους δάνεια και να αποκρύψουν την ζημιά, οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες να δεχτούν μείωση στα Βασικά Ίδια Κεφάλαια τους (μέσα από τη διατήρηση των προβλέψεων).

Έτσι, μειώνεται σημαντικά το κίνητρο να αποφύγουν την όποια πώληση ενεργητικών από πλευράς των δανειοληπτών τους, όπως γινόταν μέχρι πρότινος στην Τράπεζα Κύπρου, όπου η πρώην διοίκηση δήλωνε ανοικτά πως δεν τάσσεται υπέρ της αποξένωσης ενεργητικών (δανείων) ή του εξαγωγισμού δανειοληπτών σε δραστησικές κινήσεις.

Πλέον, από τη στιγμή που δεν μπορεί να κρυφτεί το ΜΕΔ, η τράπεζα έχει ανάγκη ο δανειζόμενος που δεν εξυπηρετεί τα δάνειά του να προχωρήσει σε πωλήσεις μεριδίων προς επενδυτές, σε debt-equity swap, ή σε άλλες κινήσεις που θα του επιτρέψουν να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις του χωρίς

νέες καθυστερήσεις.

Αυτή η διαφοροποίηση, με την οποία δεν μπορούν οι τράπεζες να κρύβουν τα μη εξυπηρετούμενα και να μειώνουν τις προβλέψεις, πίσω από τις αναδιρθρώσεις, βρίσκει (τουλάχιστον εν μέρει) πίσω από την πίεση που ασκεί η Τράπεζα Κύπρου για να εισπράξει τα οφειλόμενα από τους μεγαλύτερους δανειολήπτες της – τους «30 μεγάλους» όπως τους αποκαλούν στην Αγία Παρασκευή. Γι' αυτό και αναμένεται αύξηση των πωλήσεων ενεργητικών (ακίνητα, καταθέσεις, μετοχές και μερίδια στις ίδιες τις επιχειρήσεις) από τους μεγάλους δανειολήπτες.

Πάντως, οι τράπεζες – με πρώτη την Κύπρου – έχουν αρχίσει να ανακινώνουν δύο νούμερα για τα ΜΕΔ τους: Ένα με βάση τον επίσημο ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, και έναν αμιγώς με τα «δάνεια με καθυστερήσει 90 ημερών». Η δεύτερη κατηγορία είναι προφανώς μικρότερη από την πρώτη. Οι τράπεζες σχολιάζουν πως η διαφορά μεταξύ των δύο θα συνεχιστεί να μεγαλώνει (σήμερα είναι μόλις 4 εκατ. μονάδες στην Κύπρου) όσο τα δάνεια που έχουν αναδιρθρωθεί, θα αρχίσουν να εξυπηρετούνται κανονικά.

Με την ανακοίνωση των δύο διαφοροποιημένων αριθμών για τα ΜΕΔ, η αγορά θα είναι σε θέση να γνωρίζει πιο ξεκάθαρα την εικόνα που επικρατεί. Ωστόσο, παραμένει το πρόβλημα που προκύπτει, ότι δηλαδή σημαντικά κεφάλαια και ρευστότητα παραμένουν εγκλωβισμένα σε προβλέψεις για μεγάλο χρονικό διάστημα, έστω κι αν ένα δάνειο επανέλθει σε υγιή κατάσταση.

Ευρωπαίοι «ανακριτές» στην Κύπρο για Τρόικα

Κλιμάκιο ευρωβουλευτών θα μεταβεί στη Λευκωσία στις 9 και 10 Ιανουαρίου στο πλαίσιο έρευνας

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΑΗ**
και **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Ομάδα Ευρωβουλευτών της Επιτροπής Οικονομικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα επισκεφτεί την Κύπρο στις 9 και 10 Ιανουαρίου στο πλαίσιο έρευνας για τη σύνταξη Έκθεσης Πρωτοβουλίας περί την Εξεταστική Έκθεση για τον ρόλο και τη δραστηριότητα της Τρόικας στις χώρες υπό επιτήρηση. Δηλαδή σε Πορτογαλία, Ιρλανδία, Ελλάδα και Κύπρο.

Κατά την παραμονή τους στην Κύπρο οι δύο ευρωβουλευτές και εισηγητές της Έκθεσης Othmar Karas (ΕΛΚ, Αυστρία), Liem Hoang Ngoc (Σ&Δ, Γαλλία) και οι ευρωβουλευτές Jürgen Klute (Εν. Αριστερά, Γερμανία) και Nils Torvalds (Φιλελεύθεροι, Φιλανδία) θα έχουν συναντήσεις, μεταξύ άλλων, με τον πρόεδρο της Βουλής, βουλευτές, τον υπουργό Οικονομικών, εκπροσώπους της Κεντρικής Τράπεζας, κοινωνικούς εταίρους, τον Σύνδεσμο Τραπεζών, εκπροσώπους καταθετών και μετόχων της πρώην Λαϊκής και της Τράπεζας Κύπρου, πρώην υπουργούς Οικονομικών, καθώς και τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής για την Οικονομία.

Το προσχέδιο

Οι δύο εισηγητές έχουν ήδη συντάξει προσχέδιο, με το οποίο, συστήνουν, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου (ώστε να αποχωρήσει το ΔΝΤ), την ενίσχυση της δημοκρατικής λογοδοσίας της Τρόικας και την αλλαγή των διαδικασιών λήψης αποφάσεων από το Eurogroup.

Οι προκαταρκτικές διαπιστώσεις -που θα εμπλουτιστούν μετά τις επόμενες επαφές των ευρωβουλευτών- έχουν ως εξής:

1. Υπήρξαν υπεραισιόδοξες εκτιμήσεις για την πορεία του ΑΕΠ κάθε χώρας από την Τρόικα, με αποτέλεσμα

να επηρεάζεται η σχέση δημοσιονομικής προσαρμογής και ανάπτυξης και κατ' επέκταση να μην επιτυγχάνονται οι δημοσιονομικοί στόχοι (το θέμα του μη σωστού υπολογισμού των δημοσιονομικών πολλαπλασιαστών).

2. Το πρόγραμμα δεν οδήγησε στη μείωση του χρέους των χωρών. Αντιθέτως έχει αυξηθεί «απότομα».

3. Στόχος του ΔΝΤ στα προγράμματα ήταν από την αρχή η εσωτερική υποτίμηση, ενώ της Ε.Ε. η δημοσιονομική προσαρμογή.

4. Δόθηκε «πολύ λίγη» προσοχή στην αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών των Μνημονίων.

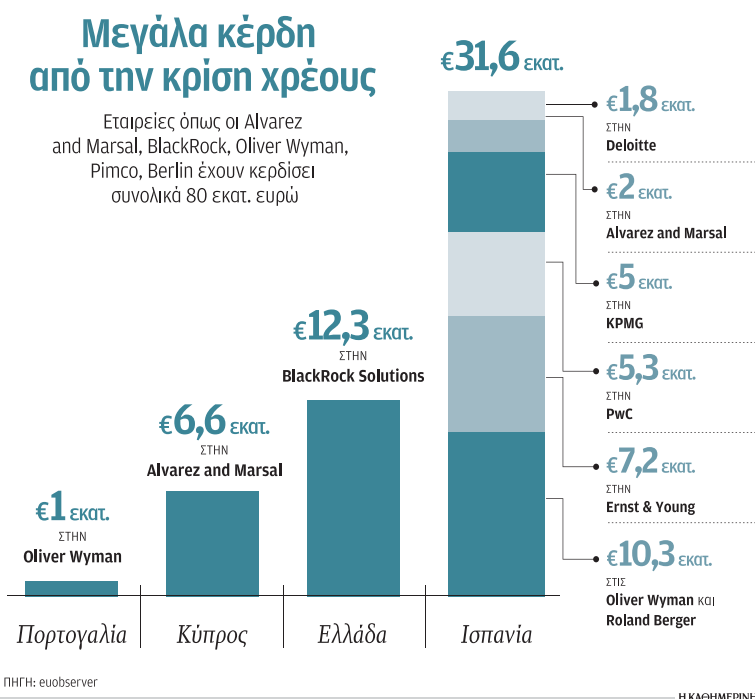
5. Δεν υπήρχε νομική βάση στη δημιουργία της Τρόικας, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο.

6. Είναι αδύναμη η «δημοκρατική λογοδοσία» της Τρόικας.

7. «Βλέπει» πολιτική επηροή στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ESM) από υπουργούς Οικονομικών, αρχηγούς κρατών και εθνικά Κοινοβούλια.

Στο πλαίσιο των παραπάνω -και όχι μόνο- διαπιστώσεων, οι συγγραφείς της έκθεσης προτείνουν την επαναξιολόγηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του Eurogroup σε ό,τι αφορά τα Μνημόνια για όσες χώρες λαμβάνουν οικονομική βοήθεια, ώστε να συμπεριληφθεί η «δημοκρατική λογοδοσία» σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης, ζητούν να διασφαλιστεί ο «δημοκρατικός έλεγχος» της εφαρμογής των μέτρων από τις χώρες.

Ζητούν, ακόμη, να εξεταστεί το ενδεχόμενο αλλαγής της Ευρωπαϊκής Συνθήκης, με στόχο να δημιουργηθεί Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο «ως εναλλακτική στο ΔΝΤ». Θα πρέπει ταυτόχρονα να επανεξετασθούν η εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στην αξιολόγηση των προγραμμάτων, αλλά και η «υποχρεωτική

80 εκατ. κόστισαν σε Ελλάδα, Κύπρο, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία οι υπηρεσίες των συμβούλων στο πλαίσιο υλοποίησης των μνημονίων.

συμμετοχή του ΔΝΤ» στα προγράμματα οικονομικής βοήθειας. Τέλος, ζητείται η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη διαμόρφωση των προγραμμάτων (τόσο των υφιστάμενων, όσο και των μελλοντικών) και η ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους εκπροσώπους της Κομισιόν στην Τρόικα. Στο μεταξύ άισηψη προκαλέσαν

τα στοιχεία ως προς το ύψος, αλλά και ως προς την έλλειψη διαφάνειας, των αμοιβών των διεθνών συμβουλευτικών εταιρειών για τις μελέτες που εκπόνησαν, για λογαριασμό της Τρόικας, αναφορικά με το κόστος της διάσωσης χωρών-μελών της Ευρωζώνης. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα euobserver, οι αμοιβές που κατέβαλαν οι φορολογούμενοι Ελλάδας, Κύπρου, Ιρλανδίας, Πορτογαλίας και Ισπανίας σε εταιρείες όπως οι BlackRock, Alvarez and Marsal, Oliver Wyman, Pimco για τις υπηρεσίες τους υπερβαίνουν τα 80 εκατ. ευρώ. Όπως τονίζει η euobserver, συχνά προσλαμβάνονται χωρίς διαγωνισμό, με αδιαφανείς διαδικασίες, χωρίς να είναι υπόλογες σε κανέναν και παρά τη σύγκρουση συμφερόντων όπως οι δεσμοί τους με επενδυτικά κεφάλαια. Συχνά εκκωρούν τμήμα της μελέτης, κάτι που θέτει θέμα του πόσο

έχουν πρόσβαση σε εσωτερική ενημέρωση. Τις υπεργολαβίες συχνά αναλαμβάνουν μία ή περισσότερες από τις τέσσερις μεγαλύτερες εταιρείες λογιστών: Deloitte, Ernst & Young, KPMG και PwC με αποτέλεσμα να μονοπωλεί τη διαχείριση των διασώσεων ένας «χρυσός κύκλος» εταιρειών. Απαντώντας, πάντως, σε ερώτηση της «Κ» για το σχετικό δημοσίευμα, ο Σ. Ο' Κόννορ, εκπρόσωπος Τύπου του Όλι Ρεν, απάντησε πως «ήταν σημαντικό αυτές οι μελέτες να διεξαχθούν από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Πάντως, η επιλογή ήταν ευθύνη του εκάστοτε κράτους-μέλους».

Τη διαχείριση της «κακής τράπεζας» της Ισπανίας ανέλαβε το 2012 έναντι 2 εκατ. ευρώ η Alvarez and Marsal, που έλαβε 6,6 εκατ. ευρώ για μελέτες της στη διάσωση της Κύπρου. Το 2011, η κεντρική τράπεζα της Ιρλανδίας προσέλαβε την BlackRock Solutions, συμβουλευτικό βραχίονα της BlackRock, για να αποτιμήσει τις ζημιές των Ιρλανδικών τραπεζών και να διεξαχθεί το σχετικό «τεστ κοπώσεως», έναντι 30 εκατ. ευρώ. Την ίδια περίοδο, η κεντρική της BlackRock είχε στην Ιρλανδία δραστηριότητες άνω των 5 δισ. ευρώ και περιουσιακά στοιχεία αξίας 162 δισ. ευρώ και ανακοίνωσε ότι θα εξαγοράσει το 3% της Bank of Ireland, την οποία υπέβαλε σε «τεστ κοπώσεως» η θυγατρική της. Σε ό,τι αφορά τις δραστηριότητες της BlackRock Solutions στην Ελλάδα, η euobserver αναφέρει το συμβόλαιο αξίας 12,3 εκατ. ευρώ. Επικαλείται, όμως, δημοσίευμα των New York Times σύμφωνα με το οποίο η αντιπάθεια των Ελλήνων κατά της Τρόικας εξώθησε την BlackRock Solutions να χρησιμοποιήσει την ψευδή επωνυμία Solar και να προσλάβει 18 νεοπίλους φρουρούς για την προστασία της.

Σκάνδαλο στην Κύπρο

Στην έρευνα του euobserver γίνεται ειδική αναφορά στην Κύπρο. Τον Δεκέμβριο του 2012, ο επικεφαλής της κεντρικής τράπεζας της Κύπρου, Πανίκος Δημητριάδης, ανέθεσε στην Alvarez and Marsal μία σειρά νέων συμβολαίων παρά τις αντιρρήσεις του Δ.Σ., που επικαλούνταν «ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων». Στις αρχές του 2013 η εταιρεία έλαβε 960.000 ευρώ συν ΦΠΑ και κάλυψη εξόδων άνω των 270.000 για τη μελέτη των κυπριακών τραπεζών. Έλαβε επίσης 2,7 εκατ. συν ΦΠΑ και έξοδα άνω των 540.000 ευρώ για τη μελέτη της στην αναδιάρθρωση της Κύπρου και της Λαϊκής. Ξέσπασε σκάνδαλο, όταν κυπριακά ΜΜΕ αποκάλυψαν πως ο κ. Δημητριάδης είχε διασφαλίσει στην Alvarez and Marsal προμήθεια 15 εκατ. ευρώ εν γνόια του Δ.Σ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το 0,1% των 15,7 δισ. ευρώ της ανακεφαλαιοποίησης των κυπριακών τραπεζών. Τον Σεπτέμβριο, όταν η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έσπασε το συμβόλαιο με τη συμβουλευτική, η εταιρεία επέμεινε να λάβει το πλήρες ποσό των 15 εκατ. ευρώ. Αντιμέτωπη με τις αντιδράσεις του Δ.Σ., πρότεινε να περιοριστεί η προμήθειά της στα 4,75 εκατ. ευρώ. Και το ερώτημα είναι βέβαια πόσο αντικειμενική ήταν η Alvarez and Marsal, όταν επρόκειτο να λάβει ποσοστό επί του ύψους της διάσωσης.

πλούσιο πρωτοχρονιάτικο πρόγραμμα

τραγούδι
χορός
επιθεώρηση
άορατος φακός
σκετσάκια

Παρουσίαση: Κατερίνα Μηλιώτη, Κούλλης Θεοδώρου, Κώστας Δημητρίου, Ελπίδα Ιακωβίδου, Άντρη Καραντώνη.

Τραγουδούν: Μιχάλης Χατζημιχαήλ, Βασιλική Χατζηαδάμου, Ευθύμιος Παπαδόπουλος, Δήμητρα Χατζημιχαήλ, Γιώργος Σταματάρης, Πέτρος Κουλουμής, Μάριος Μελέκης, Μαρία Ανδρέου.

Χορευτικά: Ρύμβος

Οργάνωση παραγωγής-καλλιτεχνική διεύθυνση: Χρήστος Φιλίππου

Επιμέλεια-σκηνοθεσία: Μόνικα Φανουρίου

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ 9.15μ.μ.

www.cybc.com.cy

ΣΥΝΤΟΜΑ

50 χρόνια κυπριακό νηολόγιο

Πενήντα χρόνια ιστορίας κλείνει φέτος το κυπριακό νηολόγιο, το οποίο παρά τις προκλήσεις κατέστησε τη μικρή Κύπρο μία παγκόσμια ναυτιλιακή δύναμη.

Από το 1963, όταν άρχισε η λειτουργία του κυπριακού νηολογίου, ο κυπριακός στόλος έφθασε το 1974 τους 3,5 εκατομμύρια κόρους χωρητικότητας, ενώ το 2013 και παρά τους περιορισμούς που η Τουρκία επιβάλλει από το 1987 στα πλοία υπό κυπριακή σημαία, το κυπριακό νηολόγιο βρίσκεται στη 10η θέση παγκοσμίως και στην τρίτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με 1.857 πομπούρα πλοία συνολικής χωρητικότητας πέραν των 21 εκατομμυρίων κόρων και με συνεισφορά στο κυπριακό ΑΕΠ που αγγίζει το 5%.

«Στόχος της κυβέρνησης είναι η περαιτέρω ενδυνάμωση του κυπριακού νηολογίου αλλά και των άλλων εξίσου σημαντικών πωλών της κυπριακής ναυτιλίας», δήλωσε ο υπουργός Συγκοινωνιών, Τάσος Μπισοπούλου. Στις άμεσες προτεραιότητες του Υπουργείου είναι η πλήρωση της θέσης του διευθυντή του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας (TEN) και η δημιουργία θέσης υφυπουργού, εφόσον εξασφαλιστεί η συγκατάθεση της Βουλής.

Ένα νέο Cytashop άνοιξε η Cyta στην Πάφο, στο Εμπορικό Κέντρο Kings Avenue Mall στο οποίο βρίσκεται εντός του Kings Avenue Mall είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τα νέα αναβαθμισμένα πρότυπα εξυπηρέτησης των καταστημάτων του Οργανισμού, σε μία συνειδητή προσπάθεια να τα καταστήσει ακόμα πιο φιλικά και χρήσιμα στο κοινό. Ο σχεδιασμός και διαρρύθμισή τους λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των πελατών της Cyta.

Διεθνής διάκριση για την Ελ. Τράπεζα

Η Ελληνική Τράπεζα είναι ο πρώτος χρηματοπιστωτικός οργανισμός διεθνώς που πιστοποιείται με το διεθνές οικολογικό σήμα ποιότητας Green Key.

Η Τράπεζα διακρίθηκε για το «πράσινο» Κτήριο Διοικήσεως της στη Λευκωσία, αποδεικνύοντας ότι όχι μόνο σκέφτεται πράσινα, αλλά οξείβεται και προστατεύει έμπρακτα το περιβάλλον. Με την πιστοποίηση αυτή το εν λόγω κτήριο συγκαταλέγεται και πιστοποιημένα ανάμεσα στους πλέον «φιλικούς» προς το περιβάλλον συνδεδεμένους χώρους. Γενικότερα, η Περιβαλλοντική Πολιτική του Ομίλου στοχεύει στην ευαισθητοποίηση του προσωπικού και της κοινωνίας για περιβαλλοντικά θέματα, με τη συμμετοχή σε εκστρατείες για εξοικονόμηση ενέργειας, πόρων και νερού. Παράλληλα, λαμβάνονται μέτρα για ανακύκλωση των απορριμμάτων, ελαχιστοποίηση της χρήσης χαρτί, προβολή περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων και ανοικτό διάλογο με όσους διαθέτουν περιβαλλοντικές ευαισθησίες.

Business Class από την Emirates

Οι globalistas στην Κύπρο που θέλουν να τους περιποιηθούν στον αέρα, δεν θα βρουν κάτι καλύτερο από την άνεση του Business Class και δεν έχουν παρά να αποδεχτούν την πρόσκληση της Emirates για να πετάξουν με τα A380 αεροσκάφη της. Είτε πρόκειται για ταξίδια αναψυχής είτε για δουλειά, οικογενειακά ταξίδια ή ταξίδια με φίλους, οι προορισμοί του A380 της Emirates στην Αυστραλία και στην Άπω Ανατολή είναι βέβαιο ότι θα εμπνεύσουν νέες αναμνήσεις και αξέχαστες εμπειρίες. Ως μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες αεροπορικές εταιρείες στον κόσμο, η Emirates πετά τα αεροσκάφη της τύπου A380 από το Ντουμπάι προς περισσότερους από 20 προορισμούς που περιλαμβάνουν το Ωκλαντ, το Μπρίσμπεϊν, την Μπανγκόκ, το Πεκίνο, τη Σαγκάι, το Χονγκ Κονγκ, την Κουάλα Λουμπούρ, τη Σεούλ, τη Σιγκαπούρη, τη Μελβούρνη και το Σίδνεϊ. Η πολυτέλεια με την Business Class του A380 της Emirates μεταφράζεται σε εξαιρετικές υπηρεσίες από το πολύγλωσσο πλήρωμα θαλάμου επιβατών της Emirates, ενώ το αεροσκάφος A380 ταξιδεύει αθόρυβα προς τον προορισμό του.

Πώς το bitcoin μπορεί να αλλάξει την οικονομία

Ο διευθύνων σύμβουλος της Neo, Ντάνι Μπρούστερ, λέει το σχέδιό του στην «Κ»

Συνέντευξη στον ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Μία κυπριακή εταιρεία με διεθνή χαρακτηριστικά, η Neo, έχει θέσει ως στόχο να κάνει προσιτή τη χρήση του ψηφιακού νομίσματος Bitcoin στις καθημερινές συναλλαγές επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Ο διευθύνων σύμβουλος της Neo, Ντάνι Μπρούστερ, δίνει στην «Κ» απαντήσεις για τη χρήση του Bitcoin, τις αλλαγές που φέρνει, ενώ δίνει απαντήσεις στην έντονη κριτική που ασκείται το τελευταίο διάστημα.

—Το bitcoin έχει γνωρίσει —μεγάλη δημοσιότητα και έχει βρεθεί στο επίκεντρο κριτικής. Καταρχάς, η εταιρεία σας τι ακριβώς κάνει, σε σχέση με τη χρήση του bitcoin;

—Η Neo αναπτύσσει υποδομή για τη χρήση του bitcoin από το ευρύ κοινό. Έχουμε εμπειρία από τη χρήση της σχετικής τεχνολογίας από το 2010, οπότε άρχισε το κοινό να γνωρίζει το bitcoin. Αξιοποιούμε την εμπειρία που έχουμε αποκομίσει από την τεχνολογία, την αγορά, από το ίδιο το ίδιο λογισμικό και αναπτύσσουμε υπηρεσίες που καθιστούν πιο φιλική τη χρήση του bitcoin. Τα προϊόντα μας, λοιπόν, επιτρέπουν τη χρήση του bitcoin στην πραγματική οικονομία.

—Γιατί επιλέξατε την Κύπρο;

—Καταρχάς ζω στην Κύπρο. Επιχειρηματικά, η Κύπρος είναι μία αρκετά μικρή χώρα για να επιτύχει αποδεκτά επίπεδα διείσδυσης. Θα ήταν πιο επίπονο να ξεκινήσουμε στις ΗΠΑ και να πετύχουμε τα επίπεδα διείσδυσης που επιδιώκουμε να πετύχουμε στην Κύπρο. Ταυτόχρονα η Κύπρος είναι αρκετά μεγάλη για να αναγνωριστεί σε διεθνές επίπεδο.

—Είστε ικανοποιημένοι από τη μέχρι τώρα πορεία;

—Θα έλεγα ότι είμαι εξαιρετικά ικανοποιημένος. Έχουμε κάνει αρκετά βήματα πρόδου, μετατρέποντας το bitcoin από μία εξειδικευμένη τεχνολογία σε ένα προϊόν προσιτό σε επιχειρήσεις, ιδιώτες και επενδυτές. Περσάσαμε ένα στάδιο, διεθνώς, που υπήρχε σκεπτικισμός για το bitcoin. Το αναφέρατε στην αρχή της συζήτησής μας. Το διετία 2011-12 ελέγχθηκαν πολλά, διατυπώθηκαν φόβοι για φούσκα, αλλά σήμερα μπορούμε να πούμε ότι το bitcoin έχει τις δυνατότητες να αλλάξει τον κόσμο.

—Πώς, λοιπόν, μπορεί να αλλάξει τον κόσμο;

—Το 56% του παγκόσμιου πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε τραπεζικό λογαριασμό, δεν έχει πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα, δεν έχει πρόσβαση σε παραδοσιακές τραπεζικές υποδομές. Για τους ανθρώπους αυτούς η χρηματοοικονομική διασύνδεση με την παγκόσμια οικονομία γίνεται με υπηρεσίες που χρεώνουν υψηλές προμήθειες, ύψους 10 και 15% σε κάθε συναλλαγή. Οι εταιρείες αυτές πραγματοποιούν σε γέλοιο βαθμό υψηλά κέρδη. Με το bitcoin μπορούν όλοι

Το bitcoin είναι ένα δημόσιο και διαφανές μέσο, στο οποίο καταγράφονται όλες οι συναλλαγές. Αν ληστέψεις μία τράπεζα φροντίζει να μην αφήσεις τα αποτυπώματά σου. Ξοδεύοντας χρήματα με το bitcoin το αποτύπωμα είναι ορατό, τονίζει ο Ντάνι Μπρούστερ δίνοντας απαντήσεις για την κριτική που ασκείται στη χρήση του bitcoin.

«Αν έχεις ένα ηλεκτρονικό κατάστημα και αποδέχεσαι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, τότε χρεώνεσαι με προμήθειες. Με την τεχνολογία του bitcoin η μεταφορά των χρημάτων είναι άμεση, με μηδενική προμήθεια».

να γίνουν μέρος της παγκόσμιας οικονομίας, άμεσα και με πολύ χαμηλό κόστος. Το αποτέλεσμα από την ένταξη στην παγκόσμια οικονομία ανθρώπων που σήμερα είναι αποκλεισμένοι, μπορεί να είναι η αύξηση του επιπέδου της εκπαίδευσης, η ενίσχυση της πρόσβασης σε καθαρό νερό και περιθαλψή. Με αυτό τον τρόπο, πράγματι, μπορείς να αλλάξεις τον κόσμο. Αν καταφέρουμε να μειώσουμε τα ποσά που ξοδεύει ο αναπτυσσόμενος κόσμος σε προμήθειες για να έχει πρόσβαση σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, το όφελος θα επιστρέψει στις ίδιες τις χώρες και στους ανθρώπους.

—Συμπεπώς η κύρια συμβολή του bitcoin, στην προώθηση της παγκόσμιας ανάπτυξης, είναι ότι διευρύνει την πρόσβαση στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία;

—Ναι, αλλά όχι μόνο στις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά και στις αναπτυγμένες. Αν έχεις ένα ηλεκτρονικό κατάστημα και αποδέχεσαι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, τότε

χρεώνεσαι με προμήθειες, ενώ δεν έχεις και άμεση πρόσβαση στα χρήματά σου, γεγονός που σε υποχρεώνει να διατηρείς απόθεμα σε κερφόλαιο κίνησης. Με την τεχνολογία του bitcoin η μεταφορά των χρημάτων είναι άμεση, με μηδενική προμήθεια.

—Ο μεγαλύτερος φόβος αφορά την αξία του νομίσματος. Δεν υπάρχει έλεγχος του νομίσματος, ούτε κάποια αρχή για να ελέγχει την ισοτιμία του. Δεν υπάρχει ο κίνδυνος από τη συναλλαγή;

—Με την υπηρεσία που παρέχουμε μία επιχείρηση ή ένα άτομο, μπορεί να αποδεχτεί τη συναλλαγή σε bitcoin και το ίδιο δευτερόλεπτο τα bitcoin μετατρέπονται σε ευρώ. Και αυτό με μηδενική προμήθεια. Παραλαμβάνουμε τα bitcoin και δινομεύουμε ευρώ.

—Εσείς πώς κερδίζετε; —Ξέρουμε ότι η χρήση του bitcoin διευρύνεται. Εκτιμούμε ότι ύστερα από μακρά χρονική περίοδο η μεταβλητότητα του bitcoin δεν θα έχει σημασία. Αναλαμβάνουμε, λοιπόν, τον κίνδυνο της διακύμανσης. Είμαστε κρατάμε τα bitcoin και ο συναλλασσόμενος λαμβάνει ευρώ ακριβώς τη στιγμή που αποδέχεται τη συναλλαγή με bitcoin. Ο χρήστης δεν αναλαμβάνει κανένα κίνδυνο και έχει άμεσα διαθέσιμα τα χρήματά του.

—Υπάρχουν, πάντως, πολλά δημοσιεύματα στον τοπικό και διεθνή τύπο για τις ανησυχίες που εκφράζουν οι Κεντρικές Τράπεζες, τόσο για τον κίνδυνο χρήσης του bitcoin, όσο και για τη χρήση του ως μέσο για τη νομιμοποίηση χρημάτων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.

—Αν πρέπει να ληφθεί υπόψη μία άποψη ειδικού για τη σχέση του bitcoin με το ξέπλυμα χρήματος, αυτά είναι της Τζένιφερ Κάλβορι του Financial Enforcement Network του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ, η οποία σε ακρόαση της Γερουσίας των ΗΠΑ δήλωσε δημόσια ότι τα μετρητά παραμένουν το κυριότερο μέσο για το ξέπλυμα εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Το bitcoin, από την άλλη, είναι ένα δημόσιο και διαφανές μέσο, στο οποίο καταγράφονται όλες οι συναλλαγές. Αν ληστέψεις μία τράπεζα φροντίζει να μην αφήσεις τα αποτυπώματά σου. Ξοδεύοντας χρήματα με το bitcoin το αποτύπωμα είναι ορατό. Μπορούν να εντοπιστούν τα πάντα. Επίσης η αγορά του bitcoin είναι αξίας 10 δισ. ευρώ, ενώ η αξία της μαύρης οικονομίας, διεθνώς, εκτιμάται σε περισσότερα από 500 δισ. ευρώ. Το bitcoin ούτε καν μπορεί να ακουμπήσει δραστηριότητες όπως η χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών. Αφήνει ίχνη. Στην πραγματικότητα είναι το πιο διαφανές δικτυο συναλλαγών.

—Γιατί, λοιπόν, εκφράζονται όλες αυτές οι ανησυχίες;

—Πρόκειται για μία νέα τεχνολογία. Άτομα ηλικίας μέχρι 35 ετών προεγγίζουν με ενθουσιασμό τις καινοτομίες, ενώ άτομα άνω των 35-40 χρόνων, είναι πιο καχύποπτα σε κάθε τι νέο. Ξέρετε όταν ανακαλύφθηκε η τηλεόραση κάποιος πρόβλεψε ότι θα ξεχαστεί μετά από έξι μήνες. Ο Τσάρλι Τσάπλιν έλεγε ότι ο κόσμος προτιμά να βλέπει ηθοποιούς πάνω σε σκηνή. Το bitcoin είναι μία νέα τεχνολογία. Ίσως προκαλεί καχυποψία, αλλά μήπως τελικά κάνει καλύτερα τη δουλειά άλλων; Το bitcoin παρέχει την ίδια υπηρεσία με αυτές που παρέχουν η visa και η mastercard, αλλά το κάνει δωρεάν.

—Προβλέπετε στο μέλλον οποιαδήποτε ρύθμιση του bitcoin;

—Το δικτυο δεν μπορεί να ρυθμιστεί. Οι ΗΠΑ το έχουν αποδεχτεί, ακόμη και η Κίνα. Αυτό που μπορεί να ρυθμιστεί είναι τα σημεία εισόδου στις συναλλαγές bitcoin, κάτι που το θέλουμε και εμείς. Εταιρείες όπως η Neo δεν είναι, για παράδειγμα, ένα συνεργείο αυτοκινήτων. Χρειάζεται εμπειρία. Θέλουμε τη ρύθμιση γιατί ξέρουμε ότι η Neo μπορεί να προσφέρει τις υπηρεσίες της φρονιότερα, ταχύτερα και με μεγαλύτερη διαφάνεια. Προσπαθήσαμε, μάλιστα, σε συνεργασία με την KPMG να έρθουμε σε επαφή με την Κεντρική Τράπεζα, για να τους παρουσιάσουμε το bitcoin. Ξέρουμε το αντικείμενο. Έχουμε αναπτύξει τεχνολογίες κρυπτογράφησης και μπορούμε να παρέχουμε υψηλού επιπέδου ασφάλεια στο κοινό. Πρακτικά το δικτυο και η τεχνολογία που χρησιμοποιούμε είναι τα πιο διαφανή του πλανήτη σε ό,τι αφορά τη διενέργεια χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

seitandisi@kathimerini.com.cy

Δέκα επιχειρηματίες κέρδισαν 101,8 δισ. δολάρια το 2013

Πόσο πιο πλούσιος μπορεί να γίνει κάποιος που ήδη είναι ζάπλοτος; Πολύ. Ο κ. Γουόρεν Μπάφετ, για παράδειγμα, κέρδιζε εφέτος 37 εκατομμύρια δολάρια. Την ημέρα. Συνολικά τις πρώτες 345 του 2013 ο θρυλικός επενδυτής της Γουόλ Στριτ κέρδισε 12,7 δισ. δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας Wealth X, και αύξησε τη συνολική του περιουσία στα 59,1 δισ. δολάρια. Δεύτερος, αλλά όχι κατάιδρωμένος, έρχεται ο συνιδρυτής της Microsoft, Μπιλ Γκέιτς, ο οποίος αύξησε την περιουσία του το 2013 κατά 11,5 δισ. δολάρια και πλέον στον τραπεζικό του λογαριασμό διαθέτει 72,6 δισ. δολάρια. Το 2013 ήταν, αναμφίβολα, μια καλή χρονιά και για τον μεγιστάνα των καζίνο, Σέλβαν Αντελσον, ο οποίος κέρδισε την μπάνκα και φεγγίζοντας πήρε μαζί του 11,4 δισ. δολάρια, τα οποία αν

προστεθούν σε όσα ήδη είχε, δίνουν άθροισμα 35,3 δισ. δολάρια. Σε απόσταση αναπνοής ακολουθεί ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας διαδικτυακών πωλήσεων Amazon, Τζεφ Μπέζος, ο οποίος κέρδισε το 2013 11,3 δισ. δολάρια και πλέον διαθέτει συνολικά περιουσία 34,4 δισ. δολαρίων. Από τον κόρο του ίντερνετ προέρχεται και ο επόμενος μεγιστάνας, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Facebook, Μαρκ Ζούκερμπεργκ. Η εταιρεία του εισέχθη πέρυσι στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και ο κ. Ζούκερμπεργκ είδε το 2013 την περιουσία του να αυξάνεται κατά 10,5 δισ. δολάρια και να φτάνει στα 24,7 δισ. δολάρια. Ακολουθεί στην κατάταξη ο πρώτος μη Αμερικανός, ο Ιάπωνας μεγιστάνας των τηλεπικοινωνιών και διευθύνων σύμβουλος της Softbank, Μασαγιόσι Σον, ο οποίος κέρδισε

Οι δέκα επιχειρηματίες που κέρδισαν τα περισσότερα χρήματα το 2013

Ποσό σε δισ. δολάρια

Επιχειρηματίας	Εταιρεία	Συνολική περιουσία	Κέρδη το 2013
Γουόρεν Μπάφετ	Berkshire Hathaway	59,1	12,7
Μπιλ Γκέιτς	Microsoft	72,6	11,5
Σέλβαν Αντελσον	Las Vegas Sands	35,3	11,4
Τζεφ Μπέζος	Amazon	34,4	11,3
Μαρκ Ζούκερμπεργκ	Facebook	24,7	10,5
Μασαγιόσι Σον	Softbank	19,1	10,3
Σέρτζ Μπριν	Google	30	9,3
Λάρι Πέιτζ	Google	29,9	9,3
Λιου Τσι Γου	Galaxy Entertainment	19,6	8,3
Καρλ Αϊκάν	Icahn Enterprises	22,1	7,2

πηγή: Wealth X

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

το 2013 10,3 δισ. με αποτέλεσμα η συνολική του περιουσία να αυξηθεί στα 19,1 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με τους New York Times, το 2000 ο κ. Μασαγιόσι έχασε σχεδόν 70 δισ. δολάρια στη «φούσκα» του ίντερνετ. Ακολουθούν οι δύο ιδρυτές της Google, Σέρτζ Μπριν και Λάρι Πέιτζ. Και οι δύο κέρδισαν το 2013 9,3 δισ. δολάρια έκαστος. Για κάποιο λόγο η συνολική περιουσία του κ. Μπριν ανέρχεται σε 30 δισ. δολάρια και του κ. Πέιτζ «μόλις» στα 29,9 δισ. δολάρια. Προτελευταίος είναι ο Κινέζος μεγιστάνας των κατασκευών, των ξενοδοχείων και των καζίνο, Λιου Τσι Γου, ο οποίος το 2013 κέρδισε 8,3 δισ. δολάρια και με συνολική περιουσία 19,6 δισ. δολαρίων θεωρείται ο δεύτερος πλουσιότερος άνθρωπος της Ασίας. Δέκατος στον κατάλογο είναι ο Αμερικανός επενδυτής της Γουόλ Στριτ, Καρλ Αϊκάν,

με κέρδη ύψους 7,2 δισ. δολαρίων το 2013 και συνολική περιουσία 22,1 δισ. δολαρίων. Τι θα κάνουν με τα νέα κέρδη τους οι δέκα άνθρωποι που κέρδισαν τα περισσότερα χρήματα το 2013; Δεν ξέρουμε, μπορεί να τα δίνουν σε φιλανθρωπίες, μπορεί όχι. Ξέρουμε, όμως, ότι δωρίζοντας κανείς στην action aid 22 ευρώ τον μήνα, δηλαδή 30 δολάρια τον μήνα, μπορεί να γίνει ανάδοχος ενός παιδιού, δηλαδή να υποστηρίξει ένα παιδί, την οικογένειά του και όλους τους ανθρώπους στην περιοχή μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης, έργων ύδρευσης, κατασκευής σχολείων και επιστημονικών προγραμμάτων. Όλα αυτά με 264 ευρώ τον χρόνο. Δηλαδή με ένα δισ. δολάρια μπορεί κανείς να υποστηρίξει δύο εκατομμύρια, 771 χιλιάδες παιδιά και τις οικογένειές τους για ένα χρόνο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΤΣΑΧΝΙΑΣ

Οι δημιουργοί θα μας βγάλουν από την κρίση, όχι οι καταναλωτές

Ο... χημικός μηχανικός του μάρκετινγκ

Αν είχε ακολουθήσει πιστά τις πανεπιστημιακές του σπουδές, θα ασχολείτο με πετρέλαιο και γεωτρήσεις. Ο Δημήτρης Κατσαχνιάς σπούδασε χημικός μηχανικός στη Βρετανία και βρέθηκε σε μία πετρελαϊκή μαθητευόμενος πτυχιούχος. «Αντέξα δέκα μέρες και είπα ότι δεν θέλω πια σωλήνες στη ζωή μου», εξομολογείται. «Ήμουν 23 χρόνων, ένας φίλος μου πρότεινε να κάνω μεταπτυχιακό στη διοίκηση επιχειρήσεων (MBA), ώστε μετά να ασχοληθώ με το μάρκετινγκ. Τον ρώτησα: τι είναι το μάρκετινγκ; Πολλοί από όσους λένε ότι από πολύ νέοι είχαν ήδη χαράξει τη στρατηγική της καριέρας τους, ψεύδονται. Στα 23 σου είσαι, συνήθως, χαμένος και καμιά φορά εμπνέεσαι από κάτι και ακολουθείς τη διαίσθησή σου ή τους φόβους σου». Το επόμενο βήμα μετά το MBA στην INSEAD της Γαλλίας τον οδήγησε στον όμιλο της L'Oréal, όπου κατείχε διάφορες θέσεις στον τομέα της παγκόσμιας γενικής διεύθυνσης και της διεθνούς ανάπτυξης. Στη συνέχεια συνέδρασε μαζί με τον στενό συνεργάτη του Tho Van Tran τις Air PARIS και Garden & Partners. «Η επωνυμία Air Paris ήταν δική του ιδέα. Ο "αέρας" (air) είναι στοιχείο ιδεαλιστικό, επικοινωνιακό, στοιχείο που οραματίζεται, καινοτομεί και είναι πάντα όμορφο στα μαλλιά μιας κοπέλας».

«Η Ελλάδα ως εμπορικό σήμα πρέπει να εστιάσει στην ουσία, όχι στη ρητορική», εξηγεί ο κατεξοχήν άνθρωπος του διεθνούς μάρκετινγκ και της διαφήμισης

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ

«Η συζήτηση για την Ελλάδα ως "εμπορικό σήμα" (brand) αποτελεί εσφαλμένη προσέγγιση, εφόσον υιοθετεί σλόγκαν και μοντέλα του μάρκετινγκ της δεκαετίας του '80. Η αρχαία Ελλάδα και όχι η σημερινή διατύπωσε σημαντικές προτάσεις ζωής για όλο τον κόσμο. Και τώρα μπορεί η Ελλάδα να το κάνει, αρκεί να εστιάσει στην ουσία και όχι στη ρητορική». Οι εκτιμήσεις αυτές ανήκουν σε έναν κατεξοχήν άνθρωπο του διεθνούς μάρκετινγκ και της διαφήμισης, τον Δημήτρη Κατσαχνιά.

Είναι συνδιοικτούς και Strategic Director της Air Paris, η οποία δραστηριοποιείται στη διαφήμιση και την επικοινωνία στο Παρίσι, τη Ν. Υόρκη και τη Σαγκάη, καθώς και της Garden & Partners, που ειδικεύεται στον στρατηγικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη των brand. «Σημασία έχει να δούμε πού μπορούμε να φέρουμε πραγματικά προστιθέμενη αξία. Αριστεύεις σε κάποια δημιουργία, τεχνολογία ή υπηρεσία και έρχεται ως συνέπεια η επιχειρηματικότητα, όχι ως αυτοσκοπός. Είναι, επίσης, λάθος να μιλούμε στην Ελλάδα "απλά για εξαγωγές". Οι χώρες με τις οποίες η Ελλάδα θέλει να ανταγωνιστεί, μιλούν για διεθνή παρουσία. Εισέρχονται στην αγορά, η οποία τους ενδιαφέρει,

δημιουργούν τις αναγκαίες διοικητικές δομές και δραστηριοποιούνται». Οι εταιρείες AIR Paris και Garden & Partners έχουν μεταξύ των πελατών τους ονόματα, όπως Estée Lauder, Longchamp, Lancôme, Dior, David Beckham, Kate Moss, της (ελληνικής) Folli Follie, της Moët et Chandon κ.ά.

Άποψη

Το εύλογο ερώτημα είναι με ποια προϊόντα και υπηρεσίες θα εξασφάλιζε η χώρα μας διεθνή παρουσία. Η απάντηση από τον Έλληνα strategist, ο οποίος μίλησε πρόσφατα στο φετινό Tedx Athens, δεν ήταν η αναμενόμενη περί λαδιού, βοτάνων κ.λπ. «Οι χθεσινού γκουρού απομυθοποιήθηκαν ή εξαφανίστηκαν και όλοι αναζητούμε νέες ηγετικές φυσιογνωμίες με άποψη. Βλέπουμε τις ταινίες π.χ. του Γούντι Άλεν γιατί μας ενδιαφέρει η άποψή του. Έτσι και με τα προϊόντα, πολλές φορές αγοράζουμε την άποψη ή την εμμονή ενός δημιουργού», παρατηρεί ο κ. Κατσαχνιάς. «Η Ελλάδα διαχρονικά καθόρισε τις οικογενειακές αξίες. Εάν σήμερα διατυπώσει τη δική του άποψη για τη διατροφή του μέλλοντος, λόγω χάριν, αναδεικνύεται σε δημιουργό και βάζει τη σφραγίδα της στον διεθνή χώρο. Δεν χρειαζόμαστε απλά προσφορά προϊόντων ή υπηρεσιών, αλλά άπο-

ψη, η οποία θα καλύπτει από τη στιγμή της δημιουργίας ενός προϊόντος μέχρι την τελική του κατανόληση».

Ωστόσο, στη σύγχρονη σκηνή οι δημιουργοί σπανίζουν. «Αντί να τους προτάξουμε, εμείς οι διαφημιστές, μαζί με τους δικηγόρους και τους χρηματιστές αντιστρέψαμε τους ρόλους», διασαφνίζει με αυτοκριτική διάθεση ο κ. Κατσαχνιάς. «Από διαμεσολαβητές γίναμε αυτοί που καθορίζουν τι θα πράξουν οι δημιουργοί και τι θα καταναλώσουν οι καταναλωτές. Οι δημιουργοί όμως θα μας σώσουν από την κρίση, όχι οι καταναλωτές». Ένα χαρακτηριστικό της στρέβλωσης αυτής είναι το πώς επιβλήθηκε ο όρος «είδη πολυτελείας». «Όταν ο Φεραγκάμο έφτιαχνε τα εκπληκτικά πράσινα δερμάτινα παπούτσια του, δεν σκέφθηκε ότι "κάνω ένα είδος πολυτελείας". Πάνω στα παπούτσια του ακούμπησε την τεχνολογία και το μεράκι εκατοντάδων χρόνων», υπογραμμίζει ο συνδιοικτούς της AIR Paris. «Βάζοντας την ετικέτα του "πολυτελούς", αμέσως ανάγω ένα αντικείμενο σε κάτι περιττό και υπερφίλο ειδικά στις σημερινές συνθήκες».

Έχοντας πολυετή εμπειρία στη διαμόρφωση και προβολή ενός εμπορικού σήματος στον χώρο των ειδών πολυτελείας, των κοσμημάτων, της ένδυσης και των οινοπνευμα-

Ο κ. Δημήτρης Κατσαχνιάς είναι συνδιοικτούς και Strategic Director της AIR Paris, η οποία δραστηριοποιείται στη διαφήμιση και την επικοινωνία στο Παρίσι, τη Ν. Υόρκη και τη Σαγκάη, καθώς και της Garden & Partners, που ειδικεύεται στον στρατηγικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη των brand.

των Duty Free, τα μεγέθη στα ρούχα κ.ο.κ. Σε οριζόντια 10ετία σημαντικές ενδείξεις δίνουν οι δεσμεύσεις της τεχνολογίας: π.χ., το ότι σήμερα τα ηχεία είναι "αφανή" εντός του τοίχου ή το ότι κανείς δεν ενδιαφέρεται για τα τεχνικά χαρακτηριστικά ενός τηλεφώνου, μας κάνει να πιστεύουμε ότι για κάποια χρόνια δεν θα μιλούμε για "τεχνολογία", αλλά για "χρήση" και ότι η καινοτομία θα αποτελεί απρόοπτα, περί τα 100 εκατ. Κινέζοι θα επισκεφθούν την Ευρώπη και αυτό θα καθορίσει την οργάνωση

των Duty Free, τα μεγέθη στα ρούχα κ.ο.κ. Σε οριζόντια 10ετία σημαντικές ενδείξεις δίνουν οι δεσμεύσεις της τεχνολογίας: π.χ., το ότι σήμερα τα ηχεία είναι "αφανή" εντός του τοίχου ή το ότι κανείς δεν ενδιαφέρεται για τα τεχνικά χαρακτηριστικά ενός τηλεφώνου, μας κάνει να πιστεύουμε ότι για κάποια χρόνια δεν θα μιλούμε για "τεχνολογία", αλλά για "χρήση" και ότι η καινοτομία θα αποτελεί απρόοπτα, περί τα 100 εκατ. Κινέζοι θα επισκεφθούν την Ευρώπη και αυτό θα καθορίσει την οργάνωση

παλμοί ζωής

Εισβάλλουμε στον κόσμο των ανδρών

Αναζητούμε το δικό τους ρόλο.

Έχει αλλάξει ή όχι;

Η απάντηση δική σας.

Έρευνα-παρουσίαση: Γεωργία Βασιλάκη

Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Χρίστος Κανικλίδης

Εποπτεία: Σοφία Μουαίμη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 10μ.μ. ΡΙΚ1

www.cybc.com.cy

ΤΕΤ-Α-ΤΕΤ

ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΣΟ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Η τελευταία λαμπερή σταρ της Ελλάδας Ζωή Λάσκαρη σε ένα μοναδικό χριστουγεννιάτικο ΤΕΤ-Α-ΤΕΤ με τον Τάσο Τρύφωνος.

ΔΕΥΤΕΡΑ 23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 10μ.μ. ΡΙΚ1

Ευχαριστίες: MTN, Andreotti, KIA, ALPHA BANK

Χορηγός της εκπομπής:

Διαχείριση περιβαλλοντικής και κοινωνικής διακυβέρνησης

Μία χαμένη ευκαιρία για τις εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων

Νέα έρευνα της PwC διαπιστώνει ότι οι εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων (private equity firms) χάνουν την ευκαιρία να αποκομίσουν τα οφέλη που προκύπτουν μέσα από την υλοποίηση προγραμμάτων διαχείρισης περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης για τις εταιρείες του χαρτοφυλακίου τους.

Η έκθεση της PwC με τίτλο «Καθορίζοντας την τιμή της αξίας», η οποία βασίζεται στη μεγαλύτερη έρευνα για θέματα χειρισμού περιβαλλοντικής

Η έρευνα της PwC διαπιστώνει ότι ποσοστό της τάξης του 71% των οργανισμών περιλαμβάνει στις απαραίτητες ενέργειες θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης πριν από μία εξαγορά.

Τα τέσσερα πέμπτα των εταιρειών πιστεύουν ότι το ενδιαφέρον για θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα δύο χρόνια.

και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης που διεξήχθη στον κλάδο ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, διαπιστώνει ότι ποσοστό μικρότερο του 15% των εν λόγω οργανισμών υπολογίζουν την αξία που δημιουργούν μέσα από τη δραστηριότητά τους σε θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης. Κι αυτό, παρά το γεγονός ότι ποσοστό μεγαλύτερο του 80% των συμμετεχόντων στην έρευνα δηλώνουν ότι παρακολουθούν τις εν λόγω δραστηριότητες.

Αντίθετα, οι εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων εστιάζουν περισσότερο τη δραστηριότητά τους σε θέματα που αφορούν τους κινδύνους

διαχείρισης της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης, παρά στις ευκαιρίες, γεγονός που παρατηρείται ιδιαίτερα έντονα, όταν επικείται κάποια εξαγορά, καθώς οι οργανισμοί εύλογα προσπαθούν να εντοπίσουν τα πιθανά προβλήματα. Η έρευνα της PwC διαπιστώνει ότι ποσοστό της τάξης του 71% των οργανισμών περιλαμβάνει στις απαραίτητες ενέργειες θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης πριν από μία εξαγορά. Η έμφαση αφορά την παρακολούθηση παρά την αποτίμηση με αποτέλεσμα να χάνεται η οποία προστιθέμενη αξία προκύπτει από τη βελτίωση της απόδοσης, που

είναι το αποτέλεσμα της επένδυσης σε θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης.

«Τα πορίσματα αυτά καταδεικνύουν ότι οι εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων κατανοούν την αξία της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης, είτε πρόκειται για την προστασία της αξίας μέσω της διαχείρισης κινδύνων είτε για τη δημιουργία αξίας μέσα από την εκμετάλλευση σχετικών ευκαιριών», σύμφωνα με τον Γιώργο Ιωάννου, επιχειρησιακό διευθυντή στο Τμήμα Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Βελτίωσης Επιδόσεων της PwC. «Ωστόσο», προσθέτει, «οι οργανισμοί αυτοί θα μπορούσαν όχι μόνο να δι-

μιουργήσουν περισσότερη αξία μέσω μιας καλύτερης διαχείρισης της περιβαλλοντικής και κοινωνικής τους ευθύνης και διακυβέρνησης, αλλά θα ήταν δυνατό η αξία αυτή να ποσοτικοποιηθεί και να κοινοποιηθεί στους επενδυτές, τους αγοραστές και γενικότερα τους ενδιαφερόμενους φορείς», καταλήγει. «Τα τέσσερα πέμπτα των εταιρειών ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων πιστεύουν ότι το ενδιαφέρον των επενδυτών για θέματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης θα αυξηθεί μέσα στα επόμενα δύο χρόνια και συνεπώς είναι ξεκάθαρη η ανάγκη για ανάληψη δράσης», αναφέρει ο Σωκράτης Πασχάλης, επιχειρησιακός διευθυντής στο τμήμα Κεφαλαιουχικών Συναλλαγών της PwC: «Η ποσοτικοποίηση, ωστόσο, του οφέλους από τη διαχείριση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης δεν είναι πάντοτε εύκολη υπόθεση. Ακόμα και οι πιο εξειδικευμένες εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων αντιλαμβάνονται τη δυσκολία στην κατανόηση, τον υπολογισμό και την επικοινωνία της αξίας που μπορεί να προσφέρει η αποτελεσματική διαχείριση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης και διακυβέρνησης. Απαιτούνται εξειδικευμένες δεξιότητες και πόροι αλλά και νέοι τρόποι σκέψης όσον αφορά τη διαχείριση των εταιρειών και την πορεία της οικονομικής ανάπτυξης. Λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη αύξηση του ενδιαφέροντος εκ μέρους των επενδυτών, πρόκειται για έναν τομέα στον οποίο οι εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων μπορούν να αποδείξουν πως έχουν τη δυνατότητα να κάνουν μια πραγματική και μετρήσιμη διαφορά», καταλήγει.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Κοινωνική προσφορά από τα SMART Παραλιμνίου

Με το μήνυμα «ας στηρίξουμε τις οικογένειες που δεν στάθηκαν τόσο τυχερές» ξεκίνησε η καμπάνια «Χριστούγεννα για Όλους» που διοργανώνουν τα SMART Discount Shops Παραλιμνίου, προς ενίσχυση του Κοινωνικού Παντοπωλείου της Ιερής Μητρόπολης Κωνσταντίας και Αμμοχώστου. «Μακάρι αυτή η πρωτοβουλία να βρει μιμητές», σημείωσε στην ομιλία του ο δήμαρχος Παραλιμνίου, Θεόδωρος Πυρρίλλης, για να προσθέσει ότι «ο Δήμος θα βρίσκεται πάντα δίπλα σε προσπάθειες ανακούφισης όσων το έχουν ανάγκη».

Για κάθε είδος που προσφέρουν οι πελάτες, τα SMART Παραλιμνίου θα προσθέτουν ακόμη ένα.

SMART Παραλιμνίου για τη βοήθεια οικογενειών που πραγματικά το έχουν ανάγκη. Για κάθε είδος που προσφέρουν οι πελάτες στο Κοινωνικό Παντοπωλείο, τα SMART Παραλιμνίου θα προσθέτουν ακόμη ένα, σε μια εκστρατεία που θα διαρκέσει μέχρι και τα Φώτα. Επίσης, με ψώνια αξίας 20 ευρώ και άνω από τα SMART Discount Shops όλης της Κύπρου, οι καταναλωτές συμμετέχουν σε κλήρωση για δωρεάν αγορές. Συνολικά θα κληρωθούν δωροκουπόνια αξίας 41.000 ευρώ.

Βαγόνι της Αγάπης από την MTN

Μέχρι τις 6 Ιανουαρίου η MTN θα κατοικεί στη Λεωφόρο Χριστουγέννων μέσα από τη δράση του Βαγονιού της Αγάπης. Ως μέγας χορηγός των εορταστικών εκδηλώσεων του Δήμου Λευκωσίας, η MTN παραχωρεί το σπιτάκι της, στη μεταμορφωμένη για τις γιορτές Λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία, στο Βαγόνι της Αγάπης με σκοπό να βοηθήσει οικογένειες που έχουν ανάγκη. Η MTN και το Βαγόνι Αγάπης όλη την εορταστική περίοδο θα συλλέγουν στο περιπετό τους τρόφιμα, είδη προσωπικής υγιεινής, είδη ένδυσης και παιχνίδια. Παράλληλα, θα διαθέτουν γούρια του 2014 και χειροποίητες κατασκευές των οποίων οι πωλήσεις θα κατευθυνθούν στον ίδιο σκοπό. Στο Βαγόνι της Αγάπης η MTN θα εργοδοτήσει δύο ανέργους με στόχο να ανταποκρίνεται πιο γρήγορα στις καθημερινές ανάγκες των άπορων οικογενειών.

Κυπριώτικο Σκετς

Ήταν το Πάσκαν των Γεννών

Σενάριο: Ελένη Καούλα

Σκηνοθεσία: Νίκος Θεοφάνους

Επιμέλεια παραγωγής: Λουκία Αρέστη

Εποπτεία: Σοφία Μουσίμη

ΤΕΤΑΡΤΗ 25 ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 6.15μ.μ.

PIK1
www.cybc.com.cy

Deloitte.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΑΡΝΑΚΑ, ΠΑΦΟΣ

Πελάτης μας, οργανισμός με ηγετική παρουσία στο χώρο του πολυτελούς αυτοκινήτου επιθυμεί να προσλάβει Συμβούλους Πωλήσεων με δυναμική και ευχάριστη προσωπικότητα.

Η ΘΕΣΗ
Πρωώθηση και ανάπτυξη των πωλήσεων του οργανισμού.

- Έχω ολοκληρώσει πρόσφατα τις σπουδές μου
- Έχω άριστες ικανότητες δικτύωσης
- Ξεχωρίζω για τις επικοινωνιακές μου δεξιότητες
- Με ελκύει ο τομέας του αυτοκινήτου
- Έχω όρεξη και πάθος για να διακριθώ

ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ
Προσφέρεται ελκυστικό πακέτο απολαβών και ωφελημάτων.

Υποβολή βιογραφικού σημειώματος το αργότερο μέχρι την Τρίτη, **7 Ιανουαρίου 2014**.

Εξαιρετικές προοπτικές για νέους πτυχιούχους

Ανοίγουμε το δρόμο για σένα

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
Λεωφόρος Σπίρου Κυπριανού 24
1075 Λευκωσία
Τηλέφωνο: +357 22 360 300
Φαξ: +357 22 360 400
E-mail: headofHR@deloitte.com

www.deloittecareers.com.cy

INVESTORS IN PEOPLE | Gold

Κυβέρνηση και τράπεζες ψάχνουν λύσεις για τις προνομιούχες μετοχές

Χρονικό όριο για επαναγορά, ενώ αν ξεπεραστεί, να μετατρέπονται σε κοινές

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

Τρόπος για τη βελούδινη ανανέωση των προνομιούχων μετοχών των τραπεζών αναζητούν η κυβέρνηση και οι διοικήσεις. Πρόκειται για τις μετοχές, συνολικού ύψους 4,4 δισ. ευρώ, που είχαν εκδώσει οι τράπεζες το 2009 υπέρ του ελληνικού Δημοσίου, στο πλαίσιο της ενίσχυσης του τραπεζικού συστήματος για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης. Το ζητούμενο είναι να διατηρηθεί η κεφαλαιακή ενίσχυση των τραπεζών αλλά παράλληλα να υπάρξει και μια δίκαια απόδοση για τους φορολογουμένους.

Για την έκδοση των μετοχών οι τράπεζες είχαν λάβει ομόλογο του ελληνικού Δημοσίου λήξεως 21.05.2014 και 23.07.2014. Ετσι οι τράπεζες θα πρέπει κανονικά σε λίγους μήνες να προχωρήσουν στην αποπληρωμή των ομολόγων και την ακύρωση των προνομιούχων μετοχών. Ωστόσο αυτό δεν μπορεί να συμβεί καθώς είναι πολύ δύσκολο να βρεθούν τα σχετικά κεφάλαια που απαιτούνται. Σύμφωνα με πληροφορίες, ορισμένες τράπεζες, με ισχυρό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, εξέτασαν το ενδεχόμενο να προχωρήσουν στην επαναγορά των προνομιούχων μετοχών, ωστόσο η λογική που φαίνεται ότι επικρατεί είναι, για λόγους συστημικής ευστάθειας, να προχωρήσουν όταν είναι σε θέση ταυτόχρονα και οι τέσσερις τράπεζες στην επαναγορά των προνομιούχων.

Από το ποσό των 4,4 δισ. ευρώ που είχε προβλεφθεί για την έκδοση προνομιούχων μετοχών, η Εθνική Τράπεζα έχει λάβει 1,35 δισ. ευρώ, η Eurobank 950 εκατ. ευρώ, η Alpha

Όπως ενημέρωσε το υπουργείο Οικονομικών τη Βουλή για τις εγγυήσεις σε δάνεια των πιστωτικών ιδρυμάτων που παρείχε το ελληνικό Δημόσιο από το 2009 και μετά, το ανεξόφλητο υπόλοιπο αυτών ουδέποτε υπερέβη το εκάστοτε συνολικό όριο, που σήμερα ανέρχεται σε 85 δισ. ευρώ.

Στα 65,6 δισ. τα «κόκκινα» δάνεια

Η αντιμετώπιση της επιδείνωσης της ποιότητας δανειών των τραπεζών αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα το επόμενο διάστημα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, στο τέλος Ιουνίου τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ανήλθαν στο 29,3% έναντι 24,5% στο τέλος Δεκεμβρίου 2012. Αναλυτικά, οι καθυστερήσεις στα επιχειρηματικά δάνεια ανήλθαν στο 29,2% έναντι 23,4% στο τέλος Δεκεμβρίου 2012, στη στεγαστική πίστη στο 24% από 21,4% ενώ στα καταναλωτικά δάνεια τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ανήλθαν στο 43,8% από 38,8% στο τέλος του περασμένου Δεκεμβρίου. Δηλαδή στο «κόκκινο» βρίσκονται δάνεια συνολικού ύψους 65,6 δισ. ευρώ. Από αυτά ποσό 31,5 δισ. ευρώ αφορά καθυστερήσεις στον τομέα της επιχειρηματικής πίστης, ποσό 17,5 δισ. ευρώ στεγαστικά δάνεια και τα υπόλοιπα 13 δισ. ευρώ καταναλωτικά.

Bank 940 εκατ. ευρώ, η Τράπεζα Πειραιώς 750 εκατ. ευρώ, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο 224,96 εκατ. ευρώ, η Τράπεζα Αττικής 100,2 εκατ. ευρώ, η Protos Bank 80 εκατ. ευρώ, η FBB 50 εκατ. ευρώ και η Πανελλήνια Τράπεζα 28,3 εκατ. ευρώ. Αρχικά στο πρόγραμμα μείπει (Μάιος 2009) και η Αγροτική Τράπεζα με αξία προνομιούχων μετοχών 675.000.000 ευρώ, ωστόσο προχώρησε στην επαναγορά τους τον Ιούλιο 2011. Τα κεφάλαια αυτά συμμετέχουν

κανονικά στον υπολογισμό των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών.

Για την παροχή της ρευστότητας μέσω των προνομιούχων μετοχών, το ελληνικό Δημόσιο θα λάμβανε ένα ετήσιο μέρισμα. Ωστόσο ο κλάδος λόγω της ραγδαίας επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών πέρασε από πολύ νωρίς σε ζημιόγιο πορεία και δεν καταβάλλει μέρισμα σε κανέναν μέτοχο. Ετσι σήμερα απολαμβάνουν την κεφαλαιακή ενίσχυση του Δημοσίου χωρίς να επιβαρύνονται με κόστος. Το ζητούμενο είναι να βρεθεί ένας τρόπος ώστε να διατηρηθεί η κεφαλαιακή ενίσχυση των τραπεζών δίδοντας ωστόσο μια απόδοση στον φορολογούμενο. Μεταξύ των λύσεων που εξετάζονται είναι να τεθεί ένα συγκεκριμένο χρονικό όριο που αν μέχρι τότε οι τράπεζες δεν κατορθώσουν να επαναγομήσουν τις προνομιούχες μετοχές, τότε αυτές θα μετατρέπονται σε κοινές.

Υπενθυμίζεται ότι πέραν των προνομιούχων μετοχών οι τράπεζες έχουν λάβει βοήθεια και για την ενίσχυση της ρευστότητας. Όπως ενημέρωσε το υπουργείο Οικονομικών τη Βουλή για τις εγγυήσεις σε δάνεια των πιστωτικών ιδρυμάτων που παρείχε το ελληνικό Δημόσιο από το 2009 και μετά, το ανεξόφλητο υπόλοιπο αυτών ουδέποτε υπερέβη το εκάστοτε συνολικό όριο, που σήμερα ανέρχεται σε 85 δισ. ευρώ. Τέλος, για τα πιστωτικά ιδρύματα στα οποία διατέθηκαν ειδικό τίτλο μηδενικού επιτοκίου, για το χρονικό διάστημα από το 2008 έως 18.10.2013, το ανεξόφλητο υπόλοιπο σήμερα είναι 2,4 δισ. ευρώ.

Jpapadogiannis@kathimerini.gr

Το μεγαλύτερο δίκτυο καταστημάτων, μετά την ολοκλήρωση της ενοποίησης των 5 τραπεζών που απέκτησε, έχει η Τράπεζα Πειραιώς.

Μείωση 17% στον αριθμό των υποκαταστημάτων των τραπεζών το 2013

Του **ΑΛΕΚΟΥ ΛΙΑΔΡΙΚΗ**

Σε μείωση του αριθμού υποκαταστημάτων κατά 17% σε σχέση με πέρυσι οδήγησε η ιστορική σε μέγεθος αναδιάρθρωση του δικτύου τραπεζικού συστήματος το 2013, που είχε ως αποτέλεσμα να «σβήσουν από τον χάρτη» περισσότερα από 10 τραπεζικά brand names μέσα σε μερικούς μόλις μήνες και στη δημιουργία 4 μεγάλων συστημικών τραπεζών, ενώ λειτουργούν επίσης ακόμη δύο μικρότερες σε μέγεθος εμπορικές τράπεζες, τα υποκαταστήματα δύο ξένων τραπεζών και οι συνεταιριστικές τράπεζες.

Ειδικότερα, με βάση στοιχεία που συγκέντρωσε από τις τράπεζες η «Κ», στο τέλος του τρέχοντος έτους ο συνολικός αριθμός των καταστημάτων των τραπεζών που λειτουργούν στη χώρα μας ανέρχεται σε 3.011 σε σχέση με 3.629 το 2012.

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, ο αριθμός των τραπεζικών υποκαταστημάτων έφτασε στο υψηλότερο σημείο το 2008 όταν ανήλθαν σε 4.097. Από το επόμενο έτος ξεκινάει σταδιακά η μείωση του αριθμού τους, σε 4.079 το 2009, 4.005 το 2010, 3.847 το 2011 και σε 3.629 το 2012. Αναφορικά με τον αριθμό των ATM, από 7.624 το 2009, μειώθηκαν σταδιακά σε 6.600 περίπου στο τέλος του τρέχοντος έτους, καθώς τα περισσότερα ATM λειτουργούν στον χώρο των καταστημάτων.

• **Τράπεζα Πειραιώς.** Το μεγαλύτερο σήμερα δίκτυο καταστημάτων, μετά την ολοκλήρωση της ενοποίησης των 5 τραπεζών που απέκτησε, έχει η Τράπεζα Πειραιώς με 960 καταστήματα, 2.000 ATM και 400 μηχανήματα Easyray αυτοματοποιημένες εξυπηρέτησης πληρωμών. Η θυγατρική της, Γενική Τράπεζα, διαθέτει σήμερα δίκτυο 80 καταστημάτων.

• **Alpha Bank.** Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Alpha Bank, το δίκτυο της οποίας στο τέλος του 2013, ύστερα από πλήρη ενσωμάτωση και του δικτύου της Εμπορικής Τράπεζας, αριθμεί 626 καταστήματα και 1.239 ATM. Η αναδιάρθρωση του δικτύου, που βρίσκεται σε εξέλιξη από τα μέσα του 2013, βασίζεται κυρίως στην ποιοτική αξιολόγηση των σημείων φυσικής παρουσίας, έπειτα από μελέτη παραγόντων σχετικών με την εγγύτητα των υφιστάμενων καταστημάτων και τις προοπτικές ανάπτυξης της κάθε περιοχής. Με βάση το επιχειρηματικό πλάνο της Alpha Bank, προγραμματίζεται περαιτέρω μείωση καταστημάτων μέσα στο 2014, ωστόσο το τελικό μέγεθος του δικτύου θα εξαρτηθεί από τη μελλοντική πορεία της αγοράς, αλλά και τις διαφοροποιήσεις στις ανάγκες των πελατών. Σε κάθε περίπτωση, το δίκτυο καταστημάτων, όπως αναφέρουν στην «Κ» στελέχη της τράπεζας, θα παραμείνει το κύριο δίκτυο εξυπηρέτησης, με τα εναλλακτικά δίκτυα να ενισχύονται περαιτέρω και να λειτουργούν συμπληρωματικά, προκειμένου οι πελάτες της Alpha Bank να απολαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και

υπηρεσιών και να εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα από το δίκτυο της προτιμήσεώς τους.

• **Εθνική Τράπεζα.** Ακολουθεί η Εθνική Τράπεζα, που, μετά την πλήρη ενοποίηση του δικτύου των τραπεζών FBB και Probank, διαθέτει σήμερα δίκτυο 540 καταστημάτων και 1.385 ATM. Με την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης του δικτύου καταστημάτων, στο τέλος του 2016, η τράπεζα προβλέπεται να αυξήσει το δίκτυο σε 550 καταστήματα.

• **H Eurobank**, η οποία περιλαμβάνει και το νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο που βρίσκεται στην τελική φάση νομικής συγχώνευσης, με τη λειτουργική ενοποίηση να υπολογίζεται να έχει ολοκληρωθεί στο πρώτο τετράμηνο του 2014, κλείνει το έτος με 536 καταστήματα και 890 ATM. Για το

Ο συνολικός αριθμός των καταστημάτων των τραπεζών που λειτουργούν ανέρχεται σε 3.011 ενώ το 2012 λειτουργούσαν 3.629.

2014, με βάση τον σχεδιασμό, θα λειτουργούν 500 καταστήματα (350 της Eurobank και 150 του ΤΤ, καθώς διατηρεί το brand name παρά την πλήρη νομική και λειτουργική ενοποίηση) και 820 ATM (569 Eurobank και 251 του ΤΤ).

• **H Attica Bank** έχει 80 καταστήματα σε όλη την Ελλάδα και δίκτυο 90 ATM. Για το 2014 ο σχεδιασμός της τράπεζας δεν προβλέπει συρρίκνωση του δικτύου καταστημάτων της.

• **H Citibank**, που το νέο έτος συμπληρώνει 50 χρόνια παρουσίας της στην ελληνική αγορά, διαθέτει σήμερα δίκτυο 20 καταστημάτων και 85 ATM.

• **H HSBC** διαθέτει συνολικά 15 καταστήματα στην Ελλάδα και 37 μηχανήματα ATM. Επιπλέον, οι πελάτες της HSBC μπορούν να εξυπηρετηθούν και από το δίκτυο των ATM της Alpha Bank.

• Οι δέκα συνεταιριστικές τράπεζες διαθέτουν δίκτυο 129 καταστημάτων και η Πανελλήνια Συνεταιριστική Τράπεζα δίκτυο 25 καταστημάτων.

Εναλλακτικά δίκτυα

Γενικότερα, οι τράπεζες δίνουν ολόένα και μεγαλύτερη έμφαση στα βασικά εναλλακτικά δίκτυα καθώς αυξάνεται η χρήση τους. Ειδικότερα, οι επίσημες αναλύσεις μετρητών από ATM στη διάρκεια του 2013, σύμφωνα με συγκλίνοους εκτιμήσεις που συγκέντρωσε η «Κ», φθάνουν περίπου τα 35 δισ. ευρώ, αποτελώντας περίπου το 75% του συνολικού όγκου αναλήψεων που πραγματοποιήθηκαν στις τράπεζες (ταμεία τραπεζών και ATM) και το 20% της αξίας τους. Επίσης πραγματοποιούνται περίπου 3 δισ. ευρώ καταθέσεις μετρητών σε ATM και 2 δισ. ευρώ καταθέσεις σε μηχανήματα αυτόματων πληρωμών. Επιπλέον, οι επίσημες πληρωμές λογαριασμών σε APS φτάνουν περίπου 700 εκατ. ευρώ.

Βασικοί μέτοχοι στην πλειονότητα των εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης, τα ξένα επενδυτικά σχήματα

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Θέση βασικού μετόχου στις περισσότερες εισηγμένες του FTSE 25 έχουν αποκτήσει τα ξένα επενδυτικά σχήματα. Ηδη στο 11μηνο του 2013 τα ξένα funds έχουν διοχετεύσει 2,265 δισ. ευρώ στο ελληνικό Χρηματιστήριο. Σύμφωνα με τους πιο μέτριους υπολογισμούς, δραστηριοποιούνται σήμερα 243 hedge funds αλλά και διεθνείς επενδυτικοί οίκοι που συνεργάζονται με την κυβέρνηση και στις αποκρατικοποιήσεις. Ουσιαστικά, η σταδιακή επάνοδος των hedge funds μετά την αποχώρησή τους τον Οκτώβριο του 2009 άρχισε να

Στο 11μηνο του 2013 τα ξένα funds έχουν διοχετεύσει 2,265 δισ. ευρώ στο ελληνικό Χρηματιστήριο.

συντελείται από τον Νοέμβριο του 2012, μολονότι εκείνη την περίοδο η χώρα μας απειλούνταν με έξοδο από την Ευρωζώνη λόγω της καθυστέρησης στο πρόγραμμα των διαρθρωτικών αλλαγών.

Χρονικά αυτά τη στιγμή τα ξένα σχήματα, παρά το γεγονός ότι εισέρχονται στην ελληνική αγορά με προσεκτικές κινήσεις, έχουν ήδη καρτογραφάρει σε ποιες εταιρείες -είτε εισηγμένες είτε όχι- τους ενδιαφέρει να αποκτήσουν παρουσία στο μετοχικό τους κεφάλαιο, προσβλέποντας σε μελλοντικές επεραξίες που θα καρπωθούν πωλώντας τα ποσοστά τους. Ακόμη και πριν από την κρίση χρέους που πλήττει την Ελλάδα από το 2008, η ελληνική αγορά ιδιωτικού μετοχικού κεφαλαίου ήταν μικρή με βάση τα ευρωπαϊκά και αμερικανικά πρότυπα, όμως, τώρα, τόσο οι εγχώριοι όσο και οι ξένοι επενδυτές προσπαθούν να

Τα ξένα επενδυτικά σχήματα που είναι βασικοί μέτοχοι >3% σε εισηγμένες του Ftse 25 και του Mid Cap 40

ΞΕΝΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ	Εισηγμένη	%
Fidelity Management and Research LLC	Eurobank Properties	5,84
	ΟΠΑΠ	5,00
	Folli Follie Group	5,93
Fairfax Financial Holdings	Φουρλής	5,09
	Μυτιληναίος	4,23
Franklin Templeton	Eurobank Properties	41,00
	Jumbo	9,80
Silchester International Investors	Ελληνικά Χρηματιστήρια	5,03
	ΔΕΗ	13,80
York Capital Management	ΟΠΑΠ	5,01
	ΓΕΚ Τέρνα	10,00
Mitica Limited	Τέρνα Ενέργειακή	3,00
	Ελλάκτωρ	5,04
Grovania Limited	Φουρλής	5,02
	Cyclon Hellas	8,77
The Baupost Group	ΟΠΑΠ	5,19
	Μέτκα	5,03
Kas Depository Trust Company	ΟΛΘ	5,03
	Λανσάουντ	5,03
The Capital Group Companies	Μοτορ Οίλ	8,78
	Frigoglass	9,10
First Eagle Investment	Jumbo	5,35
	Folli Follie Group	13,40
Fosun International	Cyclon Hellas	5,55
	ΟΠΑΠ	5,17

ΠΗΓΗ: www.helix.gr

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αξιολογήσουν εάν ήρθε η κατάλληλη στιγμή για να εισέλθουν και ήδη φαίνεται ότι ξεκινάει ένας κύκλος τοποθετήσεων σε υγιείς επιχειρήσεις που δεν κρίζουν ανατοχικά, έχοντας συμμετάσχει τους και αποτελούν τον υγιή ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα, αρκετά hedge funds, έχοντας συμμετάσχει την τελευταία διετία σε road shows των ελληνικών εισηγμένων σε Λονδίνο, Νέα Υόρκη, έχουν ήδη επισημάνει τα κεφάλαια που έχουν τοποθετήσει διεθνή σχήματα σε ει-

σηγμένες επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν τα εξής κοινά χαρακτηριστικά: **α)** αποτελούν τους πρωταγωνιστές (leaders) των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιούνται, **β)** εμφανίζουν κερδοφορία, αυξημένες ταμειακές ροές και χαμηλό δανεισμό και **γ)** ο δείκτης εξωστρέφειας τους ξεπερνά κατά πολύ τον μέσο όρο των 240 εισηγμένων, αφού σε αρκετές περιπτώσεις αυτών των εταιρειών το ποσοστό των εξαγωγών ξεπερνά το 90%.

αξιολογήσουν εάν ήρθε η κατάλληλη στιγμή για να εισέλθουν και ήδη φαίνεται ότι ξεκινάει ένας κύκλος τοποθετήσεων σε υγιείς επιχειρήσεις που δεν κρίζουν ανατοχικά, έχοντας συμμετάσχει τους και αποτελούν τον υγιή ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα, αρκετά hedge funds, έχοντας συμμετάσχει την τελευταία διετία σε road shows των ελληνικών εισηγμένων σε Λονδίνο, Νέα Υόρκη, έχουν ήδη επισημάνει τα κεφάλαια που έχουν τοποθετήσει διεθνή σχήματα σε ει-

ITALIA

Πόλεμο θυμίζουν οι επιπτώσεις της κρίσης

«Η μεγάλη απειλή (για την Ιταλία) είναι η κατάρρευση της κοινωνικής συνοχής με ενίσχυση των κινήτων διαμαρτυρίας τα οποία κατευθύνονται από ομάδες που καλούν σε ανυπακοή και (ζητούν) την υπονόμευση των θεσμών», αναφέρεται σε έκθεση του κέντρου μελετών της Ιταλικής Ένωσης Βιομηχανιών (Confindustria).

Οι τράπεζες της Ε.Ε. έχουν «χάσει» 817 δισ. από το 2011

Περιουσιακά στοιχεία της τάξεως των 817 δισ. ευρώ έχουν «απολέσει» οι τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα τέλη του 2011, προκειμένου να προσαρμόσουν τους ισολογισμούς τους στους νέους κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας.

Η συρρίκνωση αυτή του ενεργητικού των τραπεζών έχει συντελεστεί με διάφορους τρόπους, με απώτερο στόχο να μην εκτίθενται σε επιφανή περιουσιακά στοιχεία. Για παράδειγμα, τα χαρτοφυλάκια ριφκοκινδύνων δανείων ή τα ομόλογα χαμηλής εξασφάλισης ανήκουν λίγο έως πολύ στο παρελθόν, καθώς αποδυναμώνουν την κεφαλαιακή επάρκειά τους.

Παράλληλα, οι τράπεζες έπρεπε να περιορίσουν την έκθεσή τους σε προϊόντα και τίτλους με υψηλό επενδυτικό κίνδυνο. Όμως, η εμπιστοσύνη στις ευρωπαϊκές αγορές χρέους φαίνεται να επιστρέφει. Το 2011, εν μέσω της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη, η έκθεση των τραπεζών της Ε.Ε. σε κρατικά ομόλογα των «27» μειώθηκε κατά 9,3%. Στη συνέχεια, όμως, αυξήθηκε κατά 9,5%. Σήμερα, οι τοποθετήσεις των ευρωπαϊκών τραπεζών σε χρεόγραφα κρατών-μελών της Ε.Ε. υπολογίζονται στα 1,7 τρις. ευρώ.

Την ίδια στιγμή, οι τράπεζες όχι μόνον της Ευρώπης αλλά και του υπόλοιπου κόσμου θα έχουν καταφύγει στις χρηματιστηριακές αγορές για να ενισχύσουν την κεφαλαιακή τους βάση μέχρι το 2019, που είναι η τελική προθεσμία για την προσαρμογή τους στη Βασιλεία III. Ο δείκτης Tier I απαρτίζεται περισσότερο πλέον από κινεζικά μετοχές, οι οποίες θεωρούνται πιο σταθερό σημείο αναφοράς για την κεφαλαιακή βάση μιας τράπεζας σε σχέση με τα χρεόγραφα. Δεν είναι τυχαίο, εξάλλου, ότι από τη χρεοκοπία της Lehman Brothers τον Σεπτέμβριο του 2011, οι τράπεζες έχουν αντλήσει 500 δισ. δολάρια σε νέα κεφάλαια, παγκοσμίως.

Η ΕΒΑ παραδίδει τα σκάπτρα της εποπτείας των τραπεζών της Ευρωζώνης στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα το 2014 αν και υπολογίζεται ότι θα συνεχίσει να επιμελείται τα τεστ κόπωσης των τραπεζών στην ευρύτερη Ε.Ε.

BLOOMBERG

«Από το 2007 έως σήμερα χάθηκαν ένα εκατομμύριο οκτακόσιες δέκα χιλιάδες θέσεις πλήρους απασχόλησης», τονίζει το κέντρο μελετών, αντίστοιχο του ελληνικού ΙΟΒΕ. Φέτος, το ΑΕΠ αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 1,8%, ενώ για το 2014 προβλέπεται αύξηση του μόλις κατά 0,7%. Περίπου 7,3 εκατομμύρια Ιταλοί πολίτες βρίσκονται -μερικής ή πλήρους- χωρίς απασχόληση, αριθμός διπλάσιος σε σχέση με το 2007. Έχει διπλασιαστεί επίσης ο αριθμός των ατόμων που ζουν σε κατάσταση ένδειας, πλέον αγγίζουν τα 4,8 εκατομμύρια.

Κάθε Ιταλική οικογένεια, από την αρχή της οικονομικής κρίσης μέχρι σήμερα, κατά μέσο όρο περιέκοψε έξοδα της τάξεως των 5.037 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στην κατανάλωση αγαθών, τα οποία μια μέση Ιταλική οικογένεια αγοράζει σε διάστημα επτά εβδομάδων.

Όσον αφορά την απασχόληση, η Confindustria προβλέπει ανεπαίσθητη αύξηση κατά 0,1% για το 2014 και κατά 0,5% για το 2015. «Η οικονομική αυτή κρίση προκάλεσε σοβαρή οπισθοχώρηση και εξασθένιση της χώρας μας. Κάτι που διαπιστώνεται και στο σύνολο της οικονομικής της πραγματικότητας, ενώ οι μέχρι τώρα παρεμβάσεις της κυβέρνησης λέγα δεν θα μπορούσαν να βοηθήσουν ουσιαστικά στην αύξηση του ΑΕΠ», τονίζει επίσης το κέντρο μελετών.

Από το 2007 έως σήμερα, έχουν χαθεί στη γειτονική χώρα ένα εκατομμύριο οκτακόσιες δέκα χιλιάδες θέσεις πλήρους απασχόλησης.

Φοροαποφυγή 100 δισ. δολαρίων από δισεκατομμυριούχους στις ΗΠΑ

Πώς εκμεταλλεύονται ένα «παράθυρο» που αφήνει η αμερικανική νομοθεσία

Του ZACHARY R. MIDER / BLOOMBERG

«Πόσες φορές πρέπει κανείς να πληρώσει φόρο για τα χρήματά του;», αναρωτιέται ο κ. Σέλντον Αντελσον, Αμερικανός μεγιστάνας των καζίνο, του οποίου η περιουσία υπολογίζεται σε 30 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με την αμερικανική νομοθεσία, δισεκατομμυριούχοι όπως ο κ. Αντελσον, όταν θα κληροδοτήσουν την περιουσία τους στα παιδιά τους, θα πρέπει να πληρώσουν το 40% ως φόρο ακίνητης περιουσίας ή φόρο δωρεάς. Ο κ. Αντελσον θ' αποφύγει να πληρώσει τον φόρο εκμεταλλευόμενος μια νομοθετική «τρύπα» που προκάλεσε άθελά του το αμερικανικό Κογκρέσο και την οποία προσέβαλε ανεπιτυχώς στα δικαστήρια η αμερικανική εφορία. Το ίδιο έκαναν, μεταξύ άλλων, ο διευθύνων σύμβουλος της Facebook, Μαρκ Ζούκερμπεργκ, ο ομόλογός του της Goldman Sachs, Λόιντ Μπλάνκφριντ, και ο σχεδιαστής μόδας Ραλφ Λόρεν. Μεταφέροντας τις μετοχές τις εταιρείας του σε περισσότερα από 30 καταπιστεύματα, ο κ. Αντελσον κατάφερε να δώσει στους κληρονόμους του τουλάχιστον 7,9 δισ. δολάρια αποφεύγοντας με νόμιμο τρόπο να πληρώσει φόρο ακίνητης περιουσίας και δωρεάς ύψους τουλάχιστον 2,9 δισ. δολαρίων από το 2010 και μετά. Σύμφωνα με τις υποβολές δηλώσεων στην αμερικανική επιτροπή κεφαλαιαγοράς (SEC), εκατοντάδες στελέχη έχουν χρησιμοποιήσει την τεχνική των καταπιστευμάτων, γεγονός που έχει στοιχίσει στο αμερικανικό Δημόσιο περισσότερα από 100 δισ. δολάρια από το 2000, λέει ο κ. Ρίτσαρντ Κόβει, ο δικηγόρος που συνέλαβε το κόλπο.

Η δημοτικότητα της τεχνικής (ονομάζεται GRAT) δείχνει πόσο εύκολο είναι για τους πλούσιους του τπς να παρακάμψουν τους φόρους ακίνητης περιουσίας και δωρεάς. Ακόμη και ο κ. Κόβει πα-

Ο Αμερικανός μεγιστάνας των καζίνο Σέλντον Αντελσον έδωσε στους κληρονόμους του τουλάχιστον 7,9 δισ. δολ., αποφεύγοντας να πληρώσει φόρο ακίνητης περιουσίας και δωρεάς ύψους τουλάχιστον 2,9 δισ. δολ., από το 2010 και μετά.

Η JPMorgan βοηθάει τόσο πολλούς πελάτες της να εφαρμόσουν αυτό το κόλπο, ώστε έχει συστήσει ειδική μονάδα.

ραδέχεται ότι η τεχνική, η οποία περιλαμβάνει την ταχεία μεταφορά περιουσιακών στοιχείων από καταπιστεύματα σε καταπιστεύματα, γελιοποιεί τον αμερικανικό φορολογικό κώδικα.

Από το 2009 και μετά ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα και ορισμένοι Δημοκρατικοί βουλευτές έχουν καταθέσει προτάσεις ώστε να περιοριστεί η «τρύπα» της τεχνικής GRAT, αλλά δίχως αποτέλεσμα. «Από την πλευρά τους οι Ρεπουμπλικανοί είναι αποφασισμένοι να μην περάσει η αλλαγή», λέει ο κ. ΜακΚάρφ, προσθέτοντας ότι και

οι Δημοκρατικοί δεν θέλουν να προωθήσουν ένα ζήτημα που επηρεάζει μια κούφια ανθρώπους. «Αυτοί οι λίγοι άνθρωποι, όμως, ανήκουν όλοι στους χρηματοδότες των πολιτικών». Η αμερικανική τράπεζα JPMorgan βοηθάει τόσο πολλούς πελάτες της να εφαρμόσουν την τεχνική GRAT, ώστε έχει συστήσει ειδική μονάδα για τον σκοπό αυτό. Η ειρωνεία είναι ότι το Κογκρέσο κατέστρεψε νόμιμη την τεχνική το 1990 στην προσπάθειά του να κλείσει μια άλλη παρόμοια νομική «τρύπα» στον φορολογικό κώδικα που και πάλι είχε εκμεταλλευτεί ο κ. Κόβει.

Ο δικηγόρος κατάλαβε ότι οι πελάτες του μπορούσαν να εκμεταλλευτούν τον νέο νόμο και να μην πληρώσουν φόρο δωρεάς αν κάνουν κάτι που υπό άλλες συνθήκες δεν έχει κανένα νόημα: να μεταφέρουν περιουσιακά στοιχεία (π.χ. μετοχές ή χρήματα) σε ένα καταπιστεύμα με την οδοντία να τους επιστραφεί το σύνολο του ποσού εντός δύο

ετών. Επειδή δεν πληρώνει φόρο για δωρεά προς τον εαυτό του, το καταπιστεύμα δεν φορολογείται. Επειδή, δε, ο πελάτης δεν πληρώνει φόρο προκαταβολικά, η εφορία έχει χάσει προκαταβολικά το στοίχημα. Αν οι επενδύσεις του καταπιστεύματος αποφέρουν αρκετά μεγάλα κέρδη, αυτά καταλήγουν αφορολόγητα στους κληρονόμους. Αν όχι, το μόνο κόστος για τον πελάτη είναι τα δικηγορικά έξοδα, συνήθως μεταξύ πέντε και δέκα χιλιάδων δολαρίων, εξηγεί ο κ. Κόβει. Το 1993 η αμερικανική εφορία είχε απαγορεύσει την τεχνική GRAT και απαίτησε την καταβολή φόρου από μια πελάτισσα του κ. Κόβει εναντίον της οποίας προσέφυγε στη Δικαιοσύνη. Όμως, το 2000 το αμερικανικό φορολογικό δικαστήριο θεώρησε ότι με βάση τον νόμο του 1990 η τεχνική GRAT δεν είναι παράνομη. Ο κ. Κόβει είχε κερδίσει ένα σημαντικό βραβείο: την επίσημη έγκριση του φορολογικού του κόλπου.

Πλειοδοσία φοροαπαλλαγών για τα μάτια... της Boeing

Σχεδόν οι μισές πολιτείες των ΗΠΑ έχουν καταθέσει προσφορές προς την εταιρεία κατασκευής αεροσκαφών Boeing προκειμένου να την πείσουν να φτιάξει εκεί το εργοστάσιο όπου θα κατασκευάζεται το νέο της αεροπλάνο, το 777X. Μάλιστα, οι ελπίδες τους αναπτερώθηκαν διότι οι τελευταίες προσπάθειες να παραμείνει το εργοστάσιο στην περιοχή του Σιάτλ μάλλον αποτυγχάνουν, αφού η Boeing έστειλε την περασμένη εβδομάδα στο τοπικό σωματείο εργαζομένων στην αεροναυπηγική βιομηχανία σχεδόν απaráλλακτη την προσφορά που είχαν απορρίψει οι εργοζόμενοι στις 13 Νοεμβρίου.

«Το τίμημα που ζητάει η Boeing είναι υπερβολικά υψηλό», εξηγεί ο πρόεδρος του τοπικού σωματείου, αν και οι ηγέτες του εθνικού σωματείου επιμένουν ότι η προσφορά θα πρέπει να παρουσιαστεί στους εργαζομένους και να τους δοθεί η ευκαιρία να γνωστοποιήσουν τις δικές τους προτάσεις προς την Boeing. Όπως και να έχει, η αρχική απόρριψη της προσφοράς έχει πυροδοτήσει έναν πόλεμο προσφορών για το νέο εργοστάσιο που θα κα-

Περίπου οι μισές πολιτείες στις ΗΠΑ έχουν καταθέσει προσφορές με φορολογικές απαλλαγές προς την Boeing, προκειμένου να την πείσουν να φτιάξει εκεί τις μονάδες όπου θα κατασκευάζεται το νέο της αεροπλάνο, το 777X. Τα δύο εργοστάσια θα δημιουργήσουν 8.500 νέες θέσεις εργασίας.

τασκευάζει το 777X. Τον περασμένο μήνα, λίγες ημέρες πριν από την απόρριψη από το σωματείο εργαζομένων, οι βουλευτές της πολιτείας της Ουάσιγκτον προσέφεραν φορολογικές απαλλαγές ύψους 8,7 δισ. δολαρίων στην Boeing προκειμένου να πείσουν τ' αφεντικά της εταιρείας να μην εγκαταλείψουν την περιοχή. Η ίδια η Boeing έχει ανακοινώσει ότι εξετάζει 54 διαφορετικές τοποθεσίες σε 22 διαφορετικές πολιτείες που έχουν υποβάλει προσφορές προκειμένου να προσελκύσει το ενδιαφέρον της αεροναυπηγικής εταιρείας. Η Boeing έχει ανακοινώσει ότι θα γνωστοποιήσει τον νικητή του άτυπου διαγωνισμού στις αρχές του 2014. Ο νικητής θα κερδίσει ένα εργοστάσιο όπου θα συναρμολογείται το νέο 777X και ένα ακόμη εργοστάσιο όπου θα κατασκευάζονται από ανθρακόνημα τα φτερά του αεροπλάνου. Ακόμη σημαντικότερο, στα δύο νέα εργοστάσια αναμένεται ότι θα δημιουργηθούν 8.500 νέες θέσεις εργασίας για τα επόμενα 30 χρόνια. Ετσι εξηγείται και το μεγάλο ενδιαφέρον των 22 πολιτειών να κερδίσουν τον διαγωνισμό.

Η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας έχει κλείσει την κάνουλα της ρευστότητας προς τις εμπορικές τράπεζες, προκειμένου να περιορίσει τους κινδύνους «φούσκας» σε διάφορους τομείς της οικονομίας.

Νέα κρίση ρευστότητας για τις κινεζικές τράπεζες

Εκτοξεύθηκε στα ύψη το διατραπεζικό κόστος δανεισμού στην Κίνα και οι μετοχές συνέχισαν να υποχωρούν για έναντι συναπτά σεντερίσιον, καθώς φαίνεται πως η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας δεν έχει διοχετεύσει την αναμενόμενη ρευστότητα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Πηγές αναφέρουν ότι το τραπεζικό σύστημα της Κίνας διανύει τη χειρότερη κρίση ρευστότητας από τον Ιούνιο. Απώτερος στόχος της Κίνας είναι να περιορίσει σταδιακά τη ρευστότητα, ώστε να αποφύγει τη δημιουργία

υπεραξιών στις αγορές και στην οικονομία. Ωστόσο, οι κινήσεις της Λαϊκής Τράπεζας της Κίνας δεν φαίνεται να γνωστοποιούνται σε όλο τους το φάσμα και εύρος, με αποτέλεσμα να εντείνεται η αναστάτωση στις αγορές σε μια κρίσιμη περίοδο. Το κλίμα αβεβαιότητας αποδίδεται, επίσης, στη διεθνή συγκυρία. Ειδικότερα, στην απόφαση της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ να περιορίσει κατά 10 δισ. δολάρια το δικό της πρόγραμμα αγοράς ομολόγων του αμερικανικού Δημοσίου και ενυπόθη-

των δανείων. Το εβδομαδιαίο διατραπεζικό επιτόκιο αναρριχήθηκε 100 μονάδες βάσης μέσα στην εβδομάδα, φθάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο από τον Ιανουάριο του 2011.

Είναι χαρακτηριστικό το μεγάλο εύρος επιτοκίου στις διατραπεζικές συναλλαγές αυτής της εβδομάδας, με το κόστος του χρήματος να κυμαίνεται από 3% έως 10%. Αναλυτές σχολιάζουν ότι αυτή η νευρικότητα στις αγορές διατηρείται καθώς η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας περιορίζει τη ρευστότητα από το

σύστημα με έμμεσους τρόπους. Η κεντρική τράπεζα ανακοίνωσε αόριστα πως πραγματοποιεί βραχυπρόθεσμες πράξεις, οι οποίες συνήθως διαρκούν μία εβδομάδα, στη διατραπεζική αγορά, αλλά δεν αποσαφίνισε το ύψος των κεφαλαίων, το επιτόκιο δανεισμού ή τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που δανείστηκαν από αυτήν. Υπολογίζεται ότι μέσα στην εβδομάδα διοχετεύθηκαν 200 δισ. γουάν ή 33 δισ. δολάρια, σύμφωνα με τη χρηματοοικονομική ιστοσελίδα Netease.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

ΣΥΝΤΟΜΑ

Απονεμήθηκαν τα Κρατικά Βραβεία Αρχιτεκτονικής

Τα Κρατικά Βραβεία Αρχιτεκτονικής 2013 απονεμήθηκαν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Αναστασιάδη, σε εκδήλωση που έγινε στην Πανεπιστημιούπολη Κύπρου. Τα Βραβεία απονέμονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κάθε τρία χρόνια και αφορούν αποπερατωμένες μεμονωμένες οικοδομές ή συμπλέγματα οικοδομών που κρίνονται ως εξαιρετικά στο είδος τους ανεξάρτητα μεγέθους, τύπου και κόστους κατασκευής. Η Κριτική Επιτροπή, που απαρτιζόταν από τους: Αθηνά Αριστοτέλους-Κληρίδου, πρόεδρο και Μιχάλη Παπαγεωργίου, Μάριο Πελεκάνο, Θέμη Θεμιστοκλέους, Χρίστο Παπαστεργίου, Ανδρέα Αγαπίου, Μάριο Φωκά, Ζήνων Σιερεπεκλή και Νίκο Παττίχη, μέλη, αποφάσισε να βραβεύσει και να επιδώσει Εύφημες Μνείες κατά κατηγορία στα πιο κάτω έργα:

Κατηγορία Α - Αξιόλογο Αρχιτεκτονικό Έργο Βραβείο:

Γραφεία Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου στην Πάφο

Αρχιτέκτονες: Ηρακλής Παπαχρίστου

Εύφημος Μνεία:

Γραφεία Fameline Properties στη Λεμεσό

Αρχιτέκτονες: Αντρέας Βάρδας

Κατηγορία Β - Έργο Νέων Αρχιτεκτόνων

Εύφημος Μνεία:

«Πλαίσια Κατοικία» στην Αραδίππου

Αρχιτέκτονες: Σωτήρης Βίττις

Εύφημος Μνεία:

Μονοκατοικία στη Μακεδονίτσα

Αρχιτέκτονες: Πέτρος Φωκαΐδης και Λουκάς Τριάντης

Βασικό κριτήριο βράβευσης είναι η ποιότητα της αρχιτεκτονικής, η προσφορά της προς τον άνθρωπο και την κοινωνία γενικότερα, καθώς και η τεχνική συνέπεια στον τρόπο κατασκευής. Ανάμεσα στα κριτήρια επιλογής είναι ο τρόπος ένταξης της οικοδομής στον περιβάλλοντα χώρο, η κυριαρχούσα φιλοσοφία και βασική ιδέα, η καταλληλότητα της ως προς το σκοπό που προορίζεται, καθώς και η συνοχή, η συνέπεια και η καινοτομία στο σχεδιασμό, στον τρόπο κατασκευής και στη χρήση υλικών (συμπριλαμβανομένων και της εισαγωγής νέων τεχνολογιών υλικών προς το περιβάλλον). Τα Κρατικά Βραβεία Αρχιτεκτονικής αποτελούν την ύψιστη αναγνώριση από το κράτος για τα εξαιρετικά δείγματα της σύγχρονης αρχιτεκτονικής στην Κύπρο αλλά και ένδειξη δημόσιας αναγνώρισης και ενθάρρυνσης για υψηλού επιπέδου αρχιτεκτονική.

Όπως δήλωσε η κ. Αριστοτέλους-Κληρίδου, υποβλήθηκαν 43 μελέτες και τα 17 έργα αφορούσαν την κατηγορία αξιόλογων έργων και 26 ειδικού θέματος.

Η κριτική επιτροπή σημείωσε τον μειωμένο αριθμό συμμετοχών σε σχέση με τις προηγούμενες βραβεύσεις, γεγονός που πιθανόν να οφείλεται στην ύφεση στην οποία βρίσκεται η οικοδομική βιομηχανία σήμερα. Επεσήμανε ότι έχει παρατηρηθεί μία τάση αναζήτησης νέων μορφών έκφρασης, μέσω της αξιοποίησης νέων υλικών και προϊόντων υψηλής τεχνολογίας.

Τα έργα που βραβεύθηκαν, είπε, κριθηκαν ότι αποτελούν ουσιαστικά επιτεύγματα στον χώρο της σύγχρονης κυπριακής αρχιτεκτονικής. Έχουν κοινό παρανομαστή, την καθαρή και μελετημένη αρχιτεκτονική όψη, την επιμελημένη λεπτομέρεια, ευρηματικότητα και την ευαισθησία στη χρήση των υλικών, σύγχρονων και παραδοσιακών και καινοτόμων.

ΚΥΠΕ

Γενική πτώση τιμών κατά 50%

Εκτιμήσεις του επίτιμου προέδρου της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κτηματικών Επαγγελματιών

Μία πτώση τιμών της τάξης του 50% περίπου παρατηρείται σε όλες τις κατηγορίες ακινήτων σύμφωνα με τον επίτιμο πρόεδρο της FIABCI, της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κτηματικών Επαγγελματιών, Νικόλα Λεμονάρη. Πρώτη έχει επηρεασθεί η Πάφος - μειωμένες κατά 50% είναι οι τιμές και κατά 80% οι αγοραπωλησίες ακινήτων στην Πάφο- και η Λάρνακα, στη συνέχεια, όμως αλυσιδωτά επηρεάστηκαν όλες οι πόλεις, δήλωσε στο ΚΥΠΕ ο κ. Λεμονάρης και εκτίμησε πως δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα ούτε θα αρχίσει η ανάκαμψη ώστε όλοι οι εμπλεκόμενοι να απεγκλωβιστούν και να δουν καλύτερες μέρες. Η σημερινή κατάσταση στην κτηματαγορά μέρα με τη μέρα οδηγείται από το κακό στο χειρότερο, πρόσθεσε. «Για να υπάρξει αλλαγή πρέπει η Κύπρος να αποκτήσει ξανά την εμπιστοσύνη των επενδυτών και να ανακτήσει την αξιοπιστία μας, τόσο έναντι των ξένων όσο και των ντόπιων αγοραστών, να κυκλοφορήσει χρήμα στην αγορά με χαμηλό επιτόκιο όχι πάνω από 3%», αναφέρει.

Ο επίτιμος πρόεδρος της FIABCI εξέφρασε ανησυχία για το γεγονός ότι υπάρχουν σε πολλά σημεία, ιδιαίτερα στην Πάφο, ατελείωτες οικοδομές, αλλά και πολλές άλλες που είναι

«Βλέπουμε τις εκποίσεις σαν έναν κοιμώμενο γίγαντα, που όταν ξυπνήσει και ενεργοποιηθεί θα καταφέρει αλυσιδωτά τη χαριστική βολή στα χιλιάδες νοικοκυριά, στα τραπεζικά ιδρύματα, αλλά και στο ίδιο το κράτος», τονίζει ο επίτιμος πρόεδρος της FIABCI, της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κτηματικών Επαγγελματιών, Νικόλας Λεμονάρης.

τελειωμένες, και παραμένουν άδειες για μεγάλο χρονικό διάστημα.

«Η όλη εικόνα», παρατήρησε,

«δεν είναι καθόλου ευχάριστη, αφού πέραν και πάλι του οικονομικού έχουμε και την ακαταστασία και ασχμία που εύκολα

γίνεται αντιληπτή από μόνιμους κατοίκους της περιοχής, αλλά και περαστικούς.

Όσον αφορά τις εκποίσεις

ακινήτων, ο κ. Λεμονάρης είπε «τις βλέπουμε ακριβώς σαν έναν κοιμώμενο γίγαντα, που όταν ξυπνήσει και ενεργοποιηθεί θα καταφέρει αλυσιδωτά τη χαριστική βολή στα χιλιάδες νοικοκυριά, στα τραπεζικά ιδρύματα, αλλά και στο ίδιο το κράτος».

Σε σχέση με τους παράνομους κτηματομεσίτες, ο κ. Λεμονάρης είπε πως ιδιαίτερα οι ευρωπαϊκές καταγωγής παράνομοι κτηματομεσίτες συνέβαλαν και αυτοί σε μεγάλο βαθμό για τη σημερινή κατάσταση. Μας βρήκαν, είπε «σαν ξέφραγο αμπέλι, μπήκαν αλώνισαν και έφυγαν, παίρνοντας μαζί τους μόνο τα κέρδη». Σήμερα, συνέχισε, πολλοί παράνομοι έχουν κλείσει, όμως δυστυχώς αρκετοί συνεχίζουν να λειτουργούν.

Κάλυψε, τέλος, το αγοραστικό κοινό να είναι ιδιαίτερα προσεκτικό, να προτιμά να συναλλάσσεται με αδειούχους κτηματομεσίτες και να γνωρίζει ότι σήμερα υπάρχουν αρκετές ευκαιρίες τόσο για επένδυση όσο και για ιδιοκατοίκηση. Σε πολλές περιπτώσεις μπορεί κάποιος σήμερα να αγοράσει ακίνητο σε πιο χαμηλή τιμή απ' ό,τι είναι το πραγματικό κόστος. Πολλοί πωλούν απλώς για να κάνουν συντήρηση, επιβίωση της επιχείρησής τους ή να κλείσουν πληγές και όχι για να έχουν οποιοδήποτε κέρδος, σημείωσε.

Το πάρκο της Paramount γεννά υπεραξίες

Χαρακτηριστικό παράδειγμα του πώς μπορεί μια επένδυση μεγάλου κλίμακα να ενισχύσει και την αγορά ακινήτων αποτελεί το θεματικό πάρκο κινηματογράφου, που ξεκίνησε να κατασκευάζεται στην περιοχή της Μούρθια στην Ισπανία. Το νέο πάρκο, το οποίο φέρει την υπογραφή της Paramount, εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει σημαντικά όχι μόνο στην τοπική οικονομία (προβλέπεται αύξηση του ΑΕΠ της περιοχής κατά 2%), αλλά και στην αγορά κατοικίας.

Σύμφωνα με αναφορές τοπικών μεσσιτικών γραφείων, η άφιξη

Κατασκευάζεται στη Μούρθια και αναμένεται να αυξήσει το ΑΕΠ της περιοχής κατά 2%.

του πάρκου αναμένεται να αυξήσει το ενδιαφέρον για απόκτηση κατοικίας από αγοραστές του εξωτερικού. Ως εκ τούτου, θεωρούν ότι μέχρι να κατασκευαστεί το πάρκο, αλλά και αργότερα, οι αγοραπωλησίες, όπως επίσης

και οι τιμές των κατοικιών αναμένεται να αυξηθούν. Ηδη μάλιστα, η σχετική τάση έχει αρχίσει να καταγράφεται, καθώς ορισμένα γραφεία κάνουν λόγο για αύξηση των πωλήσεων κατά 70% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Σήμερα, οι τιμές είναι ακόμα σχετικά προσιτές, καθώς μια μονοκατοικία δύο υπνοδωματίων με κήπο και περιφραξη κοστίζει περίπου 55.000 ευρώ. Οι τιμές εκτιμάται ότι θα αυξηθούν σημαντικά όσο το πάρκο αρχίζει να παίρνει «σάρκα και οστά», καθώς έχει αρχίσει να παρατηρείται αύξηση της ζήτησης

από αγοραστές του εξωτερικού.

Το νέο πάρκο αναμένεται να εγκαινιαστεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2015. Η εταιρεία Premursa που βρίσκεται πίσω από το έργο ανέθεσε εργολαβίες ύψους 72 εκατ. ευρώ, προκειμένου να ξεκινήσει η κατασκευή της πρώτης φάσης του πάρκου. Το Paramount Theme Park θα διαθέτει περίπου 35-40 παιχνίδια και σημεία ενδιαφέροντος με εκτεταμένη χρήση υψηλής τεχνολογίας, καθώς στόχος των εμπνευστών του είναι η προσέλκυση τουλάχιστον 3 εκατ. επισκεπτών σε ετήσια βάση.

Επενδύσεις 4 δισ. ευρώ στην ευρωπαϊκή αγορά logistics στο τρίτο τρίμηνο του έτους

Πάνω από 4 δισ. ευρώ επενδύθηκαν κατά το τρίτο τρίμηνο του έτους στην αγορά των αποθηκευτικών εγκαταστάσεων (logistics) ανά την Ευρώπη, ποσό που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο από το δεύτερο τρίμηνο του 2006 (το καλύτερο τρίμηνο της σύγχρονης ιστορίας), όταν και είχαν τοποθετηθεί συνολικά 5,6 δισ. ευρώ στην αγορά. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία που ανακοίνωσε πρόσφατα η Jones Lang LaSalle, κατά το φετινό εννεάμηνο έχουν επενδυθεί συνολικά πάνω από 10 δισ. ευρώ για την απόκτηση εγκαταστάσεων logistics, μέγεθος που συνιστά

Είναι το υψηλότερο ποσό που έχει καταγραφεί μετά το δεύτερο τρίμηνο του 2007.

αύξηση της τάξεως του 73% σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο, όντας παράλληλα 16% υψηλότερο απ' ό,τι κατά το σύνολο του 2012. Δεδομένου μάλιστα του όψιμου ανταγωνισμού μεταξύ επενδυτών για ακίνητα αποθηκών, αλλά και τη συνεχιζόμενη

αύξηση της επενδυτικής επιποσότητας για τις μελλοντικές προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας, η Jones Lang LaSalle έσπευσε να αναπροσαρμόσει προς τα πάνω τις προβλέψεις για το τρέχον έτος. Πλέον, η διεθνής εταιρεία παροχής υπηρεσιών ακινήτων εκτιμά ότι ο κλάδος των logistics θα προσελκύσει συνολικές επενδύσεις άνω των 14 δισ. ευρώ, ποσό που είναι το υψηλότερο από το 2007, δηλαδή πριν από την έλευση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Μέχρι σήμερα, οι επενδυτές προτιμούν ακίνητα μεγάλης επιφάνειας ή ολόκληρα χαρτοφυλάκια ακινήτων.

Εκτιμάται ότι ο κλάδος των logistics θα προσελκύσει φέτος συνολικές επενδύσεις άνω των 14 δισ. ευρώ.

Αυξάνονται οι ουρανοξύστες στην περιοχή της Μ. Ανατολής

Ιδιαίτερα άνθησαν γνωρίζουν οι ουρανοξύστες στη Μέση Ανατολή, καθώς όπως προκύπτει από πρόσφατη έρευνα του CTBUH, ενός οργανισμού που παρακολουθεί τα υψηλά κτίρια ανά τον κόσμο και τις σχετικές εξελίξεις, έως το 2015 στην ευρύτερη περιοχή θα φιλοξενούνται σχεδόν 300 ουρανοξύστες, ύψους τουλάχιστον 150 μέτρων έκαστος. Μάλιστα, πλέον όλο και περισσότερα κτίρια αποτελούν ιδιαίτερα πολύπλοκες κατασκευές, οι οποίες όμως καθίστανται εφικτές χάρις στην ευρεία χρήση προηγμένων προγραμμάτων τρισδιάστατης απεικόνισης.

Το μέγεθος είναι εντυπωσιακό και προσλαμβάνει ακόμα μεγαλύτερη σημασία αν αναλογιστεί κανείς ότι το -όχι και τόσο μακρινό- 1995 οι ουρανοξύστες της Μ. Ανατολής ήταν μόλις δύο, έναντι 289 που θα καταγραφούν δύο δεκαετίες αργότερα. Η πλειονότητα εξ αυτών συγκεντρώνεται στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, καθώς εκεί θα βρίσκεται το 66% ή 192 ουρανοξύστες. Οι περισσότεροι ουρανοξύστες εντοπίζονται στο Ντουμπάι και το Αμπου Ντάμπι, ενώ ακολουθούν το Κατάρ, η Σαουδική Αραβία, το Κουβέιτ και το Μπακρέιν. Σημειώτέον ότι το Ντουμπάι φιλοξενεί και το υψηλότερο κτίριο στον κόσμο, τον πύργο Μπουρτζ Καλίφα των 828 μέτρων.

www.pwc.com.cy

Για να κατακτήσεις το αύριο, ξεκίνα από σήμερα

pwc

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Γλυπτική τέχνη απαλλαγμένη ενοχών

Ο εικαστικός Ζήνωνας Σιερεπεκλής χαράσσει διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο είναι και το φαίνεσθαι της σύγχρονης τέχνης

Συνέντευξη στον **ΑΝΤΩΝΗ ΣΚΟΡΔΙΛΗ**

Πού πάει σήμερα η τέχνη, τι σημαίνει και πώς το σημαίνει; «Διαπιστώνω μία μοναξιά, μία απόσταση από αυτό που λανσάρεται σαν τέχνη σήμερα και που έχει να κάνει είτε με περιτυλίγματα χωρίς περιεχόμενο είτε με εννοιολογικές αυταπάτες». Με τρόπο κάθετο και λόγο απέρριπτο ο Ζήνωνας Σιερεπεκλής χαράσσει διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο είναι και το φαίνεσθαι της σύγχρονης τέχνης. Το timing της δημόσιας διαπίστωσης/δήλωσης του διακεκριμένου Κύπριου αρχιτέκτονα του οποίου από τις 14 Δεκεμβρίου η γλυπτική του εκτίθεται υπό τον τίτλο «Εκκρεμότητες» στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο, καθορίζει εμμέσως πλην σαφώς ως «αποκλειστικό» τον πήχη αξιολόγησης του εκτιθέμενου γλυπτικού έργου του. 55 ιδιαίτερα γλυπτά, με κυρίαρχο υλικό το ξύλο αλλά και έντονη τη «μεταλλική» παρουσία εκτίθενται αυτή την περίοδο. Πόσω μάλλον όταν ο Σιερεπεκλής αποφεύγει να συστηθεί αυτάρεσκα και ως καλλιτέχνης επιμένοντας να συστήνει με τρόπο αυστηρά προσωπικό (απο-

«Με το ξύλο γίνεσαι ένα γιατί οι αντιστάσεις του είναι στα μέτρα τα ανθρώπινα» δηλώνει ο Κύπριος εικαστικός Ζήνωνας Σιερεπεκλής για το υλικό που χρησιμοποιεί.

Σήμερα διαπιστώνω μία απόσταση από αυτό που λανσάρεται σαν τέχνη και που έχει να κάνει είτε με περιτυλίγματα χωρίς περιεχόμενο είτε με εννοιολογικές αυταπάτες.

κλειστικό) καθεαυτή την τέχνη του. Εισαγωγικές συστάσεις απαλλαγμένες ενοχών: η πλέον απελευθερωτική προϋπόθεση αληθούς εξοικείωσης με τους κρίσιμους εκείνους τρόπους σκέψης που (μπορούν να) αναγνωρίζουν το πολλαπλό «ανάγλυφο» (εμφανές και αφανές, κυριολεκτικό και συμβολικό) μιας ολοκληρωμένης πρότασης τέχνης.

—Αρκεί η πρώτη ματιά για τη διαπίστωση ότι το γλυπτικό έργο που εκτίθεται είναι «έργο ζωής». Εξίσου ολοκληρωτική είναι κατ' ανάγκη και η πρώτη ερώτηση. Κίνητρο τέχνης και αφορμή ώστε να εκφραστεί, να εκδηλωθεί.

—Έχοντας κόψει δύο τένοντες των χεριών δεν έχω πια την αναγκαία δύναμη που τα εργαλεία απαιτούν, άρα η περί έργου ζωής διαπίστωση είναι αληθής και υπό την έννοια ότι δεν μπορώ να συνεχίσω τη γλυπτική δημιουργία. Το κίνητρο για το γλυπτικό έργο ζωής που μου ζητάτε συναρτάται με μία μορφή παλιμπαϊδισμού, η δε αφορμή με μία επίσκεψη στο εργαστήρι του Brancusi. —Παλιμπαϊδισμός ή βύθισμα στις μνήμες;

—Συχνά νιώθω να ταυτίζομαι με τον πρωτόγονο πρόγονο, κυρίως αυτόν της προ του χαλκού εποχής. Η ταύτιση ετούτη διαπιστώνω, δεν έχει να κάνει μόνο με την τέχνη μου αλλά και με άλλες πολλές πτυχές της συμπεριφοράς μου. Συχνά αντιδρώ ως κυνηγός — τροφοσυλλέκτης με ορμές που τις προκαλεί το άγχος του αμυνόμενου, του εν τρώμο ευρισκομένου. Το πρωτόγονο αυτό ορμέμφυτο που ως ρυθμιστής της ζωής εξουσιάζει μέρος της συμπεριφοράς μας βρίσκεται νομίζω πίσω από την ανάγκη μου να κατασκευάζω. Θα το πω και διαφορετικά. Έχω ανικνεύσει πολλές φορές μέσα μου μία μεταφυσική βεβαιότητα πως προέρχομαι από την Αφρική και πως κάποιες ρίζες μου απλώνονται ως την κοιλάδα της Μεσοποταμίας. Είναι βαθιά μέσα μου και ανικνεύσιμη μία εικόνα Αφρικανού που σκαλίζει ένα είδωλο, ένα τοτέμ στον πεσμένο από την καταγίδια κορμό ενός δέντρου.

—Η επαφή με τις βαθύτερες, ίσως και αρχέγονες μνήμες, κίνητρο δημιουργίας τέχνης; Αρκεί; Δίχως καταλύτες;

—Έζησα την παιδική ηλικία στην Πάφο λίγο μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η γενιά μου είχε πολύ περιορισμένα μέσα στη διάθεσή της, συνεπώς ο αυτοσχεδιασμός και το αυτότεχνο ήταν ένα τόσο υποχρεωτικό όσο και αναγκαίο δίδυμο, ήταν το απαραίτητο εκείνο στοιχείο τόσο για την επιβίωση όσο και για τη δημιουργία. Αν είχες το δαιμόνιο της τέχνης μέσα σου έπρεπε να το επαληθεύσεις χρησιμοποιώντας στοιχεία και

εργαλεία της φύσης, αν μάλιστα ήσουν από τους τυχερούς, δηλαδή γόνος τεχνίτη και όχι εργάτη ή αγρότη, είχες αμέσως ένα στρατηγικό πλεονέκτημα. Μου έλαχε αυτή η μεγάλη τύχη. Ο πατέρας μου ήταν πολυμήχανος και πανούργος. Το πανούργος με την κυριολεκτική του σημασία. Επί παντός έργου. Από παιδί μ' άρεσε να παρακολουθώ τα φυσικά φαινόμενα και την ύλη, την οποία άρχισα να σκαλίζω, να επεξε-

γάζομαι, να τακτοποιώ. Κάτι μέσα μου με τραβούσε να αναζητώ τα μυστικά της δομικής της υπόστασης. Έμαθα από νωρίς να την αφουγκράζομαι. Αυτό αναπόφευκτα μου έθεσε ερωτήματα σε σχέση με τις μορφές, τη λειτουργία και τους μηχανισμούς, με έβαλε σε απορία για το εύρημα και την ευταξία περί των εμπραγμάτων. —Νιώθω ότι εκκρεμεί μία διευκρίνιση στην περί των κινήτρων συζήτησή

μας. Σχετικά με τη μορφή παλιμπαϊδισμού που ορίσατε ως κίνητρο τέχνης.

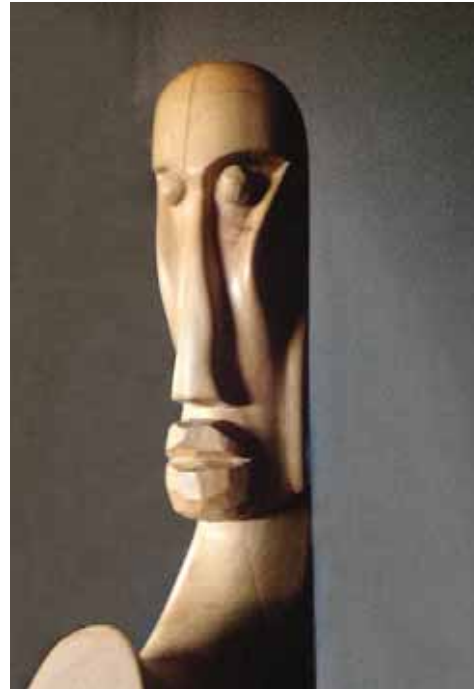
—Λέγοντας πως από παλιμπαϊδισμό σκαλίζω ή κατασκευάζω, εννοώ ακριβώς αυτή τη συνθήκη που οδήγησε τον άνθρωπο των σπηλαίων να χαράξει τις πρώτες αυλακίες στα κόκαλα και στην πέτρα. Έτσι νιώθω όταν πελεκώ την ύλη, ως ένας Homo Faber. Εξαιτίας αυτού νιώθω δυσχέρεια να αποδεχθώ την ιδιότητα του καλλιτέχνη ή του γλύπτη. Δεν με απωθούν οι συγκεκριμένες λέξεις, αλλά με προβληματίζουν εννοιολογικά. Με προβληματίζουν στην ευρύτερη προσπάθειά μου να καταλάβω πού πάει σήμερα η τέχνη, τι σημαίνει και πώς το σημαίνει. Στο πλαίσιο αυτής της γενικότερης αναζήτησης διαπιστώνω μία μοναξιά, μία απόσταση από αυτό που λανσάρεται σαν τέχνη σήμερα και που έχει να κάνει είτε με περιτυλίγματα χωρίς περιεχόμενο είτε με εννοιολογικές αυταπάτες.

—As εξειδικεύουμε περι αποστάσεων. Ζητώ τα μέτρα σας.

—Είναι φανερό από τα ίδια τα έργα γλυπτικής μου πως πίσω από αυτά κρύβεται μάλλον μία διάθεση παιχνιδιού, προσωπικής ευεξίας, γιατί όχι και χιούμορ, παρά μία στοχευόμενη με προει-

Η έκθεση γλυπτικής με τίτλο «Εκκρεμότητες» του Ζήνωνας Σιερεπεκλή στο Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο (οδός Νέας Έγκωμης 8, βιομηχανική περιοχή Έγκωμης), ολοκληρώνεται την Τρίτη 24 Δεκεμβρίου. Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 09:00-14:00 και 18:00-21:00 και Σάββατο-Κυριακή 09:00-21:00.

Νέα γλυπτά έργα του Ζήωνα Σιερεπεκλή όπως εκτίθενται σε ένα νέο χώρο, το Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο.

λημμένες απαιτήσεις αισθητική αναζήτηση. Εννοώ ότι όλα τα κομμάτια έχουν γίνει σε στιγμές που καθόλου δεν πέρανε από τον νου η σκέψη πως κάποια στιγμή θα εκτεθούν. Άρα μπορούμε να θεωρηθούν ως απαλλαγμένα ενοχών που άπτονται του σκοπού της τέχνης, έστω κι αν μπορούν να ονομαστούν αυτά καθαυτά ως έργα τέχνης.

—Εντέλει τα απαλλαγμένα ενοχών έργα τέχνης σας εκτέθηκαν. Απόφαση στιγμιαία;

—Στιγμιαία απόφαση αλλά συνάμα αναπόφευκτη. Επειθήν μετά από συνεχή και πολύχρονη έκκληση πολλών αγαπημένων προσώπων. Η δύναμη του «αναπόφευκτου» μου επέβαλε και την επιλογή ονομάτων ή τίτλων στα έργα. —Μία προσωπική έκθεση στο όνομα των αγαπημένων. Μιλήσαμε για τα πνευματικά: κίνητρα, αφορμές, μνήμες και καταλύτες. As μιλήσουμε παρακαλώ και για τα υλικά. Είναι κάτι παραπάνω από εμφανές ότι κυρίαρχο υλικό στην γλυπτική σας είναι το ξύλο.

—Με το ξύλο έχω ερωτική σχέση. Η μυρωδιά του μου προκαλεί πραγματική μέθεξη. Η αφή του μου φέρνει ρίγη που ανάλογα μόνο στο γυναικείο σώμα νιώθω. Γεννήθηκα μες στα ξύλα. Είχα την ευκαιρία, αφού ο πατέρας ήταν πελεκάνος, να αγκαλιάσω από πολύ μικρός αυτό το απίστευτα φιλικό και ερωτικό υλικό, να το νιώσω, ν' ακούσω τα βαθιά μυστικά του, να ψηλαφίσω τα νερά του, να χαϊδέψω τις νευρώσεις του, να δω και να διεισδύσω στα ανισότροπα μονοπάτια των ιδιοτροπιών του. Το ξύλο δεν είναι σαν την πέτρα ούτε σαν το μέταλλο. Το ξύλο έχει φιλότιμο, έχει μία ζέση που σου λέει είμαι ζωντανό. Η πέτρα είναι σκληρή, είναι κρύα. Στα κατάλοιπα της απάνω δεν θα μπορούσα ποτέ να κοιμηθώ. Ενώ στου ξύλου τα ροκανίδια, στο φυλλακούδι απάνω θα μπορούσα να λαξεύσω τα μορφότερα όνειρα. Όταν δουλεύεις το ξύλο βρίσκεσαι σε καθεστώς ερωτισμού. Το αγκαλιάζεις, το γλύφεις, το χαϊδεύεις, το μυρίζεις, το κρατάς άλλοτε σφιχτά κι άλλες φορές χαλαρά. Με το ξύλο γίνεσαι ένα, γιατί οι αντιστάσεις του είναι στα μέτρα τα ανθρώπινα.

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

22.12-27.12.13

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΘΕΑΤΡΟ

«Η πέτρα» στον ΘΟΚ

Ένα έργο του 2008 που ανεβαίνει από τον ΘΟΚ σε πανελλήνια πρώτη και πραγματεύεται με έναν ευφυέστατο τρόπο εξήντα χρόνια γερμανικής ιστορίας (1935-1993). Ένα σπίτι που αλλάζει χέρια ανάμεσα σε τρεις οικογένειες. Ένα θεατρικό έργο για την εισβολή του «άλλου». Τακτικές παραστάσεις Τετάρτη-Σάββατο στις 8.30 μ.μ. (εκτός 25, 26/12), νέο κτήριο ΘΟΚ, Λευκωσία. Πληρ. 7777217.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Πρώτο άλμπουμ και εμφανίσεις των Trio Frisson

Η μπάντα της funk και soul μουσικής Trio Frisson γιορτάζει την έναρξη της πρώτης δισκογραφικής της δουλειάς με το άλμπουμ «Great Escapes», με μία μουσική παράσταση στη Λεμεσό με ζωντανή εκτέλεση των νέων τραγουδιών. Οι Trio Frisson, Βύρμνας Αθηνοδώρου, Jamie Paul και ο Στυλιανός Πουργούρης έχουν τραβήξει την προσοχή του κοινού από το 2012 παρουσιάζοντας τις μουσικές τους σε φεστιβάλ, κερδίζοντας πολλούς θαυμαστές. Περιγράφοντας τη μουσική τους ως Hip-Soul, το συγκρότημα εισάγει ένα νέο κύμα ήχων και ύφους μουσικής, συνδυάζοντας μοναδικά τους ήχους της Funk, Soul και Hip-Hop, δημιουργώντας τα 11 αυθεντικά κομμάτια που παρουσιάζονται στον δίσκο. Κυριακή 22/12 μπαρ Σουσαμί, Κίτιου Κυπριανού 8 στη Λεμεσό στις 8:00 μ.μ. Η είσοδος θα είναι ελεύθερη και ο δίσκος θα πωλείται κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης. Πληρ. 99678070.

Η μπάντα των Trio Frisson αποτελείται από τους Βύρμνα Αθηνοδώρου, Jamie Paul και τον Στυλιανό Πουργούρη.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΚΑΜΠΕΡΑ ΕΚΘΕΣΗ

National Gallery of Australia
www.nga.gov.au/incas

«Gold and the Incas: Lost Worlds of Peru». Παρουσιάζοντας πάνω από 200 αντικείμενα κατασκευασμένα από χρυσό, ασήμι, πολύτιμους λίθους, υφαντά και πηλό, η έκθεση επιχειρεί να αναδείξει κάτω από νέο φως τους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν στο Περού πριν από την ισπανική κατάκτηση, με ιδιαίτερη έμφαση στους Inkas. Οι καλλιτέχνες και οι τεχνίτες της προκολομβιανής εποχής χειρίζονταν με μεγάλη δεξιοτεχνία τα μέταλλα και ήταν εξαιρετικοί κεραμοουργοί, υφαντές, ξυλογλύπτες και λιθοξοδοί. Στα έργα τους ενσωμάτωναν θρησκευτικούς, φυσικούς και πολιτικούς συμβολισμούς, απεικονίζοντας θεούς και ανθρώπους, ζώα, πουλιά και ψάρια, άλλοτε με νατουραλιστικές λεπτομέρειες και άλλοτε με απρόσμενη αφαιρετική φαντασία. Πολλά από τα τεχνολογικά τους επιτεύγματα αναδεικνύονται στα εκθέματα, όπως τα «κίπους», με τα οποία διατηρούσαν χρονικά αρχεία δεδομένων χρησιμοποιώντας νήματα με κόμπους που περιείχαν αριθμητικές και άλλες αξίες. Εως τις 21 Απριλίου.

ΜΠΙΑΜΠΑΟ ΕΚΘΕΣΗ

Guggenheim Bilbao
www.guggenheim.org/bilbao

«Antoni Tapies: Del objeto a la escultura». Η έκθεση είναι αφιερωμένη στο γλυπτικό έργο του διάσημου Καταλανού καλλιτέχνη Αντονι Τάπιες (1923-2012), με άξονα τη μεταμόρφωση οικιακών αντικειμένων σε έργα τέχνης με συμβολικό φορτίο. Ζωγράφος, γλύπτης και θεωρητικός, ο Τάπιες, ο οποίος κινήθηκε ανάμεσα στον σουρεαλισμό, στην εννοιολογική τέχνη και την arte povera, έπαιρνε συνθησιμένα αντικείμενα του σπιτιού και με τις παρεμβάσεις του τα διαμόρφωνε με εκφραστικότητα και μυστήριο. Στην έκθεση παρουσιάζονται περίπου εκατό έργα, με χρονολογική σειρά, αναδεικνύοντας τους πειραματισμούς του και την εξέλιξη της καλλιτεχνικής του γλώσσας. Εως τις 19 Ιανουαρίου.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Brooks Atkinson Theater
www.brooksatkinsontheater.com

«After Midnight». Το έργο είναι ένας φόρος τιμής στα θρυλικά τζαζ κλαμπ του Χάρλεμ των δεκαετιών '20 και '30, στα πρότυπα του περίφημου μιούζικαλ «Cotton Club Parade». Σε σκηνοθεσία και χορογραφίες του Γουόρεν Καρλάνι και καλλιτεχνική διεύθυνση του Γουίντον Μαρσάλις, ένα σύνολο ταλαντούχων καλλιτεχνών χορεύουν και τραγουδούν υπό τους ήχους της περίφημης ορχήστρας Jazz at Lincoln Center All Stars, ζωντανεύοντας τις αναμνήσεις από μια εποχή όπου η ποταπαγόρευση και η άνηση της τζαζ δημιουργούσαν εκρηκτικό μείγμα. Στα τραγούδια της παράστασης περιλαμβάνονται πολλές συνθέσεις του θρυλικού Ντιουκ Ελινγκτον. Η κριτική έχει υποδεχτεί την παράσταση με πολύ ευνοϊκά σχόλια, επαινώντας τις επιδόσεις των ερμηνευτών και της ορχήστρας.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Η Κύπρος υποδέχτηκε τον Αλέκο Φασιανό

Ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες ζωγράφους, ο Αλέκος Φασιανός, βρέθηκε στην Κύπρο πρόσφατα για τα εγκαίνια της νέας του εικαστικής δουλειάς. Τα εγκαίνια τέλεσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ενώ τον καλλιτέχνη προσφώνησε ο διευθυντής της «Καθημερινής» Ανδρέας Παράσχος. Η νέα έκθεση του Α. Φασιανού περιλαμβάνει καινούργια έργα του παγκοσμίου φήμης Έλληνα καλλιτέχνη. Πενήντα έργα με πίνακες, χαρακτικά και γλυπτά που είδαν για πρώτη φορά το φως της δημοσιότητας και θα εκτίθενται στην Κύπρο μέχρι το τέλος του χρόνου. Κατά την ομιλία του στα εγκαίνια, ο κ. Αναστασιάδης χαρακτήρισε την έκθεση «γιορτή της τέχνης και του πολιτισμού». Παρατήρησε, δε, ότι οι πολιτικοί περνούν και φεύγουν, αλλά έναν Φασιανό ουδείς μπορεί να τον διαγράψει, γιατί θα παραμένουν για πάντα τα έργα του. Τα έργα του Αλέκου Φασιανού θα εκτίθενται στην Golden gallery by Karatais, Μνασιάδου 8, Λευκωσία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου. Πληρ. 99643177.

Ο Αλέκος Φασιανός συγκινημένος ευχαρίστησε τον κ. Αναστασιάδη και του δώρισε το έργο του «Μέγας Αλέξανδρος».

ΘΕΑΤΡΟ

«Τα τζιτρολέμονα»

Η Θεατρική ομάδα «Σόλο για Τρεις» παρουσιάζει την παράσταση «Τα τζιτρολέμονα». Ένα κυπριακό λαϊκό παραμύθι για μικρούς και μεγάλους. Πρόκειται για μία πρωτότυπη θεατρική παράσταση βασισμένη στο ομώνυμο λαϊκό παραμύθι που βρίσκεται στο βιβλίο «Κυπριακά Παραμύθια - Διηγήσεις με Δράκους» του Νεάρχου Κληρίδη. Παρασκευή 27 και Σάββατο 28/12, 6:30 μ.μ., Παλιό Ευδάδικο, Λεμεσός. Πληρ. 96883720.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Χριστούγεννα με την Ελεωνόρα Ζουγανέλη

Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ τραγουδίστρια, που γνωρίζει μεγάλη απήχηση τα τελευταία χρόνια και αποτελεί ένα από τα υποσκόμμενα ονόματα στον χώρο της ελληνικής μουσικής σκηνής, θα βρεθεί στην Κύπρο για δύο εμφανίσεις. Η Ελεωνόρα Ζουγανέλη θα βρεθεί στην Κύπρο την παραμονή και ημέρα των Χριστουγέννων σε ένα πρόγραμμα με μερικά της και όχι μόνο τραγούδια. Τρίτη 24/12 και Τετάρτη 25/12, μουσική σκηνή RED, Λευκωσία. Πληρ. 22767711.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Αυτοκράτορας της Βανάντας

Ιστορία με ατμόσφαιρα καλοκαιριού καταμεσής στη νηπιονακή βαρυσκηνιαία αυτών των Χριστουγέννων:

Ήταν αρχές δεκαετίας του 1980 στην υπέροχη κι απομονωμένη, τότε, παραλία της Βανάντας στο βόρειο μέρος της Καρπάθου των Δωδεκανήσων. Χρειάζονταν 20 λεπτά περπάτημα από το Διαφάνι, μέσα από ένα ειδυλλιακό παραλιακό μονοπάτι, που περιείχε και λίγο σκαρφάλωμα. Οπότε αποκλειόταν η προσέγγιση σε παντός είδους τροχοφόρα.

Πάνω από το Διαφάνι, βρισκόταν σκαρφαλωμένο στον βραχώδη όγκο που έπεφτε απότομα δυτικά, στη μεριά του Κρητικού πελάγους, το περίφημο χωριό Όλυμπος. Μόλις είχε φτάσει εκεί το ηλεκτρικό ρεύμα και οι χωρικοί δεν είχαν συνθησει ακόμη τη χρήση του. Με λάμπες κηροζίνης φω-

τιζαν σπίτια και καφενέδες. Η Όλυμπος (θηλυκό γένος κι όχι τυχαία) είχε γίνει ρυθμός ανάμεσα στο φοιτητικό της εποχής, ως ένα ζωντανό λαογραφικό μουσείο με ημιαυτόνομη οικονομία, όπου οι γυναίκες διεύθυναν τα πάντα για την τροφοδοσία και αυτάρκεια του χωριού, ενώ οι περισσότεροι άνδρες ήταν ναυτικοί και καπεταναίοι, που έστεναν τους μισθούς για να καλύπτουν τις επιπλέον ανάγκες και για αποταμίευση.

Με αφορμή, λοιπόν, την εμπειρία της επίσκεψης στην «πρωτόγονη» μικροκοινωνία της Ολύμπου, κατέληξαν στην τότε «οικολογική» παραλία της Βανάντας και κάποιοι «ψαγμένοι» φοιτητές, ανήσυχια πνεύματα της εποχής. Πίσω από την παραλία και μέσα στις ελιές και τα πεύκα, υπήρχε μόνο ένας καφενές, που ήταν και μαγειρείο και ρεσιφιόν για τα 4-5 νοικοκυριά, μαγαζιά, καμαρούλες δύο επί τρία με τσιμεντόλιθους. Τα «υποστατικά» ανήκαν στον Μηνά. Τον επονομασθέντα -μετά την εμπειρία της δεκαήμερης συμβίωσης μαζί του- «Αυτοκράτορα της Βανάντας».

Ο Μηνάς προβληματιζόταν συνεχώς για το πώς θα αξιοποιούσε καλύτερα την περιοχή που κυριολεκτικά διαφάντευε, αφού ήταν σχεδόν ο μόνος ιδιοκτήτης γης που εφαιπτόταν με την παραλία στη μικρή ελιόφυτη κοιλάδα που την τύλιγε. Κατά τη διάρκεια της περιουλογής του, απλωμένος στις καρέκλες του καφενέ, ενίοτε ξεκινούσε ή βαριόταν να μαγειρέψει, οπότε φώναζε: «Ποιος θα μαγειρέψει σήμερα;». Και αναγκαστικά οι «πελάτες» κάτοικοι της παραλίας, έμπαιναν μέσα στο κουζίνακι, μαγειρεύαν, έτρωγαν, μάζευαν το τραπέζι, πλήρωναν (φοιτητικές τιμές) και μόνο που δεν έπλεναν τα πιάτα. Όταν κάποιος τολμούσε να διαμαρτυρηθεί για την εξυπηρέτηση, ο Αυτοκράτορας της Βανάντας του απαντούσε αφοπλιστικά: «Οποιασδήποτε δεν τ' αρέσει να φάει και στα α...α μου»... Πού να πας; 20 λεπτά μονοπάτι για το Διαφάνι και με το σουρουπό να γλιστράει στα μαύρα σκοτάδια, ο γυρισμός στην παραλία έμοιαζε με ταινία τρόμου.

Έτσι καθάρριζε και όταν του την έπιφταν κάποιος κουλτουριάρης, αμφισβητώντας

με πολιτικά επιχειρήματα την εξουσία του στην παραλία. «Οποιασδήποτε δεν τ' αρέσει να φάει και στα α...α μου»... απαντούσε οργισμένος ο Μηνάς. Στο μακρύ τραπέζι πάγκο, όπως στις κατασκηνώσεις, όλοι μαζί, άγνωστοι και γνωστοί, σε γλάντια και διαξήφιστους, σε τραγούδια και παρεξηγήσεις, σε βαθυστόχαστες αναλύσεις και παραληρήματα, και ο Αυτοκράτορας στη γωνιά του να εποπτεύει τον χώρο και να οραματίζεται το μέλλον της Βανάντας. Και «Οποιασδήποτε δεν τ' αρέσει... ξέρεις...». Εν τέλει όλοι περνούσαν υπέροχα, μέχρι να φύγουν...

Τελευταία διάβασα σε ένα ταξιδιωτικό μπλόγκ το εξής: «Ένας τύπος στην παραλία της Βανάντας είναι μια κατηγορία μόνος του... άπιστος! Έχει στήσει στο χωράφι του ένα υποτυπώδες camping και δεν αφήνει κανένα να κοιμηθεί στην παραλία...». Και δίπλα μία φωτογραφία με ένα μαύρο ντεπόζιτο καουσιμων όπου αναγράφεται: «Οι κυβερνήσεις πέφτουνε μα η Βανάντα μένει...». Και με δρόμο πλέον... Καλά Χριστούγεννα αδέρφια και «Οποιασδήποτε δεν αρέσουμε... ξέρете εσείς...»

«Οποιασδήποτε δεν τ' αρέσει να τρώει αλλού και στα α...α μου»...

Πίτερ Ο' Τουλ, εκθαμβωτικό αστέρι

Η κινηματογραφική παρουσία του αποθανόντος ηθοποιού χαρακτηρίστηκε από το στοιχείο του εξωτισμού

Του **PETER BRADSHAW**
THE GUARDIAN

Υπήρχαν ίσως κι άλλοι ηθοποιοί εξίσου ωραίοι με τον Πίτερ Ο' Τουλ στο απόγειό του, τη δεκαετία του '60, σίγουρα όμως κανένας δεν είχε τέτοια μαγικά μάτια — μάτια εκμαυλιστή ή οραματιστή, αμρωτώλου ή αγίου. Εκείνο το πρόσωπο ακτινοβόλουσε ευφύα και ρομαντισμό. Υπήρχε όμως και κάτι βασανισμένο, σεξουαλικά ιδιότροπο και δυσλειτουργικό, κάτι που κανένας ρόλος του δεν θα μπορούσε

“

Ηταν υποψήφιος οκτώ φορές για Όσκαρ καλύτερου ηθοποιού, αλλά δεν το κέρδισε ποτέ-και ούτε αντισταθμίστηκε η αδικία με το Όσκαρ «συνολικής προσφοράς» που του απονεμήθηκε το 2003.

ποτέ να εκφράσει πλήρως.

Το 1962, στα 30 χρόνια του, ο άγνωστος Πίτερ Ο' Τουλ έκανε ένα εκθαμβωτικό ντεμπούτο στο σινεμά, πρωταγωνιστώντας στη μνημειώδη ταινία του Ντέιβιντ Λιν «Ο Λόρενς της Αραβίας». Η εντύπωση ήταν εκπληκτική — το ίδιο μεγάλο με εκείνη που είχε κάνει η Βίβιαν Λι στο «Όσα παίρνει ο άνεμος» μια γενιά νωρίτερα. Ήταν ανεπιτήδευτος, σβέλτος, κομψός, έντονα Αγγλός -παρότι ο ίδιος ο Ο' Τουλ ήταν Ιρλανδός και υπερήφανος γι' αυτό- και επίσης ήταν απίστευτα σέξι.

Να λοιπόν ένας αυθεντικός σταρ που είχε ξεπηδήσει σχεδόν από

Το 1962, στα 30 χρόνια του, ο άγνωστος Πίτερ Ο' Τουλ έκανε ένα εκπληκτικό ντεμπούτο στο σινεμά, πρωταγωνιστώντας στη μνημειώδη ταινία «Ο Λόρενς της Αραβίας».

το πουθενά: ήταν διαφορετικός από τα νεαρά λιοντάρια της εργατικής τάξης, όπως ο Αλμπερτ Φινέϊ και ο Μάικλ Κέιν, καθώς διέθετε μια εκλέπτυνση και μια αυτοσυγκρασία που μπορούσαν να συγκριθούν με του Λόρενς Ολίβιε. Και το πιο εκπληκτικό όσον αφορά το «Λόρενς της Αραβίας» ήταν πως επρόκειτο για μια ταινία όπου δεν έπαιζε καμιά γυναίκα και γύρω από τον πρωταγωνιστή δεν υπήρχε το παραμικρό ρομαντικό ενδιαφέρον. Ο Ντέιβιντ Λιν έδωσε, στο μέτρο που μπορούσε, κάποιες νύξεις ομοερωτισμού. Σε άλλες ταινίες, ο Ο' Τουλ έπαιξε πολύ πειστικά τον ρόλο του γόπ και του γυναίκα,

ωστόσο αυτό το στοιχείο του εξωτισμού και του κινδύνου ποτέ δεν τον εγκατέλειψε.

Είναι απίστευτο που ο Ο' Τουλ ήταν υποψήφιος οκτώ φορές για Όσκαρ καλύτερου ηθοποιού αλλά δεν το κέρδισε ποτέ — και ούτε αντισταθμίστηκε η αδικία με το Όσκαρ «συνολικής προσφοράς» που του απονεμήθηκε το 2003. Η τελευταία υποψηφιότητά του ήταν το 2006, στα 74 χρόνια του, όταν είχε παίξει στο φιλμ «Αφροδίτη» του Ρότζερ Μίτσελ έναν ηλικιωμένο που βασανίζεται από την επιθυμία για μια όμορφη νεαρή γυναίκα. Ήταν ένας κλασικός ρόλος για τον Ο' Τουλ: περιπαικτικός,

πνευματώδης και αυτοσαρκαζόμενος, υποφέρει από τις ερωτικές του επιθυμίες και βρίσκει καταφύγιο σε ένα παραλήρημα εξεζητημένων ευρυμάθειας, που τελικά αποκαλύπτει πόσο ευάλωτος είναι.

Η δεκαετία του '60 ήταν η καλύτερη εποχή του: ένας δυναμικός, γοητευτικός σταρ που πάντα υποσχόταν και απέδιδε κάτι το ιδιαίτερο. Ήταν υποψήφιος για Όσκαρ για τις ερμηνείες του στο φιλμ του Πίτερ Γκρένβιλ «Μπέκετ», το 1964, και στο «Λιοντάρια τον χειμώνα» του Αντονι Χάρβεϊ, το 1968.

Και στις δύο ταινίες έπαιξε το ίδιο πρόσωπο, τον βασιλιά Ερρίκο

Β'. Στην πρώτη είχε απέναντί του τον Τόμας Μπέκετ του Ρίτσαρντ Μπάρτον, έναν άγιο της εποχής του, στο «Λιοντάρια» αγωνιζόταν ενάντια στις φιλοδοξίες των γιών του και της συζύγου του, της Ελεονώρας της Ακιτανίας, που την ερμήνευε η Κάθριν Χέτμπαρν. Ο ρόλος έφερε στην επιφάνεια τη βασιλική αρχοντιά του Ο' Τουλ, την ικανότητά του να δείξει τον φόβο και την οργή του αρχηγικού αρσενικού που αναγκάζεται να υποχωρήσει.

Στο «Goodbye Mr Chips» του Χέρμπερτ Ρος (1969), βασισμένο στο θεατρικό έργο του Τέρενς Ράτιγκαν, κέρδισε τις εντυπώσεις παίζοντας έναν συνεσταλμένο δασκάλο που ερωτεύεται την Πετούλα Κλαρκ, ενώ το 1972 έκανε ένα απρόσμενο βήμα συμμετέχοντας στο θρίλερ του Πίτερ Μέντακ «The Ruling Class», στον ρόλο ενός μισότρελου νεαρού ευγενή.

Από εκεί και πέρα η καριέρα του πήρε την κατφόρα, ωστόσο υπήρξαν δύο αξιοσημείωτες ταινίες -αμφότερες με θέμα τον κινηματογράφο και τη σόου μπίζνες- που τον έφεραν και πάλι στο προσκήνιο τη δεκαετία του '80. Στο φιλμ «The Stunt Man» υποδύεται πολύ πειστικά έναν μεγαλομανή, ψυχικά διαταραγμένο σκηνοθέτη, ενώ στο «Η αγαπημένη μου χρονιά», του Ρίτσαρντ Μπέντζαμιν (1982), έδωσε πραγματικό ρεσιτάλ ηθοποιίας. Η ταινία είναι βασισμένη σε αναφοράς για τον Ερολ Φλιν όταν, πρόωρα γερασμένος και μεθυσμένος, έκανε μια καοστική εμφάνιση στην εκπομπή του Σιντ Σίζαρ «Your Show of Shows». Ο Ο' Τουλ υποδύθηκε έναν ξεθωριασμένο αστέρα της χρυσής εποχής που τον καλούν σε τηλεοπτικό σόου και με εκπληξη ανακαλύπτουν ότι προκαλεί άφθονο γέλιο.

Το τελευταίο φιλμ

Το τελευταία χρόνια ο Πίτερ Ο' Τουλ εξακολούθησε να συμμετέχει σε σποραδικά σε ταινίες. Ανάμεσά τους η «Τροία», το 2005, όπου ερμήνευσε τον Πρίαμο, και η «Αφροδίτη», το 2006, στην οποία οφείλει την τελευταία υποψηφιότητά του για Όσκαρ. Πριν από έναν χρόνο ανακοίνωσε ότι αποσύρεται, ωστόσο πήρε πίσω την απόφασή του και συμμετείχε στο φιλμ του Μάικλ Ρέντγουιν «Katherine of Alexandria», στον ρόλο ενός Ρωμαίου ρήτορα. Η ταινία έχει προγραμματιστεί να προβληθεί το 2014. Παρά τα σκαμπανεβάσματα της καριέρας του, η εκτίμηση για τον Πίτερ Ο' Τουλ παρέμεινε μέχρι το τέλος πέρα από κάθε αμφισβήτηση. Πάντα όμως θα τον θυμόμαστε για τον μεγάλο του ρόλο, στον οποίο έδωσε τόση δύναμη και πάθος: τον Τόμας Εντουαρντ Λόρενς, τον άνθρωπο που κατάφερε από μόνος του να καθοδηγήσει με επιτυχία μια αραβική δύναμη εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και να κάνει έξω φρενών τους κορδαμένους γραφειοκράτες που αποτελούσαν το σώμα αξιωματικών του βρετανικού στρατού. Είφερε στην κινηματογραφική οθόνη ακαταμάχητη ερωτική γοητεία και αιχμηρή αίσθηση κινδύνου. Και τώρα η αναχώρησή του έφερε λύπη στην καρδιά μας.

ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΚΥΠΡΟΥ

2ος
ΧΡΟΝΟΣ

**ΚΑΛΙ-
ΚΑΝΤΖΑΡ
& ΣΙΑ!...**

ΕΝΑ ΜΙΟΥΖΙΚΑΛ ΤΣΕΠΗΣ ΤΩΝ
**ΛΕΑΣ ΜΑΛΕΝΗ
ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ**

ΣΕ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΔΗΜΗΤΡΗ ΖΑΒΡΟΥ

ΘΕΑΤΡΟ ΘΟΚ
ΣΚΗΝΗ 018

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
18, 19, 20, 21, 22, 27, 28,
29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 6.00μ.μ.
19, 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ &
2, 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 10.30π.μ.

ΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΘΑ ΕΙΝΑΙ
ΜΕ ΔΙΓΛΩΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ
ΥΠΕΡΤΙΤΛΟΥΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΘΕΑΤΡΟ ΘΟΚ
ΤΗΛ. 7772717
(ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ 9,
1096 ΛΕΥΚΩΣΙΑ,
ΧΩΡΟΣ ΠΑΛΙΟΥ ΓΣΠ)

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΣΚΗΝΗ 018

ΤΙΜΗ ΕΙΣΗΤΗΡΙΑΣ: €6

WWW.THOC.ORG.CY
ΘΟΚ/THOC

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

LOVE
100.7FM
88.7

RED live! www.music.net.cy/red
facebook.com/redlivestage

**ΓΙΟΡΤΙΝΕΣ
ΒΡΑΔΙΕΣ
ΜΕ ΤΗΝ**

**ΕΛΕΩΝΟΡΑ
ΖΟΥΓΑΝΕΛΗ**

**ΤΡΙΤΗ 24/12 & ΤΕΤΑΡΤΗ 25/12 (ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ)
ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 22.30 | ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ: 22 76 77 11**

CENTRUM
HOTEL

ZANITTOZ

Landas

MUSIC.
NET.CY
το πρώτο μουσικό site

LOVE
100.7FM
88.7

Αναγνωστικό ταξίδι στ' αστέρια του 2013

Συnergάτες της «Κ» επιλέγουν από μια πλούσια και αξιόλογη παραγωγή τα βιβλία που έκριναν ως πιο σημαντικά

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

• 360, Αχιλλέας Κυριακίδης, εκδ. Πατάκη. Ο Κυριακίδης διαγράφει τον κύκλο των ανθρωπίνων και μιλά για τη ζωή: για τα πρόσωπα και τα προσώπια, τη μοίρα και τον αυτοπροσδιορισμό, τη σχέση με τον άλλον ως σχέση με τον εαυτό, για το τυχαίο και τη μνήμη, την τέχνη και τη λύτρωση. Στιλίστας, βιρτουόζος μιας μιμησιαστικής αφήγησης που συνοφθαλμίζει τα γεγονότα με τις λέξεις, τους ήχους και τις εικόνες που τα έχουν ήδη καταγράψει ή σχολιάσει στην αέναη επανάληψή τους, μας χαρίζει μια νουβέλα πυκνή, πικρή, ανάλαφρη και υπέροχη.

• Το χόδι, Αλέξανδρος Στεφανίδης, εκδ. Αγρα. Τα διηγήματα του πρωτοεμφανιζόμενου Στεφανίδη αιφνιδιάζουν τον αναγνώστη. Σπαρακτική λιτότητα, τεχνική αρτιότητα, γλώσσα δραστική όσο δεν παίρνει.

• Το ταξίδι στην Ελλάδα, Δημήτρης Νόλλας, εκδ. Ικαρος. Κάθε κειμενικό «ταξίδι στην Ελλάδα» αναζητούσε, από πολύ παλιά, την ελληνικότητα, τον ιδιαίτερο τρόπο ιστορικής ύπαρξης της χώρας μέσα από τους ανθρώπους. Στην ίδια ακριβώς λογική κινείται και το τελευταίο μυθιστόρημα του Νόλλα, ευσύντοπο όπως πάντα, προσπλωμένο στην έννοια του τόπου ως συστατικού της ψυχής, που ανέκαθεν τον στοιχειώνει. Συνδυάζοντας την ανθρωπολογία με την πολιτική, ο Νόλλας επιμένει στην ατέλεια του ανθρώπου που μοιραία γράφει την Ιστορία, και στην Ελλάδα.

• Η άσκηση του Ροτ, Βασιλική Ηλιοπούλου, εκδ. Πατάκη. Η Ηλιοπούλου επιστρέφει στον Εμφύλιο μέσα από τις μνήμες ενός ανθρώπου που έζησε τις συνέπειές του στο πετό του, ξενιτευτηκε και τώρα επιστρέφει σε μια Αθήνα η οποία για άλλη μια φορά φλέγεται και πυρπολεί τη μνήμη του που υποχωρεί και την ψυχή του που ποθεί τη λύτρωση.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

• Στα δίκτυα του Μάττο, Μια υπόθεση για τον αρχιφύλακα Στούντερ, Friedrich Glauser, Μετ., επιμ., σμμ.: Γ. Καλλιφατιδής, εκδ. Νεφέλη. Ένας σημαντικός συγγραφέας του Μεσοπολέμου. Ένας «Μαιγκρέ της Βέρνης» εξιχνιάζει διαισθητικά μια υπόθεση που εκτυλίσσεται στον κλειστοφοβικό χώρο ενός ψυχιατρικού ιδρύματος, σε μια Ελβετία «υπεράνω πάσης υποψίας».

• Σεληνιασμός, Ζωρζ Σιμενόν. Μετ.: Αργ. Μακάρωφ, εκδ. Αγρα. Εμμονές, έρωτες και εφιάλτες από τη δυτική ακτή της Αφρικής στη Γαλλία.

• Ιλιγγος, Γιάννης Μαρής, Πρόλογος: Α. Αποστολίδης, εκδ. Αγρα. Όταν η μνήμη παίζει περιέργα παιχνίδια και κάποιοι αρχαιοκάπηλοι ετοιμάζουν το «μεγάλο κόλπο», ο αστυνομός Μπέκας παρανοηθεί. Ακόμη ένα ανέκδοτο έργο του πατριάρχη της αστυνομικής λογοτεχνίας, που δημοσιεύτηκε σε συνέχειες στην «Απογευματινή», το 1961.

• Τα Χριστούγεννα του Μαιγκρέ και άλλες χριστουγεννιάτικες ιστορίες, Ζωρζ Σιμενόν. μετ.: Α. Μακάρωφ, εκδ. Αγρα. Σε ένα κιοτισμένο και λαμπερό, από στολιωμένες βιτρίνες και γιορτινά φώτα, Παρίσι, τρεις ιστορίες, σαν παραμύθια για ενήλικους. Τρεις υποθέσεις που αναβοσβήνουν στον φωτεινό χάρτη της πόλης, σαν λαμπάκια σε χριστουγεννιάτικο δέντρο.

• Ρόζα, Jonathan Rabb. Μετ.: Ρ. Γεωργιάδου, εκδ. Πόλις. Η ζωή και ο θάνατος της «κόκκινης Ρόζας» ξαναγράφεται και διαβάζεται σαν αστυνομικό θρίλερ στα ταραγμένα χρόνια της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης. Ο συγγραφέας κινείται επάξια στη σύγχρονη παράδοση του Άλαν Φερστ και του Φίλιπ Κερ.

• Το κληνίγι του θησαυρού, Αντρέα Καμιλλέρι. Μετ.: Φωτ. Ζερβού, εκδ. Πατάκη. Όταν η πλὴξ συναντάει τον Σιμενόν... και μια κούκλα, τότε ζυγνιάει το αστυνομικό τμήμα στη Βιγκάτα.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

• Μακάρι να ήσουν εδώ, Γκράχαμ Σουίφτ. Μετ.: Θ. Σκάσσης, εκδ. Εστία. Υφαινοντας τις μικροϊστορίες δύο οικογενειών κτηνοτρόφων από το Ντέβον της Αγγλίας στον καμβά της μακροϊστορίας, ο συγγραφέας, με λεπτότητα και διακριτική μεγαλοχλία, μεταμορφώνει ένα συζυγικό καβγαδάκι σε στοχασμό για την παρακμή της παλιάς Αγγλίας και τη σκιά ενός νεκρού στο Ιράκ σε φιλικό φαντασμα-λυδία λίθο των επλογών όπως επέζησαν.

• Η κόμη της Αφροδίτης, Μικαέλ Σίκιν. Μετ.: Στ. Αργυροπούλου, εκδ. Μεταίχμιο. Ρωσόφωνοι πρόσφυγες αφηγούνται τις ιστορίες τους σε ένα κέντρο υποδοχής τους στην Ελβετία, ένας πατέρας γράφει στον αποξενωμένο γιο του, σπαράγματα ημερολογίων έρχονται στο φως. Ιστορίες που συνδέουν την αρχαία ιστορία με τη σύγχρονη, την οδύνη με την απόλαυση, την αυτοβιογραφία με τη μυθοπλασία.

• Ζωή μετά τη ζωή, Κέιτ Ατκινσον. Μετ.: Μ. Γκανά, εκδ. Μεταίχμιο. Επικέντρο του μυθιστορήματος είναι η διαίωνα ανθρώπινη απορία: τι θα γινόταν αν η ζωή μου είχε εξελιχθεί διαφορετικά; Χιούμορ και τρυφερότητα, σε ένα μυθιστόρημα που συνοψίζει τον σύντομο 20ό αιώνα, μιλώντας για τον χρόνο και τη στιγμή, τη μοίρα και την πιθανότητα.

• Το ταγκό της παλιάς φρουράς, Αρτούρο Πέρεθ-Ρεβέρτε. Μετ.: Τ. Σπερελάκη, εκδ. Πατάκη. Πληθωρική ιστορία έρωτα, παραπλάνησης, πολιτικο-σεξουαλικής ιντριγκας και κατασκοπείας με πρωταγωνιστές έναν γοητευτικό απατεώνα και μια καλλονή της υψηλής κοινωνίας. Με μουσικό υπόβαθρο το ταγκό, το βιβλίο ανασυνθέτει νοσταλγικά περασμένες

εποχές και πλάθει πρόσωπα κινηματογραφικής λάμψης.

ΠΑΙΔΙΚΑ

• Ηθελα μόνο να χωρέσω, Στέλλα Κάσδαγλη, εκδ. Πατάκη. Μανία για αδυνάτισμα, διατροφική διαταραχή, «νευρογενή ανορεξία» κάπου ανάμεσα στο συνοικιακό λύκειο (Καλλιθέα) και το Mall: χρησιμοποιώντας πειστικά όλα τα σύγχρονα μέσα (sms, Facebook, εφηβική αρχική), η συγγραφέας βουτάει στο κενό της εφηβικής περιπέτειας χωρίς αλεξίπτωτο.

• Το βιβλίο όλων των πραγμάτων, Χις Κέιγερ, εκδ. Polaris. Λογοτεχνία που αφηγείται τη χειραφέτηση από τον υποκριτικό θρησκευτικό-κοινωνικό πουριτανισμό της μικροαστικής οικογένειας στη μεταπολεμική Ολλανδία. Συγγραφέας κλασικός,

με κορυφαίες διακρίσεις και γραφή που θα θυμίσει σε πολλούς τη Δέλτα, τη Ζέη, τη Σαρή.

• Ο φίλος μου ο δράκος, μια ιστορία με κινέζικα ιδεογράμματα, Christoph Niemann, εκδ. Νεφέλη. Η Κίνα και οι άνθρωποι της μας συναντούν από χίλιες μεριές, παραμένοντας ταυτόχρονα άγνωστοι, απροσπέλαστοι. Ευρηματικά, και με άψογη εικονογράφηση, το μικρό παιδί εισάγει εδώ στην κινεζική γραφή, στα ιδεογράμματα, με τη βοήθεια ενός μικρού κινεζικού δράκου. Τερπινό και πολλαπλά ωφέλιμο.

• Ρίκο και Οσκαρ, το μυστήριο του ριγκάτονι, Αντρέας Στάινοθεώδωρου, εκδ. Μεταίχμιο. Το πρώτο βιβλίο της δίκαια βραβευμένης σειράς «Ρίκο και Οσκαρ», με πρωταγωνιστές «ιδιόμορφα» και «ιδιοφυή» Βερολινεζάκια: καλά καμουφλαρισμένη ευαισθησία, αστυνομικό σασπένς, σεργάρισμα με χιούμορ σε άβολα θέματα. Ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

• Ναι, Βιρτζίνια, υπάρχει Άγιος Βασίλης, Βασίλης Παπαθεοδώρου, εκδ. Καστανιώτης. Η πραγματική ιστορία της μικρής Βιρτζίνια Ο' Χάνλον και του Φράνσις Τσερτς, αρχισυντάκτη της νεοορθόδοξης εφημερίδας «Σαν» (1933-1950). Το βιβλίο υπερασπίζεται την πίστη στον Άη Βασίλη ως δυνατότητα, αλλά και ως αναφαίρετο δικαίωμα της παιδικής καρδιάς να θερμαίνεται από την ελπίδα, ακόμη και όταν όλα μοιάζουν να έχουν καθεί – ή ιδίως τότε.

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

• Το χριστουγεννιάτικο δέντρο, Ε. Ε. Κάμινγκς. Μετ.: Χάρης Βλαβιανός, εικονογράφηση: Πάολο Γκέτσι, εκδ. Νεφέλη. Ένα από τα ωραιότερα ποιήματα που έχουν γραφτεί για τις μέρες των Χριστουγέννων, που υπογράφει ένας από τους σημαντικότερους Αμερικανούς ποιητές.

• Χιονοθύελλα με άρωμα πικραμύγδαλου, Camilla Lackberg. Μετ.: Γ. Κονδύλης, εκδ. Μεταίχμιο. Αστυνομικό μυθιστόρημα, με συγκέντρωση γύρω από το γιορτινό τραπέζι, με μια χιονοθύελλα που δυσκολεύει τα πράγματα, με τον απαραίτητο επιθεωρητή και, φυσικά, το έγκλημα. Μια καλή πρόταση για απομόνωση μετά την υπερκοινωνικοποίηση των ημερών.

• Η ωραιότερη ιστορία του κόσμου, Πανελίς Καλιτσός, εκδ. Πατάκη. Μια διαφορετική χριστουγεννιάτικη ιστορία. Η ιστορία της ανακακώς των Χριστουγέννων του

1914, βασισμένη σε μαρτυρίες που είχε στη διάθεσή του ο συγγραφέας: αλληλογραφία στρατιωτών, ημερολόγια πολέμου, αποφάσεις στρατηγείων, φωτογραφίες από τα χαρακώματα ή κείμενα που γράφτηκαν αργότερα για την ανακακή του πολέμου εκείνα τα Χριστούγεννα.

• Τα Χριστούγεννα ενός άτυχου μπάτσου, Άνδρεας Μπίτσου, εκδ. Καστανιώτης. Συλλογή διηγημάτων που διαδραματίζονται τις μέρες των Χριστουγέννων και αναδίδουν τις αντιφάσεις των γιορτών.

• Χριστούγεννα και κιονιάς, Χρήστος Μπουλάκης (επιμ.), εκδ. Νάρκισσος. Πενήντα τέσσερα διηγήματα, από 34 σημαντικούς Έλληνες συγγραφείς από το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα.

• Μίσκα, Marie Colmont, Olivier Tallec. Μετ.: Φίλιππος Μανδηλαράς, εκδ. Κόκκινο. Όταν ένα λούτρινο αρκουδάκι αποφασίζει να αποδράσει από την κακομεταχείριση που υφίσταται από την κακομαθημένη μικρή στην οποία ανήκει και βρίσκει, παραμονή Χριστουγέννων, μόνο στο δάσος...

ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

• Πύρρος, ο δρόμινος μάγιστρος, Αλέξανδρος Γιώτης, εκδ. Τόπος. «Το παρελθόν και το μέλλον είναι στο βάθος της κατασκόλας», γράφει ο πρόωρα χαμένος δάσκαλος, γαστρογράφος, ερευνητής, συγγραφέας, μάγιστρος. Ουσιαστικά πρόκειται για τη μαγειρική του «διαθήκη», που διαβάζεται σαν μια περιπέτεια γύρω από το πώς ένας άνθρωπος βρίσκει τον δρόμο του στη μαγειρική τέχνη. Στο τέλος του βιβλίου παρατίθενται αντιπροσωπευτικές συνταγές από τα ταξίδια του Αλ. Γιώτη.

• Ζαχαρομαγειρέματα, Νεκτάριος Βουρικής, Κωνσταντίνος Χολέβας, Χάρης Ψηλίουλου, εκδ. Le Monde. Τρεις νέοι ταλαντούχοι ζαχαροπλάστες αποκωδικοποιούν τα μυστικά της υψηλής ζαχαροπλαστικής. Οι τεχνικές παρουσιάζονται με απλό και ξεκάθαρο τρόπο που θα σας ενθαρρύνει να αναμετρηθείτε όχι μόνο με σπιτικά αλλά και με εστιατορικά γλυκά.

• Εδεσματολόγιο Πελοποννήσου, Εφη Γρηγοριάδη, εκδ. Σαββάλας. Μια διαφορετική έκδοση μαγειρικής. Εκτός από αυθεντικές συνταγές μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής του ευλογημένου αυτού τόπου, παρουσιάζει και πολλά άλλα: συνοπτική ιστορία της Πελοποννήσου, πληροφορίες για την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, τις τοπικές ενδυμασίες, τα έθιμα, τα τοπικά προϊόντα, τους αμπελώνες.

• Μαγειρικές ενόχες..., εκδ. ΚΕΘΕΑ εν δράσει. Αυτό το βιβλίο γράφτηκε σπ... φυλακή από περίπου 100 άτομα. Άνδρες και γυναίκες, μέλη του προγράμματος απεξάρτησης «ΚΕΘΕΑ εν δράσει», που με τη φροντίδα και τη βοήθεια του Ηλία Μαυραλάκη, ο οποίος μπαίνονοβγαίνει στις φυλακές ως εθελοντής του προγράμματος, κατέγραψαν αγαπημένες συνταγές και αφηγήθηκαν προσωπικές ιστορίες. Τα έσοδα από τις πωλήσεις διατίθενται για τις ανάγκες του προγράμματος.

• Μεζές, Νταϊάνα Κόκυλα, εκδ. Μίνωας. Στους γευστικούς πειρασμούς της ελληνικής κουζίνας είναι αφιερωμένο το τελευταίο βιβλίο της Έλληνοαμερικανίδας Νταϊάνας Κόκυλα. Σάλτσες, σολάτες, πίτες, τηγανιτές μεζεδομπουκιές, θαλασσινού μεζέδες και πολλά άλλα πιάτα από την τελετουργία του μεζέ, για όσους λατρεύουν το τσιμπολόγημα, την κουβέντα, το καλαμπουρί.

Το «Love, Actually», δέκα χρόνια μετά

Τρεις σινεφίλ καταθέτουν την άποψή τους για το αν πρόκειται για μία ακόμα ρομαντική κομεντί ή για all time Christmas classic

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Μία από τις αμερικανικές παραδόσεις που γνωρίσαμε μέσα από τις ταινίες, μαζί με τις γλυκοπατάτες του Thanksgiving και τα πυροτεχνήματα του 4th of July, είναι και η οικογενειακή προβολή του «It's a wonderful life» κάθε Χριστούγεννα (και τα kits πουλόβερ). Εδώ ποτέ δεν καθιερώθηκε κάτι αντίστοιχο –κάθε οικογένεια τηρούσε τα δικά της έθιμα. Εμείς, φερ' ειπείν, στις διακοπές από το σχολείο, βλέπαμε το «Ολίβερ», το «Αννι» και τις περιπέτειες του Εμπενίζερ Σκρουτζ. Μεγαλώνοντας, η διδακτική χριστουγεννιάτικη ιστορία έδωσε τη θέση της σε έναν καλό Γούντι Άλεν ή σε μια οποιαδήποτε ταινία με τον Μπίλ Μάρεϊ, που έφερναν την οικογένεια εξίσου κοντά. Γενικότερα όμως, το τοπίο γύρω από το ποια ταινία θεωρείται «χριστουγεννιάτικη» ήταν ήδη θολό. Οσο απολαυστικά και αν είναι τα «Die Hard», για παράδειγμα, δεν αποτελούν ακριβώς την επιτομή του χριστουγεννιάτικου φιλμ επειδή έξω κιονίζει. Πάνω όμως που είχαμε αρχίσει να ανησυχούμε ότι το πνεύμα των Χριστουγέννων θα έχει για πάντα τη μορφή του Μακόλεϊ Κάλκιν ή την κουπι της Μέγκ Ράιν στο «You've got mail», έσκασε το βαρύ πυροβολικό του «Love, Actually». Ήταν 2003. Στην επέτειο των δέκα χρόνων από την προβολή της ταινίας, η συζήτηση έχει ανάψει για το εάν πρόκειται για μία ακόμα ρομαντική κομεντί με all star cast ή εάν έχουμε να κάνουμε με ένα all time christmas classic. Ξαναβλέποντάς τη σήμερα –και πριν δώσουμε τον λόγο στους τρεις φιλοξενούμενους για να πάρουν θέση στο ντιμπέιτ–, θυμηθήκαμε προς τι η φασαρία. Το τραγούδι, το χαμόγελο που σου καρφώνεται στα κείλη, η ανέμελη Ευρώπη πριν από την κρίση, η εποχή που αν ήσουν πρωθυπουργός μπορούσες να φιλήσεις μια κοπέλα πάνω στη σκηνή ενός θεάτρου και να μη σε προγκήξουν στο Twitter. Αθώο μακρινό 2003, να κρατούσες λίγο ακόμη.

Το «Love, Actually» του Ρίτσαρντ Κέρτις με all star cast, από το 2003 που έκανε πρεμιέρα στις αίθουσες έως σήμερα, εξακολουθεί να δικάζει.

Ανατριχιαστικό μελό

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΥ**

Δεν υπάρχει κανένας να μου αρέσει το «Love, Actually». Οι ιστορίες είναι τραβηγμένες και οι χαρακτήρες τόσο μονοδιάστατοι που είναι μάλλον καρικατούρες-στατιστικά είναι απίθανο δέκα ιστορίες που διαδραματίζονται παράλληλα και τέμνονται να έχουν όλες happy end. Κάθε φορά που το βλέπω, υπάρχουν τουλάχιστον 5 με 6 σημεία που ανατριχιάζω από το μελό. Και κάθε φορά συνεχίζω να το βλέπω γιατί στο τέλος, στο αεροδρόμιο, ακούγεται το «God Only Knows» των

Beach Boys και όλοι είναι ευτυχώς χαμογελαστοί και όλα τα αγόρια καταλήγουν με τα κορίτσια και γενικά, μπράβο, Ρίτσαρντ Κέρτις, που δεν μπορείς να κάνεις μια ταινία που να μη μου πατήσει τα συναισθηματικά κουμπάκια. Αλλά εδώ μιλάμε για τον τύπο που περιέγραψε τη φρίκη του πολέμου με μια κωμωδία δωματίου, όπως είναι η τέταρτη σεζόν του «Blackadder». Το «Love, Actually» θα ήταν μάλλον ευκολάκι.

Ο Γιάννης Μαυρογιώργος είναι δημοσιογράφος.

Προσοχή στο μαγκάλι

Του **ΤΑΣΟΥ ΡΕΤΖΙΟΥ**

Δέκα χρόνια μετά, δεν έχω την ίδια ετοιμότητα για να γεμίσω τα αποσιωπητικά στο «Αγάπη είναι...», δέκα χρόνια μετά δεν ξέρω αν τα χριστουγεννιάτικα προβλήματα των πρώων αυτών της feelgood ταινίας... δικαιούνται να υπάρχουν και δέκα χρόνια μετά, δυστυχώς, τα δικά μου Χριστούγεννα είναι σπαρμένα με κορμιά στα πεζοδρόμια, παρά με τα προβλήματα του «πρωθυπουργού» Χιου Γκραντ... Σύμφωνα, πάντα έτσι ήταν με αυτό το σινεμά της «απόδρασης», αλλά σήμερα μοιάζουμε να μην έχουμε

τον ζωτικό εκείνο χώρο που θα επέτρεπε να ανθήσουν έρωτες παραμυθένιοι, γενναιόδωρα ζωτικά και γλυκόπικρα συναισθήματα. Κατά έναν περίεργο ( ) τρόπο, πάντως, το βλέμμα πάει στις εικόνες αυτής της ταινίας στις γιορτές (ή άλλων ανάλογων), έτσι όπως η ύπαρξη γλυκύνεται όταν τη σκεπάζεις απαλά με κουβερτούλα. Χαμογελάς, αφήνεις και καζεύεις όμορφα... Το πρόβλημα είναι, όμως, ότι μπορεί να αποκοιμηθείς και το μαγκάλι να είναι πυρωμένο...

Ο Τάσος Ρέτζιος είναι κριτικός κινηματογράφου.

Τα υλικά για μια συναισθηματική πορνογραφία

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΩΤΑΚΗ**

Υπάρχει ελάχιστη πραγματικότητα σε αυτήν την ταινία – και αυτό είναι που την κάνει χριστουγεννιάτικη. Γιατί τα Χριστούγεννα είναι ακριβώς η εποχή του χρόνου που επιτρέπει κανείς στον εαυτό του να πιστέψει στα παραμύθια. Η βασική μομφή είναι ότι πρόκειται για μια εξόφθαλμη περίπτωση «συναισθηματικής πορνογραφίας». Από τον αρχικό μονόλογο στην αίθουσα υποδοχής του Χίθρου μέχρι την εμφάνιση του Βρετανού πρωθυπουργού στο αεροδρόμιο στο τέλος αγκαλιά με ένα λαϊκό κορίτσι, όλη η ταινία γαργάλα τους δακρυγόνους αδένες. Και δεν το κρύβει. Το «Love, Actually» φωνάζει από την αφίσα ότι πρόκειται για την εφαρμογή μιας συνταγής: παίρνεις μια dream team βρετανικού σινεμά, προσθέτεις λαμπρότητα, μια δόση κοσμοπολιτισμού, πυκνογραμμένους διαλόγους, καλόκαρδο κούιμορ και πασαλιζείς πάνω σε μια σειρά από παράλληλες πλοκές που καταγράφουν διαφορετικές εκφάνσεις του έρωτα. Ο Ρίτσαρντ Κέρτις ακολουθήσε τη συνταγή κατά γράμμα. Βλέποντας την ταινία, είναι σαν να τον βλέπεις να προσθέτει υλικά και να ανακατεύει. Και το πιάτο του βγήκε. Το ότι πολλές φορές καταφέρνει να παραμερίσει τη λογική του θεατή και να απευθυνθεί κατευθείαν στο ένστικτο, με τελικό σκοπό τον οργασμό – εν προκειμένω, τον συναισθηματικό.

Ο Νίκος Φωτάκης είναι μουσικός παραγωγός στον ρ/σ Pepper.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

Λευκό μου / Σεντόνακι / Λαμπά μου / Τρελή / Μαζί με το **Διονύση ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟ**

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ «ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΠΑΡΗ»

ΚΑΡΑΚΙΟΖΗΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ www.tickethour.com.cy ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ **ACS**

14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ €20 ΔΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 8:30 Μ.Μ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 24665795 25878744

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΑΓΓΟΡΑ ΛΑΝΙΘΗΣ, ΛΕΜΕΣΟΣ 77777040

16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ, ALASIA HOTEL, MEGA, LOVE 100, KANALI

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

Τα Γουρουνάκια Κουμπάρδες ΤΟΥ Ευγένιου Τριβιζά

Συμπαγωγή **Qialto**

4 Ιανουαρίου 2014 Σάββατο 16:00 | **5 Ιανουαρίου 2014** Κυριακή 11:00 & 16:00 | **11 Ιανουαρίου 2014** Σάββατο 16:00 | **12 Ιανουαρίου 2014** Κυριακή 11:00 & 16:00

Σκηνοθεσία: Μηνάς Τίγκλης • Σκηνικά: Μάγια Αγγελή • Κοστούμια: Ρέα Ολυμπίου • Μουσική: Νίκος Βήγας • Χορογραφίες: Φωτεινή Πεδικάκη • Σχεδιασμός Φωτισμών: Βασίλης Πετεινάρης • Τεχνική υποστήριξη / video: Μιχάλης Πακκος • Βοηθός Σκηνοθέτη: Μιλτιάδης Μιλτιάδους • Β' Βοηθός Σκηνοθέτη: Μαρία Βιολάρη • Βοηθός Χορογράφου: Χάμιλτον Μοντέιρο

Ηθοποιοί: Κώστας Βήγας, Κωνσταντίνος Γαβριήλ, Ανδρέας Βασιλείου, Γιάννης Αντωνίου, Ελένη Μιλιανού, Στέφανη Νέρο, Ζαχαρίας Ιορδανίδης, Μαρία Βιολάρη, Αυγουστίνη Στυλιανού, Κάλια Νικολάου & Μηνάς Τζωρακάκης

77 77 77 45 e-tickets www.rialto.com.cy Εισιτήρια 7€ - 5€

Συνεργασία: ΚΑΝΑΛΙ 106.00 | 98.6 | 107.00, eventpro, Χορηγοί: MIPMA, Royal Crown Insurance, KEAN, MTC MEDOCHEMIE, Le kormel.com, Χορηγοί Επικοινωνίας: ALIANTIS, ΑΕΛΕΣΟΣ, FOX

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 9.12.2013 - 15.12.2013

Το έκπτωτο Σίγμα

Το άλλοτε ισχυρό κανάλι της Κύπρου κάνει την πρωτοκαθεδρία του

Του ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Τα δυσάρεστα γεγονός της άνοιξης που είχαν ως συνέπεια το καίριο πλήγμα της κυπριακής οικονομίας μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της ήδη υπάρχουσας οικονομικής κρίσης έπληξαν και την εγχώρια τηλεοπτική βιομηχανία. Από τον Μάρτιο σειρές δέκοφταν γυρίσματα, εκπομπές δεν ξαναβγήκαν στον αέρα και γενικότερα η κυπριακή τηλεόραση περιήλθε σε μία δύσκολη περίοδο. Ο αντίκτυπος των γεγονότων ήταν εμφανής στη νέα τηλεοπτική σεζόν όπου πλέον τα κυπριακά κανάλια άφησαν πίσω την εποχή των τριών και τεσσάρων σίριαλ και περιορίστηκαν σε ελάχιστες παραγωγές χαμηλού κυρίως κόστους.

Ο μειωμένος προϋπολογισμός και το άγνωστο μέλλον του κρατικού καναλιού με τις πιέσεις που δέχεται το τελευταίο διάστημα αλλά και η μείωση του τηλεοπτικού προγράμματος των ιδιωτικών καναλιών μας φέρνουν αντιμέτωπους με μία νέα εποχή στην κυπριακή τηλεόραση. Μία τηλεόραση η οποία τα προηγούμενα χρόνια χαρακτηριζόταν από πλεονεξία, στοιχείο το οποίο μας έφερε στο σημείο όπου βρισκόμαστε σήμερα. Δύο σεζόν πριν, η ήδη πληγείσα από την κρίση Κύπρος διέθετε στην τηλεόρασή της πάνω από δέκα –συγκεκριμένα 13– εγχώριες τηλεοπτικές σειρές και ένα άλλο μεγάλο αριθμό παραγωγών και εκπομπών που χωρίς μέτρο και φειδώ προβάλλονταν στις οθόνες μας.

Η συγκεκριμένα, μάλιστα, παραγωγή ήταν απλώς ποσοτική και ουδεμία ήταν η σχέση ποιότητας και ποσότητας, αφού οι περισσότερες κυπριακές παραγωγές ήταν αμφίβολου ποιότητας αλλά και αισθητικές. Αυτή τη σεζόν τα δεδομένα άλλαξαν και στις μετρήσεις, στοιχείο απότοκο της κρίσης. Το Σίγμα, μετά από πολλά χρόνια αποδυναμώνεται, μειώνει τις σειρές του και πέφτει από την κορυφή του πίνακα τηλεθέαςης.

Ούτε η ελληνική σειρά «Μην αρχίζεις τη μουρμούρα» κατάφερε να σώσει τη ρημαγμένη για φέτος prime zone του Σίγμα.

Ο συγκεκριμένος τηλεοπτικός σταθμός τα προηγούμενα χρόνια ήταν το κανάλι της υπερβολής, με πλήθος υψηλού κόστους σειρών και ακριβηλοπληρωμένους δημιουργούς. Φέτος, το κανάλι έπεσε κατά μέσο όρο 4 μονάδες από τα ποσοστά που συγκέντρωνε τα προηγούμενα χρόνια με ένα ιδιαίτερα αποδυναμωμένο κυπριακό, κυρίως, πρόγραμμα σε

σχέση με τον πρώτο για φέτος ANT1.

Η αποτυχία του «Σάσα τζιαι εγύραση» το οποίο το κανάλι τοποθέτησε στη ζώνη μετά το δελτίο ειδήσεων δεν άφησε περιθώρια σωτηρίας της prime zone του καναλιού, αφού μετά από πολλά χρόνια η Σίγμα όχι μόνο δεν κερδίζει στη συγκεκριμένη ζώνη αλλά δεν βρίσκεται καν σε θέση

μάχης. Συγκεκριμένα, την περασμένη εβδομάδα το κανάλι βρέθηκε στην τρίτη θέση με μερίδιο τηλεθέαςης 17,9%, αρκετά πιο πίσω από τον πρώτο ANT1 (19,1%) και το δεύτερο ΠΚ1 (17,3%) αλλά και σε απόσταση αναπνοής από το τέταρτο Mega (16,7%). Οι «7 Ουρανοί και σύννεφα αλάτες» του Δημήτρη Τοκαρή αν και για ένα περίεργο λόγο γράφουν νούμερα όχι όμως αρκετά για να ανεβάσουν το συνολικό ποσοστό του καναλιού. Το Σίγμα διατηρεί τα συγκεκριμένα ποσοστά του κυρίως από τα καθημερινά του δελτία ειδήσεων που ξεπερνούν το 30% αλλά τις μεταγλωττισμένες σειρές που προβάλλονται καθημερινά στην απογευματινή του ζώνη. Η πορεία του Σίγμα για φέτος είναι η διαδρομή ενός έκπτωτου βασιλιά που κάνει την πρωτοκαθεδρία του σε μία εποχή κατά την οποία η πλεονεξία και η υπερβολή του παρελθόντος πληρώνεται.

1	ANT1	19,1%
2	ΠΚ1	17,3%
3	ΣΙΓΜΑ	16,9%
4	MEGA	16,7%
5	OTHERS	15,4%
6	OTHER	CV 9,6%
7	ΠΚ2	2,5%
8	CY PAV	1,3%
9	ΔΤ	1,2%

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ένα κανάλι των Cytavision, Primetel, Cablenet. OTHER CV: Extra, Capital, MADcy, Music Tv. CY PAV: LTV, LTV 1, 2, 3, LTV SPORTS 1, 2, CYCINEMA, CYTASPORTS, NRG.
ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Χριστουγεννιάσου με MADTV

Από αρχές της εβδομάδας το MAD φοράει τα καλά του για να γιορτάσει με τον πιο δυνατό τρόπο, και να υποδεχθεί το 2014. Το χριστουγεννιάτικο πρόγραμμα του MAD είναι γεμάτο γιορτινή ατμόσφαιρα, εκπλήξεις, δώρα και μοναδικούς καλεσμένους. Μύρνας Στρατής, Stan, Κώστας Μαρτάκης, Ζέτα Μακρυπούλια και πολλοί άλλοι θα πλαισιώσουν το εορταστικό πρόγραμμα. Συγκεκριμένα: Παραμονή Χριστουγέννων 24/12 η μόδα και η μουσική ενώνονται στις 20:00 και γεμίζουν αστερόσκονη με MAD WALK 2012, ενώ στις 22:00 Συναυλία Θετικής Ενέργειας. Η καθημερινή δόση τρέλας, με ειδήσεις από όλο τον κόσμο με τον Φραν και τη Μαντώ. Ανασκόπηση στις πιο σημαντικές lifestyle & gossip ειδήσεις της χρονιάς. LOCA REPORT, 25/12 στις 15:00. Το Cool στην εντατική, κάθε μεσημέρι με τη Φωτεινή Κορρέ. Στην εορταστική εκπομπή του Cool.E.R. ένας καλεσμένος έκπληξη που θα άκουγε στο όνομα Bieber. COOL.E.R., 25/12 στις 19:00 Στο Ok @ NIGHT με τον Θέμη Γεωργαντά φιλοξενείται ο STAN στις 26/12 στις 23:00 αποκλειστικά στο MAD TV και φέτος το πιο διάσημο μουσικό φεστιβάλ! ITUNES FESTIVAL 2013 – 27/12 – 29/12 στις 22:00. «Ok @ NIGHT» με τον Θέμη Γεωργαντά – Μύρνας Στρατής στις 28/12 στις 20:00, Κώστας Μαρτάκης στις 28/12 ώρα 21:00. Παραμονή Πρωτοχρονιάς – VMAS 2013 στις 21:00. DISCOGRAPHY 2013 – Τετάρτη 01/01 @ 21:00. «Ok @ NIGHT» με τον Θέμη Γεωργαντά – Ζέτα Μακρυπούλια την 01/01 στις 23:00 και Ελεωνόρα Μελέτη στις 06/01 στις 23:30.

ΠΚ1

- 21.30 November Christmas
- 07.30 Θεία λειτουργία
- 10.30 Βήματα στην άμμο - (Ε)
- 12.30 Η ύπαιθρος Εβδομαδιαία εκπομπή για την αγροτική ζωή. Κύπρος ένα ταξίδι Ένα οδοιπορικό στην Κύπρο του χθες και του σήμερα.
- 13.00 Είμαστε εδώ Νεανική εκπομπή.
- 14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 14.15 Σάββατο κι απόβαδο (Ε)
- 15.45 Τετ-Α-Τετ - (Ε) Εκπομπή με τον Τάσο Τρύφωνος.
- 17.00 Η παροιμία μας Εκπομπή για τους αποδήμους Κυπρίους, με τη Γιάννα Ιακώβου.
- 17.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης
- 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.15 Πατάτες 9 - (Ε)
- 18.50 Χωρίς απασκευές Ταξιδιωτική εκπομπή, με την Αλεξία Αναστασία.
- 19.20 Χριστός γεννάται, δοξάσατε Κυπριώτικο σκετς. Μέρος Β'.
- 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.30 Τα Χριστουγεννα έρχονται γρήγορα (November Christmas) Κοινωνική ταινία με τους Σοφ Έλιοτ, Τζον Κάρμπετ, κ.ά.
- 23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 23.15 Πατάτες 9 - (Ε)
- 23.45 Η παροιμία μας - (Ε)
- 00.15 4U two - (Ε)
- 02.00 Χωρίς απασκευές - (Ε)
- 03.00 Πατάτες 9 - (Ε)
- 04.00 Κύπρος ένα ταξίδι - (Ε)

ΠΚ2

- 22.15 Σκοτεινά μονοπάτια
- 07.00 MAD Music
- 09.00 Παιδική ζώνη α. Το κόκκινο λεωφορείο β Η Ρόζι και οι φίλοι της γ. Τόμας το τρενάκι δ. Ποκόγιο ε. Μπομπ ο μάστορας στ. Μπάρνι ζ. Κλίφορντ η. Big cartoonie show θ. Τα τρελά Καρτούνς ι. Στη χώρα του γιγάντι - Παιδική ζώνη
- 12.45 Παιδική ζώνη α. Το κόκκινο λεωφορείο β. Η Ρόζι και οι φίλοι της γ. Τόμας το τρενάκι δ. Ποκόγιο ε. Μπομπ ο μάστορας στ. Μπάρνι ζ. Κλίφορντ η. Big cartoonie show θ. Τα τρελά Καρτούνς ι. Στη χώρα του γιγάντι
- 16.35 Κήποι και κπουροί
- 17.00 Μηχανοκίνητος αθλητισμός - (Ε)
- 17.30 Φωτόσφαιρα - Μάνη Ντοκιμαντέρ, που μας ξαναγεί στη Μάνη.
- 18.00 Η Κύπρος κοντά σας - (Ε)
- 19.00 MAD Music
- 20.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στην αγγλική)
- 20.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στην τουρκική)
- 21.00 Top Gear (Season 16). Επ. 6ο.
- 22.15 Σκοτεινά μονοπάτια - (Ε) Κοινωνική εκπομπή. «Αλκοολισμός».
- 23.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
- 23.30 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

MEGA

- 21.20 DanSing for you 3
- 07.00 Θεία λειτουργία
- 10.00 Μουσική και σαχάρια - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής.
- 11.00 Απλή μέθοδος των τριών Ελληνική σειρά.
- 12.00 Dr Cook Εκπομπή μαγειρικής, με τον Γιάννη Λουκάκο.
- 13.00 Μουσικό κουτί Live - (Ε) Ψυχαγωγικό τηλεπαιχίδι.
- 15.00 Όνειρο ήταν - (Ε) Κυπριακή σειρά
- 16.00 Έχουμε και λέμε Ψυχαγωγική εκπομπή με τους Έλενα Ευσταθίου και Τάσο Θεοδώρου.
- 18.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.30 Πού σου νέφκω special... - (Ε) Ψυχαγωγικό τηλεπαιχίδι, με τους Όλγα Ποταμίτου και Βαγγέλη Ευαγγέλου.
- 19.30 Με τα παντελόνια κάτω (Β' κύκλος). Ελληνική σειρά με τους Ιεροκλή Μικαηλίδη, Αριέττα Μουτούση, κ.ά. Επεισόδιο 19ο.
- 20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.20 DanSing for you 3 Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Χριστίνα Αριστοτέλους. Ίχνη - (Ε)
- 01.00 Ελληνική σειρά.
- 01.40 Οι μάγισσες της Σμόρνης Ελληνική σειρά, με τις Μαρία Καθρογιάννη, Μαρία Τσομπανάνη, κ.ά.
- 02.30 Έχουμε και λέμε - (Ε) Κοινωνική εκπομπή.
- 04.30 Γοργόνες - (Ε)
- 05.00 Μικρομεσαίοι - (Ε)
- 05.30 Η ΕΛΙΞΙ και οι άλλοι - (Ε)

ANT1

- 21.15 Dancing With the Stars 4
- 06.00 Πρωινή ενημέρωση
- 06.30 Οι ντετέκτιβ - (Ε)
- 07.00 Ένα κι ένα - (Ε)
- 07.30 Πάρης και Ελένη - (Ε)
- 08.20 Εκπαιδευόντας τον Μπάμπη - (Ε)
- 09.10 Λύκε, λύκε είσαι εδώ; Η εκδιόκηση - (Ε) Τηλενουβέλα.
- 12.10 Δείξε μου το φίλο σου - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 13.00 Music and more Ψυχαγωγική εκπομπή. The biggest game show in the world - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Νάντια Μπουλέ.
- 15.10 Βαλς με 12 Θεούς - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 17.00 Μπρούσκο - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10'
- 18.10 Συνέχεια της σειράς
- 18.30 Λεφτά στο λεπτό Μπρούσκο - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 19.30 Πλάκα κάνεις - Edition Prank show με τους Σάββα Πούμπουρα, Δημήτρη Βλάχο.
- 20.20 Τα νέα του ANT1
- 21.15 Dancing With the Stars 4 Talent show με τη Δούκισσα Νομικού.
- 00.15 Τίτλοι ειδήσεων
- 00.20 Αθλητικές ειδήσεις
- 00.30 Κράτα γερά Με τον Γιώργο Λιανό.
- 01.20 Ιστορίες μυστηρίου - (Ε)
- 02.10 Οι δρόμοι της πόλης - (Ε)
- 03.00 Οι χωραφές - (Ε)

ΣΙΓΜΑ

- 22.20 The Devil Wears Prada
- 07.20 Toy Toons - (Ε) Παιδικό πρόγραμμα.
- 07.40 Βουράτσε γειτόνι - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 08.00 Barbie And Her Sisters In A Pony Tale Παιδική ταινία.
- 09.30 UEFA Champions League Magazine
- 10.00 Μεσ στην καλή χαρά Εκπομπή με την Κατερίνα Καραβάτου.
- 14.00 Οικονομικές ιστορίες - (Ε)
- 14.50 7 ουρανοί και σύννεφα αλάτες - (Ε) Κυπριακή σειρά με τους Όλγα Ποταμίτου, Σοφοκλή Κασκασούνα, κ.ά.
- 17.00 Καιρός για Κύπρο Ταξιδιωτική εκπομπή με τη Ρούλα Γεωργιάδου. The cooking Εκπομπή μαγειρικής.
- 18.30 Τομές στα γεγονότα Πάμε πακέτο - (Ε) Εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
- 20.20 Τομές στα γεγονότα Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Ελληνική σειρά με τους Αντώνη Αντωνίου, Ελένη Κοκκίδου, κ.ά.
- 22.20 The Devil Wears Prada Δραματική κωμωδία, με τους Μέρλι Στριπ, Αν Χάθαγουεϊ, κ.ά.
- 00.00 Γεγονότα σε τίτλους
- 00.10 CSI: Vegas VI - (Ε)
- 01.00 Μεσ στην καλή χαρά - (Ε)
- 04.00 Ελένη - (Ε)

MAD

- 17.30 Fashion Music Project
- 00.00 Hits Non Stop
- 02.00 Insomnia Mixer
- 06.00 Wake Up... Hits
- 08.00 Breakfast
- 11.00 Breaking MAD
- 12.00 MAD Greekz Top 10
- 13.00 Greeks Only Mixer
- 15.00 Zone M
- 17.00 Games
- 17.30 Fashion Music Project
- 18.00 Λαϊκ στα ελληνικά
- 19.00 Hits Non Stop
- 21.00 Nu School Old School
- 22.00 Zone M
- 23.00 Λαϊκ στα ελληνικά
- CAPITAL
- 25.57.577
- 21.00 Christmas in wonderland
- 07.55 Κουζίνα με άποψη - (Ε)
- 08.25 Star stories - (Ε)
- 09.00 Παιδική ζώνη
- 12.10 Τηλεαγορά
- 13.50 Σ' αγαπώ - (Ε)
- 14.30 Τηλεαγορά
- 16.35 The ultimate gift
- 19.05 Πέτα Θεέλα
- 20.00 Top Models - (Ε)
- 21.00 Christmas in wonderland
- 23.15 Under suspicion
- 01.20 Whacked!
- 02.55 Down & out in Beverly Hills
- 04.45 The troublemakers

TV PLUS

- 21.10 Blade
- 07.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Από το Star)
- 08.05 Παιδική ζώνη
- 11.30 Live U Weekly Review
- 12.45 Νηστικοί πράκτορες
- 13.30 KOYIZ Fun
- 15.30 Τηλεαγορά
- 16.30 Φ+M Live - (Best of)
- 17.45 MiLa - (Best of)
- 18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 19.00 Family Matters
- 22.00 The Fresh Prince of Bel
- 20.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.10 Blade Ταινία δράσης
- 23.20 Ice Ταινία δράσης
- 00.20 Νηστικοί πράκτορες
- 01.05 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Από το Star)
- LTV
- 23.57.572
- 21.00 One day
- 07.30 Arthur 3: The war of the two worlds
- 09.30 Love wrecked
- 11.30 Norma Rae
- 13.30 Burlesque
- 16.00 Little Miss Sunshine
- 18.00 Αγγλικό ποδόσφαιρο
- 20.00 LTV Sports News
- 21.00 One day
- 23.00 Ένας αξιότιμος κύριος (Solitary man)
- 00.35 Ζώνη ενηλικίων
- 03.45 Secret life
- 05.00 Raspberry Magic
- 06.30 LTV Sports News

EXTRA

- 07.15 Extra Kids 11.05 Στην κουζίνα με την Βέρα
- 12.00 Ένα γελαστό απόγευμα
- 14.00 Ταξίδι ζωής
- 16.00 Το πάρτι της ζωής σου
- 16.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 17.00 Ο τασιχίνης
- 18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 19.30 Της πολιορκίας το κάγκελο
- 21.15 Η Πόπη και η Αντζέλα
- 21.30 7 μέρες Κύπρος
- 23.30 Έξεν ταίρια
- 01.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- NOVACINEMA 1
- 06.40 Cine News
- 07.15 Die Hard
- 09.25 Girl In Progress
- 15.00 Cine News
- 15.30 Premium Rush
- 13.05 Shallow Hal
- 15.00 NCIS
- 15.50 How I Met Your Mother
- 16.20 Cine News
- 17.10 La Permission De Minuit
- 19.10 Shadow Dancer
- 21.00 Hannibal
- 22.00 Oz The Great And Powerful
- 00.15 Stand Up Guys
- 02.05 The Crimson Rivers
- 03.50 Four
- NOVASPORTS 1
- 07.00 Volley, Παναθηναϊκός-Άρης
- 09.00 Super League, ΟΦΗ-Παναθηναϊκός (Ε)
- 11.00 Στιγμιότυπα Nascar
- 12.00 Ο Δρόμος προς το Ρίο (Ε)
- 12.30 Novasports - Classic Zone
- 14.30 TODAY
- 15.00 Στιγμιότυπα Αργεντινικού Πρωταθλ. (Ε)
- 16.00 Παίζουμε Ελλάδα - Λεπτό προς λεπτό
- 19.30 Super League, Παναθηναϊκός-Skoda Ξάνθη(Live)
- 21.30 Παίζουμε Ελλάδα! (L)
- LTV SPORTS 1
- 07.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου
- 11.00 Κολεγιακό Αμερικανικό Ποδοσφαίρο (Ε)
- 14.00 Χωρίς παρμπιδές (Ε)
- 14.45 Ιπποδρομίες (Live)
- 20.00 LTV Sports News
- 21.00 One day
- 23.00 Ένας αξιότιμος κύριος (Solitary man)
- 00.35 Ζώνη ενηλικίων
- 03.45 Secret life
- 05.00 Raspberry Magic
- 06.30 LTV Sports News
- 02.30 Γερμανικό Πρωτάθλημα

Νέα εποχή στη διακίνηση βιβλίων

Η Amazon ανακοίνωσε πως θα χρησιμοποιεί «ελικοπτεράκια» για μεταφορά δεμάτων στις ΗΠΑ

Στη δημοσιογραφία

Εκοντας κιάλας φτάσει στην τρίτη «γενιά» μη επανδρωμένων ελικοπτερών, η κινεζική XAircraft έχει αναπτύξει μια παραλλαγή του μοντέλου της X650 V8 ειδικά για ειδησεογραφικά πρακτορεία. Το X650 V8 είναι τηλεχειριζόμενο, κοστίζει 3.000 δολάρια και είναι εφοδιασμένο με κάμερα η οποία μεταδίδει βίντεο απευθείας στο «κέντρο ελέγχου» του UAV στο έδαφος. Ετσι, ο κατασκευαστής του θεωρεί πως είναι ιδανικό για την απευθείας κάλυψη σημαντικών γεγονότων. Το X650 V8 χρησιμοποιείται ήδη στην Αυστραλία από το τοπικό παράρτημα της XAircraft, το οποίο είναι παράλληλα αν-

ταποκρίτης του κινεζικού καναλιού Phoenix TV. Επίσης, σύμφωνα με πληροφορίες του ηλεκτρονικού έκδοσης του ABC, αρκετοί αυστραλέζικοι τηλεοπτικοί σταθμοί έχουν δείξει έντονο ενδιαφέρον για να αγοράσουν το μικρό ελικόπτερο για τον ίδιο σκοπό. Οι εναέριες λήψεις βίντεο ή φωτογραφιών με ασφάλεια, χαμηλό κόστος και σε μικρό χρόνο είναι τόσο σημαντικά πλεονεκτήματα που θεωρείται ότι αργά ή γρήγορα θα διαδοθεί η «δημοσιογραφία των drone» («drone journalism»), όπως περιγράφεται διεθνώς. Για τη μελέτη αυτής της νέας τάσης, έχουν δημιουργηθεί δύο εργαστήρια στα αμερικανικά πανεπιστήμια της Nebraska και του Missouri, ενώ στα τέλη της περασμένης χρονιάς διοργανώθηκε ένα συνέδριο από το πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και το Ινστιτούτο του Reuters για τη Μελέτη της Δημοσιογραφίας.

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Ξεκίνησαν από απλά παιχνίδια, την τελευταία 15ετία χρησιμοποιούνται από τον στρατό πολλών χωρών, και πολύ πιο πρόσφατα άρχισαν να αναλαμβάνουν δράση στη γεωργία, το εμπόριο, την επιθεώρηση κατασκευών, ακόμη και την κινηματογραφική βιομηχανία. Ο λόγος για τα μικρά UAV (Unmanned Aerial Vehicles, μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα), γνωστά και σαν drones, τα οποία μοιάζουν με μικρογραφίες αεροπλάνων ή ελικοπτερών και πετούν με αυτονομία δεκάδων χιλιομέτρων.

Τα UAV ήρθαν στην επικαιρότητα πριν από δέκα ημέρες, όταν ο ιδρυτής της Amazon Jeff Bezos αποκάλυψε ότι η εταιρεία του αναπτύσσει ένα ιπτάμενο μηχανήμα που σε μια πενταετία θα κάνει μεταφορές δεμάτων στις ΗΠΑ. Παρόλο που λίγο αργότερα και οι UPS με την DHL ανακοίνωσαν πως εξετάζουν ένα ανάλογο σενάριο, αρκετά τέτοια οχήματα χρησιμοποιούνται ήδη σε εμπορικές εφαρμογές, και περισσότερα βρίσκονται στα σκαριά, τα οποία προβλέπεται να κάνουν την παρθενική τους πτήση αρκετά πριν τα drone των τριών εταιρειών. Εξάλλου, παρά την τεράστια δημοσιότητα που προσέλαβε το σχέδιο του Bezos, η αυστραλέζικη start-up Flirtey είχε γνωστοποιήσει ήδη από τον Οκτώβριο πως, από τον επόμενο Μάιο, τα UAV της θα ξεκινήσουν τις διανομές φοιτητικών συγγραμμάτων, για λογαριασμό της Zookal. Ένας σημαντικός λόγος για τα πιο άμεσα πλάνα της Flirtey είναι ότι, σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, η Αυστραλία έχει δημιουργήσει και κανονισμούς πτήσης για τα εμπορικά drone. Το ίδιο ισχύει και για τη Βρετανία, τη Γαλλία και τη Γερμανία. Ετσι, υπολογίζεται ότι μόνο στη «Γηραιά Ηπειρο» πετούν σήμερα περίπου 1.000 UAV.

Αυτά τα drone χρησιμοποιούνται κατ' αρχάς σε ελέγχους μεγάλων κατασκευών: η γερμανική Schiebel κατασκευάζει UAV για τον έλεγχο γεφυρών, αιολικών πάρκων και ηλεκτρικών δικτύων. Επίσης,

Τα μικρά UAV (μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα), χρησιμοποιούνται ήδη στη γεωργία, το εμπόριο, την επιθεώρηση κατασκευών, ακόμη και την κινηματογραφική βιομηχανία.

αξιοποιούνται στις επιθεωρήσεις εξεδρών άντλησης πετρελαίου ή φυσικού αερίου – έναν τομέα που ειδικεύεται η Cyberhawk από τη Βρετανία, το 50% των πελατών της οποίας είναι ενεργειακοί κολλοσοί, σαν τη Shell και την Total. Με τα μοντέλα της Cyberhawk, μια επιθεώρηση διαρκεί πολύ λιγότερο, εξοικονομώντας χρόνο και χρήμα. Τα ίδια οφέλη έχουν τα drone και στη γεωργία, με ιδιοκτήτες μεγάλων εκτάσεων στην Ευρώπη και τη Βραζιλία να τα χρησιμοποιούν ήδη για να παρακολουθούν τις καλλιέργειες.

Αν και ο αγροτικός τομέας θεωρείται από τους σημαντικότερους, με αρκετά νέα μοντέλα να αναπτύσσονται ειδικά γι' αυτό τον σκοπό, στη Βρετανία ανάλογα οχήματα έχουν αρχίσει να επιστρατεύουν τα τηλεοπτικά στούντιο, για τις εναέριες λήψεις στις παραγωγές τους. Επίσης, παρόλο που κανονικά απαγορεύεται, στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού είναι «κοινό μυστικό», σύμφωνα με τους New York Times, πως τα στούντιο του Χόλιγουντ καταφεύγουν στα drone για να αποφύγουν τη χρήση ελικοπτερών.

Ενδεχομένως τα drone να γίνουν και επίσημα μέρος του εξοπλισμού του Χόλιγουντ από το 2015, όταν η αμερικανική

Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (FAA) ξεκινήσει να εκδίδει τις πρώτες εμπορικές άδειες, όπως έχει ανακοινώσει. Έναν χρόνο αργότερα, αναμένονται και οι πρώτες άδειες με ισχύ σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. από τον EASA. Καθώς το κόστος των μικρών UAV μειώνεται συνεχώς, με τα μοντέλα π.χ. της Cyberhawk στα 10.000 ευρώ, αναλυτές προβλέπουν πως με αυτή την εξέλιξη οι παραγγελίες θα εκτιναχθούν στα 11 δισ. δολάρια μέχρι το 2025, δημι-

Υπολογίζεται ότι σήμερα μόνο στη «Γηραιά Ηπειρο» πετούν περίπου 1.000 UAV.

ωργώντας 100.000 νέες θέσεις εργασίας. Εκθεση της Κομισιόν υποστηρίζει πως τα UAV θα δημιουργήσουν μια καινούργια αγορά, όπως με το iPad της Apple «γεννήθηκαν» νέες διαδικτυακές υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο αυτής της αγοράς, τα drone αναμένεται να «πυκνώσουν» την παρουσία τους και σε αστικά κέντρα, χωρίς βέβαια ο ουρανός των πόλεων να κατακλυστεί από τη μια μέρα στην άλλη. Για λόγους ασφάλειας, οι πρώτες εφαρμογές για κατοικημένες περιοχές εκτιμάται πως θα είναι αεροπλανάκια ή ελικοπτεράκια που τηλεκατευθύνονται από ανθρώπινο χειριστή. Επομένως, τα σχέδια των Amazon, UPS και DHL πηγαίνουν ακόμη παραπέρα, αφού τα... κούρπια θα πετούν αυτόνομα, κάτι που σημαίνει ότι θα πρέπει να έχουν εξελιγμένους αισθητήρες και «ευφυΐα», ώστε να αποφεύγουν τα εμπόδια.

Με δεδομένο ότι οι εν λόγω τεχνολογίες σήμερα κάθε άλλο παρά τελειοποιημένες είναι, η ειδικά στα UAV από το MIT Mary Cummings δηλώνει στο δίκτυο CNBC πως ο χρονικός ορίζοντας της πενταετίας είναι υπεραισιόδοξος. Παράλληλα όμως, προσθέτει, οι επενδύσεις τριών τόσο μεγάλων εταιρειών θα επιταχύνουν τις εξελίξεις.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

Πωλείται καινούργια, 2όροφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. σε 600 τ.μ. οικιστικό τεμάχιο, στην Αλάμπρα, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας- Λεμεσού. Τιμή: € 265.000 τηλ. 99622427

Πωλείται καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τάροι των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Πάφο. Τιμή: 130.000 Τηλ. 99425558

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσα επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99908143.

Ενοικιάζεται μοντέρνο διαμέρισμα στην Έγκωμη 80τ.μ., 2 υπνοδωμάτια, 2ος όροφος, κατασκευή 2009, Πλήρως επιπλωμένο, Κεντρική Θέρμανση, Κλιματισμός, Αποθήκη, Στεγασμένος Χώρος Στάθμευσης, Δίπλα από Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Θέα Χώρος Πρασίνου, τιμή: 750€. 99689498.

Ενοικιάζεται οροφωδιαμέρισμα στο Καϊμακλί. Αποτέλει από τρία υπνοδωμάτια εν suite και κοινοχρήσιμη κουζίνα, τραπεζαρία και σαλόνι. Με πλήρη επιπλώση ή χωρίς επίπλω. Τηλέφωνο 99327245.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 80 τ.μ., με 2 βεράνες και ιδιωτικό χώρο στάθμευσης σε ολοκαινούργια πολυκατοικία, στη περιοχή Αγυπώνης στη Κάτω Πάφο. Τιμή ευκαιρίας. Πε-

ρισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 99632077, 99328326.

Ενοικιάζεται retiré 180τ.μ. με απρόσκοπτη θέα, στην Αγγλιτζιά, παρά το ΚΕΜΑ. Διαθέτει 3 υπνοδωμάτια, 2 αποχωρητήρια, σποήκη, κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, φούρνο και κεραμική εστία, ψυγείο και πλυντήριο ρούχων. Τιμή: 650 ευρώ (συζητήσιμη). Ιάκωβος 99-606-586.

Ενοικιάζεται αποθήκη με εμβαδό 350 τ.μ. εις Βιομηχ. περιοχή Αραδίππου. Διαθέτει γραφείο - κουζίνα - και 2 αποχωρητήρια. Διαθέτει επίσης πάρα ασφαλείας και εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. Τηλ. 99634136. Λάρακα.

Ενοικιάζεται ανεξάρτητη μονοκατοικία στην περιοχή Ζακάκι. Είναι 150 τετραγωνικά μέτρα με 3 υπνοδωμάτια. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 99552063.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Πωλείται οικιστικό τεμάχιο, 669 τ.μ., στο Παλαιόμετοχο. Τιμή: € 75.000 τηλ. 99622427

Πωλείται οικιστικό τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλάμπρα, μεταξύ Παλαιού και Νέου δρόμου Νίκιας- Λεμεσού. Τιμή: € 150.000 τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τ.μ στην περιοχή Coloumbia-Γερμασόγεια. Εφάπτεται πεζοδρόμου και μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ 99787862. Email: e.zoiadou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμιά, 580 τ.μ.

με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δόμησης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τιμή 130.000 ευρώ. Τηλ. 99574611.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΗΛΟ ΓΙΑ ΠΕΡΙΕΛΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαρία. Ολικό εμβαδό 5.686 με Σ.Δ 20%. Τηλ.: 96885030 ιδιοκτήτης.

Πωλείται σε νεόκτιστη περιοχή οικόπεδο 533 τ.μ. στην περιοχή Αγ. Κων/νου και Ελένης, Ηλιοπύλη στο Δόλι Λευκωσίας. Το οικόπεδο εφάπτεται με πεζοδρόμο και έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Για πληροφορίες τηλ. 99458745

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Τηλεσκοπικό Ανυψωτικό μηχανήμα (forklift) MERLO με 17 Μέτρα ανυψωτήρα, με 3,500 ώρες λειτουργίας. Γίνονται δεκτές προτάσεις και για ενοικίαση. Τηλ. 99622427

Πωλείται Citroen c3 plusiel 2004, 16 αλόγα, αρ. εγγραφής KHD, 90.000 χιλμ., περασμένο MOT μετρί τέλος 2013, σύστημα τριτοκίνη. Τιμή 5.000 ευρώ, συζητήσιμη. Τηλ. 97624180 Λευκωσία.

OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color, special price: 800 euro only! Call 22101858.

ματος ασπίη, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζητήσιμη! 96766150 Λεμεσός.

Πωλείται Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

Πωλείται αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 αλόγα, αρ. εγγραφής KJV, περασμένο MOT, σύστημα τρίτοκίνη, leather, με αρκετά extra. Τιμή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πωλείται περίτερο money gram dvd club. Πωλείται επικερδής επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί υπηρεσία money gram, υπάρχει ενσωματωμένο dvd club και τερσάτιο περίτερο. Επίσης στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάστημα αθλητικών παπουτσιών. Πλούσιο stock. Πωλείται λόγω ασχολιών των ιδιοκτητών. Τηλ. 99843498.

Πωλείται επικερδής επιχείρηση (Πάρκο Καφεσταρίου) με όλο τον εξοπλισμό, λόγω άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδούλα και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γάμων, βαφτισμών κ.α). Τηλ: 99843498.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η Κυπριακή Δημοκρατία, το Υπουργείο Εσωτερικών, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικιστικής, ζητά προσφορές για το Έργο Γενική Συντήρηση Κυβερνητικών Οικισμών Επαρχιών Λεμεσού και Πάφου 2013-2015 (Αρ. Προσφοράς 39/2013). Τα έγγραφα των προσφορών θα διατίθενται μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2014 η ώρα 14.00 τοπική ώρα, στον Κλάδο Οικιστικής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικιστικής, Οδός Κινύρα 6-8, 1454 Λευκωσία με την καταβολή του ποσού των €150,00 το οποίο δεν επιστρέφεται. Για περαιτέρω πληροφορίες απευθυνθείτε στο χώρο του διαγωνισμού στο σύστημα σύνταξης Συμβάσεων στη διεύθυνση στο διαδικτυο www.eprocurement.gov.cy και στα τηλέφωνα 22409816 και 22409800.

Πωλείται Golf IV Tdi Van 110 hp χρώματος ασπίη 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

Ενοικιάζονται φουσκωτά κάστρα σε διάφορα μέρη για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

Πωλείται Toyota Starlet Glanza 13αρι turbo, χρώ-

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ

Ζητείται για άμεση πρόσληψη άτομο για γραφειακή διεκπεραίωση διαφημίσεων, διαγωνισμών και ενημέρωση σχετικού λογισμικού προγράμματος. Προηγούμενη πείρα στον χώρο θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν. Για αποστολή βιογραφικού drousiotoue@sppmedia.com

Ενοικιάζεται οικία

Ενοικιάζεται ανώγειος κατοικία, σε τετρακατοικία, 2 υπνοδωματίων, με καθιστικό και σαλοτραπέζια, στην Βυζαντιού 10, Μακεδονίτισσα. Τηλ. 22353651, 99053744, 99422070.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου, επιπλωμένο, πλήρως εξοπλισμένο, με κλιματισμό. Κατάλληλο και για φοιτητές. Λεωφ. Καλλιπόλεως κοντά στο πανεπιστήμιο. Τηλ. 22756808

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Ο Παραλήπτης και Διαχειριστής εταιρείας με έδρα τη Λευκωσία διαθέτει προς πώληση:

Κατάστημα στη Λευκωσία, επί της οδού Πινδάρου. Το κατάστημα είναι ενοικιασμένο και αποτελείται από διπλό κατάστημα και μεσοπάτωμα. Το εμβαδόν του ισόγειου είναι 91τ.μ. περίπου και το εμβαδόν μεσοπατώματος είναι 41 τ.μ. περίπου.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται όπως υποβάλουν την σφραγισμένη προσφορά τους, σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς, μέχρι την Παρασκευή 20 Δεκεμβρίου 2013, στα γραφεία του Παραλήπτη και Διαχειριστή, Γραφείο 202, στην οδό Γρηγορίου Ξενοπούλου 10, 1061 Λευκωσία.

Ο Παραλήπτης και Διαχειριστής δεν υποχρεούται να αποδεχθεί τη ψηλότερη ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά.

Για περισσότερες πληροφορίες, και για τους όρους της προσφοράς, παρακαλείσθε να επικοινωνήσετε με τον κ. Μάριο Καλλία, Γραφείο 202, Γρηγορίου Ξενοπούλου 10, 1061 Λευκωσία, τηλ. 22817414, φαξ: 22768955, e-mail: marios.kallias@kalliasandassociates.com

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 1ος υπνοδωματίου σε μικρή πολυκατοικία, σε ήσυχη περιοχή στα Λατσία με άμεση πρόσβαση σε κύριες οδικές αρτηρίες (Mall), πανεπιστήμιο, αυτοκινητόδρομο). Χώροι 75 τ.μ. (55 τ.μ. εσωτερικοί χώροι και 20 τ.μ. καλυμμένη βεράντα). Εξοπλισμένο με εντοιχισμένη κουζίνα, ψυγείο, θέρμανση, κλιματισμό, διπλά παράθυρα, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο €350 μηνιαίως συμπεριλαμβανομένου τα κοινόχρηστα. Πληρ. 99 651466.

Πωλείται οικία

Πωλείται οικία στην Αγγλιτζιά, 2όροφη 3 υπνοδωματίων 160 τ.μ, σε 290 τ.μ. οικόπεδο με συντελεστή 120/100 δίπλα από το Σκαλί. Η κατοικία βρίσκεται σε αρκετά καλή κατάσταση με κεντρική θέρμανση, a.c, τζάκι και parking. Δεχόμαστε και ανταλλαγές με μικρότερης αξίας ακίνητα. Τιμή 235,000 συζητήσιμη. Τηλ: 97893366.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Πωλούνται πολυτελή διαμερίσματα στη Λευκωσία: Ιθακή, Καλυψώ (χρόνος ολοκλήρωσης, Ιανουάριος 2014). Διατίθενται ένα διαμέρισμα τριών υπνοδωματίων με roof garden (185m2 + 84m2) και ένα διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων (115m2). Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε στα τηλ.: 99685150, 99447800.

Πωλείται οικόπεδο

Πωλείται εξαιρετικό οικιστικό οικόπεδο 661 τμ στον Ποταμό Γερμασόγεια-περιοχή Coloumbia. Εφάπτεται μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου και πεζοδρόμου. Ιδανικό για ανέγερση μιας-δύο κατοικιών ή τρίωρο block διαμερισμάτων. ΣΔ 100%. Τιμή: 330.000. Τηλ.: 97742121

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Ολοκληρωμένες λύσεις
για όλες τις ασφαλιστικές σας ανάγκες.

Αρχές που σφράγισαν την επιτυχία μας...

Εμείς στην Παγκυπριακή Ασφαλιστική, Μέλος του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας, με **υπευθυνότητα** στη διαφύλαξη των συμφερόντων σας και με τη δημιουργία μιας σχέσης **εμπιστοσύνης**, επιβεβαιωμένα πα είμαστε μια από τις πλέον **αξιόπιστες** ασφαλιστικές εταιρείες στην Κύπρο. Γι'αυτό και μπορούμε να σας προσφέρουμε ολοκληρωμένες λύσεις για όλες τις ασφαλιστικές σας ανάγκες.

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Συμβόλαιο Σιγουριάς

επιβεβαιωμένη
αξιοπιστία

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999

γραμμή από εξωτερικό +357 22 500500

www.hellenicbank.com

www.pancyprianinsurance.com

Μ Ε Λ Ο Σ Τ Ο Υ Ο Μ Ι Λ Ο Υ Τ Η Σ Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Σ Τ Ρ Α Π Ε Ζ Α Σ